

HOMILIE 2005

Římskokatolická farnost Veverská Bítýška

Výběr homilií z roku 2005

Obsah

Cesta k Ježíši vede přes překážky.....	4
Křest jsou otevřené dveře.....	5
Vydávat svědectví o Ježíšovi.....	6
Hlásat evangelium a uzdravovat.....	8
Blahoslavený znamená šťastný.....	10
Vějíř myšlenek pro duchovní život.....	11
Vy jste světlo světa.....	12
V zápase se zlem nejsme sami.....	14
Bůh má na člověka požadavky.....	16
Žít v duchu a v pravdě.....	17
Oči duše.....	19
Nejsi v tom sám.....	21
To konejte na mou památku.....	22
Přichází čas, aby učedník zaujal místo mistra.....	24
Důležité je hledat Pána.....	25
Bůh tady tvoří něco nové.....	26
Kým je pro mě Ježíš Kristus.....	27
Pokoj vám.....	29
Cum Clavis.....	30
Chci být dobrým pastýřem.....	32
Život jako bohoslužba.....	33
Skutečný poklad.....	35
Důvěra a odpovědnost.....	36
Duch svatý bude přicházet skrze vás.....	37
Jak žije Bůh.....	39
Eucharistie formuje vztah k Bohu.....	40
Milosrdenství chci a ne oběť.....	41
V čase žní je třeba pracovat.....	42
Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo.....	44
Odevzdejte svoje těžkosti Bohu.....	45
Důležité je, co říkají svatí nám.....	47
O čem bylo kázání?.....	48
Boží všemohoucnost se projevuje pomocí.....	49
Obstát tam, kde nás Bůh postavil.....	50
Žádná svátost nepůsobí bez naší spolupráce.....	51
Jakou tvář má Bůh.....	52
Člověče, udělej co můžeš.....	54
Postoje ve mši svaté.....	55
Znát pravidla a vidět, jaký je cíl.....	57
Evangelium nás vychovává ke svobodě.....	59
Proč mám odpustit?.....	61
Boží slovo se děje v mém životě.....	62
Oběť znamená něčeho se vzdát.....	64
Cíl liturgie je vnášet Ježíše do celého našeho života.....	66
Pavlovy listy jsou velkým povzbuzením a obohacením.....	68
Milost vám a pokoj!.....	69
Nadšení pomáhá překonat překážky.....	71
Ideál soluňské farní obce.....	73
Svatost je naše odpověď na evangelium.....	75
Radostné setkání s Ježíšem.....	76

Vy všichni jste přece synové světla.....	78
Boží stálost.....	79
Neustále za vás děkuji svému Bohu	80
Jde nařídít radost?	82
Bůh podpírá každého člověka	84
Projevila se Boží dobrota	85
Paprsek světla	86
Odpuštění přináší ovoce	87

Cesta k Ježíši vede přes překážky

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.01.2005 - čtvrtek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Zjevení Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 60,1-6](#); 2. čtení [Ef 3,2-3a.5-6](#); evangelium [Mt 2,1-12](#);

Bratři a sestry, dnešní svátek nám připomíná to, že máme Ježíše hledat, že musíme počítat s tím, že cesta k němu bude vést přes překážky. Bůh nám nikdy nesliboval, že ten, kdo bude věřit v jeho Syna Ježíše, že bude mít všechno jasné, že bude mít cestičku umetenou, ale obrazně řečeno slíbil nám, že nikdy nezabloudíme, slíbil nám, že nás dovede k cíli cesty. Mudrci od východu, to je skutečně obraz nás, kteří hledáme, kteří často stojíme kousek od cíle a nevíme jak dál, nevíme kudy dál. Ale oni jsou naším vzorem právě v tom hledání, že to nevzdali, že si neřekli v Jeruzalémě: „Tak nikdo tady o tom králi nic neví, tak jdeme domů. Přišli jsme nevhod, koukají se na nás nevráživě, nelíbí se jim to, že jsme přišli. Honem se odsud ztratíme a jdeme pryč, jdeme po svých.“ Zůstali. Zůstali a vydali se na další cestu.

Dnešní svátek nám taky připomíná to, že Bůh se nám zjevuje postupně. Postupně v našem životě Ho objevujeme, postupně se s Ním setkáváme. To objevování a setkávání s Bohem nemá ani tak rozměr do šířky, jako spíš do hloubky. Pořád poznáváme, že Bůh nás pořád a pořád překvapuje něčím novým a krásným. A co je na tom dnešním svátku asi nejkrásnější je to, že ten svátek nám připomíná, že Bůh se od nás nechá obdarovat.

Bratři a sestry, nejčastěji dávají dárky dospělí dětem. Ten, kdo dává dárek, ukazuje jednak, že má rád, ale také ukazuje jakousi nadřazenost, že je prostě nad tím, komu ho dává. A ten, kdo ho přijímá, musí projevit pokoru a ten dar si vzít. Často se setkáváme s tím, že jeden člověk řekne druhému: „Já to od tebe nechci, ty mně tím svazuješ ruce, já ti budu zavázán.“

Bratři a sestry, Boží syn neřekl nic takového. Jistěže, byl dítě, takže neřekl vůbec nic, ale byl to Boží syn, takže kdyby něco chtěl říct, tak by to zařídil tak, aby to šlo. Ale on to pokorně přijal, on si to vzal. Takže dnešní svátek nás učí, abychom byli pokorní, abychom s pokorou přijímali to, co nám druzí s láskou chtějí dát, abychom si uvědomili, že dar je dávaný z lásky, pak je to dar (jestliže je něco dávano z vypočítavosti, pak je to léčka a není to dar).

Dnešní svátek nás ale také učí, jak to máme dělat my, když chceme druhé obdarovat. Ve dvacátém století došlo k velkému rozdělení lidí – na ty, kteří mají hodně a na ty, kteří nemají skoro nic. A ti, kteří mají hodně, jsou ochotni často dát i hodně peněz, hodně věcí. Ale – je důležité, jak to dát. Jeden francouzský kněz Abe Pierre říkal: „Problém vás bohatých je v tom, že vy, když to dáváte, že pokořujete ty, kteří to přijímají. Že je příliš vidět, že jim dáváte příliš najevo to, tak vy jste ti chudáci, kteří to nemají, dobře, my vás teda obdarujeme, my vám to dáme. Vy je tím ponižujete a oni to od vás nechcous a vy se divíte, že oni právě říkají: „Ne, za těchto podmínek si to nevezmu.“

Bratři a sestry, je to velké umění dávat dary, dávat dary tak, aby bylo poznat, že ho dávám z lásky, z náklonnosti, abych se vůbec nevyvyšoval, abych neukazoval: „Já na to mám, já si to mohu dovolit,“ ale abych ukazoval svoje čisté srdce.

Mně se velmi líbilo, když jsem byl na svém prvním kaplanském místě, když se v té farnosti něco rozdávalo, ať už bylo třeba i nějaké cukroví nebo cokoli jiného, tak pan farář vždycky říkal: „Přijměte to, je to dávano z upřímného srdce.“ Byla to už taková věta, kterou všichni znali, ale on ji myslel upřímně – je to dávano z upřímného srdce. Ti mudrci od východu to, co dali Ježíšovi, dali z upřímného srdce. Učme se od nich. Učme se od nich jak druhé obdarovat a učme se od Ježíše, který ty dary přijal, jak dary z lásky a z náklonnosti od druhých přijmout.

Křest jsou otevřené dveře

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

09.01.2005 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Křest páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 42,1-4.6-7](#); 2. čtení [Sk 10,34-38](#); evangelium [Mt 3,13-17](#);

Já začnu dneska anekdotou. Ještě jednou říkám – je to anekdota, aby to někdo nevzal vážně. Když se vrátil na zem první kosmonaut Gagarin, tak jezdil po různých recepcích, oslavách, taky jednou byla recepce v Kremle a soudruh generální tajemník si ho vzal stranou a říká mu: „Ty, hele, kdyžs byl tam nahoře, viděls ho? Víš, koho myslím, Boha, viděls ho?“ A Gagarin říká: „No, viděl.“ A soudruh generální tajemník říká: „Já jsem si to myslel, ale nikde to neříkej.“ Gagarin teda jezdí dál a dostane se i do Vatikánu, zase recepce, papež si ho vezme stranou a říká: „Hele, kdyžs byl nahoře, viděls ho?“ A Gagarin, jak to má nakázané, tak říká: „Neviděl.“ A papež říká: „No, já jsem si to myslel, ale nikde to nevykládej.“

Kam tím mířím, o co tady jde? Jde o to, že my Boha hledáme někde daleko, někde vysoko, a On stojí mezi námi. Když si představíme scénu, kdy Jan Křtitel stojí v Jordánu, k němu přicházejí lidé, kteří vědí, že něco udělali špatně a že chtějí začít znovu. A potom tam ještě kousek bokem stojí skupinka těch, kteří to pozorují – zákoníků, farizejů, saducejů, kteří to pozorují a v podstatě s nelibostí se na to dívají. Všichni tito lidé čekali Mesiáše, Zachránce, ale jenom Jan poznal, že ten Zachránce už je mezi nimi a že nestojí někde bokem, že není pozorovatel, který by se svrchu díval na to, co se děje, ale že je vprostřed tohoto dění. Pomyslně řečeno, že není na balkóně, ale že je v přízemí mezi těmi hráči. Hráči tohoto představení jsme my všichni.

Bratři a sestry, dnešní svátek křtu Páně je takový předěl. Je to poslední den doby vánoční, ale my už si připomínáme začátek Ježíšovy činnosti. Připomínáme si okamžik, kdy začal s tím, co potom dělal až do konce svého života, kdy byl mezi lidmi, kdy hledal ty ztracené, kdy farizejové potom řeknou: „Jí s hříšníky a celníky, on se kamarádí s těmi nejhoršími.“ A Ježíš sám na konci svého pozemského života na kříži řekne: „Dokonáno je.“ To, co na kříži dokonalo, teď začíná. Že tam stojí ne jako ten, který soudí, ne jako ten, který chce ty problémy řešit nějakou silou, ale jako ten, který bere za ruce a říká: „Pojďte se mnou, já vám ukážu, jak z toho ven.“

Bratři a sestry, v prvním čtení jsme slyšeli Píseň o Božím služebníkovi. Jsou v knize proroka Izaiáše a ty písně jsou čtyři. My víme, že to je pozdější dodatek, že to tam někdo vsunul, a že to tam vsunuli na základě toho, co zažili ve vyhnanství v Babylónii. Židé se snažili najít nějakou konkrétní osobu, nějaké konkrétní jméno, na koho by to bezezbytku sedělo. Bezezbytku to sedí pouze na Pána Ježíše, ale potom to není jenom o Božím synu, o tom, že Ježíš je Boží služebník, to je taky o tom, že všichni, kteří věří v Boha, všichni, kteří se hlásí k Ježíšovi, jsou povoláni k tomu, aby byli těmito Božími služebníky, těmi, kteří nedolomí nalomenou třtinu, kteří neuhásí doutnající knot. To znamená těmi, kteří rozhodně nebudou dělat nic zlého, nebudou ubližovat, ale těmi, kteří se budou snažit povzbuzovat k dobrému. My pořád žijeme v takovém jakémsi rozdělení. Na jedné straně nebe, na druhé straně země. Ten obraz toho, kdy se po Ježíšově křtu objevuje holubice, to není jenom nějaké poetické vyjádření Ducha svatého, ale to je naznačení toho, že Bůh chce vyplnit tento prostor, že Bůh nechce, aby tam byla nějaká mezera, nějaké možná i vzduchoprázdno. Holubice se poprvé objevuje v Písmu svatém po potopě, kdy Noe vypouští holubici. Poprvé se holubice vrátí, protože si nemá kde sednout, podruhé přinese zelenou ratolest a potřetí už nepřiletí vůbec. Holubice je symbolem obnoveného života na zemi, holubice je ve Starém zákoně symbolem moudrosti, je symbolem Ducha Božího. Obraz, kdy se při Ježíšově křtu objevuje holubice, je právě naznačením toho, že Bůh je nám blízko, že Bůh chce skončit tady to rozdělení mezi nebem a zemí.

Bratři a sestry, dnešní svátek nám má také připomenout náš osobní křest. Většina z nás jsme byli pokřtěni jako malí, to znamená, že si to nepamatujeme, jak to probíhalo, ale máme si připomenout, co se při tom stalo a máme to obnovit. My lidé potřebujeme pořád každý den obnovovat svoje síly tělesné, každý den jíme, pijeme, spíme, odpočíváme, jinak by to nešlo. Musíme taky obnovovat svoje síly duševní, duchovní, proto si máme připomínat křest.

Otázka: k čemu je dobrý křest? Proč to děláte, proč chcete, aby vaše dítě bylo pokřtěno? Nebo jak své dítě vychovááte ve víře? Jednou taky odpověď byla: „No učíme ho, aby nedávalo dítě nohy na stůl, že se pánbíček zlobí.“ Řeknu vám, nevěděl jsem, jestli se mám smát nebo jestli mám brečet. Nebo, to se stalo asi před pětadvaceti lety ve vesnici na moravském Slovácku, když se pan farář ptal před svatbou, kde že byla nevěsta pokřtěná. Nevěsta se zamyslela a povídá: „Tož kde by, asi na MNV.“

K čemu je ten křest? Když se nad tím zamyslíme, mnoho lidí to bere: „No, tak my jsme v naší rodině všichni pokřtěni a když bysme to měli vyjádřit nějakým přirovnáním, tak z toho vyjde to, že mnoho lidí to bere jako očkování. Očkování zpravidla bývá na celý život. Přejde se k lékaři, člověk dostane ten píchanec, eventuálně za to něco zaplatí, jak kdy, a má pokoj, má vystaráno. Mnoho lidí to takhle bere, ale to je magie, to nemá nic společného s vírou a už vůbec ne s vírou v Ježíše Krista. Když bychom měli křest k něčemu přirovnat, tak jsou to dveře, otevřené dveře, které nám Ježíš otevřel a drží je otevřené. Podává ruku a říká: „Já tě zvu, pojď.“ Jednou nám je otevřel a pořád nám je drží otevřené. Záleží na nás, jestli my vstoupíme. Třeba jsme vstoupili tím okamžikem toho křtu, ale jak jsem říkal, my lidé musíme svoje síly obnovovat, musíme obnovovat i toto své rozhodnutí jít za Ježíšem. I já chci být Tvým služebníkem, já chci být tím, v kterém Ty máš zalíbení. Víím, že to nebude jednoduché a proto Tě Bože prosím o Tvou pomoc, ale víím, že jenom tohle má smysl a že jenom tohle je cesta. Bože, dej mi sílu, ať na téhle cestě vytrvám.

Amen.

Vydávat svědectví o Ježíšovi

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

16.01.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 49,3.5-6](#); 2. čtení [1 Kor 1,1-3](#); evangelium [Jan 1,29-34](#);

Bratři a sestry, hlavní myšlenkou všech dnešních textů je svědectví. Co to je svědectví? Svědectví má v našem životě velké místo. Ani si to moc neuvědomujeme. Všichni známe svědectví někde u soudu, když člověk má dosvědčit, že se nějaká věc stala tak, jak se stala, třeba dopravní nehoda. Ale už méně si uvědomujeme to, že většina informací, které se k nám dostaly, tak se k nám dostaly skrze svědectví někoho, nějakého člověka, který to buď řekl nebo třeba napsal knihu nebo natočil film nebo podobně. Začíná to třeba i tím, když se děti ve škole v zeměpise učí, že někde v rovníkové Africe je velké vedro a v Antarktidě je led a zima. Nikdo z nás tam nebyl, ale my ty informace přijímáme, bereme je a říká se tomu, že jim věříme pro autoritu toho, kdo nám to říká, kdo to sděluje. Věříme tomu, že tam byl nějaký badatel, který to prozkoumal, který to viděl, eventuelně odsud přinesl nějaké rostliny, potom o tom napsal knihu, článek, natočil film. Věříme tomu pro autoritu toho člověka, protože se mu dá věřit. A úplně stejně to bylo, když apoštolové začali hlásat evangelium, mluvit o Ježíšovi. Tak ti, kteří je slyšeli, se jich ptali: „Dobře, a odkud to víte, co nám tu povídáte? Kde jste to slyšeli nebo jak to víte? Vy jste toho Ježíše znali?“ A oni mohli říct: „Ano, my jsme ho znali.“ A potom následovala druhá otázka: „A kdo vás s ním seznámil, kdo vás k němu přivedl?“ A tady se dostáváme právě k Janu Křtiteli, protože první apoštolové slyšeli toto Janovo svědectví a pro toto Janovo svědectví šli za Ježíšem. Ondřej a Jan slyšeli to, kdy Jan ukázal na Ježíše a řekl tu větu: „Hle, Beránek Boží.“ Šli tam. Ze začátku z pouhé zvědavosti, ale taky pro autoritu Jana Křtitele, protože Jan Křtitel byl jejich učitel, ten kterého oni poslouchali, a jestliže on na někoho ukázal a o někom se takto pochvalně vyjádřil, oni se šli na toho člověka podívat a už tam zůstali.

Bratři a sestry, svědectví je něco, co v našem životě má velké místo. Svědectví je takový proces, který má dvě strany, jedna mince, která má dvě strany. My jednak svědectví přijímáme a jednak svědectví vydáváme. Nelze to od sebe oddělit a v životě to není nějak uměle rozdělené na tyto dvě strany té jedné mince, jde to ruku v ruce. Co tedy řekl Jan Křtitel o Ježíšovi? Co to znamená ta věta: „Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa“? Je to obrazné vyjádření, ale je to vyjádření, kterému Židé velmi dobře rozuměli. Jednak to byl národ, který byl spojen s přírodou. Uvědomme si, že i my jsme takto spojeni s přírodou a i my používáme různé obrazy, že je někdo třeba silný nebo odvážný jako lev, ale taky třeba používáme obrat, že je někdo nemotorný jak slon. Ale tady jde o něco daleko víc, tady je naznačen Ježíšův úkol, co on bude dělat, jaké je jeho poslání. Beránek mimo toho, že je symbolem pokory, tichosti a jakési odevzdanosti, tak to bylo zcela zvláštní zvíře, které mělo zvláštní místo v životě Izraelitů. Jednak oni je všichni chovali a byli z nich živi po stránce fyzické – jedli jejich maso, z jejich vlny měli oděv a prostě byli na nich závislí. Ale beránek byl také každý den obětován v jeruzalémském chrámu jako oběť na odpuštění hříchů. Bylo to odpoledne kolem třetí hodiny. To není náhodou, že Ježíš umřel ve tři hodiny, v době, kdy se přináší tato odpolední oběť. Beránek byl také obětován jednou za rok na Velikonoce a mimo té velikonoční oběti v chrámu každá rodina jedla doma beránka na památku toho, kdy vycházeli z Egypta, na památku toho, že egyptští prvorození zahynuli, ale jejich prvorození byli zachráněni.

Bratři a sestry, tady v této větě „Hle, Beránek Boží“ je naznačeno to, že Ježíš převeze úlohu všech těchto zvířat, je tady naznačeno to, že on bude oběť. Oběť, to je něco, do čeho nikdo z nás nemá moc chuti, do čeho se nám nechce. Něco obětovat, ztratit něco bez náhrady, bez toho, že by to někdo ocenil, bez toho, že bych za to dostal zapláceno, bez toho, že já bych z toho něco měl, tohle bude úkol Božího Syna.

A potom to Janovo svědectví pokračuje, že na Ježíše sestoupil Duch svatý a zůstal s ním, na něm. Toto je takové vyjádření svatého Pavla. Svatý Pavel o tom píše v mnoha svých listech na mnohých místech, nazývá se to pavlovské téma – přebývání Ducha svatého. Jinými slovy Ježíš je ten, který nám otvírá oči, abychom viděli dál, než jenom k potřebám našeho fyzického života, abychom byli vnímaví pro to, čemu se říká „věci a hodnoty Ducha“, abychom viděli druhé lidi, nejenom sebe, abychom byli ochotni pro ty druhé lidi i pracovat.

Bratři a sestry, svědectví, které vydal Jan Křtitel, je potřeba, aby zaznívalo i v dnešní době. Samozřejmě to budou jiná slova. Když by někdo řekl, že Ježíš je Beránek Boží a ten, na kterém přebývá Duch svatý, tak nevěřící člověk zakroučí hlavou a řekne: „Tomu nerozumím, to nebude pro mě. To se mě netýká.“ Totiž ta základní otázka zní: „Co z toho budu mít já, že on je Beránek Boží? Jaký to má přínos a význam pro mě, že on je ten, ve kterém přebývá Duch svatý?“ To vyjádření, že Ježíš je Beránek Boží, k Izraelitům mluvilo, věděli, že to je oběť za jejich chyby, že to je oběť, která jim otvírá cestu k Bohu. Dnešní svět potřebuje slyšet to stejné poselství, ale potřebuje ho slyšet slovy, která jsou přijatelná pro dnešní svět. I ti naši vrstevníci se ptají: „Proč bych měl věřit v Boha, co z toho budu mít? Jaký to bude mít pro mě význam, jaký to bude mít pro můj život užitek?“ A tady už je to na nás, abychom se zamýšleli nad tím, jaké svědectví vydám nebo jaké svědectví vydávám, protože ho vydáváme. Oni se na nás dívají, pozorují nás, často kriticky, příliš kriticky, a neodpustí nám vůbec nic. Ale my si musím uvědomit, že jsme k tomuto svědectví povoláni, že i to je náš úkol a že to naše svědectví nezačíná slovy, ale činy. Začíná to třeba tím, jestli není rozpor mezi naším chováním tady v kostele a mimo kostel, nakolik bereme vážně svoji účast na bohoslužbách. I to je svědectví, jestli dokážeme přijít včas. I to je svědectví, že ve všední den tady je dvacet lidí – v Maršově pětatřicet a budete se divit, v Lažánkách padesát. To je svědectví. Já to neříkám, abych někoho naštvál, ale říkám to proto, abychom si uvědomili, že se sami ochuzujeme o hodnoty. My pořád říkáme, že dnešní doba je založená na osobní odpovědnosti člověka, že už tady díky Bohu je za námi ta doba, kdy nás někdo honil na různé průvody, na různé akce, kdy se dělaly čárky, kdy se to odškrtavalo, a běda ti, když's tam nebyl. A já jsem si myslel, že i my jsme tady trochu dál. A teď jsem se dozvěděl minulý týden takovou větu, když se právě pár lidí pozastavilo nad tím, když byl svátek Zjevení Páně, slavnost Tří králů: „Však neříkal farář, že to je povinné.“ Nezlobte se, já jsem tu za faráře, ne za drába. Já nebudu říkat, že je něco povinné nebo takhle. To je na každém z nás. V době, kdy v tomhle farním kostele byla mše svatá každý den, bylo jasné, že třeba zvlášť pracující lidé tady nemohou být každý den, ale teďka, když jsme už na tom, že máme dvě mše svaté ve všední den během týdne – ve středu a v pátek – tak si myslím já osobně, že by každému člověku prospělo a že je fajn se zastavit. Zastavit a podívat se třeba na tu část týdne, která je za mnou, za to poděkovat a

naplánovat to, co je přede mnou. To není o tom, že něco musím, to je o tom, že můžu. Takhle je potřeba si to postavit bratři a sestry.

A když budeme pokračovat dál tady v tom svědectví, tak potom si uvědomíme, že to naše svědectví právě začíná tady tímto naším postojem a teprve až v druhé a třetí rovině jsou naše slova. Slovo, to je v dnešní době problém. Mnoho lidí pronáší unáhlené soudy, hlavně takové ty odsudky, unáhlená rozhodnutí, která ty druhé zraňují. Bratři a sestry, zkusme si to tohle dát pozor – nepronášet unáhlené soudy, přemýšlet o tom, než něco řeknu. My často, když slyšíme nějaký názor, nebo i nějaký návrh, tak hledáme důvody, proč by to nešlo, co řeknu proti. Zkusme hledat důvody, proč by to šlo. Nebojme se třeba i říct: „Máš pravdu, souhlasím s tebou“ anebo nebojme se zůstat zticha a nemít k tomu žádnou poznámku, i to je svědectví, v dnešní době velké, protože mnoho lidí má poznámky ke všemu možnému.

Bratři a sestry, hledejme vždycky cestu, jak se tomu druhému přiblížit, jak mu vyjít vstříc a ne jak mu hodit klacek pod nohy. Že je to těžké? Je, hrozně. My nevíme, kolik lidí stálo kolem Jana Křtitele. Ale víme, že z toho celého množství dva šli za Ježíšem – Ondřej a Jan. Takže i my musíme počítat s tím, že to naše svědectví nebude přijímáno, že bude mnoho těch, kteří zakrouží hlavou a řeknou: „To není pro mě.“ Ale to by nás nemělo odradit. Nemělo by nás to odradit, protože víme, že to svědectví je důležité.

A nakonec bych ještě řekl– zkusme si udělat takový malý test, co o Ježíšovi vím, co bych těm druhým o Ježíšovi řekl. Je možné to udělat dvěma způsoby. Postavme se, vezměme si hodinky, podívejme se, kolik je hodin a začněme mluvit, třeba před zrcadlem nebo sami na nečisto. Nebo druhý způsob, vezměme tužku a papír a začněme si to psát. Tady ten druhý způsob je asi lepší, protože potom se k tomu mohu vrátit. Možná budeme překvapeni, jak rychle budeme s tímhle hotovi. Uvědomme si, co Jan říká o Ježíšovi: „Beránek Boží.“ Jan neříká „já jsem s ním příbuzný“, Jan neříká „naše matky se znaly“, Jan neříká „on se narodil v Betlémě“, ale Jan říká jaký je jeho úkol, co je důležité pro ty ostatní lidi.

A úplně poslední myšlenka. My někdy žijeme v takové falešné iluzi a falešné představě, že ti kteří byli kolem Ježíše, apoštolové, Jan Křtitel, že jim to bylo všem všechno hned jasné. Jan říká: „Ani já jsem ho neznal,“ i když spolu byli příbuzní, i když se vídali jako děti. „Já jsem ho neznal,“ v tom je skryto to, že nevěděl jsem jak vypadá, nevěděl jsem, kdo přijde, ale nevěděl jsem taky jaký je jeho úkol, ale Bůh mi to řekl. Bůh mi to řekl, protože já jsem se snažil naslouchat, protože já jsem to chtěl slyšet.

Bratři a sestry, toto je velká věc a pro nás důležitá – ani těm, kteří byli kolem Ježíše to nebylo všechno hned jasné, i oni se museli tady v tom směru namáhat, hodně namáhat a hodně se museli snažit. Ať je to i pro nás povzbuzením v té naší snaze vydávat svědectví o Ježíšovi.

Hlásat evangelium a uzdravovat

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
23.01.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
3. neděle mezidobí*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 8,23b-9,3](#); 2. čtení [1 Kor 1,10-13.17](#); evangelium [Mt 4,12-23](#);

Proč Ježíš začal kázat v Galileji? Někdo by to přehlédl, ale mnoho lidí si nad tím láme hlavu. Proč, když se narodil v Betlémě, žil v Nazaretě, Jan Křtitel kázal v té části Jordánu, která se nachází v Judsku, proč se Ježíš rozhodl začít kázat v Galileji? Proč se přestěhoval do Kafarnau, proč tohle všechno? Někdo může říct: „Protože to řekl prorok,“ ale to jsou spojité nádoby. Prorok to řekl proto, že Ježíš to potom udělal. Co je takové velice sympatické je to, že na tu Galileu nikdo nemyslel, těmi obyvateli se tam nikdo nezabýval, pro všechny byli obtížní. Byli tak trochu zastrčení, byli na hranicích Palestiny a všichni jim dávali najevo „vy nás nějak nezajímáte“. Bylo to území, kde ti lidé byli necháni na pospas sami sobě a Ježíš tam začíná, aby řekl: „Já o vás mám zájem, nejste mi lhostejní.“ Byl to kraj, který byl na tom dost špatně hlavně po té duchovní stránce. Po té hmotné stránce na tom byli celkem dobře. Přes Kafarnau vedla takzvaná Mořská cesta, latinsky „via maris“. Je to obchodní cesta, která vedla z Damašku, ze severu na jih přes území Palestiny a končila až v Egyptě. Přes tady tuto obchodní cestu se tam dostávalo velké bohatství a můžeme říct všichni ti obyvatelé i apoštolové, první apoštolové, o kterých jsme slyšeli, vlastně žili z této cesty, protože obchodníci kupovali jejich ryby, pocestní se tím živili. My bychom dneska řekli, že žili z turistického a obchodního ruchu. Takže po této stránce to nebylo tak špatné. Na druhou stranu to bylo špatné proto, že když přišla do Palestiny nějaká armáda od severu, tak vždycky tudy přes Kafarnau, protože na to nemusí člověk ani moc studovat nějakou strategii, je to zase věc velmi logická – armáda, to je hodně lidí a těchto hodně lidí se pohybuje v cizí zemi. Oni neměli žádné mapy, o nějaké satelitní navigaci nemluvě, takže to tam moc neznali. Tak aby měli jistotu, že nezaploudí, tak se ti cizí vojáci vždycky pohybovali po cestě a situace od časů Pána Ježíše se do dnešní doby nezměnila – v Palestině jsou od severu na jih tři hlavní silnice – podél moře, přes Jeruzalém přes hory a v údolí Jordánu, a to je všechno.

Takže Kafarnau bylo, řekli bychom lidově, první na raně, když přišla taky nějaká pohroma. Nejhorší pohroma přišla v roce 734 před Kristem, kdy tam vtrhnul asyrský král Tiglat Pilezar a skutečně to tam všechno do základů zničil. Proč o tom mluvím? Protože to je to, o čem mluvilo dnešní první čtení – že v první době, to byla tato doba toho asyrského vpádu, kdy oni byli nesmírně poníženi, přichází prorok, aby jim dal naději a říká: „V poslední době“, tím je míněna doba příchodu Ježíše, „Bůh vám to vynahradí.“ „Bůh vám to vynahradí“, on neříká doslova ‚On začne tady u vás‘, ale nějakým způsobem vám dá najevo, že Mu na vás záleží.

Bratři a sestry, ti lidé byli v podobné situaci jako my – hmotně se jim vedlo celkem dobře, ale na druhou stranu si uvědomovali, že k tomu, aby jejich život byl skutečně spokojený, potřebují ještě něco. Ne jenom ty hmotné jistoty, že potřebují nějaké zakotvení, že potřebují svůj život někomu svěřit, k něčemu připoutat, potřebují navázat nějaký vztah. A přichází Ježíš a jeho činnost má dva směry – Ježíš mluví, učí a uzdravuje. O tom mluvilo dnešní evangelium a zvlášť poslední věta: „Ježíš chodil po celé Galileji, hlásal evangelium a uzdravoval mezi lidem každou nemoc a každou chorobu. Je zvláštní, že svatopisec říká ‚nemoc a chorobu‘, vždyť pro nás je to to stejné, ale on tím právě nemyslí jenom nemoci tělesné, on tím nemyslí jenom to, když někdo má zlámanou ruku nebo když nás bolí noha anebo když nám třeba nefunguje správně srdce. Víme, že i dnešní psychologové když chtějí popsat stavy, které se dějí v člověku, tak mluví o různých zátěžích, svázanostech a takhle to přirovnávají k chorobám těla. Svatopisec tady tím vyjádřením chce říct: „Ježíš měl zájem o každou jejich potřebu.“ Víme, že lidé si chodili za Ježíšem i postěžovat, přišli za ním, aby jim poradil. Zkrátka a dobře mohli přijít úplně se vším a on nikoho z nich neodmítl. Bylo to jako spojené nádoby – on mluvil k nim, ale nechal taky je, aby oni mohli mluvit k němu. Žijeme v domě, kdy mnoho lidí mluví, ale potom nic dál a není to tak těžké přijít na to, že jsou to prázdná slova, že jsou to prázdné sliby a taky si říkáme: „Z toho nic není.“ Pokud Ježíš chtěl, a on chtěl, aby vztah lidí k němu a k Bohu byl trvalý, tak jim musel nabídnout něco víc, než jenom slova. Musel jim ukázat, že má o ně zájem. Svatopisec to označuje slovy, že uzdravoval. Ano, dělal zázraky, ale právě uzdravoval i ty mezilidské vztahy tím, že poslouchal, že poslouchal a měl o ně zájem.

Bratři a sestry, mnoho lidí dělá různé aktivity, mnoho lidí nabízí i různé činnosti, ale otázka zní: „Je to ku prospěchu, má to tenhle ozdravný charakter, nebo to naopak rozeštvává.“ Můžeme se podívat třeba na všechny možné diktátory dvacátého století od Ruska přes Německo až po Španělsko, Portugalsko a já nevím co. Oni slibovali ráj na zemi, ale pak tady bylo peklo. Když se člověk uzdraví, tak má radost, směje se, ale po těchto lidech tady naopak zůstal pláč a lidé byli rozděleni.

Bratři a sestry a úplně poslední myšlenka. V dnešním evangeliu jsme slyšeli o tom, jak si Ježíš volá první spolupracovníky. Když mluvíme o tom, že Ježíš volá apoštolů, v podstatě všichni kazatelé tam použijí to slovo ‚spolupracovník‘. Slyšeli jsme to mockrát a zapomínáme, co to znamená, že je někdo spolupracovník. To znamená, že je na stejné úrovni. Ježíš si nevolá nádeníky, pomocné síly, nějaké poskoky, pohunky, aby mu dělali, jak se dneska říká, nějaké křoví, ale volá si spolupracovníky.

Když nějaká firma slaví nějaký úspěch, třeba dostává nějaké ocenění, zpravidla se tam ukáže ředitel. Všichni mu tleskají, pronášejí projevy, jak ten ředitel je dobrý a jak to všechno zvládá a málo, málokdy se stane, že by tam někdo řekl: „Za tím ředitelem taky stojí spousta lidí, spousta schopných lidí, kteří museli dobře odvést svou práci, aby ta firma prosperovala.“ Málokdy je to mezi lidmi takhle. Smetanu slizne ten, kdo je nahoře, práce zůstane na ty, kteří jsou dole. U Ježíše to tak není, on si volí spolupracovníky, to znamená, že když si nás volí jako spolupracovníky, tak máme ten stejný úkol jako Ježíš – hlásat evangelium a uzdravovat. Je jasné, že hlásat evangelium je obtížné, je jasné, že dneska se to musí dít jaksi mimochodem, že nikdo dneska není zvědavý na naše dlouhé proslovy a dlouhé řeči. Všichni komentátoři, kteří komentují Ježíšovo kázání, připomínají, že Ježíš mluvil jazykem těch lidí, jazykem, kterému oni rozuměli. Mezi námi faráři se říká, že když se začne mluvit o Bohu, tak se nasadí takzvaný nebeský slovník, kterému málokdo rozumí. Ti, kteří jsou mimo víru, mimo církev, tomu nerozumí vůbec. Mávnu nad tím rukou a řeknou: „To není pro mě, to mě nezajímá. A potom v tom našem hlásání musí být ten zájem, ta ochota nasadit se, ochota přinést uzdravení. Krásně to koresponduje s týdnem

modliteb za jednotu. Přinášet spojení, ne rozdělení. Usilovat o to, abychom hledali co nás spojuje, co nás sjednocuje, ne co nás odděluje.

Bratři a sestry, hlásání evangelia musí mít vždycky v sobě i tu druhou, můžeme říct, kotvu, i tu druhou věc – zájem o člověka, jinak ti lidé řeknou: „Jsou to prázdná slova, je to k ničemu.“ Ježíš to dělal takhle, dělejme to po jeho vzoru my také tak a můžeme si být jistí, že On nám bude na blízku se svou pomocí.

Blahoslavený znamená šťastný

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

30.01.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sof 2,3; 3,12-13](#); 2. čtení [1 Kor 1,26-31](#); evangelium [Mt 5,1-12a](#);

Bratři a sestry, kázat na dnešní evangelium, na Blahoslavenství, je velmi obtížné. Proč? Když bychom chtěli probrat všech osm Blahoslavenství, tak to bychom tady seděli do odpoledne a ještě bychom s tím nebyli hotoví. Na druhou stranu, když budu mluvit o jakémsi úvodu k tomu, co vlastně Ježíš řekl, proč to řekl a za jakých okolností, tak to bude takové hodně teoretické, čili nezábavné. No tak co jsem si vybral? Ten úvod, protože víc toho nezvládneme.

Ježíš má kolem sebe zástupy a vystoupil na horu. Pak je tam řečený ještě jeden takový detail, že k němu přistoupili jeho učedníci a on začal mluvit. Může nám to připadat úplně zbytečné, proč tam takový detail je, ale totiž když si tohle přečteš žid, který znal to, čemu my říkáme Starý zákon, tak hned se dovítí, že to je odkaz na okamžik, kdy Izraelité putovali po poušti a kdy dostali desatero. Celý ten úryvek je jakási paralela právě k desateru a evangelista chtěl, aby ti, kteří to budou číst, srovnávali a udělali si závěr. V tom okamžiku, kdy židé dostali desatero, to bylo tak, že na horu Sinaj vystoupil pouze Mojžíš, nikdo jiný, naopak všichni ostatní dostali zákaz: „Tam nesmíte.“ V Blahoslavenstvích naopak Ježíš čeká, až k němu přijdou ti ostatní. Neříká to někde do prázdna, ale říká to lidem, kteří jsou kolem něho.

Desatero má také ten přívlastek, že jsou to přikázání. Blahoslavenství – tam se nemluví o tom, že to je nařízené, že to je přikázané. Je to Boží podaná ruka, je to Boží otevřená náruč s pobídkou: „Jestli chceš, tak pojď. Jestli chceš, tak to přijmi, zařaď to do svého života.“ Desatero je něco, o čem se říká, že když chce být člověk slušným člověkem, musí zachovávat desatero. Konec konců od čtvrtého do desátého přikázání se to netýká jenom věřících, ale úplně všech lidí. Od čtvrtého do desátého přikázání je to takzvaný přirozený zákon a to nemá s náboženstvím nic společného. Náboženství se jaksi bezprostředně týká první tři přikázání desatera.

V Blahoslavenstvích, tam je to už o dost dál. O Blahoslavenstvích se říká, že když chce být člověk dobrým křesťanem, musí žít podle Blahoslavenství. Všichni desatero známe, ale dokážeme vyjmenovat osmero blahoslavenství? Každý ať si odpoví sám. Blahoslavenství, to je jakýsi souhrn toho, co Ježíš po nás žádá. Tam už se nemluví o tom, že něco nesmíme. Takhle začíná většina přikázání v desateru – nebudeš lhát, nebudeš křivě přísahat, nebudeš krást, nebudeš zabíjet – „ne“, něco nedělej. V Blahoslavenstvích už se mluví o tom, co dělat máme, jak se chovat máme, naopak jak se máme projevat.

Mluvíme tady o Blahoslavenstvích a co to vlastně znamená to slovo „blahoslavený“? Shodou okolností jsme o Blahoslavenstvích mluvili i s dětmi v náboženství. Dalo nám to dost práce, než jsme přišli na to, co znamená to slovíčko blahoslavený – no šťastný. Takže na jedné straně Ježíš tady říká, kdo jsou šťastní. Na druhé straně je tady zmíněna vždycky jakási potíže, nějaká špatná situace: „Šťastní jsou ti, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni.“ Je v tom jakýsi rozpor. Na jedné straně je totiž Bůh a Ježíš, a Ježíš říká, co člověk má udělat, aby byl šťastný. Svět bez Boha nám říká, že šťastní budeme tenkrát, když budeme hromadit cokoli – věci, moc, pocty, zásluhy. Když toho budeme mít co nejvíce, tak že budeme šťastni. Každý den se s tím setkáváme, každý den se setkáváme s touhle falešnou představou štěstí. Kde? Nejvíce v reklamě, protože v podstatě každá reklama říká: „Když si koupíš náš přípravek, náš produkt, tvůj život bude šťastný. Objevíš nové netušené možnosti, nové netušené obzory. Když si to naopak nekoupíš, budeš mimo (jak říkají mladí 'out').“ A člověk si to pak koupí a řekne si: „Hmm, to jsem zase naletěl.“ Je to skutečně tak. Takže bolestně vnímáme to, že štěstí nám slibuje mnoho lidí, mnoho institucí, ale vidíme, že to zpravidla nevede ke štěstí. Bůh říká: „Šťastný budeš tenkrát, když budeš žít v harmonii se mnou, když se mnou budeš v životě počítat, protože já počítám s tebou.“

Takže to je na jedné straně toho Blahoslavenství. Na druhé straně jsou tam právě vyjmenovány potíže našeho života, těžkosti. Když zůstaneme u toho třetího blahoslavenství, které jsem četl, tak Ježíš v něm vlastně konstatuje, že se můžeme a často setkáme s nespravedlností, že tu není taková spravedlnost, jaká by měla být. Ježíš, když vyjmenovává tyto svízele našeho života, ty obtíže, tak to nevyjmenovává s nějakou radostí, s nějakou škodolibostí, že by říkal: „Dobře vám tak a jen si toho užij.“ Ne, Ježíš to vyjmenovává jednak proto, abychom my věděli, že jemu je to známe, že pro něho to není cizí a že on s tím počítá a že on to dokáže obrátit k našemu prospěchu. Víte, my, když usilujeme o dokonalost, o svatost, o to štěstí, tak na to pořád jdeme jakýmsi stylem známkování, čekáme, že budeme mít plný počet bodů, že to skutečně bude bez vady, bez chybičky, a říkáme si: „Tak já už dvacet, třicet let bojuju s nějakou svou špatnou vlastností a ono je to pořád stejné, ne-li horší a já už nevím co bych dělal a vždycky začnu a vydrží mi to tak den dva a pak jsem zase tam, kde jsem byl a možná je to ještě horší.“ A zlobíme se sami na sebe. A v Blahoslavenstvích nám právě Ježíš říká: „Tady nejde o to, aby tvůj život byl bez chybičky, bez vady, bez nějakého kazu. Tady jde o to, jestli máš dobrou vůli, jestli máš ochotu s tím zápasit a s tím bojovat. Jestliže tam najde Bůh tu ochotu, pak jsi blahoslavený člověče.“

Bratři a sestry, Blahoslavenství, jak jsem říkal na začátku, to je podaná ruka, otevřená náruč. V Blahoslavenstvích Ježíš neříká „musíš“, ale říká „můžeš“. Blahoslavenství je velmi důležitý text evangelia, protože všechno to ostatní potom na to navazuje a v Blahoslavenstvích přímo Ježíš vysvětluje svůj způsob, jak chce získat lidi.

Abych to nějak zakončil, něčím, co se vlastně stalo v téhle farnosti. Stalo se to po Třech králích, kdy na slavnost Zjevení Páně tady v kostele nebylo mnoho lidí a potom se potkali lidé a jedna paní říká druhé: „Proč jsi nebyla v kostele?“ A odpověď zněla: „Však neřikal farář, že je to povinný.“ Ani Ježíš neříká, že je to povinný a nikdy to neřekne. Řekne: „Člověče, jestli máš zájem, jestli chceš, aby tvůj život k něčemu vypadal, jestli chceš být šťastný, přijď. Já na tebe čekám.“

Vějíř myšlenek pro duchovní život

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.02.2005 - středa, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek Uvedení Páně do chrámu

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mal 3,1-4](#); 2. čtení [Žid 2,14-18](#); evangelium [Lk 2,22-40](#);

Bratři a sestry, dnešní svátek je skutečně velice bohatý na myšlenky a na podněty pro náš duchovní život, a tak já se tady pokusím před vámi otevřít takový vějíř těch myšlenek a jednak doufám, že si každý vybere z toho to svoje a že každý bude nějakým způsobem osloven tím, co nám nabízí dnešní svátek, a taky očekávám, že každý to dotvoří sám pro sebe. Takže to budou jenom takové náměty, podměty, které by každý z nás potom měl nějakým způsobem konkretizovat ve svém osobním životě.

To první, co nám ten svátek připomíná, je už ta skutečnost, že Ježíš jde do chrámu. Proč? Někdo by řekl: „Je malý, nemůže mluvit, tak ho tam zanesli, aby udělali to, co měli nařizeno udělat.“ Ale to není pravda. Ten obřad vycházel z toho, že při poslední egyptské ráně zahrnuli prvorozenci Egyptanů, naopak prvorozenci Izraelitů byli zachráněni. Od té doby každý prvorozený syn byl představen Hospodinu v chrámě. Ježíš, jako Boží syn, tam samozřejmě vůbec nemusel, ale Ježíš, až bude dospělý, až bude mluvit, konat, jednat, bude pokračovat v tomto směru. To znamená, že on udělal mnoho věcí, které nemusel, mnoho věcí navíc. Ježíš začne svoje veřejné působení tím, že se postaví do jedné řady s hříšníky a od Jana Křtitele přijme křest na odpuštění hříchů, ten, který neudělal nikomu nic špatného.

Takže ten dnešní svátek nám v první řadě připomíná to, že Ježíš dělá mnoho věcí navíc, které vůbec nemusí, věci, které chce udělat. Je to zase takový protiklad vůči tomu, když my se ptáme: „Je to povinné, budu mít čárku, zapíše si to někdo, objeví se to někde, má to význam, musím tam jít? A Ježíšův příklad i na Hromnice je nám v tom, že nemusíš tam jít, ale jestli chceš, tak tam pojď, jestli nechceš, tak buď doma, protože jinak to nemá smysl. Ježíš je tedy v chrámě, protože chce. Protože chce, aby nám ukázal to, že nemáme dělat jenom to, co musíme, ale že vždycky máme dělat to, co můžeme.

A potom je tam Simeon, člověk, který už je starý. Mnohdy lidé, hlavně starší lidé, si říkají: „Co mě ještě v životě čeká?“ A teď si říkají: „No, už jsem starý, tak už jenom nějaké nemoci, už mě tady nic nedrží, už to k ničemu nebude, nic pěkného nezažiji, všechno pěkné už bylo.“ Dnešní svátek nám připomíná to, že Bůh nás chce překvapit kdykoliv, i ke stáru našeho života, že Bůh má pro nás vždycky připraveno něco pěkného, pro každé období našeho života něco povzbudivého, něco radostného, a že to není tak, že to pěkné by bylo jenom na začátku a potom že už by se rozdávaly jenom samé nepříjemnosti a těžkosti. Ne, vždycky Bůh nás chce obdarovat něčím pěkným, krásným, i ke stáru. Je tady krásné to, jak je Simeon vyrovnaný, jak dokáže s nadhledem hodnotit to, co se děje kolem něho. Jak nenaříká. On by mohl naříkat, protože on i prorokyně Anna všem vyprávěli o tom dítěti a on jim asi nikdo nevěřil, protože nečteme nikde v evangeliu, že by se tam shlukli lidé a že by tam poslouchali jejich vyprávění o tom, že už přišel Spasitel. Takže i Simeon by asi mohl říct: „Už jsem starý, nikdo mě neposlouchá, nikdo mě nebere vážně.“ Ale on to nedělá, on se raduje z toho, že poznal Mesiáše a že ten Mesiáš přišel. Nenechal se znechutit tím, že jeho názory, jeho radostná zpráva nebyla přijata. To je další taková myšlenka – nenechat se znechutit, nenechat si vzít radost, kterou mám se spousty věcí, ať už přirozených nebo nadpřirozených.

To, že Simeon nedošel sluchu, že si toho nikdo nevšiml, nám ukazuje na další takovou myšlenku, na další skutečnost, která zřejmě platila vždycky, a sice že mnoho důležitých věcí projde bez povšimnutí a bez zájmu lidí. Že taková jakási vlažnost nebo nepozornost, roztěkanost, že to je asi jeden z největších problémů, které nás lidi trápí.

Soustředíme se, ale na co se soustředíme? A to je další otázka. Soustředím se na to podstatné? Neutíkám mi to důležité nebo to nejdůležitější? Soustředíme se na to, že přečteme noviny, vyslechneme zprávy, ale všimneme si, že ten vedle mě potřebuje pomoc? Všimneme si to, že někdo vedle mě potřebuje s někým mluvit, že hledá někoho, kdo by ho vyslechnul?

Bratři a sestry a úplně poslední myšlenka, která je vyjádřena mezi řádky. A sice to, že Maria s Josefem vykonali všechno, co vykonat měli, a vrátili se domů. A Písmo svaté to neříká výslovně, ale mezi řádky, vyplývá z toho, že Maria s Josefem byli šťastni. Byli šťastni z toho, že mají syna, že se potvrzuje to, že to je Boží syn, že Bůh je s nimi. Měli radost z návštěvy chrámu. Zase taková otázka: „Mám já radost z návštěvy kostela? Přicházím sem s radostí? A odcházím s ještě větší radostí? Odcházím občerstvený, posílený, hlavně na duchu? Anebo to beru teda, abych měl tu čárku a třeba abych se z toho nemusel zpovídat nebo aby mě lidi nepomluvili.“

Bratři a sestry, toto jsou myšlenky, které nám připomíná svátek toho představení Ježíše v chrámě nebo někdy se říká obětování. Je to taková důležitá myšlenka, prvek, ve spiritualitě židovského národa. Celý ten systém obětování prvorozenců připomínal židům, že nejsou pány života, ale že jsou jeho správci. Že pánem a dárce života je Bůh, ale že my k tomuto Pánovi života máme přicházet a máme se s ním dělit o svoje radosti i o svoje bolesti.

Bratři a sestry, nechme se oslovit tímto svátkem, nechme se oslovit tím, že když nám Bůh tento život dal, že on je nám taky nablízku a pomáhá nám, abychom ho žili skutečně smysluplně, abychom nezapomínali na to podstatné a na to důležité, abychom uměli naslouchat těm druhým, abychom dokázali načerpávat sílu, radost a občerstvení pro všední dny, pro to, kdy to nejvíc potřebujeme. Zamysleme se nad tím, co ten dnešní svátek přináší každému z nás. Poděkujme za to, že i my jsme takhle kdysi byli představeni Pánu, bylo to při křtu, a od toho okamžiku vlastně platí o nás to stejné, co platí o Ježíšovi: Bůh s každým z nás počítá.

Vy jste světlo světa

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.02.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 58,7-10](#); 2. čtení [1 Kor 2,1-5](#); evangelium [Mt 5,13-16](#);

Bratři a sestry, co chce Ježíš říct těmi dvěma výroky o soli a o světle? Dalo by se to říct asi takhle: nikdo, kdo věří v Pána Ježíše, kdo chce být jeho učedníkem, nemůže počítat s tím, že bude takovou šedivou myškou, které si nikdo nevšimne. Není možné, aby si křesťan řekl: „Budu žít tak, abych na sebe neupozorňoval, budu žít tak, aby si mě nikdo nevšimnul, nebudu nikomu ubližovat, ale nebudu taky na sebe vůbec upozorňovat a budu se snažit projít cestou nejmenšího odporu bez povšimnutí.“ Nejde to. Všimněme si také, že vlastně při každém pronásledování v církevních dějinách vždycky křesťany našli, protože když je někdo křesťanem, opravdovým učedníkem Ježíše Krista, tak se na to vždycky přijde. Nejde to totiž od sebe oddělit, nelze být Ježíšovým učedníkem, který by byl naprosto utajený. Proč to nejde? Právě proto, že Ježíš říká: „Vaše víra musí být vidět navenek ve vašich postojích, nejenom ve vašich slovech, ale ve vašich postojích, v tom jak reagujete, co děláte anebo co neděláte.“

Aby to Ježíš víc vysvětlil, použil dva příklady. Ty dva příklady spolu nemají až tak mnoho společného, ale oba dva ty příklady svým způsobem šokovaly Ježíšovy posluchače, hlavně ten první o soli. Sůl byla na jedné straně vzácná hodnota. Obchod se solí vždycky podléhal zvláštním pravidlům, ze soli se vždycky odváděla daň, a to přímo panovníkovi. A ta sůl měla velkou hodnotu. Největší hodnotu měla voda a potom hned sůl. My sůl používáme v kuchyni, vlastně trošku na ochucení pokrmů. Ale oni ji používali daleko víc. Překvapí nás to, ale používali sůl k čištění, protože neměli vodu. To, co my umýváme, oni skutečně drhli solí. A potom sůl používali ke konzervaci potravin, hlavně masa. My dáme maso do ledničky nebo do mrazáku, ale oni ho nasolili. A to je právě to, co šokovalo, protože všichni z nich věděli, jaký je to zápach, když se zkazí maso. A Ježíš říká: moji učedníci jsou tady k tomu, aby pomohli, aby se tato společnost nezkažila, aby to zůstalo zdravé. Jinými slovy, kde nebudou moji učedníci, je to zkažené. A teď oni se hned samozřejmě chytli a řekli: „Cože? My jsme zkažení?“ A Ježíš jim říkal: „Ano.“

Potom, pokud jde o to světlo, tak oni si svítili olejovými lampami, v té lampě byl knot, lampa se postavila na podstavec a když přišlo na to a bylo potřeba lampu zhasnout, tak se vzal takový speciální malý kbelík o objemu asi pěti litrů a tím se všechny lampy v domě zhasly. Co bylo zvláštní, ten stejný kbelík sloužil jako míra na obilí. Taková zajímavá kombinace – na jedné straně se s tím zhasíná lampa, na druhou stranu se s tím měří obilí. Ale to už je jejich věc, to s evangeliem a s tím, co chce Ježíš říct, nemá vlastně nic společného.

Ježíš chce tedy říct: „Moji učedníci budou vždycky vidět.“ Ale dává jim také návod, jak mají být vidět: „Vy jste sůl země, vy jste světlo světa.“ To znamená pro všechny, musíte být dobří pro všechny, ne jenom pro některé. Židé měli zvláštní předpisy, jak se má chovat žid k židovi a jak se má nebo může chovat žid k nežidovi. Žid židovi nesměl půjčit peníze na úrok, ale nežidovi, pohanovi, ano. A Ježíš říká: „Ne, tohle nerozdělujte, kdo má s vámi stejnou víru a kdo má jinou víru, kdo je stejné národnosti a jiné národnosti. Ne, takhle to nerozdělujte.“

To označení „země“ a „svět“ znamená „úplně pro všechny bez výjimky“. A my když slyšíme to, že máme být světlem světa a solí země, tak trošku nás to zahřeje u srdce a řekneme si: „Tak to nám Ježíš dal takové pěkné poslání, pěkný úkol, a tak já se teda o to budu snažit.“ A co děláme nebo co dělá velká část lidí? Velká část lidí začne být to, čemu se dneska říká fundamentalisté nebo dřív se tomu říkalo fanatici. Začneme všude, do všech sfér, do všech okolností svého života, skutečně na sílu tlačit náboženství.

Příklad? Slyšel jsem shodou okolností včera, stalo se to v Brně. Jeden tatínek koupil svým dětem k Vánocům Spejbla a Hurvínka a před tím, než jim to dal, protože to byl „správný katolický rodič“, tak si to poslechnul. A teď tam byla povídka o tom, kdy Spejbl vysvětluje Hurvínkovi proč jsou Vánoce a nakonec tam řekne, že Vánoce jsou proto, aby si lidé mohli dávat dárky. Tak tatínek se rozhodl: „Tohle svým dětem nedám, protože tam se nemluví o Pánu Ježíši.“ Co udělal? Dal to druhé rodině. Nevydržel to a pochlubil se, proč to nedal svým dětem, ale jim to dal. Chápeme, jak je to úplně scestné?

Ježíš, když říká o tom, že máme být světlem světa a solí země, tak se tam vůbec nemyslí na to, jak často ti lidé chodili do chrámu, kolik poutí za rok vykonali, jak často chodili do synagogy, jak často se modlí. Ale Ježíš tam mluví v pojmech, my bychom dnes řekli, sociálních. Krásně to vystihlo první čtení: lámej svůj chléb hladovému, popřej pohostinství bloudícím ubožákům, když vidíš nahého, obleč ho. Neodmítej pomoc svému bližnímu, to je ten klíč.

Bratři a sestry, abychom někoho získali, abychom někoho oslovili, musíme k němu v první řadě přistoupit jako k člověku, musíme ho přijmout jako člověka, s jeho radostmi, ale i s jeho bolestmi. Teprve až ten člověk pochopí nebo si uvědomí, že my jsme ho takhle přijali, tak je možné časem mu třeba říct, proč to dělám – protože věřím v Boha. Ale zase není možné k tomu přistupovat jaksi naplánovaně a říci: „Tak já teď napřed to půl roku vydržím, nebudu o Pánu Bohu říkat vůbec nic, a až ho budu mít, tak ho dostanu kam chci, já ho do toho kostela dotlačím.“ Ne, takhle to nejde.

Bratři a sestry, Pán Ježíš chce, abychom měli otevřené oči a otevřené srdce pro to, co se děje kolem nás, abychom byli světlem světa a solí země. Typicky české přísloví říká, že je někdo někomu solí v očích. To je vlastně protiklad toho, co říká Ježíš, přesný opak. A my se máme ptát: „Jsem solí země anebo jsem solí v očích někomu. Jsem světlem anebo naopak to světlo nějakým způsobem zastíňuji. Jsem ten, který pomáhá tu cestu urovnávat anebo jsem ten šťoural, který to rozvrtává.“

Bratři a sestry, dnešní evangelium nám připomíná náš úkol, každodenní celoživotní úkol. Máme být tím světlem a tou solí ve svých domovech, ve svých rodinách, na svém pracovišti, ve vztahu ke svým sousedům, ke svým spolupracovníkům, k těm, se kterými se setkáváme. Máme je v první řadě přijmout jako lidi. Je jasné, že abychom toto dokázali, my sami se musíme modlit, my sami musíme být v kontaktu s Bohem, protože jinak k tomu nenajdeme sílu. Ale nesmíme těm druhým nic nvcovat. Máme si totiž uvědomit, jak to napsal svatý Pavel, že jestliže někoho získáme pro Boha, tak to nebude proto,

že jsme dobře mluvili, ale bude to právě pro přesvědčivost a stálost našich postojů. Bratři a sestry, je to úkol těžký, dlouhodobý. Ale když Ježíš to po nás chce, On nám k tomu určitě dá sílu, abychom to s Jeho pomocí zvládli.

V zápase se zlem nejsme sami

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

13.02.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 2,7-9; 3,1-7](#); 2. čtení [Řím 5,12-19](#); evangelium [Mt 4,1-11](#);

Bratři a sestry, co nám chtějí připomenout dnešní texty? Chtějí nám na jedné straně připomenout to, že se setkáváme se zlem. Můžeme říct, že to zlo nás vlastně i vyhledává. Na druhé straně nám dnešní texty chtějí připomenout, že tady v tomto setkání se zlem, v tom zápase se zlem, nejsme sami. Už První kniha Mojžíšova, vlastně hned v úvodu Bible, říká, že Bůh věnuje člověku zvláštní péči, pouze o člověku se říká, že dostal dech života.

Na jedné straně se tam říká, že Bůh stvořil člověka z prachu hlíny. Tím se nechce říct, že by ho nějak skutečně plácal z hlíny, že by Bůh vzal hlínu a udělal si hliněného panáčka, kterého by oživil. To by bylo chybou se tohle myslet, ale chce se tím říct to, že člověk nebyl nic a jestli je člověk něco, tak je to darem Božím. To je to. Hlína neznámá nic, hlína je k ničemu, ale může se z ní něco vytvořit a to něco z nás, z lidí, udělal Bůh, čili to jeho dar. My mu za to máme být vděční. Ale tady ta Boží ochrana člověka, ten zájem Boha, který má o nás lidi, neskončil tím, že nás stvořil, že nám dal zvláštní důstojnost, důstojnost, kterou nemá žádné zvíře, žádná rostlina, tu má pouze člověk. Pouze člověk má v sobě „dech života“. Tak tady ten Boží zájem, Boží ochrana, Boží pomoc člověku pokračuje. Bůh usadil člověka v zahradě, které se říká Eden, my jí říkáme ráj. Ráj není ani tak místo na světě, jako stav. Stav, kdy nikdo nikomu neškodí, stav, kdy nikdo nežije s nikým v nepřátelství, naopak kdy jsou všichni přátelé. V první řadě je přátelství mezi Bohem a člověkem a potom i mezi lidmi vzájemně. Víte, není možné si myslet, že lidé se budou k sobě chovat přátelsky, když z toho vynecháme Boha, když zapomeneme na Boha. Mnoho lidí chtělo vybudovat nějaké přátelské a slušné vztahy mezi lidmi bez Boha. To nejde, protože člověku pak chybí důvod, motiv, proč by měl být hodný, proč by měl být dobrý, protože koneckonců my pořád a pořád jenom napodobujeme Boha.

A teď se tam dál vypráví o tom, jak se první lidé setkali se zlem. Zase nesmíme si myslet, že to proběhlo fyzicky takhle, ale musíme si myslet a musíme vědět, že se to týká každého z nás, protože každý z nás se takhle se zlem setkáváme a je to často velký problém a my sami jsme často z toho bezradní a nevíme jak to řešit. Všechno jsou to obrazy, které ale velmi přiléhavě popisují, co se děje kolem nás a hlavně co se děje v každém z nás při tom setkání se zlem.

Proč má zlý duch, který je osobou, nesmírně inteligentní bytosti, tady podobu hada, nějakého ještěra, ještěrky? Jednak proto, že Izraelitům všechna zvířata, která nemají nohy, byla velmi odporná a jednak právě pro tu svoji nevyzpytatelnost. U nějakého hada nebo ještěra nikdy nepoznáte jestli, řečeno obrazně, půjde doleva nebo doprava, jestli zaútočí nebo jestli uteče. Když se podíváte do očí jakéhokoliv domácího zvířete, tak ten, kdo těm zvířatům jen trošku rozumí, pozná, jakou to zvíře má náladu. U hada, u ještěra, to podle očí nikdy nepoznáte, ty oči jsou pořád stejně studené a nevyzpytatelné a pro tuto nevyzpytatelnost dostal ten „zlý“ v Písmu svatém podobu hada. Ten zlý je skutečně nevyzpytatelný. Přichází a používá různé lstivé metody. Někdy lže doslova a to se pozná, ale někdy, a to často, používá metodu polopravdy, kdy je tam zrno pravdivé a potom zbytek je nabalený, už samé lži, ale poznat to, to bývá velmi těžké. „Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů?“ Přehání, on dobře ví, že to není pravda. On předstírá, že má zájem o člověka.

Bratři a sestry, zlo předstírá, že má zájem o nás o lidi, snaží se nám vlichotit, snaží se nás přetáhnout na svoji stranu. Toto je další taková myšlenka, která by nás měla zaujmout, to je další moment, který je velmi důležitý v našem životě, zvláště v životě našich dětí. Známe obraz, kdy se říká: „On se chytl špatné party, špatných kamarádů.“ Ano, zlo hledá kamarády, zlo se snaží do svých sítí vtáhnout druhé, další lidi. A co teď s tím? A my si říkáme: „No, tak já jsem ty svoje děti dobře vychoval, dal jsem jim dobrý základ, a to musí stačit.“ Bohužel nestačí, musíme nabídnout „dobrou partu“, dobrou společnost, protože jedinec tady v tom nic nezmůže, jedinec je slabý.

Takže ten zlý přichází a začíná se šmajchlovat, lichotit: „Bůh to s váma nemyslí dobře, víte, on vás vlastně nemá rád, on je vašim protihráčem, on ve vás vidí takovou konkurenci, on to s váma nemyslí na rovinu. Ale naštěstí jsem tady já, naštěstí máte mě a já vám pomůžu, já vám ukážu jak z toho, abyste na Bohu nebyli závislí.“ Navíc dává první ženě pocit jakési převahy a ona dělá první chybu – začíná se s ním bavit a říká si: „Mám to v rukou, já to zvládnou, já mám navrch, vždyť on ani neví, že my nesmíme jíst jenom z jednoho stromu, on si to plete.“ Neplete si to, vůbec si to neplete, a ta žena to nemá ve svých rukou, je to v režii toho zlého, ale ona to ještě neví.

Bratři a sestry, je mnoho věcí, o kterých my si myslíme, že je držíme pevně v rukou a není to pravda. Myslíme si, že to je v naší režii, že to jde podle nás, a není to tak. Postní doba nás má vybědnout k tomu, abychom o tom přemýšleli. A co máme udělat? Máme si uvědomit, že je tu cesta a je možnost zvládnout pokušení, protože ho zvládl Ježíš, jak jsme to slyšeli v evangeliu, ale i on prosil Otce, i on byl pevně spojený se svým Otcem, a proto to zvládl, ne pro svou sílu.

A tak by to zvládli i první lidé, kdyby pokorně sklopili hlavu, sklopili uši a řekli: „Pane Bože, my Tě potřebujeme.“ Jenže je to plné ješitnosti a plné pýchy: ne, já to zvládnou sám, sama v tohle případě. A už se to veze: „Takže on vám zakázal jíst ze všech stromů?“ A ona: „Ne, jenom z toho jednoho.“ Ten zlý, aby získal někoho dalšího, aby získal člověka, je ochotný ze sebe udělat i hlupáka, nezapomínejme na to. My nejsme ochotní ze sebe udělat hlupáky. Když někdo z nás chce udělat hloupého, tak se bouříme, ale ten zlý to snese, on to vydrží.

Takže on se nechá poučit, že jenom ze stromu poznání dobra a zla. Ne. A teď říká: „Bůh lže. Bůh lže a nechce vám povolit (my bychom dnes řekli) přístup k informacím, zakazuje vám něco, protože když z toho stromu budete jíst, budete jako Bůh.“ Tam nejde jenom o to poznání dobra a zla, tam jde o to určování co je dobrého a co je zlého: „Budete jako Bůh.“ Bůh stvořil lidem celou zemi a řekl: „Starejte se o to a mějte se z toho dobře, ať vám to slouží, ať z toho máte výnos, užitek, výtěžek, ať se vám daří dobře nebo ať se vám daří čím dál lépe, ale jednu věc musíte zachovat – bude to Bůh, kdo bude určovat, co je dobré a co je zlé.“ A my to máme přijmout. V podstatě tohle je jedna jediná věc, kterou máme zachovat. Ani tohle se nám nechce, i my chceme určovat co je dobré a co je zlé. Teď se možná v někom z vás bouří svědomí a říká: „Ale já to nedělám.“ Bohužel děláme, děláme to všichni. A jak to děláme? Když uděláme něco zlého my, já, každý z nás, tak si to omlouváme, a když to stejné udělá někdo druhý, tak zase naopak hledáme přitěžující okolnosti.

Napadl mě takový vyloženě banální příklad. Když někdo vezme v práci deset šroubečků, tak si řekne: „No to jsou šroubečky, o to ta fabrika nezchudne, tady to nikdo nepozná, tady se vyhazují miliony a koneckonců já je potřebuju doma a mě ty šroubečky budou užitečné.“ Ale když zjistím, že to dělá můj kolega: „Na co on si to bere? Kdoví, k čemu to bude? On to do něčeho dá a on s tím bude určitě kšeftovat.“

Nejde mi o šroubky, jde mi o to srovnání. Když to udělám já, hledám důvody, jak si to omluvit. Když to udělá ten druhý, hledám důvody, jak to přitížit. Tohle bohužel děláme, děláme to všichni.

Bratři a sestry, nechceme vůbec uznat, že by někdo jiný určoval, co je dobré a co je zlé. Ten zlý se nám snaží namluvit, že Bůh nám něco bere, že Bůh nás o něco ochuzuje a že ten zlý nám dá svobodu. Naopak, je to přesně naopak. Jestliže poslechneme toho zlého, přijdeme o všechno, přijdeme o svobodu. Na začátku Písmo říkalo, že Bůh usadil člověka v zahradě Edenu a jak jsem říkal, byl to stav přátelství, harmonie, spolupráce. A na konci ten příběh končí tím, že ti lidé zpozorovali, že jsou nazí a že si udělali suknice z fíkových listů. I to je obraz, to je obraz právě pádu těchto lidí. Zpozorovali že jsou nazí. Ta nahota je sociální stav, kdy Písmo a celý Orient to chápe tak, že bohatý člověk je víc člověkem než chudý člověk, zdravý člověk je víc člověkem než nemocný člověk. Ono to pokračovalo, že muž je víc člověk než žena a svobodný člověk je víc člověk než služebník A otrok, ten už nebyl vůbec člověk. Otroky nebyl „někdo“, ale „něco“. Otroky stál na tržišti nahý, otrok se kupoval jako zvíře, doslova jako zvíře. Ten, kdo si ho chtěl koupit, se mu podíval na ruce, na nohy, na zuby, kupoval ho jako kus dobytčete. A tohle, tohle je hřích. Ten pád je tak strašný, že Písmo pro to používá tenhle hrubý obraz, aby si to ten, kdo to uslyší, uvědomil.

Fíkovník? Fíkovník je v chápání Bible sídlo zlého ducha. Proč? Protože fíkovník je taková zvláštní rostlina. Na keř je to velké a na strom je to malé. Je to něco jak náš akát, takový trošku přerostlejší akát. Klátí se to, nemá to pořádný kmen, nedá se na to vylézt. Když člověk po tom leze, hrozí to, že se to pod ním zlomí. Ani keř, ani strom, něco mezi, něco co se nedá nikam zařadit. Takže tady tento popis je zase popis toho, co se stalo těm lidem vevnitř, kdy oni si uvědomili, jak padli, co ztratili.

Bratři a sestry, proč nám to předkládá církev v postní době? Nedává nám to proto, aby nás strašila, to ne. Předkládá nám to proto, že si máme uvědomit, že se setkáváme se zlem, každý den se setkáváme se zlem, a máme dopředu se snažit rozmyslet, co uděláme, až to přijde, máme si uvědomit v čem jsme silní, když budeme spojeni s Bohem, máme si uvědomit v čem jsme slabí, když na to půjdeme vlastní pýchou a ješitností, máme si uvědomit, co máme, když žijeme v přátelství s Bohem a máme si uvědomit, o co přijdeme, když Bohu řekneme ne.

Bůh má na člověka požadavky

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

20.02.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 12,1-4a](#); 2. čtení [2 Tim 1, 8b-10](#); evangelium [Mt 17,1-9](#);

Bůh má na člověka požadavky. Říká Abrahámovi: „Vezmi svou ženu, celý svůj majetek, a přestěhuj se do země, kterou ti ukážu.“ Těm apoštolům říká: „Pojďte se mnou.“ Vlastně nikdo z nich neví, kam jde. Pro Abraháma to bylo asi těžší, protože šel do cizí země. Ti tři apoštolové šli, řekli bychom, „na výlet“ s Pánem Ježíšem, ale určitě si položili otázku, kterou si pokládáme i my: „Proč já?“ Když po mně někdo něco chce, tak si říkám: „Proč zrovna já, proč ne ten druhý, proč sis Pane Bože nevybral někoho jiného.“ A nemusíme mluvit zrovna o nějakých velkých věcech, můžeme začít tím, proč mám jít s těma darem já, proč mám to čtení číst já? Ale i jinak: proč tam mám vůbec chodit? A Bůh na to říká: „Protože chci ti ukázat něco víc. Když tam půjdeš, tak zažiješ něco zvláštního, něco, co ti dá sílu.“

Oni uviděli Ježíše ve slávě, řekli bychom bez vady, bez chybičky, jako Božího syna. To je něco, po čem každý z nás touží – aby tady nebyly problémy, aby to běželo dobře, aby nikdo mně neškodil a já nebudu škodit nikomu dalšímu. Ale – pro to musím něco udělat. Musím se zvednout a musím jít, někdy doslova svýma nohama, ale hlavně se musíme hýbat duchovně. A jak jsme na tom? My jsme ochotni Abraháma a apoštoly obdivovat, ale skončí to právě v tom okamžiku, kdy za mnou někdo přijde a řekne: „Něco udělej.“ Pak si uvědomíme, že to není vůbec jednoduché a že musíme v sobě přemoci takové to velmi pohodlné „já“, které vždycky v sobě najde dost důvodů, proč to nejde.

Ježíš je vzal na vysokou horu, aby byli sami. To tam taky mělo velký význam, velký důvod, dojdeme k tomu. A ukázal se jim, jak to s nimi myslí, co jim chce dát. Každý člověk, který bude ochotný se takhle pohnout směrem k Bohu, k Ježíšovi, bude odměněn. Každý člověk, který žije duchovně, zažije v tom duchovním životě okamžiky velmi radostné, velmi oslovující, a okamžiky, které člověka naplňují, ale všechno to má nějaký další význam, to není jenom samo pro sebe, to má nějaký účel, a sice: Ježíš je tam bere proto, aby tito tři vydrželi, až přijdou Velikonoce, protože tyto tři si potom vzal taky to Getsemanské zahrady a minimálně tihle tři měli stát pod křížem. Můžeme říct, že Ježíš nebyl úspěšný, nebo že byl úspěšný z jedné třetiny, protože pod tím křížem stál Jan. Ale vidíme, on to udělal. On to udělal proto, aby nám řekl: „Mně nevadí tvoje chyby, ale já bych chtěl, abys s tím něco dělal, dělala, abys to nenechal spát, aby ses rozhýbal, aby se to pohnulo.“ Vzal je na vysokou horu, aby byli sami. Petrovi a všem se tam líbilo: „Pane, je dobře, že jsme tady. Já. Víš, my jsme sice dole říkali, že se nám nechce nikam chodit, ale je dobře, že jsme tady, zůstaneme tady. Udělám tři stany, tady je fakt dobře, tady nejsou žádné problémy, tak se tu zabydlíme, to se nám líbí.“ Líbí se nám tato tvář církve, tato tvář náboženství, tato tvář Ježíše, kdy ti ostatní nás chválí, kdy ti ostatní nás popleskávají po ramenou obrazně nebo i doslova, a kdy nás třeba nějak obdivují. Ale Ježíš to udělal proto, aby oni měli sílu, až přijdou Velikonoce, až uvidí Ježíše skutečně zbitého a ztýraného, aby neztratili víru o Velikonocích. Ježíš i nás takhle pozvedá, abychom měli sílu nést těžkosti. To je ten hluboký význam a hluboký účel toho, proč Ježíš nás obdarovává. A jsou to okamžiky, kdy nás Ježíš obdarovává, není to trvalý stav, že bychom zakoušeli tu radost a ten pocit toho naplnění a velkého štěstí. Trvale to bude až v nebi. Apoštolové by tam chtěli zůstat, a Ježíš říká: „Ne, musíme se vrátit dolů, tam, kde jsou ty problémy, kde jsou ty těžkosti, protože nemáte mlčet, ale máte mluvit o tom, co jste zažili s Bohem.“ Oni to neměli říkat hned, ale po zmrtvýchvstání přišel ten čas, kdy to naopak měli říkat všem. Je potřeba vydat se s Ježíšem na cestu, je potřeba vystoupit s Ním na horu, uvidět tu tvář slávy, tu tvář štěstí, načerpat sílu, a je potřeba vrátit se dolů, tam, kde jsou lidé, kteří jsou mi obtížní, nesympatičtí, kde jsou těžkosti, kde jsou problémy. Ale to, že uvidím Ježíšovu tvář ve slávě, mi dá sílu, abych se vrátil dolů a abych nesl ty těžkosti své i těch druhých.

Zazněl tam Otcův hlas: „To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte.“ Už víme, kde taky zazněl – při křtu Ježíše v Jordánu, ale tam toho bylo o trochu méně: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.“ Teď je k tomu dodatek – „toho poslouchejte“. Ten dodatek je tam už proto, že apoštolové Ježíše znají. Vědí, jaký on je a tudíž se také dá předpokládat, že budou ochotni něco udělat pro něho. Křesťanství je náboženství, které klade na člověka požadavky. Není to jen tak, není to jenom, že by člověk dostával, ale člověk musí i dávat nebo můžeme říct vracet. Tohle se mnoha lidem nelíbí a proto je pro mnoho lidí křesťanství nepohodlné a těžké a proto ho odmítají, protože jsme u toho, co jsem říkal na začátku: „A proč já, ať ten druhý.“

Bratři a sestry, tady s tím „a proč já, proč ne ten druhý“ – všichni k tomu máme sklony a všichni to musíme přemáhat, protože všichni najdeme dost důvodů, proč ne já. Je to velmi krátkozraké. V těch věcech, které mám na mysli já, je to třeba i banální. Já si vždycky vzpomenu na takový příklad, když lidé přijdou pozdě do kostela, tak co udělají? No u dveří takový špunt a nechtějí se posunout. I třeba kněz řekne: „Prosím vás, pojdte dopředu.“ Málokdo. Zase se to tam trochu zavrtí a většinou se tak o půl metru posune ten, kdo je první, a ten zbytek si zase řekne: „Ať se hne někdo jiný.“ Ale tohle je příklad toho, jak my myslíme a jak fungujeme ve svém každodenním životě a tohle má v podstatě zhoubné následky na výchovu dětí, na výchovu vnuků, na náš příklad, protože oni to vidí. A říkají si: „No tak vždycky si ti naši udělali co chtěli, nikdy nedali na nějakou radu nebo prosbu někoho jiného, tak proč já bych je měl poslouchat.“ A potom uplyne dvacet, třicet let, rodiče jsou staří, přijdou a říkají: „Pane falář, my jsme ty naše děcka vychovávali ve víře, my jsme je naučili modlit se, my jsme s nima chodili do kostela a ... A oni nechtějí. A proč?“ A proč by chtěli? Protože vidí, že když nám někdo říkal: „Pojď někde, udělej něco, pohni se,“ tak jsme našli dost důvodů pro to, abychom se hýbat nemuseli.

Bratři a sestry, nestačí jenom obdivovat Abraháma, nestačí jenom obdivovat apoštoly Petra, Jakuba a Jana, ale je potřeba si uvědomit to, co jsme slyšeli v komentáři – každá máše svatá je takové pozvání na horu Tábor. Máme načerpat a potom se máme vrátit dolů, abychom vyprávěli o svém setkání s Bohem, o tom, že jsme dostali. Nesmíme si to nechat pro sebe, ale máme to dát dál. Nebojme se tedy pohnout ať už navenek, ale hlavně vnitřně.

Žít v duchu a v pravdě

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

27.02.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 17,3-7](#); 2. čtení [Řím 5,1-2.5-8](#); evangelium [Jan 4,5-42](#);

Bratři a sestry, pokud si vzpomínáte, tak je to text, který jsme četli i loni na třetí neděli postní. Je to takový základní text, který se týká naší víry, hlavně křtu. Mluví se tam totiž o účincích křtu. Je to tam řečeno obrazně, že z člověka potečou proudy živé vody, že ten člověk dostává věčný život. Já bych se chtěl zamyslet nad dvěma momenty, které jsme loni neprobrali, protože ten text je velmi rozsáhlý a velmi hluboký.

Pro začátek připomenu několik skutečností, které jsem tady říkal už loni, ale myslím bude užitečné je zopakovat, abychom si právě lépe uvědomili, co tam Ježíš udělal.

Biblická Palestina se skládala ze tří částí – na severu byla Galilea, pod ní Samařsko a dole Judsko. V Galileji a v Judsku žili Židé. V Samařsku, v tom prostředku, byl, můžeme říci, jiný národ, který vznikl smícháním Židů a osídlenců, které tam usadili Asyřané, když si tuto část Palestiny podrobili. Židé a Samaritáni se neměli rádi. Roztržka byla dokonána v okamžiku, kdy se do slova a do písmene několik kněží v Jeruzalémském chrámu pohádalo a několik z nich odešlo do Samařska a na hoře, která se jmenuje Garizim, postavili druhý chrám. Tím ta roztržka byla dokonána. Židé neměli rádi Samaritány, Samaritáni neměli rádi židy. Židé museli, když šli do Jeruzaléma, projít přes Samařsko. A tak takový „správný“ žid si ráno přivstal a vyrazil hned za svítání, aby do večera byl mimo Samařsko, aby tam nemusel žádat o nocleh. Taky si s sebou vzali jídlo a pití, aby si tam nemuseli ani nic koupit. Ne, že by prosili, aby jim někdo dal něco zadarmo, ale ani kupovat od nich nic nechtěli. Ale tahle averze byla oboustranná, i ze strany Samaritánů.

Takže Ježíš, když se zastaví v tomto kraji, sedne si u studny a pošle apoštoly do města, aby koupili něco k jídlu, tak se chová naprosto netypicky. Dělá to proto, aby nám ukázal to, co jsem říkal na začátku mše svaté, že pro Ježíše je cenný každý člověk, každý člověk že je jeho přítelem. V okamžiku, kdy tam přijde samařská žena, tak ona v něm vidí nepřítele: „Já jsem Samaritánka, ty jsi žid. A ty mě prosíš o to, abys dostal napít. Počkej, já ti to teď osladím, já ti vrátím všechny ty ústrky, které jste nám dělali a děláte, všechny ty připomínky, všechny ty posměšky. Teď jsem se dostala nad tebe. Ona se tady snaží uplatnit to, čemu se říká kolektivní vina. Vidí v něm nepřítele. Ježíš? Ježíš ale nepřistupuje na tuhle hru a neodpovídá tak, jak ona by možná čekala. Naopak, Ježíš ten hrot ulomí a stočí ten hovor na jinou stranu: „Kdybys věděla, kdo tě prosí o vodu, kdo tě žádá, tak ty spíš bys poprosila jeho.“ Když to domyslíme, ta žena si říká: „Mám navrch.“ Ale v čem má navrch? Co ona má na rozdíl od Spasitele? V tuhle chvíli jednu věc – kbelík, a myslí si, že tohle, ten kbelík, jí opravňuje k tomu, aby ho, jak se říká, utřela. Říká si: „Já jsem teď ‚na koňovi.‘“ Ale když to domyslíme do konce, tak takhle nějak začíná nepřátelství – uvidím člověka a první, co mě napadne: já jsem bílý, on je černý, já jsem z jednoho národa, on je z druhého národa, já jsem z jedné vesnice, on je z druhé vesnice, já bydlím tady, on je přespolní, já jsem věřící, on je nevěřící, já jsem v jedné politické straně, on je ve druhé, je to nepřítel. Bratři a sestry, takhle se chováme. A co dělá Ježíš? Ježíš stáčí ten hovor na druhou stranu a Ježíš této ženě, která je na jednu stranu velmi obyčejná, na druhou stranu můžeme říct, že ta žena není žádným vzorem dobrého chování, (my jsme dnes četli kratší úryvek, kde se nemluvilo o tom, v jakých poměrech ta žena žila, že už byla asi po šesté vdaná, nebo měla šest mužů, to bylo i na tehdejší dobu silné kafe), a téhle ženě Ježíš zjevuje, že on je Boží syn, že je Zachránce. A potom jí zjevuje druhou velmi důležitou věc – jak se mají chovat Boží citel. Mají uctívat Otce v duchu a pravdě. Co to znamená? Jenom bych připomenul, že ten duch a pravda jsou psány malými písmeny, takže se nemá na mysli třetí božská osoba Duch svatý, ale Ježíš tady tím myslí naše postoje.

Znáte určitě takový výrok, když někdo sleduje nějakou činnost nebo i nějaký rozhovor, tak se říká: „To je prázdné, to nemá ducha, je to taková bublina, která je nafouknutá, uvnitř nic není, uvnitř je to prázdné.“ A Ježíš nám právě připomíná a říká: „Váš život nemá být prázdný, má být naplněný, a bude naplněný tím, co vy si vezmete. Já vám nabízím, ale vy to musíte přijmout. Takže mít ducha, mít cíl, mít myšlenku, za kterou jdu. Samozřejmě tou myšlenkou, řečeno jedním slovem, je Ježíš, ale jak to udělám ve svém životě, jak konkrétně za ním půjdu, jak to budu realizovat, to je na každém z nás. Mít ducha, nebýt prázdný, nebýt jenom nafouknutou bublinou.

K tomu má přispět i to druhé – uctívat v duchu a pravdě. Tou pravdou se myslí zase vnitřní postoj, vnitřní postoj, který člověk zaujme. Ježíš není proti tomu, abychom ho uctívali vnějšími obřady, ale říká: „Ty vnější obřady musí být naplněny zevnitř.“ Nesmí to být jenom vnější paráda, protože když to bude jenom vnější paráda, tak to bude manifestace, bude to prvomájový průvod, do kterého jsou všichni přinuceni jít a všichni už se těší, až to skončí. A Ježíš od nás nechce takovéhle manifestace, Ježíš od nás chce, abychom za ním šli, ale dobrovolně a abychom věděli proč.

Bratři a sestry, jestliže máme přesvědčit dnešní svět, musíme jednak být naplnění, mít ducha, ale potom také musíme být v pravdě. Co to znamená? My jsme svědky toho, že mnoho lidí velmi lacině mění názory, protože chtějí být „u toho“, chtějí být na špici. A tak z jedné politické strany přestoupí do druhé, eventuelně i do třetí, to není nic zřídka u nás, naopak je to velmi časté, ale vnitřně tito lidé mění názory velmi lehce anebo každému člověku říkají to, co ten druhý chce slyšet. Nedá se v tom vyznat, pak se nakonec v tom nevyznají ani oni sami. To není pravda, to je lež, a do toho se člověk velmi lehce zaplete, ale těžko se z toho vymotá. A Ježíš říká: „Je to obtížné žít v pravdě, ale člověka to dělá šťastným. Ta žena byla nešťastná, protože si namlouvala, že chyby jsou u druhých lidí, a proto tak střídala své partnery, protože si říkala: „Já jsem nešťastná, protože ti druzí dělají chyby.“ A s nama je to taky tak. My si pořád myslíme, že ta chyba je v těch druhých, ale často je ta chyba ve mně a ta chyba se mě drží jako klíště, a já nemusím zrovna měnit své životní partnery, ale třeba takhle měním přátele, protože se za chvíli se svými přáteli pohádám, protože oni neschvalují moje názory. Ale ta chyba není v nich, ta chyba je ve mně.

Bratři a sestry, židé řešili jeden „velký“ a pro ně důležitý problém – kde uctívat Boha. A říkali: „Jenom v Jeruzalémě, jinde to nejde.“ Ježíš to zase otočil a neříká, že důležité je „kde“, ale důležité je „kdo“, kdo uctívá Boha. Důležitý je ten člověk, který Boha uctívá. Není totiž možné říkat Bohu: „Bože, já Tě mám rád,“ a v ten stejný okamžik říkat druhým lidem: „Lidi,

ale vás rád nemám.“ To přikázání je spojené – láska k Bohu a láska k bližnímu, to jde ruku v ruce, jinak řečeno dnešním evangeliem „žít v duchu a v pravdě“.

Bratři a sestry, znovu a nakonec bych tady zdůraznil, že tento postoj „žít v duchu a v pravdě“ je velmi náročný, ale jestliže se rozhodneme ho zaujmout, že to budeme zkoušet, tak si uvědomme, že to neděláme kvůli nikomu jinému, ale kvůli sobě, protože potom my sami budeme šťastni. Ten člověk, který je prázdný, který je tou nafouknutou bublinou, člověk, který kašle na pravdu, takový člověk je vnitřně velmi nešťastný. Jestliže chceme být šťastni a chceme být přesvědčiví v dnešním světě, musíme se snažit mít tento postoj, musíme chtít uctívat Boha v duchu a v pravdě. Ta samařská žena prodělala takovou duchovní obnovu, za dvě, za tři hodiny, za půl dne. My na to máme daleko víc času a můžeme se k tomu vrátet. Má to být jakýmsi návodem pro to, jak prožívat postní dobu i v letošním roce. Bůh na nás nespěchá, ale říká nám: „Měj odvahu, zkoušej to, já budu s tebou.“

Oči duše

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.03.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Sam 16,1b.6-7.10-13a](#); 2. čtení [Ef 5,8-14](#); evangelium [Jan 9,1-41](#);

Bratři a sestry, co nám chce říct ten dlouhý evangelní úryvek? Byly to skoro dvě stránky textu a je to asi šest a půl minuty, než se to přečte. Příští neděli nás čeká taky tak dlouhý text, bude o vzkříšení Lazara, ale o čem to je dnes? Je to o lidech, kteří vidí, a o lidech, kteří nevidí. A jak jsem už naznačil na začátku mše svaté, svatý Jan tady ještě dává takovou další myšlenku – říká, že ten, kdo vidí, že ten taky věří. On chce vlastně říct, že víra je světlo pro náš život. A možná vás napadla taková myšlenka, proč je tady k tomu vyprávění o uzdravení slepého od narození přiřazeno se Starého zákona čtení o pomazání Davida za krále. Jak to spolu souvisí? Právě všechny ty texty jsou o lidech, kteří vidí a věří, anebo o lidech, kteří nevidí a nevěří.

ní postavou je Samuel, on je tam trošku ve stínu. On je ten, který jde, a poslušně udělá, co Bůh po něm chce. Ale kdo je to Samuel, co o něm víme? Samuel byl poslední soudce a prorok. Ti soudci byli v naprosto jiném postavení, než byl král. Soudci také hájili myšlenku, že Izraelité nebudou mít krále, protože jejich králem je Hospodin. A když židé řekli: „My chceme krále,“ a Bůh řekl: „Dobře, budete mít krále,“ tak Samuel, který velmi, velmi bojoval za tu myšlenku, že králem Izraele je samotný Hospodin, žádný člověk, ale samotný Bůh, tak tenhle Samuel je poslán, aby pomazal za krále napřed Saula, a potom Davida. Pro toho člověka to bylo velmi, velmi těžké, protože on vlastně musel udělat opak toho, co zastával. Udělal to ve velké pokoře a poslušnosti k Bohu s tím, že opravdu sklonil hlavu a řekl: „Pane Bože, já to udělám, protože ty to chceš takhle.“

No a další postavou je David. Možná vás napadlo, co má David společného s tím slepcem. Oni mají „dobré srdce“, vnímavé srdce. Konec konců, takovéhle dobré a vnímavé srdce má i Samuel, ale ne ti ostatní. Davidovi bratři, kteří se tam naparují a předvádějí svoji tělesnou sílu, se ukazují jako prázdné nádoby.

Farizeové, kteří vedou výslech: „Jak je to možné, že ty vidíš?“ Chápeme tu tragiku? Místo toho, aby se radovali, že jeden člověk, který měl obrovský handicap – od narození neviděl, že tenhle člověk se nějak srovnal, že se v jeho životě otevírají nové možnosti, že byl uzdraven – „Jak to, že vidíš? A zdůvodni nám to. Jak si to dovoluješ vidět?“ To tam je. Bratři a sestry, to je úplně postavené na hlavu, ale my to známe z našeho života taky, že mnohdy to takhle bývá, že po nás chtějí zdůvodnění věci, které není potřeba nějak zdůvodňovat. Že po nás chtějí, abychom obhajovali dobro, které není potřeba nějak obhajovat a ospravedlňovat. A tady vidíme, jak ten uzdravený slepec, jak on byl vnitřně daleko, jak to byl hluboký člověk. Dokázal klidně argumentovat, několikrát zopakoval to, co se stalo. A ten jeho výklad není plný nějakého záští, ale ten jeho výklad jde pořád hlouběji a hlouběji, a on nakonec vyzná, že Ježíš je Mesiáš. To, co třeba na začátku ani nechtěl.

Dnešní čtení nám ukazují, že lidé, kteří věří v Boha, vidí nejenom navenek, ale vidí i dovnitř nebo uvnitř, vidí „očima duše“. Bratři a sestry, naopak lidé, kteří nevěří, Tito lidé vidí jenom svou pravdu. Ale i my jsme v nebezpečí, že budeme vidět svou pravdu, i my jsme v nebezpečí, že se budeme dívat jenom navenek, že zaujmeme ten první pohled, první rychlý soud: „To je slepec, on vypadá blbě, on je neupravený, neoholený, špinavý. Konec konců, vždyť nevidí, jak vypadá. On nemá v mých očích žádnou cenu.“

David? „No, vždyť on je nejmladší. Vždyť mu bylo ale čtrnáct, ten ať udělá svou práci a je zticha.“ Takovéhle postavení měl doma David.

Bratři a sestry, dnešní texty nás vybízejí k tomu, abychom byli inteligentní. Známe to, když někdo třeba i něco zkazí, tak mu ti druzí tak posměšně řeknou: „No jo, ty seš inteligent, ty ses zase ukázal.“ Ale co to znamená „být inteligentní“? Je to z latiny a je to složené ze dvou slov: intus a legere. Intus znamená vevnitř, zevnitř. Legere znamená číst. Tedy být inteligentní znamená číst uvnitř, zevnitř. Čeština pro to má jiné vyjádření, jiné přísloví – číst mezi řádky. Nenechat se ošálit tím, co vidím na první pohled, udělat druhý pohled, třetí, dívat se déle, dívat se lépe, vcítit se do druhého, snažit se ho pochopit. A potom, když ho člověk pochopí, tak už zpravidla neodsuzuje. Už neodsuzuje a nemá pro toho člověka jenom slova nějakého pohrdání nebo ponižování, ale má pro něho slova pochopení.

Bratři a sestry, dívat se jenom očima po povrchu je velmi nebezpečné, zavádějící. Minulý týden jsem něco hledal v knihách, nakonec jsem to stejně nenašel, ale našel jsem náhodou něco úplně jiného, takový příběh. Ti, co byli na mši svaté v pátek prominou, už jsem ho tady říkal v pátek, ale ono to krásně sedí k dnešnímu evangeliu.

Je to příběh se židovské tradice, z takzvaného talmudu. Talmud je sbírka výroků, příběhů, židovských rabinů, jsou to vlastně jejich komentáře k tomu, čemu my říkáme Starý zákon. Pro ně je ústřední částí to, čemu my říkáme pět knih Mojžišových, oni to nazývají Tóra.

No a tak jeden příběh vypráví o Alexandru Velikém. Možná bych ještě měl podotknout, že ten příběh je vymyšlený, ale je velmi poučný. Velký císař a dobyvatel Alexandr Veliký, když se vracel z války domů, tak se zastavil se svým vojskem na břehu řeky. Pojedli, Alexandr se tam vykoupal a velmi se mu tam líbilo, a napadlo ho: „Odkud asi ta řeka vytéká, kde pramení taková pěkná řeka?“ A vydal se proti proudu té řeky, hledal její pramen. A přišel k bráně Ráje. Chtěl do té brány vstoupit, ale ozval se Boží hlas: „Toto je brána Ráje, touto branou mohou projít pouze spravedliví.“ On neprošel, ale řekl: „Já jsem král, já chci nějaký dar. Zasloužím si, abych dostal nějaký dar, když jsem zašel až jsem.“ Samozřejmě to bylo od něho velmi pyšné, velmi vychloubačné, ale dostal dar. Dostal schránku krásně zdobenou, a v ní bylo oko, lidské oko. Vzal si tento dar domů do svého města, do Alexandrie, velmi se jím chlubil a považoval ho za velmi cenný. A protože to byl pro něho cenný dar, tak se rozhodl, že ho nechá vyvážit zlatem. Na jednu misku vah dali schránku s tímto okem a na druhou misku vah začali sypat zlato, až nasypali všechno zlato, které měli v Alexandrii. A pořád ta miska s tím okem byla těžší, a oni si říkali: „Jak je to možné, co se tady děje?“ Zavolali židovské rabíny a požádali je o výklad. Rabíni se zamysleli a řekli: „Králi, je to lidské oko, a lidské oko, když se dívá, tak se nenasytí, je nenasytné. Všechno, co oko vidí, chce mít, chce to získat. Čím víc toho lidské oko vidí, tím víc toho chce mít. Králi, zakryj to oko, aby nevidělo, a uvidíš, že všechno bude

jinak.“ Vzali kus látky a oko zakryli. V tu chvíli se váhy samozřejmě převážily a zlato bylo těžší, než to oko. Příběh tím končí.

Co se tím příběhem chce říct? Kdy zavíráme oči? Zavíráme oči ve spánku, ale to je tak trošku mimo. Nakonec zavřeme oči ve smrti, a skutečně ve smrti se uvidí, co jsme nashromáždili, jestli to má hodnotu nebo jestli to je jenom bezcenný brak. Ale kdy ještě lidé zavírají oči, kdy je zavíráme velmi často? No když se modlíme, když si člověk někde sedne, klekne, ztiší se, a mluví se svým Bohem. Zpravidla zavřeme oči, a pak jsme schopni správně vidět, pak jsme schopni správně hodnotit svůj život a to, co se děje kolem nás a v nás. Jsme schopni se zamyslet nad tím, jestli to, co dělám, má smysl, a jestli je to skutečně shromažďování pravých hodnot anebo jestli shromažďuji haraburdí. Jestli to, co vidím, a to, po čem toužím, mě skutečně naplní anebo jestli je to prázdná sláma.

Bratři a sestry, prožíváme dobu postní. Doba postní nás přímo vybízí k takovémuhle ztišení, k takovémuhle hodnocení. Dopřejme si čas, udělejme si chvílku pro sebe, zavřeme oči a zamysleme se nad tím, kam jdeme, a prosme za to, abychom byli opravdovými a skutečnými inteligenty, kteří se dokáží dívat na věci zvenku, ale dokáží se také nad nimi zamyslet a podívat se na ty věci zevnitř.

Nejsi v tom sám

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

20.03.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

KVĚTNÁ NEDĚLE

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 50,4-7](#); 2. čtení [Flp 2,6-11](#); evangelium [Mt 26,14-27,66](#);

Bratři a sestry, často se setkáváme s tím, že lidé mají rádi jasná řešení, jasné situace – ten je dobrý, ten je zlý. Všichni víme, že existuje taková literatura, většinou jsou to nějaké životopisy, bohužel často i životopisy světců, anebo i lidí, kteří pracovali kdekoli jinde. Prostě se tam líčí to, jak ten člověk měl už od malička jasné, čím bude, co bude dělat, a cílevědomě si šel tady tou cestou za tím a nic ho nemohlo od té cesty nijak odradit, všechny překážky hravě zvládal, všechno překovával „levou rukou“, prostě bylo to jasné. On byl dobrý. Na druhé straně zase byli jiní, kteří byli špatní. V pašijích jsme teď slyšeli něco úplně jiného. Pašije, to je Boží slovo, a Boží slovo nám připomíná, že neexistuje v životě taková jasná situace, že není žádný člověk, který by byl stoprocentně zlý, a není člověk, který by byl stoprocentně dobrý. V našem životě se to neustále prolíná. Nejlépe to asi popsal apoštol Pavel, když říká: „Mám dobré úmysly, chci konat dobro, ale ve mně je také zlo a já často konám věci, které konat nechci.“ Vidíme to na Petrovi, jak na jedné straně dokáže nadšeně říkat: „Kdyby utekli všichni, já zůstanu.“ Ale potom jak strachy zapírá. Dokonce to vidíme i na Jidášovi, který na jedné straně okamžitě vezme peníze, ale na druhé straně je tam s lítostí hodí zpátky, protože se v něm hnulo svědomí. Pilát? Pilát by chtěl také soudit spravedlivě, ale v okamžiku, kdy mu začnou vyhrožovat, že si na něho budou stěžovat jeho nadřízeným, tak toho nechá a začne se starat jenom o sebe, o svoje místo.

Bratři a sestry, pašije nám připomínají, že do této rozkolísanosti, do této naší slabosti, ale třeba i do této touhy hledat dobro a často neschopnosti to dobro prosadit, sestoupil Boží syn. Že On byl mezi těmito lidmi, že On je mezi námi. Je s námi, kdy to dobro hledáme, ale je s námi i tenkrát, když to dobro zapíráme a opouštíme. Je s námi tenkrát, když se v nás hne svědomí, je s námi tenkrát, když říkáme: „Pane, já tě budu následovat,“ ale i tenkrát, když říkáme: „Neznám toho člověka,“ a je s námi i tenkrát, když potom nad tím pláčeme.

Bratři a sestry, je s námi. Dneska si odnesme tady toto – ať jsem jakkoliv rozkolísaný, ať jakkoliv bolestně a těžko hledám dobro a pravdu, Boží syn je se mnou. Je tady se mnou, aby mě podržel, je tady se mnou, aby mi řekl: „Nejsi v tom sám, já jsem šel tou cestou před tebou.“

To konejte na mou památku

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
24.03.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
ZELENÝ ČTVRTEK

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 12,1-8.11-14](#); 2. čtení [1 Kor 11,23-26](#); evangelium [Jan 13,1-15](#);

Bratři a sestry, vždycky je dobré stanovit si na každé svátky nějakou takovou hlavní myšlenku, něco, co by mělo být před našima očima po všechny ty dny svátků. A já jsem pro letošek vybral, jestli dovolíte, Ježíšovu větu „To konejte na mou památku“. Je to shrnutí všeho toho, co on udělal, hlavně na Zelený čtvrtek.

Co máme konat na jeho památku? Co si dnes vlastně připomínáme? Abychom to pochopili, musíme začít od židovské večeře. V židovské večeři jsou dva prvky – obětování beránka a nekvašené chleby. Je to proto, že židé ve svém prapočátku byli jednak národ pastýřů a jednak národ zemědělců, a tak k této nejslavnější večeři v roce přinesli to, co měli.

Bratři a sestry, co nám možná trochu uniká, je to, že tato večeře se neodehrávala někde v chrámě, v synagoze, nic takového v té době neexistovalo, ale odehrávala se doma, v každé rodině. Největší svátek, jaký židé měli a mají, se odehrává v rodině. To je přece velmi krásné a velmi oslovující. A takhle se sešel Pán Ježíš s apoštoly, aby slavil tento největší židovský svátek. Pro něho to byla poslední večeře, to apoštolové v té době vůbec nevěděli. Nevěděli, že něco končí, ale že taky něco začne, že to bude sice poslední večeře, ale zároveň že to bude první mše svatá. Jak jsme slyšeli v komentáři, Pán Ježíš této židovské večeři dal jiný obsah. Už se tam neobětuje beránek, zvíře, ale obětuje se tam Ježíš. Všichni víme, že obětovat něco je těžké. Obětovat znamená něčeho se vzdát, říci: „Tohohle se zřeknu a dám to někomu jinému, tomu kdo to víc potřebuje.“ A nejtěžší je ta oběť, kdy máme obětovat něco sami ze sebe. Ještě celkem dokážeme třeba dát i peníze na sirotky, na děti v Indii, na hladovějící v Africe a já nevím na co. Ale když máme dát něco, co se týká nás, vnitřně nás (protože ty věci, peníze, to je trochu vedle nás), tak je to pro nás daleko těžší. Poslední večeře, Zelený čtvrtek, ukazuje, že Ježíš nedal nic mimo sebe. Ježíš tam taky neposlal apoštoly nebo někoho, nestrčil tam někoho místo sebe a neřekl: „Běžte to vyřídit, já jsem s vámi, já vás budu podporovat, myslím na vás,“ ale šel tam sám. To je pro nás velký příklad, na který si máme vzpomenout v okamžiku, kdy musíme něco obětovat.

Židé při této paschální večeři si připomínají vysvobození, to, že už nemuseli potom otročit Egyptanům, že z té země odešli. Oni nevěděli, že odejdou hned ještě tu noc, ale věděli, že to bude brzo, a hrozně se na to těšili. Moc, moc se na to těšili, že budou svobodni. Každá mše svatá nám připomíná, že Ježíš nás přišel osvobodit od zla.

Možná nám to nedochází, ale zlo spoutává, zlo dělá lidi smutné. Každý z nás určitě zná takovou jednoduchou matematiku: když udělám něco dobrého, mám radost já i ten, komu to dobro prokážu. Když udělám něco špatného, jsem v první řadě smutný já a ti, kterých se to zlo dotklo. Zlo spoutává, zlo bere radost. A Ježíš připomněl apoštolům při poslední večeři, že má prostředek, jak člověka vymanit, vysvobodit z moci zla.

Ježíš, můžeme říci, na Zelený čtvrtek založil církev. Čím? Tím, že apoštolům umyl nohy. Říká: „Chápete, co jsem vám učinil?“ Nevíme, co odpověděli, evangelisté to nezaznamenali, ale troufám si říct, že nechápali. Chápeme my, co nám učinil? Pokud v nás je jenom trochu pokory, tak řekneme: „Pane, nechápeme, ne úplně, ale jsme tady, protože se to chceme učit, chceme o letošních svátcích zase trochu víc pochopit, co jsi pro nás učinil.“ Ježíš udělal tu zvláštní věc, že ta největší svátost, ten největší dar, který měl připravený pro nás lidi, že se slaví ve společenství.

Co to je společenství? Ještě, než se budeme zabírat touto myšlenkou, tak bych se chtěl zastavit u toho, v jakém společenství Pán Ježíš slavil poslední večeři. Všichni to známe – Jidáš zradil, Petr zapřel, další utekli, zůstal Jan. V takovémto společenství Ježíš slavil první mši svatou, tomuhle společenství dal svůj největší dar. Proč to tu připomínám? Protože Ježíš tím, že umyl nohy zrovna tomuhle společenství, zrovna těmto učedníkům, tak nám dal příklad, jak máme mít rádi ty, kteří jsou nám nejbližší. To je nejtěžší. Svým způsobem je jednoduché milovat někoho, kdo je na druhém konci světa, ale mít rád toho nepřijemného a uštouuraného souseda, toho šéfa, který vidí na mně pořád samé chyby, toho učitele, který pořád zkouší? Mít rád toho, kdo je vedle mě pořád, protože znám jeho chyby, jeho slabosti, to je velmi těžké a velmi obtížné. A Ježíš říká: „Ale to je právě potřeba.“

Jedno čínské přísloví říká, že v rodině člověk najde to, co tam přinese, a my to můžeme vztáhnout na církev, na farnost. Na každou farnost, i na tu naši. Zkusme zauvažovat nad tím, co přinášíme.

Bratři a sestry, mše svatá, eucharistie, to znamená díkůvzdání. Už ten samotný název říká, že člověk něco přináší. Může nám to připadat zvláštní a divné – my tomu velkému, nekonečnému a všemohoucímu Bohu: „Já mu můžu taky něco dát, já mu můžu taky něco přinést?“ A On říká: „Jistě.“ Tak, jako malé dítě přinese nějaký dárek svému rodiči, něco, co namalovalo, udělalo, třebas to bude nedokonalé, ale bude to krásné a bude v tom láska. Láska toho dítěte ke svému rodiči. Stejně tak my můžeme dát dar našemu Bohu.

Vy starší si pamatujete, že se říkalo, že mše svatá se slouží. Po Koncilu se používá jiný termín – mše svatá se slaví. Už se tam nemluví jenom o knězi, který tu mši svatou slouží, ale mluví se o knězi a věřících, kteří společně slaví mši svatou. Všichni zde mají své místo, všichni jsou tu potřeba. Při každé mši svaté přinášíme chleba, víno. Zavedl se obětní průvod proto, aby si toho všichni všimli, aby to nebylo jenom z abaku, z bočního stolku, na oltář. Ale aby zde byla chvíle, ve které mohu nabídnout Bohu svůj dar. Bratři a sestry, každý z nás by v tuto chvíli, kdy se přináší dary, měl na patěnu, na misku, vložit nějaký svůj úmysl, ať už poděkování nebo prosbu. Kněz má svůj úmysl – ten, který mu dali věřící, kteří ho prosili, aby se na jejich úmysl modlil. Ale každý z nás tam má dát to svoje, to, co prožívám – poděkování za své děti, za svého manžela, za svou manželku, prosbu o ochranu, o dar zdraví, o Boží požehnání, o ochranu na cestě a já nevím co. Děláme to? Jestli ne, je to škoda. Dělejme to, protože toto je naše účast na slavení, toto přinášíme do našeho farního společenství, toto přinášíme do společenství církve.

Bratři a sestry, Pán Ježíš umyl nohy apoštolům, i Jidášovi. Kdyby byl dnes mezi námi, umyl by je každému z nás, i přesto, že zná naše chyby, že zná naše slabosti a naše selhání, a každému z nás by řekl: „Moc mi na tobě záleží, mám tě rád, a

buď se mnou. Buď se mnou a přicházej ke mně, budme spolu v kontaktu. Já budu tvůj Bůh a vy budete mým lidem. Bratři a sestry, Ježíš je s námi v každé mši svaté. Berme mši svatou jako jedinečnou příležitost setkat se s Ním. Neberme to jenom jako něco, co už známe, ale berme to jako příležitost projevít Bohu svoje poděkování, svoje prosby. Udělejme to, jako to dítě, které dává třeba neumělý dárek, ale s velkou láskou.

Přichází čas, aby učedník zaujal místo mistra

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.03.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

VELKÝ PÁTEK

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,13-53,12](#); 2. čtení [Žid 4,14-16; 5,7-9](#); evangelium [Jan 18,1-19,42](#);

Přichází čas, aby učedník zaujal místo mistra

Bratři a sestry, líčení utrpení Pána Ježíše, pašijí, je jiné třeba u Matouše, jak jsme to četli v neděli, a u svatého Jana. Jednak je to jiné v tom, že svatý Jan přidává další osoby, které tam byly, popisuje určité události, které třeba Matouš vynechal. Můžeme si položit otázku - proč? Protože to považoval za důležité. Ale hlavně je tady jiný úhel pohledu.

U svatého Matouše jde především o to ukázat obrovskou Ježíšovu pokoru. Mohli bychom říct, že v centru těch Matoušových pašijí je pokořený Pán, pokořený Boží syn. Svatopisec říká: „Takhle je ochoten se Boží syn ponížít kvůli tobě, člověče.“

Naopak u svatého Jana bychom mohli říct, že je přesný opak – vyvýšený Pán, Pán na kříži, kterého všichni uvidí, budou hledět na toho, kterého probodli, Pán, který je ochoten jít tak daleko. Můžeme tedy říct, že ve finále se pohled Matouše a Jana setkají, ale každý z nich to líčí svým způsobem, a tak vynikne celá hloubka, celá plastičnost toho, co Bůh je ochoten udělat pro člověka.

Jako jsme včera vstoupili do večeřadla, abychom s Ježíšem slavili poslední večeři, tak dnes nás Jan vyzývá, abychom s ním, s Ježíšem, šli na Golgotu. Můžeme říct: „Ale to je hrozně těžké.“ Ano, je to těžké, ale je to záležitost čeho? Čeho je to záležitost to rozhodnutí, jestli tam půjdu anebo jestli to vzdám? Svatý Jan říká, že to je záležitost lásky, protože tam byl Jan. Jan je v evangeliu nazýván „ten učedník, kterého Ježíš miloval“. Jen tak pro zajímavost, tam nikde není jeho jméno, to „Jan“ tam není. On je vždycky nazýván „ten učedník, kterého Ježíš miloval“, a ten tam šel. Šel tam proto, že on si toho byl vědom, že ho Ježíš miluje. Ne, že by Ježíš neměl ty ostatní rád, ale možná si toho ti ostatní nevšimli. On si toho všimnul, a proto šel s Ježíšem. Láska spojuje, zavazuje.

Bratři a sestry, kdybychom měli rozebírat celé Ježíšovo utrpení, jak ho zaznamenal svatý Jan, tak bychom tady byli hodně dlouho. Chtěl bych z toho vybrat jenom pár takových střípků, o kterých si myslím, že by nám mohly být užitečné pro náš každodenní život.

Třeba hnedka to první – je tam jeden z dvanácti. Počítejte s tím, že budeme svým způsobem osamoceni, že víc bude těch, kteří se budou smát a kteří si budou ťukat na čelo, ale nenechme se tím zastrašit, nenechme se tím znechutit. Nebudme těmi, kteří budou kolem sebe, obrazně řečeno, sekát, ať už břitkým slovem nebo třeba i jenom pohledem. Budme těmi, kteří vědí, proč jdeme za svým Pánem – protože On nás miloval první.

Druhý takový velmi zajímavý moment v pašijích je v tom okamžiku, kdy Ježíš je vyslýchán Kaifášem v Anášově domě. Svatopisec tam líčí dvě scény zaráz – Ježíšův výslech a Petrovo zapření. Prolíná se to, nelíčí napřed jednu věc a pak druhou, ale obojí současně. Samozřejmě to dělá schválně, aby vyniklo to, že Mistr a Pán je ve svízelné situaci, kdy se po něm žádá, aby obhájil svoje učení – a jeho žák? Ten, který ještě před pár hodinami říkal: „Kdyby všichni utekli, kdyby všichni tě opustili, já zůstanu,“ tak ten říká: „Neznám tě.“

I v nás se to takhle střídá – chvíle nadšení a chvíle hluboké deprese, chvíle strachu a chvíle odhodlání.

Bratři a sestry, potom je tam ještě taková velmi zvláštní věc. Pilát, který napřed má jakousi dobrou vůli, aby se projevil právo, aby se ukázalo, že Ježíš je nevinný, ze strachu toho nakonec nechá. Ukáže se jako zbabělec, ale i Pilát si umí dupnout. Kdy? Když za ním přijdou a řeknou mu: „Nepiš ‚on je židovský král‘, ale ‚on o sobě říkal, že je židovský král‘.“ V tuhle chvíli, kdy Ježíš visí na kříži a je úplně jedno, co je napsáno nad jeho hlavou, v tuhle chvíli si Pilát dupnout umí a řekne: „Co jsem napsal, napsal jsem,“ a asi byl hodně rozčilený, protože oni rychle vycouvali.

Bratři a sestry, my si taky často umíme dupnout a taky často na hloupostech, na maličkostech, na kterých nezáleží. Ale když jde o důležité věci, o podstatné věci, tak to našlapujeme zlehka, abych neurazil, abych neměl nepřátele, aby si, nedej Bože, na mě někdo někde nestěžoval. A tak se stane, že dopadneme jako Pilát – ve velké věci zklameme a ukážeme se zbabělí, ale v maličkostech, to nám to jde, to umíme ukázat, kdo je tady pánem.

A nakonec? Nakonec, když Ježíš zemřel, kdo se o něho postaral? Josef z Animatie? Nikodém? Řekli bychom ženy, řekli bychom dnešními slovy ‚laici‘, lidé, kteří tam neměli žádné svěcení, žádné poslání, žádné postavení. Tito obyčejní lidé byli na svých místech. Ti, kteří na svých místech být měli, ti byli někde dobře zalezlí.

A poslední věc, kterou bych chtěl zdůraznit, a tím skončím, je Ježíšova věta: „Hle tvůj syn, hle tvá matka.“ Bratři a sestry, Ježíš do poslední chvíle svého pozemského života se dívá na ty, kteří jsou kolem něho, a vidí jejich potřeby, vidí, co oni potřebují. A když už se nemůže ani pohnout pro bolest a protože je přibitý na kříži, tak k nim mluví. Vidí, že jeden potřebuje podporu druhého, a tak Ježíš vlastně říká Janovi: „Teď převezmeš iniciativu. To je tvá Matka. Teď nastává ten čas, kdy učedník už je vyučen, kdy dostává výuční list, složil závěrečnou zkoušku, protože vydržel pod křížem, a přichází čas, aby učedník zaujal místo mistra.“

Bratři a sestry, symbolicky jsme vyzváni i my, my všichni jsme Ježíšovi učedníci, abychom si uvědomili, že už každý z nás dostal výuční list a že je to teď na nás, že dnešní svět se dívá jenom a jenom na nás, jak moc bereme vážně evangelium, jak podle něho žijeme nebo nežijeme, a podle se dnešní svět rozhoduje a podle toho soudí.

Teologie apoštola Jana v pašijích říká, že v Kristově kříži se setkávají čtyři věci. Jako na křížovatce se tam setkává hřích, zatracení, spravedlnost a láska – zlo a dobro. A v Ježíšově životě a smrti zvítězila láska. I v našem životě, v životě každého z nás, se setkávají tyto čtyři věci, i my neseme svoje kříže. Co zvítězí? To je na každém z nás. Budeme za chvíli uctívat kříž, budeme vidět vyvýšeného Pána. Jeho prosme, aby to v našem případě, v našem životě, dopadlo jako v jeho. Abychom i my byli jeho učedníci, které on miloval, abychom si toho byli vědomi a vždycky podle toho jednali.

Důležité je hledat Pána

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.03.2005 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (Velikonoční vigilie)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 1,1-2,2](#); 2. čtení [Gn 22,1-18](#); evangelium [Mt 28,1-10](#);

Bratři a sestry, určitě jste zažili v životě situaci stejnou nebo podobnou, kterou vám teď budu líčit. V pondělí ráno zazvoní budík, člověk se rozespale podívá a řekne si: „Zase mám vstávat, a do práce.“ Teď se podívá na ten budík líp a řekne: „Vždyť je pozdě!“ Honem vyletí, obleče se nějak, jak do jde, hodí do sebe nějaký rohlík nebo aspoň kus buchty, běží na autobus, na vlak, a jak tak běží na ten vlak nebo autobus, tak si vzpomene, že něco doma zapomněl, vrátí se, vlak, autobus mu samozřejmě ujede, takže jede dalším, do práce přijde pozdě, nebo když jede autem, tak určitě je někde nějaký „špunt“, takže do té práce určitě přijede pozdě, a jak to tak bývá, šéf je tam zavčas a toho člověka si, jak se lidově říká, vychutná, a dá mu to pocítit, co všechno ten člověk udělal špatně. A to je pondělí ráno, a člověk si řekne: „Tak to mi ten týden teda pěkně začíná.“

Bratři a sestry, nějak takhle podobně „pěkně“ začíná týden po Ježíšově smrti. Uvědomme si, že židé měli volný den sobotu a v neděli měli jít do práce. Ale ještě před tím ženy jdou ke hrobu. Matouš říká, že šly rychle, Jan, jak to budeme číst zítra, tak ten říká, že přímo běžely. Pak tam běží Petr, pak tam běží Jan, potom zase běží zpátky, pořád tam někdo běhá, pořád tam někdo vchází dveřmi. A mezitím, jak tam takhle běhají a vcházejí těmi dveřmi a zase vycházejí, tak se rozední. Víte, obřady Velké noci vzkříšení, by měly začít někdy o půlnoci a skončit za rozednění, aby ti lidé, kteří na ně přišli, přišli v noci, ale vrátili se domů už za světla. Samozřejmě, jaksí je to technicky velmi obtížné a v našich zemích vlastně nere realizovatelné, ale říkám to proto, že je tady tato myšlenka, aby i to světlo denní pomohlo člověku uvědomit si, že vzkříšení přináší světlo do naší duše, do našeho života. Ty ženy tam šly proto, že si uvědomily, že jim Ježíš chybí. Docela normálně lidsky jim chyběl, a proto ho šly hledat. Přišly tam, neměly jasno, nevěděly co bude, jak bude, ale tato temnota, tato nejasnost, byla rozptýlena.

Nám toto evangelium chce připomenout, že i my ve svém životě prožíváme různé chvíle temnoty, osamělosti, zmatku, ale Ježíš říká: „Já jsem přišel proto, abych Vám pomohl ty zmatky vyjasnit. Ne hned, bude to chvíli trvat.“ I tam to trvalo nějakou dobu, ale všechno se to vyjasnilo.

Bratři a sestry, ty ženy byly zvláštní, protože nedělaly to, co dělal ten zbytek. Zbytek učedníků byl skutečně zalezlý, zavřený, zabarikádovaný a třásli se, co bude. Ty ženy našly odvahu vyjít ven. Určitě slyšely řeči a poznámky typu: „Bláznivé ženské, co jste to zas vymyslely. Někdo vás cestou přepadne, víte, jaká je doba. Ještě vás zavřou a s váma zavřou nás. Na nás upozorníte a přijdou sem vojáci. To to nemůžete nechat na někdy jindy? Aspoň na nás neupozorňujte.“ Určitě tam něco takového bylo, ale ony věděly, co je podstatné a co je důležité – hledat Pána, a věděly, že to všechno ostatní se vyjasní.

Bratři a sestry, odnesme si toto z této oslavy, z tohoto svátku – důležité je hledat Pána. I v mém životě budou určitě chvíle temnoty, zmatku, ale jestliže budu hledat Ježíše, tak se to všechno vyjasní, On mi pomůže to vyjasnit. Jestliže já ho budu upřímně hledat, určitě budu odměněn tak, jako ty ženy. Dostaly to privilegium, že ho uviděly první a pak to mohly říct všem těm ostatním. Buďme si jisti, že naši námahu, hledání, Ježíš odmění. Nečekejme, že jasno bude okamžitě, hned, ale jasno přijde. Je to jenom a jenom na nás, jestli my Ježíše budeme hledat nebo jestli to vzdáme. Nevzdávejme to, to hledání stojí za to.

Bůh tady tvoří něco nové

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

27.03.2005 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (ve dne)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 10,34a.37-43](#); 2. čtení [Kol 3,1-4](#); evangelium [Jan 20,1-9](#);

Bratři a sestry, dnešní evangelium začínalo slovy, že prvního dne v týdnu ještě časně ráno za tmy přišla Marie Magdalská ke hrobu. Mě napadla taková myšlenka, kam bychom byli ochotni my jít časně ráno za tmy? Třeba já, kam bych byl já ochotný jít takhle mezi třetí a čtvrtou ráno? Asi bych si to dobře rozmyslel, než bych někam šel, a každý z nás. Když jsem to zobecnil a říkal jsem si, kam je ochotný jít náš národ, tak nějak hromadně, tak jsem si vzpomněl na různé statistiky a to hodnocení mi nevyšlo moc dobře. Podle těch statistik, jsme ochotni se stavět do fronty a běžet ráno, myslím že všichni víte, když se otvírá nějaký hyper nebo super market. Tam už víte, podle zpráv v televizi, v novinách, rozhlase, jak lidé jsou ochotni se tam stavět do fronty a jak doslova blázní, a je to velké procento lidí.

Bratři a sestry, celý ten dnešní evangelní úryvek postavil svatý Jan tak, aby ti, kteří ho budou slyšet, kteří ho budou číst, aby se nad tím zamysleli. Celé je to k takovému osobnímu prorozjímání. Už hnedka ten první údaj – „prvního dne v týdnu“. Neděle je pro křesťany i pro židy první den v týdnu, sobota je poslední den v týdnu. Sobota byla poslední den stvoření, neděle je první den stvoření. Čili Jan chce říct: „Bůh tady něco tvoří nové“, ale nejenom nové v tom, že Ježíš vstal z mrtvých někde v Judsku v Jeruzalémě, ale nové v tvém životě člověče. Ale ty to musíš připustit, že Bůh v tobě chce vytvořit něco nového, pěkného, pozvat tě k novému způsobu života, právě jak to říkal svatý Pavel. Židé nazývají tyto svátky „svátky Pesah“ nebo také „svátky nekvašených chlebů“, a pod přísnými tresty židé nesměli doma dokonce nic mít kvašeného během tohoto období. Jestli jste viděli, jak slaví takzvané ortodoxní židé tyto svátky, tak oni před Velikonocemi spálí všechno kvašené. Svatý Pavel říká: „Je to pěkné znamení, ale co je důležité, tak aby to nebylo jenom navenek.“ Aby ta změna třeba v tom stravování, v tom způsobu života během svátků, se netýkala jenom toho vnějšího, ale aby to šlo dovnitř, do hloubky. Potom má smysl slavit Velikonoce.

Máří Magdaléna běží ke hrobu. Církvi v podstatě už dva tisíce let se podsouvá myšlenka, že tělo mrtvého Pána Ježíše někdo někam odnesl, schoval, a že Ježíš z mrtvých nevstal. Pravda je ta, že u toho zmrtnýchvstání nebyl žádný člověk a že tady skutečně buď tomu věřím anebo tomu nevěřím. Bratři a sestry, možná nám to připadá kruté, ale náš život hodně spočívá na víře. V našem životě věříme mnoha věcem. Nikdo z nás neviděl atom, nikdo z nás neviděl DNA, nikdo z nás neviděl raketu, která přistála na měsíci, a věříme tomu. Jistě, někdo může namítnout: „Toto jsou příklady z praktického života, které by se daly ověřit.“ Apoštolové v první moment si taky mysleli, že toho Pána Ježíše někdo ukradl, a tak tam běží, běží aby zjistili, jak to je. A to je další takový důležitý moment, který nám chtějí Velikonoce připomenout – o svoji víru musíme pečovat, svoji víru musíme neustále nějakým způsobem podporovat. Říkali jsme si v noci, že tady byla jakási nejasnost. Ano, a oni tu nejasnost chtějí rozptýlit, proto tam běží.

Apoštol a evangelista Jan líčí celkem dopodrobna to, jak běželi. Zase to není náhodou, je to takové „janovské“ téma. Jeden je rychlejší, jeden je pomalejší. Někdo by řekl: „Jasně, Jan je mladší,“ Janovi bylo hloupé napsat tam: „byl jsem u hrobu první“, a tak napsal „ten druhý učedník Petra předběhl“, aby neurazil.“ Ale tady nejde jenom o líčení nějakého běhu. Svým způsobem to byl závod, který si oni sami dva dali mezi sebou, ale jde tady o příklad, o to, co máme dělat v životě. V církvi jsou lidé, kteří běží kupředu, kteří neustále hledají něco nového, kteří vymýšlejí, kteří jsou plní nápadů, hledají nové cesty, nové způsoby, jak hlásat evangelium – to je Jan. Pak jsou lidé, kteří jdou třeba víc do hloubky a řečeno obrazně, jsou pomalejší. Promýšlejí věci, žijí z tradice, ale tu tradici také rozvíjejí. Pro obojí je v církvi místo, pro ty rychlejší i pro ty pomalejší, řečeno slovy evangelia. Ti pomalejší by měli mít úctu k těm rychlejším a měli by si jich vážit pro to, že hledají ty nové cesty. Ti rychlejší by měli mít úctu k těm pomalejším a měli by jim být vděční za to, že tito lidé jdou víc do hloubky.

Ten moment, že Jan se zastavil a počkal na Petra, je zase víc, než vylíčení toho, co se tam stalo u toho hrobu. Jde tam o myšlenku, že máme být solidární, jeden podporovat druhého, neříkat si „ten je pomalý“, neříkat si zase „ten je zbrklý“. Ne, jeden podporovat druhého. Jsou věci, které může udělat každý z nás sám, ale jsou věci, které musíme udělat společně, a bylo by chybou, když by se někdo „trhnul“.

Dál se tam mluví o plátnech a o roušce, která byla složená. Že ta rouška byla složená, vlastně ukazuje na to, že Pána Ježíše vlastně nikdo neukradl. Kdyby ho ukradl, tak by se nezdržoval se skládáním nějaké roušky, nějakého plátna. Ale to není důkaz, že Ježíš vstal z mrtvých, to je jakási indicie, to znamená něco, co oni viděli a mělo je to trknout do očí a měli začít přemýšlet. Pán Bůh dává i nám takové indicie, takové ukazatele, a říká nám: „Přemýšlej, dívej se kolem sebe, hledej.“ Musíme počítat s tím, že naše víra vždycky bude hledání, hledání Pána. Nikdy to nebudeme mít předložené na zlatém talíři, nakousané a naservírované. Vždycky budeme muset hledat.

A nakonec? Uvěřili. Bratři a sestry, my si můžeme říct „měli to lehčí“, ale na základě čeho uvěřili? Bylo to v poslední větě: „Potom vstoupil i ten druhý učedník, který přišel ke hrobu první, viděl a uvěřil,“ a teď: „ještě totiž nerozuměli písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých.“ My bychom čekali, že oni uvěří na základě nějakého zjevení, že se jim ukázal anděl. Ne, oni uvěřili na základě Písma. Čili to stejné máme my, nemysleme si, že ti apoštolové to měli jednoduší, nemysleme si a neříkejme si: „Tenkrát to bylo všechno lepší, krásnější, snadnější.“ Bylo to úplně stejné, oni měli k dispozici to, co máme my a na základě toho uvěřili.

Bratři a sestry, zkusme si o letošních Velikonocích položit otázku, kam bych byl ochotný běžet, kam bych byl ochotný jít. Anebo za jakých podmínek jsem ochotný jít za Pánem na bohoslužbu, za jakých podmínek jsem ochotný pracovat v Jeho církvi, kde jsou lidé dobří, ale i lidé chybující, kde jsou lidé, kteří podle mě jsou třeba zbrklí anebo jsou tam lidé, kteří jsou naopak podle mě pomalí? Bratři a sestry, zkusme se zamyslet nad tím, nakolik se nám daří s těmi lidmi vycházet. Nakolik jsme sólo jezdcí anebo nakolik jsme ochotni počkat a táhnout za sebou ty druhé, nakolik jsme ochotni být s nimi, nakolik Pána hledáme. On nám dává ukazatele, ale potom už je to jenom a jenom na nás, abychom my se zvedli a šli ho hledat. Kež nepromarníme letošní Velikonoce, byla by to velká škoda.

Kým je pro mě Ježíš Kristus

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

28.03.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Pondělí velikonočního oktávu

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,14.22-33](#); 1. čtení [Mt 28,8-15](#);

Bratři a sestry, začnu tak, jak jsem začal loni, a sice, že v době postní se církev obrací dovnitř, každý věřící se má podívat do svého nitra. Naopak v době velikonoční, kterou teď prožíváme, se církev obrací navenek, obrací se k těm, kteří jsou mimo ni, a snaží se je oslovit. Říkali jsme si tady loni, že je potřeba mluvit způsobem, který je pochopitelný, srozumitelný, pro dnešní lidi, protože apoštol Petr mluvil způsobem, který byl srozumitelný pro židy. A chtěl bych se k tomu vrátit a ještě to trošičku prohloubit.

To, co jsme slyšeli v prvním čtení, je druhá Petrova řeč, ale první taková misijní. Misijní nebo misie, to všichni víme, to je taková snaha oslovit lidi, kteří toho třeba o Bohu moc nevědí, kteří toho moc do této doby neslyšeli. Co je zajímavé, tak Petr vystoupil s ostatními jedenácti. Mohlo by se říct: „No těch jedenáct, oni tam stáli, nic nefíkali, to byla ztráta času. Oni mohli být někde jinde, mohli mluvit někde jinde, mohli někde jinde kázat. Ne, není to ztráta času a je to důležité, že oni jsou tam takhle společně, protože těchto dalších jedenáct potvrzuje svou přítomností to, že Petr mluví pravdu. Kázání evangelia nikdy není záležitost jedince, je to vždycky záležitost celé církevní obce.

No a Petr začíná mluvit. Ta jeho celá řeč má čtyři části. My jsme slyšeli druhou a třetí část. Už to oslovení je takové trošku zvláštní - „židé a všichni jeruzalémští obyvatelé“. Proč to říká zrovna takhle? Protože v té době o letnicích tam byli ještě i poutníci a ti poutníci vlastně nevěděli, co se stalo před padesáti dny o Velikonocích. V té době tam nebyli, ale jeruzalémští obyvatelé tam byli, a proto Petr mluví ze začátku hlavně k nim. Oslovení židů, to jsou mínění židů z Judska, kteří tam zřejmě o Velikonocích také byli. A teď přijde takový nepříjemný okamžik, apoštol Petr je vlastně obviňuje, obviňuje je ze smrti Ježíše Krista: „Vy jste ho rukama bezbožníků přibyli na kříž a zabili.“ Mluví tady o odpovědnosti. Je to druhé Petrovo kázání, druhé kázání v církvi vůbec, a už se tu mluví o odpovědnosti, o odpovědnosti člověka za to, co dělá. Anebo za to, co nedělá, protože právě apoštol Petr je tady de facto obviňuje z toho, že oni před těmi padesáti dny nedělali nic. O Velikonocích nějaká část obyvatel Jeruzaléma křičela před rezidencí Poncia Piláta: „Ukřižuj ho.“ Podle všech výzkumů se ukazuje, že tito křikouni byli najatí a že tam křičeli za peníze, a velká část těch obyčejných lidí tam nebyla, vůbec do toho nebyli zapleteni, a právě říkali: „Nás se to netýká.“ A Petr říká: „To je chyba. To je chyba takhle si říct: „Mě se to netýká.““ A vlastně když člověk mlčí ke zlu, tak už má na tom zlu jakousi účast.

Potom dál tady Petr srovnává, vlastně říká, co dělali lidé a co dělá Bůh. Lidé zabili Ježíše, Bůh ho vzkřísil. Staví tady proti sobě život a smrt. Chce tím vlastně říct: „Každé zlo zabíjí, každé zlo ve svém důsledku někoho nebo něco usmrtí – vztahy, chování lidí, atmosféru ve společnosti.“ Každé zlo nějakým způsobem zabíjí, více nebo méně, ale ve svém důsledku zabíjí. Naopak každé dobro zase podporuje život. Podporuje dobrou atmosféru, porozumění, dobré vztahy a tak dále.

Petr dál mluví o Davidovi. David byl zakladatel královské dynastie. Za jeho časů byli všichni takoví nadšení a židé se pořád vrací tady k té myšlence Davidova království. Můžeme říct, že pro ně je to něco, asi jako když se u nás mluví o císaři a králi Karlu IV. Takže je ta doba jistě taková idealizovaná, už i Petr to idealizoval. Ale na této době krále Davida jsou nesporné kladné stránky, a sice právě nadšení v dobrém a snaha vybudovat národ, národ v tom nejlepším slova smysl.

Apoštol Petr říká: „Evangelium, to, co říkal Ježíš Kristus, by byl dobrý program pro obnovu našeho národa.“ Jistě má pravdu, ale ani Petr neuspěl. Neuspěl s touto myšlenkou, s tímto návrhem, že celý národ by se na základě víry v Ježíše Krista, v evangelium, nějakým způsobem mohl obrodit, začít znovu.

Vícekrát v dějinách byly takové pokusy, aby to bylo náboženství celého národa, ale musíme přiznat, že se to málokde podařilo. Ve většině národů křesťané zůstali malou částí národa. Jak říkám, v některých národech se to povedlo. Ale pravda je ta, že evangelium je jistě vhodný program pro obnovu společnosti, pro obnovu rodin, pro obnovu čehokoliv, protože evangelium vede k životu, nabízí život.

Bratři a sestry, apoštol Petr, když to všechno co říká, aby to nějakým způsobem potvrdil, dokázal, tak se neustále odvolává na Starý zákon, cituje ho. Některé ty citáty jsou velmi přesné, některé jsou jen tak naznačené, parafrázované. A to nás dovádí k další takové myšlence – když někdo chce někoho získat, přesvědčit, musí to mít dobře připravené, musí vědět o čem mluví, nemůže to být, jak se říká, mlácení prázdné slámy. I my se setkáváme s tím, že se nás lidé ptají na různé věci. Není jich třeba tolik, jako u apoštola Petra (kolem apoštola Petra stálo několik tisíc lidí), jsou to jednotlivci, ale Pán Bůh zaplat' za ně, za to, že se ptají, protože to ukazuje, že aspoň někdo má zájem. Buďme připraveni odpovědět, buďme připraveni říct, co my o tom víme.

Pro židy byla ústřední otázkou věta: „Kdo je Ježíš z Nazareta? Je to skutečně ten, na kterého jsme čekali, Bohem slíbený Mesiáš, Zachránce? Anebo máme čekat jiného?“ Pro ně toto bylo v podstatě rozhodující. A ti, kteří se rozhodli, že Ježíš je Mesiáš, tak se potom nechali pokřtít.

Bratři a sestry, kým je pro mě Ježíš Kristus? Velikonoce jsou velmi vhodná doba, abychom se nad tímto zamysleli. Někdo o kom jsem slyšel v náboženství, pořád se o něm mluví v kostele, každou neděli, každou mši. Jednak co o něm vím a jaký mám k němu vztah. To jsou dvě roviny, které by bylo potřeba prohloubit – co o něm vím a jak se k němu chovám.

Když se tady mluví o těch citátech z Písma svatého, tak abych to trošku odlehčil a dal takový příklad, kudy cesta nevede. Jeden kamarád, když mu bylo těch patnáct, šestnáct, tak se vrhl na studium Bible, a jednou takhle jsme stáli po mši svaté u kostela, jedna paní za ním přišla a říká: „Tak co Zdenku, jak se ti daří?“ A milý Zdeněk povídá (ted' si to vymyslím, nehledal jsem to) : „Ale, jak to píše svatý Pavel – Korint'ánům 4,15.“ A dál nic neřekl. My jsme na něho koukali, nevíme, co svatý Pavel psal. Tudy cesta skutečně nevede, to je přehnané. Takhle to nikdo po nás nechce a tohle naopak odradí, když někdo takovýmto způsobem bude mluvit. Ale naopak, to co říkáme, to co hlásáme, to musíme mít nějakým způsobem

podloženo. A měli bychom v tom mít jednak my jasno a jednak bychom o tom měli mluvit způsobem, který bude přijatelný a srozumitelný těm, kterým to my sami říkáme.

Takže i my jsme posláni na takovou misijní cestu, jako svatý Petr. Svatý Petr taky jenom otevřel dveře a vyšel z večeřadla. Nechodil nikam do žádného cizího města, ale udělal asi nějakých deset, patnáct kroků, a začal kázat. V našem životě to v podstatě bude stejné. Kdykoliv, když odcházíme ze svého domova, když jdeme do práce, když jdeme kamkoliv v našem bydlišti, tak to je naše kazatelna, to je místo naší evangelizace. Nezapomeňme na to a prosme za to, abychom to dokázali tak, jako svatý Petr.

Pokoj vám

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.04.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,42-47](#); 2. čtení [1 Petr 1,3-9](#); evangelium [Jan 20,19-31](#);

Bratři a sestry, chtěl bych dnes říct pár slov k tomu, co všichni nějakým způsobem prožíváme, k odchodu papeže Jana Pavla II. Souvisí to vlastně i s dnešním evangeliem, Ježíš přichází a zdraví učedníky: „Pokoj vám“. Je to pozdrav, který na památku tady tohoto Ježíšova pozdravu apoštolům používají všichni biskupové. Biskup, když začíná mši svatou, tak zdraví shromážděné věřící: Pokoj vám. A všichni ti, kteří se kdykoliv měli možnost setkat se svatým otcem Janem Pavlem II., tak o něm řekli: „To je člověk pokoje.“ Nejen, že on takto zdravil věřící na začátku každé bohoslužby, ale on podle toho skutečně žil. A všichni, kteří se s ním setkali, tak potvrdili, že žil jako člověk pokoje, že z něho byl tento pokoj přímo cítit, i já jsem to zažil osobně při setkání ve Vatikánu s ním.

Bratři a sestry, odešel papež. Co to znamená? Když spočítáme všechny papeže, tak pokud se nemýlím, tak toto byl 263. papež (záleží, jak se počítají papeži ve starověku). Čili řekli bychom: „Není to nic nového, už to tu bylo. Po něm přijdou další, kteří budou řídit církve a pak také nakonec zemřou.“ Pro nás je to těžké v tom smyslu, že on byl papežem 26 let, to je třetí nejdelší pontifikát v dějinách církve. Nejdelší pontifikát byl hned ten první svatého Petra, který byl papežem počítáno od roku 33 nebo 34 asi do roku 68. A tak třeba i mnoho mladých lidí znají jako papeže tohoto jediného papeže, který zanechal skutečně silný otisk a hlubokou stopu v dějinách dnešního světa. Já ho tady nechci nějakým způsobem hodnotit, to uslyšíte v televizi, v novinách a všude možně. Já bych tady chtěl připomenout něco jiného, a sice je to, jako když zemře otec rodiny. Když ten otec rodiny odejde nenadále, tak je to velká rána, ale když s tím jeho okolí počítá, když si to jeho okolí uvědomuje a když si to uvědomuje on sám, tak dokáže svůj odchod připravit.

Svatý otec Jan Pavel II. několikrát deklaroval, že on je rozhodnutý zůstat papežem do konce svého života. Bylo by to jeho osobní rozhodnutí a on by to bral jako zradu na církvi, na tom, co mu bylo Bohem svěřeno, kdyby odešel. Na druhou stranu ale tento člověk věděl, že jednou odejde, počítal s tím a církve na to připravoval. V roce 1996 přizpůsobil dnešní době pravidla pro volbu nového papeže, opravil dům, kde budou teď kardinálové bydlet, když budou volit nového papeže, a našli bychom další stopy, znaky, toho, že on věděl, že jednou odejde. V tom je velký rozdíl – v té deklaraci, že on řekl: „Já v tom vydržím do konce svého života,“ ale na druhou stranu počítal s tím, že ten konec přijde. A tak každý správný a dobrý hospodář se snaží vychovat své nástupce, toho, kdo bude pokračovat. Svátý otec na to myslel i tom směru, že je zde skutečně velký počet kardinálů volitelů, kteří zastupují celý svět, zastupují ho podle toho, kolik je kde věřících. Dneska už není největší počet věřících v Evropě, jak to bylo třeba ještě na začátku 20. století, ale ten největší počet věřících je v Jižní Americe a Asii, a odsud také pochází hodně nových kardinálů, kteří řeknou své slovo k výběru nástupce Jana Pavla II.

Bratři a sestry, když zemře otec rodiny, je to vždycky těžké. Je to rána, je to zásah do života té rodiny, ale ta rodina se s tím musí srovnat a musí jít dál. Jak řekl správně kardinál Miroslav Vlk: smrtí papeže církve neumírá, církve žije dál. Toto je potřeba si uvědomit. Je potřeba si uvědomit, že Jan Pavel II. byl člověk, který byl vyjímečný v tom, kolik měl darů, ale že on tyto dary používal. A to je další taková myšlenka, kterou si máme odnést v tomto okamžiku. Každý z nás totiž dostal nějaké dary a tyto dary máme používat. Potom to má smysl, potom to bude naplněné. Život papeže Jana Pavla II. se skutečně naplnil a můžeme říct, jako byl jeho život svědectvím pro dnešní svět, i jeho smrt se stala svědectvím. Papež Pavel VI. řekl: „Dnešní církve potřebuje křesťany, kteří budou zároveň svědky.“ Jan Pavel II. toto naplnil do poslední čárky, do posledního písmenka.

Bratři a sestry, a nakonec bych řekl to, co jsme slyšeli minulou neděli a v celém velikonočním oktávu: nehledejme živého mezi mrtvými. On skončil svoji pozemskou pout, ale byl určitě přijat k Bohu a tam je od teď jako jeden z našich přímluvců. Můžeme se k němu obracet, můžeme ho prosit o přímluvu, můžeme ho prosit za to, aby u Boha za nás orodoval a prosil. Bratři a sestry, takže odnesme si to, že každý z nás dostal nějaké dary a náš život má smysl v tom, když ty dary budeme používat. Tak se náš život naplní. Každý z nás má vytrvat až do konce na tom místě, kde jsme, nemáme utíkat tak, jako neutíkal Jan Pavel II. Ale na druhou stranu máme počítat s tím, že jednou odsud budeme odvoláni a máme už to zařídit tak, aby po nás mohli nastoupit ti další, máme počítat s tím, že s naším odchodem neskončí svět, neskončí naše rodina. Máme tady už připravovat místo těm, kteří přijdou po nás. A nakonec budme lidmi pokoje, aby to, co Ježíš řekl apoštolům, platilo i o nás: „Pokoj vám.“

Cum Clavis

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

10.04.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,14,22-33](#); 2. čtení [1 Petr 1,17-21](#); evangelium [Lk 24,13-35](#);

Bratři a sestry, chtěl bych se ještě dneska v promluvě vrátit k tomu, co prožíváme. Vyšel bych asi z té věty, kterou jsem tady říkal už minulou neděli a kterou řekl kardinál Vlček: „Smrtí papeže církev neumírá.“

Papež Jan Pavel II. byl v pátek pohřben. Někdo jste měli možnost třeba ten obřad sledovat v televizi, určitě na všechny ty, kteří tam byli na místě nebo se na to právě dívali v televizi, tak zapůsobila taková skoro až možná strohost toho obřadu. Nebyly tam žádné oslavné řeči, nebylo tam žádné takové „mlácení prázdné slámy“, ale bylo to rozloučení, které vycházelo skutečně z hloubi srdce, kdy vlastně celá církev řekla tomuto muži: „Děkujeme ti za to, cos tady toho čtvrtstoletí dělal, a čekáme, že tu odměnu ti dá Bůh.“ Takže vlastně jsme se s ním rozloučili skutečně v takové velikonoční naději na setkání u Boha, protože ten život papeže Jana Pavla II. byl skutečně naplněn. Jako byl svědectvím pro dnešní svět za svého života, tak byl svědectvím také v té nemoci a i v okamžiku umírání. A církev už se teď obrací vlastně k další takové etapě svého života a samozřejmě všichni teď čekají volbu nového papeže.

Žijeme v době, kdy se všechno „medializuje“ a média se snaží proniknout i tady do této oblasti. Je to pro ně něco neznámého, něco, čemu ti novináři moc nerozumí a o to víc se tam dopouštějí různých chyb, zkreslených informací a takhle, a ztrácí se tam jedna taková podstatná věc. A sice pro ty novináře je to volba, hlasování, něco jako je v parlamentu, ale my jako věfci lidé to bereme tak, že prosíme za ty kardinály, aby je osvětil Duch svatý. Nebereme to jenom jako záležitost čistě lidskou, ale bereme to také tak, že skrze to hlasování, skrze tu volbu, vlastně promluví Duch svatý. A vlastně ti kardinálové také začnou celou tu volbu modlitbou k Duchu svatému.

Používám tady slovo kardinálové. Kdo to je kardinál? Všichni víme, že jich je asi 160, volit jich bude 117, volit mohou ti, kteří jsou mladší osmdesáti let. Slovo kardinál je z latiny (cars) a je to česky správně spisovně čep ve dveřích, my tomu hovorově říkáme pant. Pant ve dveřích je to, co umožňuje, aby ty dveře se otáčely, aby fungovaly. Pant je to, co drží zárubně a dveře pohromadě a dělá z toho funkční celek. A takhle to bylo vlastně myšleno, když tady tento sbor lidí začínal fungovat. Jednak to byli poradci papežů a jednak skutečně jejich takovým hlavním úkolem je zvolit papeže – jsou to volitelé. Ze začátku to byli lidé, kteří byli v papežově okolí nebo bydleli v blízkosti Říma, když papež potřeboval něco, tak aby je mohl rychle svolat. Postupem dějin, jak církev rostla, tak ti kardinálové se stali zástupci národů, světadílů, různých skupin a zemí. Do II. vatikánského koncilu, respektive potom do pontifikátu papeže Pavla VI. jich bylo 70, tolik jako členů velerady ve Starém zákoně. Papež Pavel VI. ten počet rozšířil na 120. Tady už v tom není žádný symbol, prostě je to praktická záležitost toho, že se ukazuje, že pro velikost dnešní církve, pro dnešní svět, to číslo 120 je příhodné, aby každá ta země, každý světadíl nebo ta oblast měla svého zástupce v tomto sboru. A jak říkám, celkový počet kardinálů je vyšší, ale do toho počtu 120 se počítají ti, kteří mohou volit, kteří jsou mladší osmdesáti let.

Každá organizace, instituce, má nějakého svého vedoucího, šéfa. Mohli bychom říct, že vedoucí toho kardinálského sboru se nazývá děkan kardinálského sboru a v současné době je jím právě kardinál Ratzinger, který vedl ty smuteční obřady při pohřbu papeže Jana Pavla.

No a tady tito kardinálové se sejdou k tomu, aby volili nového papeže. Říká se tomu konkláve, je to zase z latiny (cum clavis) a znamená to „s klíčem“. Myslí se tím, že budou izolováni od ostatního světa (ne, že by byli někde zamčeni, i to zaznělo ve zprávách, to je strašná hloupost), ale myslí se tím také to, že ti kardinálové ve svých rukou mají klíč k řešení této situace. Tím, že zvolí nového papeže, vyřeší tuto situaci. Takže je tady právě i ten rozměr duchovní, toho názvu, toho, co se tady děje.

Nemá smysl si zastírat, že hlavně dřív měly různé politické skupiny (hlavně šlechtické rody ve středověku a takhle) zájem na tom, aby z jejich středu vzešel papež. A právě z tohoto důvodu, aby se eliminovaly tyto různé politické tlaky, vzešlo tady toto, vlastně že se papež volí na takovém uzavřeném zasedání, a že se taky udržuje v tajnosti to, jak to zasedání probíhalo. Dneska to není ani tak kvůli politikům, ale spíš právě kvůli novinářům, kvůli hledání různých senzací a dalších věcí, které mohou nějakým způsobem uškodit nebo právě pak, když někdo začne takhle dávat dohromady nějaké polopravdy, tak z toho vyjde vždycky nějaký nesmysl. Takže z tohoto důvodu tito volitelé jsou odděleni po dobu volby v nějakém prostoru. V současné době celým tímto prostorem je vatikánský stát, protože oni budou volit v sixtinské kapli, nebudou bydlet v sixtinské kapli, nebudou tam žít, ale budou se scházet dvakrát denně k volbě do sixtinské kaple. Bydlet budou v domě svaté Marty, který je ve Vatikánu zvlášť pro tento účel určený a od té sixtinské kaple je vzdálený vzdušnou čarou asi 300 metrů a když se to obchází nebo když jdete po cestě, tak je to skoro půl kilometru. Nevím, jestli budou chodit pěšky nebo jestli je budou vozit auty, autobusy. Oni už to nějak vyřeší, to je vedlejší.

Jak jsem říkal, celá ta volba začne vlastně takovým zamyšlením, jakousi rekolakcí, zpytováním svědomí a rozjímáním, aby ti lidé, kteří budou volit, měli možnost právě si to rozmyslet, koho chtějí volit. Ta volba probíhá tři dny a jestliže za tři dny nezvolí nového papeže, tak je jeden den zase takového oddychu, ale oddychu v tom duchovním slova smyslu. A takhle se to pořád střídá – tři dny volby a den oddychu, a trvá to do té doby než zvolí.

K tomu aby byl někdo zvolen papežem, potřebuje dvě třetiny plus jeden hlas z těch přítomných. Není to takzvaná prostá většina, ale je to takové číslo docela vysoké, aby právě bylo zaručeno to, že tento člověk bude mít skutečně širokou podporu z celého světa nebo těch volitelů, že to nebude jenom někdo, kdo by získal těsnou nadpoloviční většinu. Takže když je to někdo, kdo získá takhle širokou podporu, tak je to jasné, že to má potom jednodušší.

Co je zvláštní a co většina lidí neví, tak ten, kdo tu volbu řídí, vyzve kardinály, aby na lístek napsali jméno toho člověka, o kterém si myslí, že by byl podle jejich názoru nejlepším papežem. Oni mohou zvolit kohokoliv, kdo může být papežem. Co to znamená? Že mohou zvolit i někoho, kdo není mezi nimi. Oni nemusí zvolit ze svého středu (zpravidla se to stane, že zvolí ze svého středu), ale musí zvolit muže, který je pokřtěný a který je svobodný. Příklad: mohou zvolit nějakého kněze,

mohou zvolit nějakého mnicha nebo nějakého teologa, který je právě známý třeba svými dobrými názory a třeba i svým zbožným způsobem života. V takovém případě, když někoho zvolí, tak ho musí dovést, musí ho zavolat, a pak se ho ptají, jestli tu volbu přijímá (takhle se ptají i toho, když je mezi nimi). A když ten člověk řekne, že tu volbu přijímá, tak se ho zeptají, jaké jméno chce mít. On řekne to jméno a pokud ten člověk, kterého zvolili, není biskupem, tak ho okamžitě na biskupa vysvětlí, protože papež je v první řadě biskup města Říma. Aby někdo mohl být papežem, musí být biskupem města Říma, takhle to je. A teprve potom, po všech těchto procedurách, se objeví bílý kouř a lidem se oznámí, že zvolili papeže.

Myslím si, že v dnešní době, kdy církev má svobodu a nejsou tady žádné politické tlaky na tu volbu, tak ti kardinálové se rozhodují podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, a koneckonců to vidíme na církevních dějinách ve dvacátém století, kdy každý z těch papežů byl výraznou osobností a zanechal v církvi skutečně výraznou stopu, ale výraznou v kladném slova smyslu. Že každý ten papež ve dvacátém století (další rozbory nechci dělat, to nikdo z nás nepamatuje, ale to dvacáté století si troufám říct), že každý z nich ovlivnil tu církev dobře a kladně v něčem, v tom svém, co uměl, co dělal dobře.

Takže bratři a sestry, modleme se za kardinály, kteří se v tyto dny budou sjíždět do Říma a ke konci tohoto týdne, který nastává, začne konkláve, a prosme za to, aby je skutečně osvětlil Duch svatý, aby byl s nimi, aby oni zvolili člověka, který je na jednu stranu obdarován dary Ducha svatého, a jednak člověka, který bude umět tyto dary používat, aby dobře vedl církev v naší době, v jednadvacátém století.

Chci být dobrým pastýřem

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
17.04.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,14a.36-41](#); 2. čtení [1 Petr 2,20b-25](#); evangelium [Jan 10,1-10](#);

Bratři a sestry, jak jsme slyšeli v komentáři, dnes Ježíš mluví o sobě. Je to podobenství. V podobenstvích Ježíš zpravidla vysvětloval něco o Bohu, o Božím království anebo jiné skutečnosti. Dnes mluví o sobě. Kdyby byl Ježíš obyčejný člověk, tak bychom řekli: „Je nafoukaný, moc si o sobě myslí.“ Ale Ježíš je člověk a Boží syn, nebo naopak Boží syn a člověk, a na Ježíšovo slovo je spolehnutí. Všechno, co slíbil, splnil do poslední čárky, a proto může dát sám sebe za vzor. A co teda Ježíš o sobě říká? Takovou velice zajímavou věc, říká: „Já jsem dveře.“

Uděláme si teď takové malé rozjímání o dveřích, třeba do našeho domu. Používáme je každý den, každý den několikrát bereme za kliku a ani si třeba neuvědomujeme, k čemu ty dveře jsou. Dveře jsou velice důležité místo. Je to vchod a východ do domu. Dveřmi může přijít přítel, ale také může přijít nějaký nepřítel (Ježíš říká „lupič, zloděj“), a je to pořád stejné - v době Ježíšově i v naší době. Každý ten zloděj zkusí okno nebo dveře. V Ježíšově době okénka byla tak malá, že by se tím nikdo neprotáhl, takže dveře. A teprve, když zjistí, že dveře jsou zajištěné, tak ten zloděj hledá nějaký jiný vstup.

Čili dveře jsou na jednu stranu velmi potřebné, na druhou stranu je to takové místo trošku nebezpečné, zranitelné. Dokud ty dveře máme, dokud jsou na svém místě, tak si třeba ani neuvědomujeme, jak jsou důležité. Zkusme si vzpomenout na to, kdy třeba jsme ty dveře v domě měnili, nebo třeba kdy jsme jenom natírali, vysadili jsme je ze závěsů a někam odnesli. A naráz nám něco chybělo, a pokud to byly třeba hlavní dveře od vchodu, tak jsme si připadali, že jsme ztratili soukromí. Bylo to jak kdyby tam vůbec nic nebylo, jako kdyby každý mohl přijít.

Dveře jsou velmi potřebné a Ježíš říká: „Já stojím na tomto místě, já ti budu dělat tyto dveře.“ To znamená: já tě budu chránit, aby se k tobě nedostal nepřítel, ale zároveň ti taky budu pomáhat, aby ses mohl setkat s přáteli. Ježíš neříká: „Já jsem špunt, já jsem zátka.“ Naše reakce by byla: jestliže je to místo zranitelné, tak to třeba zazdíme, zabedníme, abychom se tohoto zbavili. Ale tím bychom se také zbavili možnosti vycházet a vcházet, setkat se s druhými, a tím bychom si velmi, velmi uškodili. Ježíš teda říká: „Já se postavím na toto zranitelné místo, poskytnu ti ochranu a pomůžu ti, abys mohl vycházet a vcházet, aby ses mohl setkat s druhými.“

Dnešní neděle je nazývána Nedělí dobrého pastýře. V dnešním evangeliu nezazněl přímo ten text, kdy Ježíš říká: „Já jsem dobrý pastýř,“ ale Ježíš tam mluví o tom, že vchází do ovčince a že ovce jdou za ním. Bratři a sestry, často se tady myslí na papeže, kněze, biskupy, ale Ježíš mluví úplně o všech lidech. V době Ježíšově „pastýři“ byla nazývána civilní autorita, nejenom církevní, ale představení všech úřadů, kteří měli za povinnost dobře se starat o své poddané a ti poddaní je za to měli poslouchat. Že to tak třeba nefungovalo, to už je věc jiná.

Ježíš chce, abychom si uvědomili, že každý z nás je pro někoho pastýřem – pro svou rodinu, pro své přátele, pro svoje podřízené v práci. Jde o to, aby každý z nás byl dobrým pastýřem. Dobrý pastýř je ten, který bude stát na tom zranitelném místě, aby chránil, ale aby pomohl vycházet a vcházet, aby pomáhal setkat se. Nejde o to to utěsnit, zašpuntovat, zabednit, odstranit, ale jde o to být na tomto místě, i když je to místo obtížné.

Bratři a sestry, svatý Petr řeší ve druhém čtení takovou otázku, která nás velmi tíží, a sice „když trpíme nezaslouženě“. Souvisí to i z dnešním evangeliem, protože to je nejhorší okamžik stát na tomto zranitelném místě. Když člověk ví, proč trpí nebo za co trpí, tak se nebouří. Ale v okamžiku, kdy přijde něco, čemu nerozumíme, tak se bouříme. Jsme ochotni spílat, reptat, vyhrožovat odplatou: „Počkejte, já vám to spočítám, já vám ukážu.“ A svatý Petr právě ukazuje na toho Ježíše, který se sám postavil právě na toto zranitelné místo a říká nám: „Nepřijdeme na to, proč to tak je, ale máme tady možnost, jak z toho ven: udělat to jako Ježíš.“ Každá věc má dva konce – dobrý a špatný, záleží jenom na nás, za jaký konec to chytíme.

Bratři a sestry, žijeme v době, kdy mnoha lidem se nechce stát na tomto zranitelném místě. Když se vrátíme o nějakých dvacet, třicet let dozadu, tak všichni víme, že autorita byla nedotknutelná a každý, kdo měl jakoukoliv připomínku, špatně pochopil. Dneska je reakce přesně opačná – všichni mají připomínky, často naprosto scestné, a dosáhneme pravého opaku, že nikdo (nebo málokdo) nechce stát takhle vepředu, protože je to velmi těžké. Tady nejde o to, abychom byli pět, šest kroků před těmi ostatními, ale máme být o ten krok. Nejde o to, abychom si drželi nějakou distanc, abychom se od těch ostatních oddělovali, ale jde o to, že Ježíš nás volá a říká: „Pojď o ten krůček vepředu, ukazuj cestu.“ Mnoho lidí říká: „Já půjdu s nimi, já se zařadím mezi ně, já jim budu přítelem, kamarádem.“ Ale to mnohdy nejde a je to scestné, protože každá společnost, každá rodina, každé společenství, potřebuje někoho, kdo bude hledat tu cestu dál, kdo bude o ten krůček. Je to místo zranitelné, je to místo obtížné, je to místo těžké.

Dnešní neděle nám klade před oči Ježíše, který je ideál. Ježíš od nás nečeká, že ho napodobíme stoprocentně, že to stoprocentně zvládneme, ale čeká od nás dobrou vůli, čeká od nás ochotu, že každý z nás řekne: „Ježíši, já chci být pastýřem, dobrým pastýřem pro ty, kteří jsou kolem mě, kteří jsou mi svěřeni. Prosim Tě, pomoz mi v tom.“

Život jako bohoslužba

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.04.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 6,1-7](#); 2. čtení [1 Petr 2,4-9](#); evangelium [Jan 14,1-12](#);

Bratři a sestry, nedávno celý svět si připomínal výročí úmrtí Alberta Einsteina, velkého fyzika. Tento člověk byl také věřící a on řekl takovou větou: „Nemůžeme volit délku svého života, ale můžeme volit jeho kvalitu, aby se nestalo to, že člověk zemře dříve psychicky, než fyzicky.“ Jinými slovy nás vlastně Einstein vybízí k tomu, aby z nás nebyly takové pochoduující mrtvolky, ale abychom svůj život skutečně prožívali. A o tom všem mluvila dnešní čtení, každé z nějakého jiného pohledu, z jiného úhlu, ale krásně se ta čtení doplňovala.

V našem životě bývají situace, kdy dojde k nějakému střetu, konfliktu. Že dojde tady k tomuto, to ještě není samo o sobě špatné. Otázka zní, jakým způsobem se nějaký střet zájmů, různost názorů a podobně, jakým způsobem to řešíme.

Slyšeli jsme o tom, co se stalo v první církvi, v jeruzalémské obci. Tam se předtím podařilo něco naprosto vyjimečného, protože tam těch křesťanů bylo málo, a když je lidí málo, malá skupina, tak se dohodnou lépe, než nějaká velká skupina. No a potom oni čekali, že Pán Ježíš podruhé přijde velmi brzo, tak do pěti let. Takže se rozhodli, že nebudou hromadit majetek, ale naopak, že ho budou prodávat a z těch peněz, které získají, budou konat dobro a budou z toho vlastně všichni žít. Ale jak jsme sami slyšeli, i to přinášelo problémy, i to se ukázalo, že je to těžké. Takže byl tam problém, konflikt, ale oni ho řešili tím, že ustanovili skupinu lidí, kterým od té doby říkáme „jáhnové“. Já tím chci podtrhnout to slovíčko, že oni hledali řešení, hledali řešení, které by bylo spravedlivé, prospěšné. A to je ta správná cesta – „hledat řešení“. Že mám já jiný názor, než ti druzí, není špatně, ale musíme společně hledat řešení, řešení, které je založené třeba na evangeliu, které je takové, aby nikomu neublížilo a aby to bylo opravdové řešení, aby to nebyla jenom nějaká náhražka. Jde o to, abychom se nechovali jako malé děti, kdy si malé dítě postaví hlavu a řekne: „A já to chci,“ dupne a nikdo s ním nepohne. To je špatně.

Další takový úhel pohledu na náš život nám nabízí svatý Petr v dnešním druhém čtení. On nás vybízí, aby náš život byl bohoslužbou. Říká, že jsme kněžími, že máme přinášet oběti. To je bohoslužba. My, když mluvíme o bohoslužbě, tak máme na mysli vždycky návštěvu kostela, nedělní bohoslužbu (nebo třeba ve středu a v pátek, ale to ani ne ?, hlavně tu neděli). Máme tím na mysli tu hodinu, kterou jsme tady v kostele, a pak se nám lehko stane to, že naše nedělní bohoslužba je odtržena od toho, co děláme jinak. A právě to je to, co ten svatý Petr nechtěl a před čím vlastně varoval. On to, co navrhuje, to, co předkládá, tak je Ježíšův život a říká: „Dívejte se na Ježíšův život. Ježíš chodil do chrámu, modlil se. S apoštoly slavil za celý svůj život, za těch třiatřicet let, jednou jedinkrát mši svatou a to stačilo. To stačilo k tomu, aby jeho život byl bohoslužbou, aby všechno, co dělal, co říkal, co konal, bylo vztaženo ať už k člověku anebo k jeho nebeskému Otci. Všimněme si, že to bylo vztaženo k těm cílům, k člověku nebo k Bohu, bez nějaké křeče. Ježíš není ten, který by neustále zdůrazňoval to, že naše mysl musí být nějak pohroužena do modlitby. Naopak Ježíš říkal: „Mysli na to, co děláš, myslí na toho, pro koho to děláš, ať už na člověka anebo na Boha, a to, co děláš, dělej pořádně. Potom bude tvoje práce bohoslužbou, potom bude tvůj odpočinek bohoslužbou, potom budou tvoje vztahy v rodině bohoslužbou, tvoje vztahy k sousedům, tvoje vztahy na pracovišti.“

Bratři a sestry, a tady se nám samozřejmě vkrádá taková otázka: „Třeba to, co jsem prožíval minulý týden, byla to bohoslužba? Dokázal bych o tom s hrdostí tady povprávět? Anebo bych musel říct: „Eh, stalo se mi něco, za co se třeba stydím.““

Svatý Petr vlastně vybízí křesťany k tomu, aby takhle hodnotili svůj uplynulý život a naopak plánovali to, co přijde. Jinými slovy už řečeno: když jdeme na bohoslužbu do kostela, máme přemýšlet o tom, co jsme prožili od minulé návštěvy bohoslužeb v kostele, a přemýšlet o tom: „Byla to bohoslužba nebo nebyla?“ Máme svůj život vtahovat do toho dění v kostele. A zase když odcházíme, tak to, co jsme viděli, slyšeli a zažili tady, máme vynášet ven z kostela tak, aby to bylo spojené, propojené. Pak to bude bohoslužba.

A nakonec jsme slyšeli návod od Pána Ježíše: „Já jsem cesta, pravda a život. Odcházím k Otci, abych vám připravil místo. Až se vrátím, vezmu si vás k sobě.“

„Vezmu si vás k sobě“ – to je vyjádření plné takové něhy. Takhle mluví často maminka se svými dětmi. Vidíme, jak něžný, jemný, dokáže být Bůh k nám lidem. Ježíš, když mluví o tom, že odchází, nemá na mysli svoje nanebevstoupení, jak si mnozí lidé myslí z tohoto textu, ale tento text, toto, co Ježíš řekl, řekl před Velikonocemi. Tím odchodem, který má Ježíš na mysli, je jeho smrt na kříži, a návrat zmrtvýchvstání. On odchází proto, aby nám připravil místo.

Ve většině pohanských náboženství je myšlenka, že u boha nebo u těch božstev je málo místa, a že se tam dostanou jenom někteří. Tady z těchto pohanských náboženství to v podstatě přejali Svědkové Jehovovi, kteří donedávna tvrdili, že zachráněných bude pouze 144 tisíc. To říkali do té doby, dokud jich bylo méně, a v okamžiku, kdy překročil počet jejich členů tady toto číslo, tak to pružně změnili a řekli, že se tam dostanou i ti další, ale že už budou, my bychom řekli, v jakési druhé třídě, že prostě první třída nebeského rychlíku už je obsazena. A Ježíš říká: „Ne, nic takového. U mého Otce je místo pro vás pro všechny, pro všechny, kteří tam chtějí přijít, kteří se tam chtějí dostat. A teď je tady to, jak Ježíš říká, jak se tam dostat: „Já jsem cesta.“

Jsou křesťané, kteří říkají: „Škoda, že křesťanství není takový souhrn pouček – tohle je přikázáno, tohle je dovoleno, tohle je zakázáno. Škoda, že to není do puntíku vyjmenováno. Pak by to bylo jednoduché, našel bych si to v příručce a věděl bych, co mám dělat.“ Skutečně takoví lidé jsou. Já, když to slyším, tak mně vstávají vlasy hrůzou na hlavě a říkám si: „Vždyť křesťanství, to je úplně o něčem jiném.“ Ježíš právě přišel proto, aby nám ukázal cestu, ale ne, aby nám dal příručku a aby nám říkal: „Tohle nesmíš a tohle musíš.“

Co to je cesta? To je nějaký pruh země více nebo méně široký, pruh země, který je nějakým způsobem upravený, vhodný k tomu, aby se po něm lidé pohybovali. Někdo jde pěšky, někdo jede na kole, někdo na motorce, někdo v autě. Při troše

ohleduplnosti je tam místo pro všechny. Někdo jde rychle, někdo jde pomaleji, někdo se pohybuje na kraji té cesty, někdo po prostředku, ale všichni se tam vlezou. A to je právě to krásné, protože každý z nás je trochu jiný. Někdo z nás jde rychleji, někdo jde pomaleji. Někdo to evangelium přijímá s radostí, někdo s obtížemi, ale pro všechny je tu místo. A to je to krásné, že všichni se na tu cestu vlezeme. Cesta je nějaký pruh země, který vede od někudy někam, každá cesta má cíl. A tady je další takový překvapivý moment dnešního evangelia. My čekáme, že na konci té cesty, v tom cíli, bude Bůh. Ale tak, jak o tom mluví Ježíš, tak on chce říct, že na konci té cesty, v cíli, je druhý člověk – že na té cestě potkávám druhé lidi a že ta cesta mě dovede k druhému člověku. Asi nás to velmi překvapí, ale Ježíš vlastně odmítá tu myšlenku, že je možné k němu dojít, aniž bych si všímal druhých lidí. K Bohu je možné dojít jedině tenkrát, když naopak budu vidět všechny ty kolem sebe. Ježíšův život, jeho životní cesta tady na zemi, byla plná setkávání s druhými lidmi. Ne s lidmi, kteří mu tleskali, kteří ho chválili, ale hlavně s lidmi, kteří pořád něco potřebovali, kteří ho prosili: „Ježíši, uzdrav mě, Ježíši, poraď mi, Ježíši, řekni mně, co mám dělat.“ Toto je Ježíšova cesta. Bratři a sestry a On si přeje nebo čeká od nás, že půjdeme tou stejnou cestou, cestou, na které se budeme setkávat s lidmi, které máme rádi, i s lidmi, kteří jsou pro nás obtížní. A po téhle cestě, která bude často těžká, dojdeme k nebeskému Otci. Není možné pominout ty lidi, kteří jsou kolem nás. Nepominul je Ježíš, nemáme je pominout my.

Na samý závěr bych chtěl zopakovat to, co jsem řekl na začátku: není možné volit délku života, ale je možné volit jeho kvalitu. Žijme svůj život tak, abychom ho skutečně prožili.

Skutečný poklad

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.05.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

6. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 8,5-8.14-17](#); 2. čtení [1 Petr 3,15-18](#); evangelium [Jan 14,15-21](#);

Bratři a sestry, dnešní evangelium nám může připadat jako taková hra se slovíčky – „budete-li zachovávat ..., budete mít ..., jestliže mě milujete, já vás budu milovat, Otec mě miluje ...“ a takhle. Je nám to trochu cizí, protože jsme skutečně lidé jiné kultury, vyjadřujeme se jinak, ale tak, jak to bylo v evangeliu, tak to jsou slova, která používá Bible – Starý zákon, takže pro Ježíšovy posluchače to bylo srozumitelné. Ale v zásadě může ten dnešní evangelní úryvek rozdělit na dvě části: první část, kde Ježíš slibuje Pomocníka, Přímluvce, a druhá část, ve které už Ježíš říká, co bude dělat, jak se bude projevovat člověk, který přijal tohoto Pomocníka, tohoto Přímluvce.

Zastavíme se dneska hlavně u té první části: potřebuji toho Pomocníka? Dvacáté století je taky někdy označováno, jako století pýchy, kdy mnoho lidí řeklo: „Nepotřebuji nic a nikoho, stačím si sám.“ Zkuste přijít za někým a říct mu: „Ty bys potřeboval pomoci. Nechceš někoho, aby ti pomáhal?“ V devadesáti pěti procentech ze sta se ten člověk rozčepýří a řekne: „Co si o mně myslíš? Za co mě máš? Za nějakou bačkoru, bábovku, že se neumím postarat, že to nezvládám?“ Zkusme si to taky otočit, jak nám je to příjemné, když právě někdo přijde a řekne: „Potřeboval bys pomoc.“ Většinou to moc nebereme.

Na druhé straně zase ve dvacátém století, jako nikdy jindy, lidé trpěli osamoceností. Byl obrovský počet sebevražd a vůbec jiných tady těch věcí a problémů, které vznikaly z toho, že ti lidé řekli: „Cítil jsem se sám, sama.“ Je to jak na houpačce. Na jednu stranu nic a nikoho nepotřebuji, stačím si sám, a na druhou stranu, když přijde nějaký problém: „Nikdo si mě nevšimnul, nikdo o mě nemá zájem, připadám si tady nadbytečný.“ A Ježíš říká: „Aby se člověk vyhnul těmto výkyvům, této houpačce, proto vám dám Pomocníka, Přímluvce, který vám pomůže nějakým způsobem zůstat nohama na zemi, ale hodnotit ty věci tak, jak skutečně jsou.“

Když jsem si přečetl to dnešní evangelium, tak mě nenapadl jiný příběh a jiný příklad, než to, co jsem tady už říkal včera při svatbě, takže ti, kteří už to jednou slyšeli, prominou, ale myslím si, že to stojí za to, aby to slyšela celá farnost. Stalo se to minulou sobotu, kde jinde, než na kapličky na Veverí. Ta přitahuje spoustu všelijakých existencí. Podotknu, že to bylo otevřené celý víkend a chodili tam hlavně lidé dívat se. Ne modlit se nebo na pouť, ale „dívat se na památky“. No a ještě je tam pořád hrozná zima, tak ten pán, co to tam hlídal, tak měl svetr, bundu a přesto mu bylo zima, tak občas vyšel ven (vevnitř bylo 6 stupňů, tak šel ven, aby se na sluníčku trochu ohřál). A když se takhle jednou vrátil (říkal: „Byl jsem venku tři, čtyři minuty,“) tak jedna rodina už měla srolovaný koberec na prostředku, klečeli a poklepávali na dlaždice. On se na ně podívá a říká: „Co to děláte?“ A oni mu říkají: „Víte, my hledáme tu chodbu, jak to bylo v televizi v tom seriálu.“ Narážíme na první díl seriálu Strážce duší, který se tam skutečně točil (jenom pro vaši informaci – ta filmovaná chodba je snad někde v Českém Šternberku nebo kde). A já to říkám právě proto, že když člověk ve své pýše si bude myslet: „Nepotřebuji nic a nikoho, tak bude žít v takovéhle iluzi, kterou mu udělá buď televize nebo cokoliv jiného.“

Pak tam přišel jiný pán, který chodil s virgolí, s proutkem, a říkal: „Tady je ta chodba, tady kopejte, tady se to kříží, a tam bude na zdi plánek. A já jsem říkal: „No ještě, že jsem tam já nebyl,“ protože ten, co tam byl, tak je takový velmi klidný, a řekl: „Ano, jistě ...“ Protože tito lidé jsou ochotni kvůli tomu se pohádat, jsou ochotni se kvůli tomu, když na to přijde, i porvat.

Na jedné straně je to k smíchu, to určitě, ale na druhé straně, když to člověk domyslí, tak si uvědomí, že je to skutečně svým způsobem tragédie. Čemu jsme ochotni věřit, na co spoléháme? Jaké „poklady“ jsme ochotni hledat? Ten Pomocník, kterého nám slibuje Pán Ježíš, je nám slíbený proto, abychom našli skutečnou cestu, ne nějakou domnělou chodbu, která tam ani není, ale abychom našli skutečnou cestu člověka k člověku a člověka k Bohu, abychom našli skutečný poklad, abychom si uvědomili, že poklad je v tom, když má člověk člověka rád, když člověk spolupracuje s druhým člověkem. Tohle jsou poklady a ne cokoliv jiného.

Bratři a sestry, za čtrnáct dnů budeme slavit Slavnost seslání Ducha svatého. Víc než kdy jindy máme v tyto dny prosit právě o Pomocníka, Přímluvce. Měli bychom tuto prosbu zahrnout do svých každodenních modliteb, nejlépe ráno: „Pane Bože, dej mi svého Ducha, svého Pomocníka, abych dobře viděl sebe i lidi kolem sebe. Abych dokázal jít a hledat skutečnou cestu pro sebe i pro ty druhé, abych viděl skutečné poklady, které mi nabízíš a abych se nikdy nenechal zlákat nějakou iluzí, něčím klamným.“

Důvěra a odpovědnost

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

08.05.2005 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Nanebevstoupení Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 1,1-11](#); 2. čtení [Ef 1,17-23](#); evangelium [Mt 28,16-20](#);

Bratři a sestry, zamysleme se nad tím, co nám dnešní slavnost Nanebevstoupení Páně připomíná, co to znamená.

Znamená to, že Bůh dává člověku důvěru. Když jsem si četl dnešní texty, tak se mi vybavil jeden příběh. Nevím, jestli jsem ho už tady náhodou neřikal, je takový celkem známý, o tom, jak papeži Janu XXIII. si jeden kardinál stěžoval, že nikdo neudělá nic dobře, všechno špatně, na nikoho není spolehnutí, když chce mít jistotu, že to je dobře, tak si to musí udělat sám, jak jsou všichni nemožní, neschopní a takhle. A ten Jan XXIII. mu na to říká: „To znám, to jsem taky zažil, taky jsem měl takové období, ale pak se mi našťestí ve snu zjevil anděl strážný a říká: „Ale Jeníčku, neber se tak vážně.““ A to je ono. My si někdy myslíme, že Pán Bůh je perfekcionista, že tam nesmí být žádná chybička, že tam nesmí být žádný sebemenší nedostatek - a ono to tak není. Kdyby to takhle Pán Bůh chtěl, tak by si to pevně podržel v rukou, nějaký způsob by určitě našel. Ale On to takhle nechtl, On to dal do rukou nám, chybujícím lidem. A z toho je teda jasné, že nečeká, že to bude perfektní, ale čeká a hledá naši snahu a naši dobrou vůli.

Bratři a sestry, pak je tady ještě taková velice zajímavá myšlenka – uhnout, udělat místo, ustoupit. Ježíš Kristus, když udělal všechno, co bylo potřeba, tak ustupuje a dělá místo Duchu svatému a dělá místo nám lidem. Tomu Duchu svatému, to bychom jaksí pochopili, protože oba tvoří Boží trojici, takže jsou si na roveň, ale že Boží Syn ustupuje a dělá místo nám, slabým lidem, to je velká věc. Je to něco, co nás má povzbudit k tomu, abychom měli dobrou, takovou správnou sebedůvěru: „Ano Pán Bůh se mnou počítá. Přes moje chyby, přes moje nedostatky je tady něco, čím já mohu být platný.“ A On čeká, že já to dám do toho společného, že já to zapojím. Takže má nám to dát dobrou, správnou sebedůvěru.

Na druhé straně je potřeba si uvědomit, že každá mince má dvě strany, že je tady zároveň jakási odpovědnost, že jsem tedy odpovědný za to, jak se to bude vyvíjet, jak to půjde dál. Nejsme za to asi odpovědní v tom směru, že my bychom určovali třeba církevní zákony nebo něco takového, to nikdo z nás, ale na každém z nás záleží, jaká nálada bude v naší farnosti, jak budeme vnímat jeden druhého a jak ti, kteří mezi nás nechodí, budou vnímat nás. Na každém z nás je, co uděláme nebo neuděláme.

Bratři a sestry, Ježíš Kristus odešel k Otci, aby udělal místo, a říká: „Teď je to na vás, kteří tady zůstáváte. Já jsem vám řekl všechno, co potřebujete vědět, vybavil jsem vás potřebnou silou, další sílu ještě dostanete (to si budeme připomínat za týden – Ducha svatého) a teď je to na vás.“ Takže bratři a sestry, na jedné straně je to velká radost – Pán Bůh se mnou počítá, počítá s každým člověkem, není tu nikdo, s kým by Bůh nepočítal, není tu nikdo, koho by Pán Bůh vyřadil tady z tohoto plánu. Na druhé straně zase je tady jakási odpovědnost. Z toho prvního se máme radovat, že s náma počítá, a to druhé máme přijmout. Máme si uvědomit, že i na mně záleží, jak bude vnímána naše farnost, jak bude vnímáno evangelium. Ta odpovědnost čeká, že budeme hledat způsoby, jak to evangelium hlásat, jak ho sdělit.

Bratři a sestry, to bylo v dnešním druhém čtení – Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec Slávy, ať vám udělí dar moudře věci chápat a jejich smysl odhalovat. To je takový problém, protože ne všechno je hned vidět, smysl některých věcí není vidět na první pohled, ale až na ten druhý, třetí a tak dále. Proto potřebujeme Pomocníka, proto potřebujeme Utěšitele. Mysleme na to zvlášť tento týden, kdy se připravujeme na slavnost seslání Ducha svatého. Mysleme na to a přijmeme odpovědnost, kterou po nás žádá Pán Ježíš. Nečeká od nás, že to bude perfektní, ale hledá u nás dobrou vůli. Kéž ji vždycky najde.

Duch svatý bude přicházet skrze vás

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.05.2005 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Soslání Ducha Svatého

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,1-11](#); 2. čtení [1 Kor 12,3b-7.12-13](#); evangelium [Jan 20,19-23](#);

Když bychom se, bratři a sestry, někoho nevěřícího zeptali, co že dnes slavíme za svátek a jestli je vůbec nějaký svátek, tak by asi většina těch lidí pokrčila rameny a řekli by, že neví. Můžeme na jednu stranu říct: „Je to jejich chyba, mají se zajímat“, ale na druhou stranu je to otázka k zamyšlení i pro nás. Není ta chyba někde v nás, že to nevědí? Že my to dostatečně neukazujeme? Slavíme třetí hlavní svátek, pilíř liturgického roku, třetí, lidově řečeno, Boží hod a tento Boží hod projde často bez povšimnutí. Nejsou tu žádné lidové zvyky, neposíláme si přání, není žádné volno, pro mnoho lidí je to obyčejná neděle. A tak se tento pilíř z našeho života vytrácí a potom tam samozřejmě něco chybí.

Dnešní svátek Soslání Ducha svatého slavili už židé. Neslavili ho takhle a nepřipomínali si Ducha svatého, ale co si připomínali? Připomínali si přijetí Desatera, smlouvu s Hospodinem uzavřenou na hoře Sinaj, a to Desatero bylo znamením této smlouvy. V té smlouvě Bůh říká: „Já budu vaším Bohem a vy budete mým zvláštním lidem.“ Bůh říká: „Já vás budu chránit a vy na oplátku budete zachovávat má přikázání.“ Smlouva, to bylo pro židy něco základního, něco, z čeho oni žili. Ten dnešní svátek pro ně byl druhý největší, první bylo vysvobození z Egypta, přechod přes Rákosové moře, a potom hned ten dnešní svátek.

My si dnes připomínáme to, že apoštolové a další lidé, počítá se, že tam bylo asi 120 lidí, se modlili.

Bratři a sestry, dnešní svátek nám má připomenout, že modlitba je něco, co patří ke křesťanovi. Křesťan, který se nemodlí, není křesťan. Modlit se znamená být v kontaktu s Bohem, ptát se, hledat odpověď.

Bratři a sestry, to, že tam nebyli apoštolové, je pro nás velkým povzbuzením, protože kdyby tam byli jenom apoštolové a Panna Maria, tak by někdo mohl říct: „To je pro ty vybrané, to je pro těch pár nahoře.“ Ale tam byli vlastně všichni učedníci. Můžeme říct, že v té době církev měla asi těch 120 lidí. Byli tam všichni a na všechny z nich sestoupil Duch svatý. Napřed se tam říká, že to slyšeli, potom viděli a nakonec se tam vysvětluje, co se to vlastně stalo.

Tady s tímto svátkem bývají docela problémy, jak to vysvětlit. Mnoho lidí krčí rameny, ale nebylo by to tak těžké, ale zase museli bychom pro to něco udělat. O Velikonocích slavíme vigílii, scházíme se v sobotu večer, abychom slavili Ježíšovo zmrtvýchvstání už v noci a čteme hodně čtení, a ta čtení nám to celé vysvětlují a my to potom lépe známe, lépe chápeme. A podobně si církev přeje, aby to bylo o svatodušních svátcích. Je doporučena svatodušní vigílie, která má přímo navodit atmosféru modlitby prvních učedníků a Panny Marie, přímo to má navodit moment toho očekávání. Bohužel tady ta svatodušní vigílie se v našich zemích neujala vůbec.

Všechny texty v svatodušní vigílii mají jeden námět – působení Ducha svatého ve světě, v církvi, v dějinách. Duch svatý tady byl od začátku a můžeme se o Něk dočíst už v prvních stránkách Bible. Při stvoření světa je tam taková kratičká zmínka, že Duch Boží se vznášel nad vodami. Duch Boží je nazýván hebrejsky Ruah, což znamená doslova „Dech, Dech Boží“. Co dýchá, žije. Schválně je tato božská osoba pojmenována takhle, aby bylo jasné, co ona způsobuje – život, výdech, nádech, výdech, nádech, takhle pořád dokolečka. Pomáhá žít, ne živořit, žít.

Potom, když mluví proroci o Duchu svatém, tak mluví o tom, že když On přijde, tak že budou velká znamení – na nebi, na zemi, slunce se zatmí, měsíc bude krvavý. Hlavně o tom mluví prorok Joel. Ale když mluví Ježíš o příchodu Ducha svatého, tak už o něm mluví jinak. Říká: „Bude to Pomocník, Utěšitel, jeho příchod bude pokojný, bez nějaké katastrofy.“

Ježíš mluví samozřejmě vícekrát za svého života o tomto Pomocníkovi, o Duchu svatém. Já vám přečtu kousíček, co by se četlo právě o té vigílii: Ježíš vstal v chrámě a zvolal: „Kdo žízni, ať přijde ke mně a pije, a z nitra toho, kdo ve mě věří, potečou proudy živé vody, jak říká Písmo.“

Všichni, kdo pracují v zemědělství, kdo mají nějakou zahrádku, vědí, že prostě bez vody to nepůjde, že bez vody se nám nic neurodí. A Ježíš říká: „Bez tohoto Pomocníka to taky nepůjde, ale já vám ho nabízím.“ A jsou tady právě zase dva ty momenty – přijmout ho a dát ho dál – nádech, výdech. Ten, kdo má žízeň, kdo hledá, ať přijde.

Setkáváme se s mnoha lidmi, kteří říkají: „Já už nic nehledám.“ Vzdali to, rezignovali. Dnešní svátek připomíná, že křesťan to nemá nikdy vzdát, vždycky má hledat. Dokonce má být tím, kdo ukazuje tu cestu, který pomáhá těm ostatním tu cestu hledat, i třeba přes překážky.

A co dál? Tady tento Ježíšův výrok je velmi důležitý, je v podstatě zásadní, protože Ježíš říká: „Ten Duch svatý nebude přicházet skrze nějakou katastrofu, skrze zatmění slunce nebo měsíce, ale bude přicházet skrze vás. Vy ho máte přijmout a vy ho máte dát dál.“ Jinými slovy: ono to ze začátku nebude třeba ani vidět, bude to nenápadné, ale bude to o mnoho účinnější.

Známe to, když třeba má být zatmění slunce (dneska všichni vědí, čím je to a jak způsobeno), tak jsou lidé ochotni kvůli tomu cestovat tisíce kilometrů, aby tři, čtyři minuty mohli pozorovat tento přírodní úkaz. Pak se vrátí domů a nic, konec. Tak to bývá s většinou senzací – obrovské nadšení, chvílkový zážitek a nic. O tohle tady nejde. Tady jde o to, abychom toho Ducha svatého přijímali pořád, abychom měli postoj, jako Maria a ti učedníci, postoj těch, kteří čekají, kteří, řečeno Ježíšovými slovy, mají žízeň, kteří chtějí dostat a když dostanou, aby dali dál.

Bratři a sestry, v každém z nás jsou dvě takové roviny. Jedna rovina, když jsme nadšeni: „Ano, i já bych chtěl udělat něco velkého, něco pořádného. Já bych chtěl pomáhat nezištně těm druhým.“ A potom? Potom je taková ta rovina, kdy jsme unavení, nemocní, nebo třeba i líní a říkáme si: „A ne, vždyť to nemá stejně význam.“ Tak Duch svatý je ten, který nám pomáhá, aby nezvítězila ta rezignace a lenost, ale aby zvítězila naše nadšení, aby zvítězila naše ochota dát dál.

Homilie 2005

Bratři a sestry, v našem životě nádech a výdech jsou spojeny. Není možné jenom nadechovat a není možné jenom vydechovat. A v naší víře je to taky tak – přijmout a dát dál, jinak to nejde. Ale prosme za to, abychom to pochopili a prosme o pomoc a sílu Ducha svatého, abychom to tak dělali.

Jak žije Bůh

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

22.05.2005 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Nejsvětější Trojice

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 34,4b-6,8-9](#); 2. čtení [2 Kor 13,11-13](#); evangelium [Jan 3,16-18](#);

Bratři a sestry, mnoho lidí si myslí, že dnešní svátek je pouze takový teoretický, ale není to pravda. Dnešní svátek je naopak velmi praktický, protože dnešní svátek nám vypráví o tom, jak žije Bůh.

Život je něco dynamického, něco, co se ukazuje navenek. Život je něco velmi rozmanitého, něco, co se pořád mění. Ale dnešní svátek nám ukazuje základ, základ Božího života. Můžeme o tom uvažovat teoreticky, tam se lidé snaží pomocí našich pojmů a našich slov vyjádřit něco, co nám moc dobře nejde, a tak tam dáváme slova jako dýchání, vycházení, plození, tak se snažíme popsat jednotlivé vztahy v Boží trojici. Ale můžeme, když použijeme slova Písma, použít úplně jiné obrazy, jiná slova, a věřím tomu, že toho pochopíme víc. Dnešní svátek nám tedy připomíná, jak žije Bůh, způsob Jeho života, a vybízí nás k tomu, abychom my si řekli: „Tak já to zkusím taky. Aspoň trochu.“

V prvním čtení jsme slyšeli takové pozvání, kdy Mojžíš zve znovu Boha mezi Izraelity. Ty desky Desatera jsou takzvané druhé desky, protože, jak víme, ty první Mojžíš (Písmo doslova říká) pod horou roztřískal, protože si Izraelité udělali mezitím, co byl on pryč, zlaté tele. Toto jsou druhé desky a Mojžíš prosí o to, aby ta smlouva byla udělána znovu. S pokorou říká: „Je to lid tvrdě šíje.“ My bychom dneska řekli: „Na všechno mají řeči zpátky, nechce se jim poslouchat a všechno vědí nejlépe.“ Ale Pane Bože, prosím Tě, zkus to s náma ještě. A Bůh říká: „Jo, já to zkusím, určitě, protože mi na vás záleží.“

Židé pořád někde cestovali. Ne, že by je to bavilo, ale museli se stěhovat kvůli svým stádům, kvůli svému dobytku, ovcím, kozám, aby pro ně našli pastvu a vodu, a byl to takový nejistý způsob života. A v této nejistotě oni hledali něco, na co by se dalo spolehnout, nějaký pevný bod, a říkali: „My bychom chtěli, abys to byl Ty, Bože, tak Tě prosíme, abys cestoval s námi.“ Proto tam byl ten obrat: „Ať je Pán uprostřed nás.“ Šlo tam o to, aby bylo vyjádřeno to, že Bůh bude s nimi všude, kamkoliv oni půjdou.

Bratři a sestry, my už se tak nestěhujeme, ale také ve svém životě hodně chodíme, zažíváme různá setkání, musíme vyřídit třeba nějaké povinnosti, chodíme do zaměstnání, na úřady. Ne vždycky ty naše cesty bývají příjemné, ne vždycky se na to těšíme. Dnešní svátek nám chce připomenout, že Bůh říká: „Pokud o to budeš stát, já budu s tebou, já tam půjdu s tebou.“

A svatý Pavel v dnešním druhém čtení říká, že máme být lidi, kteří mají radost a kteří jsou schopni projevít lásku. To jsou další dva takové základní kameny, které by měly být v našem životě. Mnoho lidí dneska žije bez radosti, pořád si mnoho lidí na něco stěžuje, na něco reptá a vidí jenom samá negativa. V Korintě ti lidé, kterým to apoštol Pavel psal, většina z nich byli vysloužilí římské vojáci, lidé, kteří toho zažili spoustu, řeklo by se lidé tvrdí, ale také lidé realističtí. A když se nebojí takovýmhle tvrdým chlapům, bývalým vojákům, apoštol Pavel napsat „nezapomínejte na radost, radujte se“, tak to už je opravdu co říct.

Bratři a sestry, budme těmi, kteří vidí to dobré, co se děje v nás a kolem nás. Budme těmi, kteří jsou schopni za to poděkovat a jsou schopni to vidět a projevít svou radost. Mnoho lidí dneska říká: „Mě nikdo nemá rád.“ Ale otázka zní: „A mají rádi oni někoho?“ Dnešní svátek nám připomíná, že Bůh nechodil a neptal se: „Máš mě rád? Máte mě rádi?“ Ale přišel a řekl: „Lidi, mě na vás strašně záleží, já s váma počítám, já vás mám rád,“ doslova „já jsem do vás zamilovaný.“

Bratři a sestry, dnešní svátek nám připomíná způsob života, jak žije Bůh a jak žijeme my. Připomíná nám, že On rozdává. Rozdáváme taky, nebo hromadíme? Připomíná nám, že On není samotář, co já? Připomíná nám, že neutíká od problémů, neutíká od nás, jak jsem na tom já? Separuji se, anebo jsem ochotný nést s těmi druhými jejich těžkosti?

Bratři a sestry, Ježíš říká Nikodémovi, když to budu zase parafrázovat: „Nevadí, že se všechno nedaří, nevadí, že všechno není na sto procent, ale je důležité, když člověk má dobrou vůli, když ve víře se pořád obrací k Bohu, když ve víře hledá cestu k Bohu a cestu k druhému člověku.“ A potom dál Ježíš pokračuje a říká: „Já jsem přišel, abych to všechno podporoval, ne abych to zašlapával, ne abych ukazoval na ty chyby, ale abych podporoval to dobré.“

Bratři a sestry, dnešní svátek nás má vést k takovému zamyšlení, jaký je můj způsob života, co tam pokládám za nejdůležitější, co je druhé, třetí a tak dále. Jestliže je to tam v pořádku, tak řekněme velké bohudíky. Jestliže zjistíme, že by to mohlo být lépe, tak mějme odvahu říct: „Tak Ježíši, já to zkusím, i když to všechno nepůjde. I já vím o sobě, že mám někdy tu tvrdou šíji, že jsem neohebný, že ledasco nechci uznat, ledasco nechci přiznat, ale já to zkusím, protože vím, že Ty mě voláš tady k tomu lepšímu způsobu života.“ On je sice těžší, ale je to způsob života, který člověka naplňuje pokojem a radostí. To všechno ostatní jsou jenom náhražky a člověk nakonec zjistí, že to nevede k ničemu. Nebojme se tedy volit tenhle způsob života, který je těžší, ale radostnější.

Eucharistie formuje vztah k Bohu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

29.05.2005 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Těla a krve Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 8,2-3,14b-16a](#); 2. čtení [1 Kor 10,16-17](#); evangelium [Jan 6,51-58](#);

Bratři a sestry, co nám připomíná dnešní svátek? Jak jsem říkal, vrací nás znovu do Velikonoc. Je to svátek, který se označuje jako svátek ideový, je za ním myšlenka, znovu se tady opakuje něco, co už jsme prožívali na Zelný čtvrtek. Je to proto, že si máme uvědomit, že je to pro nás životně důležité. Nikdo z nás si nemůže říct: „Tak já teď nebudu jíst, nebudu pít, protože to nepotřebuji.“ Potřebujeme to. Potřebujeme to a bez toho bychom nedokázali existovat. A stejně tak je to v duchovním životě. Člověk musí být v kontaktu s Bohem. Ježíš nebo Bůh, to je jedno, jak to řekneme, vymyslel způsob, jak být s každým člověkem osobně, a je to vlastně tak, že člověk nemusí nikam chodit v tom vnějším slova smyslu. Nemusíme jít někde do Říma, Jeruzaléma nebo kde Ježíš byl, ale On přichází k nám. O to větší důraz je kladen na to, co by se dalo označit jako cesta vnitřní.

Víte, ten dnešní svátek byl slaven dřív s takovou velikou „nádhrou“, důrazem na to vnější, aby bylo vidět, že jsme věřící, že jsme katolíci, a trochu se zapomělo, někdy i hodně se zapomělo, že ten svátek má důležitý vnitřní rozměr, je to cesta vnitřní.

Slyšeli jsme o tom, jak Mojžíš v prvním čtení jim vlastně říká, že Bůh s nimi šel celou tu cestu, a to je to, co si máme o dnešním svátku znovu uvědomit, že Bůh s námi jde naši životní cestu. Ať prožíváme vzestup nebo pád, ať prožíváme radost nebo bolest, On jde s námi.

Ti Izraelité odešli z Egypta, dostali svobodu, ale pak chodili čtyřicet let po poušti a na té poušti se vlastně formoval jejich vztah k Bohu. Eucharistie je to, co má formovat a formuje náš vztah k Bohu.

Je tady jedno nebezpečí, nahlas ho vyslovil asi poprvé svatý Augustin a prosil v jedné modlitbě: „Nedej mi zevšednět, Bože,“ nebezpečí toho, že si řeknu: „Vždyť je to pořád stejné, vždyť je to pokaždé, vždyť je to každou neděli nebo i ve všední den“, a člověk to začne brát samozřejmě. Ten jediný recept a jediný lék na to je právě uvědomovat si, že eucharistie mě pobízí k tomu, abych i já se vydal na cestu, na cestu k Bohu a na cestu k člověku. Ti Izraelité se učili čtyřicet let získávat vztah k Bohu a vztah jeden k druhému. Z nich se tam postupně během těch čtyřiceti let stal vyvolený národ. Takhle, když se to řekne, tak to zní trochu mlhavě, nic nám to neříká a každý si pod tím může představit co chce, ale jak říkám, byli tam ty hlavní dva vztahy – k Bohu a člověka k člověku. Měli si uvědomit, že potřebují Boha, měli za to být vděční, ale měli si taky uvědomit, že toho Boha mají nést jeden k druhému. Dnešní svátek nám má připomenout to, že každý z nás má být takovým svatostánkem, každý z nás má být Boha nést k druhým lidem. To všechno naznačují, připomínají ty průvody, adorace a všechno to, co se dělá, a jenom z tohoto pohledu to má význam a smysl, uvědomit si, že Ježíš je živý a Ježíš říká: „Já za tebou přicházím, aby ses necítil sám a abys to taky řekl těm druhým, že nejsou sami, že já jsem s vámi. Nezapomeň na to, ty mě často přijímej a nezapomeň mě zvěstovat dál.“ Takže kež tenhle smysl svátku Těla a krve Páně dneska taky naplníme.

Milosrdenství chci a ne oběť

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

05.06.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

10. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Oz 6,3-6](#); 2. čtení [Řím 4,18-25](#); evangelium [Mt 9,9-13](#);

Bratři a sestry, ten dnešní evangelní úryvek se dá rozdělit na dvě části – na to, co dělá Ježíš, a na to, jak to komentují ti, kteří jsou kolem něho.

Ježíš volá člověka, který byl považován za veřejného hříšníka, a to proto, že vybíral peníze pro Římany. Tedy byl považován za takového kolaboranta s cizím režimem, že fandil okupantům, vybíral pro ně peníze, a byl považován taky za člověka, který z těch peněz, které vybral, si nechával pro sebe. Proto ho neměli rádi. Takže takový chamtivec, nepoctivec, navíc v jejich očích někdo, kdo právě spolupracuje s úhlavním nepřítelem. Pro ně to byl těžký šok, proč Ježíš volá zrovna takovéhohle člověka. Ježíš to ale vysvětluje vlastně na konci, kdy oni začnou reptat: „Nepřišel jsem povolat spravedlivé, ale hříšníky. Milosrdenství chci a ne oběť.“

Teď si zkuste vzpomenout na poslední větu z prvního čtení: „Lásku chci a ne oběť. Poznání Boha je víc než celopaly.“

Bratři a sestry, povolání každého člověka je něco, co má dalekosáhlé důsledky. My to bereme tak, že když Ježíš někoho volá, tak že toho člověka vezme, vytrhne ho z toho, co on dělal, a přesadí ho někam jinam. Takhle bylo chápáno třeba povolání k misiím, že někdo odejel do Ameriky, do Asie, a tam celý život hlásal Pána Ježíše. Takhle to bylo chápáno u řeholníků – nějaký muž, nějaká žena odejde ze své rodiny, jde do kláštera a už se třeba domů nikdy nevrátí. Ale Ježíš podle toho, jak to běželo dál, chce říct, že to povolání je taky něco jiného, že ten člověk klidně může zůstat doma, protože on řekl Matoušovi: „Pojď za mnou,“ a nevíme za jak dlouho, za nějaký krátký čas byl u něho doma. Čili on ho neodvedl někam pryč. On od něho čeká něco mnohem víc než jenom cestu, cestu nohou, ale čeká od něho cestu vnitřní. Že ten člověk, který je povoláný, bude jiný. V čem jiný, jak jiný?

Zase nám na to dobře odpovídá to první čtení: „Vaše láska je jako ranní mráček, jako rosa, která záhy mizí.“ Jsou tak nazvány dva kmene – Efraim a Juda. Víme, že z Judova kmene pocházel Pán Ježíš a Efraimův kmen se považoval za něco takového jako elitní armáda v Izraeli. Efraimův kmen se rozplynul úplně, z Judy zůstala troška.

„Vaše láska je jako ranní mráček.“ Musíme si uvědomit, že v Palestině v zimě prší, je tam období dešťů a pak třeba půl roku neprší. Ráno se objeví mráček nebo mraky, které třeba na chvíli zastíní slunce, ale potom se ty mraky rozplynou a celý den pálí slunko. Takže všichni čekají, až přijde večer, až slunko zapadne a trošku bude snesitelně. Prorok Ozeáš takhle básnický jemně říká: „Jste nestálí, není na vás spolehnoutí. Chvilíčku vydržíte, ale měli byste vydržet mnohem déle.“ Říká to velice jemně, a přitom je volá k velkému úkolu a říká: „Buďte stálí, držte se toho, co jste přijali, neodkládejte to.“

Bratři a sestry, nemylme se. My tady pořád mluvíme o tom, že by bylo potřeba, aby se třeba náš národ obrátil a takhle. Ale problém nás spočívá v tom, že pořád naše děti, vnuci obrazně řečeno, odkládají víru, že lidé z našeho středu se nedrží toho, co přijali. Proč? To je otázka. Často je to bolavý problém. Já neznám nějakou jednoduchou odpověď na tohle. Nezná ji nikdo, ale musím hledat a musíme se ptát, co máme dělat lépe.

Víte, když se mluví o povolání někoho, nějakého člověka, tak se říkáme: „No, kdo by měl ty lidi volat za Ježíšem, biskup, papež, kněží?“ Určitě, ale nejenom. Já jako kněz se pořád setkávám s lidmi, kteří sami od sebe začnou mluvit o kostele, o účasti na bohoslužbách, a říkají: „Víte, já se tam nějak nehodím.“ Ti lidé jsou tak nějak zděšení z toho, že by i oni sem mohli přijít. Někdy si netroufají, někdy nechtějí a dost často přešlapují na obě nohy, stojí na místě a nejsou schopni se nějakým způsobem rozhodnout, nejsou schopni přijmout to povolání.

Matouš? Matouš šel za Ježíšem. Nevíme, kolik ho to stálo oběti, nevíme, jaký velký zápas musel podstoupit ve svém nitru. Určitě musel nějaký zápas podstoupit, to ano, ale víme, že pochopil, že se ani tak nebude jednat o tu cestu vnější, ale hlavně o tu cestu vnitřní, kterou bude muset on projít vevnitř, aby pochopil, že ho Bůh volá ke stálosti, k tomu, aby jeho láska byla stálá, že ho volá k tomu, aby si uvědomil, že má hlásat Boha milosrdného, Boha, který má pochopení pro naše chyby, pro naše nedostatky. Přijmeme tohohle Boha. Nechme se od Něho povolat, ale buďme si vědomi toho, že to povolání máme dávat i dál.

V čase žní je třeba pracovat

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

12.06.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

11. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 19,2-6a](#); 2. čtení [Řím 5,6-11](#); evangelium [Mt 9,36-10,8](#);

Bratři a sestry, dnešní neděle mluví o povolání, o povolání těch, kteří mají sklízet, jsou povolání ke žnám. Co to znamená? Co tady tímto obratem Ježíš chce říct? Je to výzva velice naléhavá, na Ježíše hodně naléhavá. On často jenom tak naznačuje, ale můžeme říct, že tady v tomto skoro až tlačí.

Co to znamená „pracovat na žních“? Všichni víme, že to je práce namáhavá, těžká, ale tato práce má ještě jeden aspekt, a sice časový. Nám to připadá samozřejmé, ale je to tak, ty žně mají nějaký čas, nějakou dobu, kdy se ta práce musí udělat, a jestliže by to někdo odkládal, tak se stane to, že nesklidí, že veškerá práce, kterou ten zemědělec dělal během celého roku, přijde vniveč, protože se třeba flákal, protože se mu nechtělo něco dělat. Je to tedy ohraničené časem, a proto tady tato Ježíšova naléhavost. On chce říct, že na tohle nesmíme zapomenout, protože na svět pořád přicházejí nové generace lidí a tady je to nebezpečí z prodlení. Co bylo včera, bylo včera. Co jsme včera stihli, to jsme stihli. Jestliže si uvědomujeme, že jsme něco zanedbali, tak už můžeme říct jenom: „Bože odpusť, a já to zkusím dnes dohnat, jestli to půjde.“ Prostě do toho včerejšku už se v žádném případě nevrátíme. A Ježíš upozorňuje tady na toto – jsou věci, které lze odložit, které lze posouvat, ale jsou věci, které je potřeba vykonat ve správný čas a jestliže je v tento správný čas nevykonáme, pak to přijde vniveč.

Ježíš nechce být sám, volá si pomocníky, spolupracovníky. Nevybírá si jenom nějaké nádeníky na nějaké pomocné práce, ale apoštolové mají dělat to, co dělal on, pokračovat v tom. Není to, že by říkal: „Já to sám nestihnu, tak nezbyvá mi nic jiného, než se s váma o to nějakým způsobem rozdělit.“ Naopak říká: „Já s vámi počítám, vážně s vámi počítám.“

My, když slyšíme jména dvanácti apoštolů, tak už všechna tato jména vnímáme jako velké postavy, už tam vidíme ty sochy důstojných mužů, výklenky a takhle. A je to pro nás vlastně takové zploštělé, my vidíme ty sochy, přestáváme vidět lidi. Za každým tím jménem je nějaký člověk. Tak, jak to svatopisec napsal, tak z toho vysvítá, že ti první čtenáři Matoušova evangelia si dokázali vybavit za každým tím jménem konkrétního člověka. To znamená nějakého člověka s jeho kladnými vlastnostmi a nějakého člověka s jeho chybami. Každý z těch apoštolů měl nějakou minulost před tím, než je Ježíš povolal, každý z nich měl nějakou chybu, ale Ježíšovi tohle nezabránilo v tom, aby je povolal.

Když to vezmeme jen tak zběžně, zastavíme se prvně u Šimona Petra, tak všichni víme, že je to člověk nadšený, horlivý, ale taky zbrklý a svým způsobem ustrašený, proto zapřel. Můžeme pokračovat: minulou neděli jsme se bavili o Matoušovi a víme, že tenhle člověk měl rád peníze, příliš měl rád peníze. Známe příběh apoštola Tomáše: „Dokud neuvidím, neuvěřím,“ člověka, který je nedůvěřivý, který má pořád nějaké připomínky, a tak bychom mohli pokračovat. Všichni známe výroky typu: „Co může vzejít z Nazareta dobrého?“ Čili byli tam lidé, kteří podceňovali ty druhé, moc si o sobě mysleli. Byl tam Šimon Kananejský, kterému se někdy taky říká horlivec, příslušník hnutí Zélotů, a tito Zéloti hlásali otevřený odpor vůči Římu a říkali: „Je potřeba ty Římany vyloženě fyzicky likvidovat“ – takoví zbojníci, někteří z nich byli i vrazi. A nakonec Jidáš Iškariotský, který, když to řekneme asi mírně, tak byl člověk nevyrovnaný, nevyvážený, měl v hlavě velký zmatek a nedokázal ten zmatek potom vyřešit. Ale i tohohle člověka Ježíš volá a dává mu šanci, aby byl s ním, aby se s ním setkal.

Ježíš potom říká, co bude jejich úkolem: „Hlásejte ‚přiblížilo se nebeské království‘, uzdravujte nemocné, probouzejte k životu mrtvé, očisťujte malomocné“ Ve druhém čtení apoštol Pavel to řekl trochu jinak, ale řekl to stejné – usmíření, to je ta cesta. Ježíšovi učedníci, ti, kteří přijmou povolání pracovat na žni, mají hlásat usmíření. Byl to palčivý problém v době Ježíšově, v době Pavlově, je to problém v naší době. Vždycky se totiž najdou lidé, kteří řeknou: „Pokoje a pořádek je potřeba nastolit silou.“ Když bychom to domysleli do důsledku, tak zjistíme, že to je hloupost. Pokoj nelze vnutit silou, pokoj lze nastolit právě usmířením.

Když se řekne, že se máme smířit, tak my řekneme: „Jistě, není problém, já jsem pro to, ať se smíříme.“ A v podstatě my jsme smíření s těmi, kteří žijí v Africe v Asii, my nic proti nim nemáme, ale už je to horší s těmi, kteří jsou blíž nebo kteří jsou úplně nejbliž. V podstatě v každé rodině, v každém příbuzenstvu se vyskytne někdo, kdo je divný - „on je jiný, má nějaké divné názory a on o nás povídal takové věci, no on je hrozný, no anebo ten souseď, o tom už radši vůbec nemluvit, co on nám dělá za schválnosti“. Apoštol Pavel říká: „S těmihle lidmi je potřeba se smířit,“ a my řekneme na to: „No to je hrozně těžké.“ Je. My totiž zapomínáme na jednu věc, my bychom se chtěli smířit s ideálními lidmi, ale ideální člověk nemá chybu a s ním by nebylo třeba se smířit. Apoštol Pavel nám připomíná, že se smířujeme mezi sebou lidmi, kteří jsme chybující, že se máme smířit s těmi, kteří se skutečně proti nám třeba i nějak provinili, že to je cesta k pokoji, k nastolení pokoje a míru, vnitřního míru a vnitřního pokoje.

Apoštol připomíná, a je to velice známý výrok: „Bůh se s námi smířil v Kristu tenkrát, když jsme byli hříšníky. Co to znamená? Dáme si takový malý příklad. Když malé dítě v rodině něco vyvede, tak potom přijde a řekne: „Maminko, tatínku, odpusťte mi to, já už to víckrát neudělám.“ A ti rodiče řeknou: „Tak když tak hezky slibuješ a prosíš, tak já ti odpouštím.“ A Pavel říká: „My, lidé, kteří jsme od Boha dostali všechno, kteří jsme od Něho dostali tuto zemi, Jeho přátelství, tak jsme to pošlapali, tak jsme vzali od Něho ty dary a pak jsme Mu řekli: „A my Tě nepotřebujeme, my Tě nechceme, jdi pryč.“ Tak tenhle Bůh by mohl říct: „Tak dost, až se polepšíte, tak já vám odpustím. Ale On neudělal nic takového, smířil se s námi ještě když jsme byli hříšníky. Nic jsme nemuseli slibovat, dokonce jsme ani nemuseli přijít a prosit o to odpuštění, a On poslal Ježíše, bez jakékoliv podmínky, bez jakéhokoliv náznaku i třeba toho, že my bychom něčeho litovali nebo takhle. Prostě to udělal.“

Bratři a sestry, to má být jakýmsi motorem, jakousi pobídkou k tomu, abychom se Ho snažili napodobit, abychom se snažili nepodlehout těm, kteří nám nabízejí to řešení silou tím, že je třeba ty lidi zpacifikovat, protože ti, kteří nabízejí řešení tou silou, se sami stavějí do role soudců a zapomínají na to, že Bůh nemá rád zlo, to říká svatý Augustin, Bůh nenávidí zlo, ale

miluje hříšníka. A na tohle bratři a sestry nesmíme nikdy zapomenout, že Bůh miluje toho, kdo chybje a dává mu šanci to nějakým způsobem změnit. Proč na to nesmíme zapomenout? Protože my všichni jsme chybující.

Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
19.06.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
12. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 20,10-13](#); 2. čtení [Řím 5,12-15](#); evangelium [Mt 10,26-33](#);

Bratři a sestry, když budeme v dnešních textech hledat tu hlavní myšlenku, tak ji spíš najdeme v prvním čtení. V evangeliu je taky, ale není tam tak zřejmá, i když v tom evangeliu to bylo řečeno hned na začátku: nebojte se. Je mnoho věcí, kterých se bojíme, je mnoho věcí, které nás zneklidňují, je mnoho věcí, na které neradi myslíme, mnoho věcí, které si neradi připomínáme, a jednou z těchto věcí, na které lidé neradi mysleli, byl třeba i Bůh. Nám už to nepřípadá zvláštní, ale ve starověku se lidé bohů báli. Báli se, měli strach. My už jsme mockrát slyšeli tady to, že Ježíš Kristus přišel proto, aby nás zachránil, a už to bereme tak trošku samozřejmě. Naopak, nejen že se ho nemáme bát, ale on je ten, který nám chce dodat důvěru, jakýsi základ pro náš život, abychom se nebáli.

Ježíš používá takový zvláštní přírůbek. Říká: „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, spíš se bojte těch, kteří zabíjejí duši,“ a pak tam mluví o vrabcích. Jakou cenu mají vrabci? No pro nás žádnou. V těch krajinách na východě, kde jedí všechno, co se hýbe, tak tam můžete v restauraci dostat i vrabce, tak tam možná nějakou cenu mají. Jakou cenu má vrabec?

Nevím, vy starší si to budete pamatovat. Za éry Mao Ce Tunga v Číně někdo přišel s tím, že vrabci přenášejí nějakou nakažlivou nemoc, a tak „moudrý“ Mao Ce Tung rozhodl, že je potřeba v celé Číně všechny vrabce vyhubit. Tak něco pochytali a pak šli na to takovým zvláštním způsobem, že je plašili. Lidé se střídali několik dnů a nocí, pořád dělali rámus, až skutečně ti ptáci vysílením padli mrtví k zemi. Bylo to považováno za velké vítězství, jsou o tom natočeny dokumentární filmy, takže vy starší jste to museli vidět. No, ale jak to dopadlo? Příští rok se jim neurodilo nic na polích. Ať to vypadá jakkoliv divně, tak ten vrabec zase požívá další polní škůdce, všelijaký hmyz a takhle, a nebyla přirozená obrana a dopadlo to špatně pro člověka, a nakonec tam umřelo několik miliónu lidí hladu.

Ježíš tady tímhle zvláštním přírůbkem chce říct jednu věc – celý svět, jak ho Bůh stvořil, je závislý. Jedna ta část stvoření je závislá na druhé části, všechno tady má nějaký význam, a můžeme říct, že je to taková mozaika. Takovým nejlepším kamínkem, nejhezčím kamínkem v té mozaice stvoření má být člověk. Tak si to Bůh představoval, tak to chtěl. Ale můžeme říct, že my Mu to svou svéhlavostí, svou pýchou a svou samolibostí dost často kazíme, protože zapomínáme, že jsme součástí té mozaiky, i když můžeme říct v určitém ohledu jedinečným kamínkem, ale pořád jenom kamínkem. A tak se často stává to, že když my něco zkazíme, když my selžeme, tak z toho obviníme někoho jiného, nečastěji Boha: „Kdyby byl Bůh, tak by se to nestalo, kdyby byl, kdyby existoval, tak by se na to nevydržel dívat.“ Vůbec si nepřiznáme, že ten problém není u Něho, ale že ten problém je u nás. Těžko si přiznáváme vlastní chyby a to, že my jsme něco zkazili, a tak z toho obviňujeme ty druhé, ať už lidi nebo přímo Boha.

Ježíš Kristus tam potom dál říká: „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, bojte se těch, kteří mohou zabít ducha.“ Co to znamená ‚zabít ducha‘? Je to zase takový zvláštní obrat, obraz, kterým Ježíš chce říct, že všechno to, co posiluje roli zla ve světě, je špatné.

Asi bych měl uvést nějaký příklad. V sedmdesátých letech bylo natočeno spousta filmů, které, když je shlédli ať už ti režiséři nebo lidé jim blízcí, tak jim řekli: „Je to příliš tvrdé. Jsou tam buď příliš drastické nebo nějaké vulgární scény. Je to tvrdé, to by lidé nesnesli.“ A tak oni to vystříhali a ty filmy šly ven takzvaně sestříhané. Zhruba po nějakých třiceti, pětatřiceti letech teď někdo přišel na to, že by bylo dobré se na ty filmy podívat znovu a v kinech se objevují tyto filmy znovu a objevují se tam s takovým podtitulkem ‚Nesestříhaná verze‘. A je to tam prostě všechno, a teď se řekne: „Dneska už to nikomu nevadí.“ Zvyšuje se naše tolerance vůči zlu, vůči násilí, vůči různým věcem, o kterých ještě před těmi třiceti lety by se řeklo: „To přece není v pořádku, to sem nepatří.“ Dneska my pokrčíme rameny a řekneme: „To už tak je, co se s tím dá dělat.“ Nebo někdo se zdvihne, začne hrozit prstem a začne nadávat. Křesťan nemá být ten, který hrozí prstem a který nadává. Křesťan má být ten, který ukazuje cestu. Křesťan není ten, který říká dětem: „Nemluvte škaredě, nemluvte sprostě, nenadávejte si,“ ale křesťan je ten, který se snaží mluvit hezky. Křesťan není ten, který říká: „I vy, vy zloději,“ ale křesťan je ten, který nekrade. To je to, v tom je velký rozdíl, jestli zdvihnu prst a začnu moralizovat anebo jestli sám začnu něco dělat a podle nějakých zásad žít. Ne podle nějakých, ale podle zásad evangelia. Tím se dostáváme k poslednímu odstavečku dnešního evangelia, kdy Ježíš říká: „Kdo mě vyzná před lidmi, toho vyzná i já před svým otcem v nebi.“

Nedávno jsme četli jiný úryvek z Matoušova evangelia, kde Ježíš mluvil o tom, jak se modlí a postí farizejové a pokrytci, jak stojí na nárožích ulic, v synagogách, a dělají to proto, aby je ti druzí chválili. A Ježíš říká: „Když se modlíš ty, jdi do komůrky svého srdce.“ Takže při prvním pohledu se nám může zdát, že tady to nějak nejde dohromady, jednou nás posílá někam dovnitř a jednou nás posílá zase ven. Jak se to slučuje? Celkem dobře, není v tom žádný rozpor. Takovou pomůckou, která nám pomůže tohle osvětlit, je znamení naší spásy – kříž. Kříž, který máme každý doma, tady v kostele, kříže nás obklopují všude. Každý ten kříž má dvě břevna – vodorovné a svislé. To svislé tady v tomto našem případě nám symbolizuje vztah člověk – Bůh. To je to, s čím mám být v ‚komůrce svého srdce‘, s čím skutečně ven chodí pouze blázni a komedianti. Ale potom je tady to druhé břevno, které symbolizuje vztah od člověka k člověku, a toto už musí být vidět. Není možné, aby si někdo myslel a říkal si: „Já jsem křesťan, ale on to nikdo neví.“ To prostě nejde, to se vylučuje. Křesťan vždycky bude poznat, vždycky bude nějakým způsobem vidět, vždycky ti ostatní, kteří jsou kolem něho, to na něm poznají, a tak to má být. Křesťan tedy není ten, který zdvihá prst, který nadává a moralizuje, ale křesťan je ten, který ukazuje na evangelium a říká: „Seč mi moje síly stačí, tak já se snažím podle toho evangelia žít a nabízím vám ho, abyste i vy podle něho žili, protože to je cesta.“

Odevzdejte svoje těžkosti Bohu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.07.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

14. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Zach 9,9-10](#); 2. čtení [Řím 8,9.11-13](#); evangelium [Mt 11,25-30](#);

Bratři a sestry, dnešní evangelium je pro nás dost těžko pochopitelné a, co si budeme povídat, dost těžko se na to i káže, pokud nechceme sklouznout do nějakých frází. Můžeme tam najít dvě myšlenky. První: „velebím tě Otče, Pane nebe a země,“ a ta druhá myšlenka začíná tím pozváním „pojďte ke mně všichni.“

Můžeme říct, že to první, to je vlastně Ježíšova modlitba. Takhle se Ježíš modlí, takhle chválí svého Otce. Můžeme říct, že v té modlitbě doslova jásá. Abychom to lépe pochopili, tak si připomeňme to, že Ježíš předtím naučil své učedníky modlit se, že je rozeslal a oni se vrátili a vypravovali o tom, co všechno zažili. A Ježíš je z toho nadšený. Je nadšený z toho, že ti obyčejní lidé, ti, kteří v očích vládnoucí vrstvy a vládnoucí třídy byli považováni za takový ten spodek, jak se lidově říká ten „póvl“, tak ti lidé s nadšením přijímali, co jim Ježíš říkal. Co to jsou tyto věci? To, že Ježíš z Nazareta je slíbený zachránce, že on je ten, který přišel pomoci. A oni to přijali. Když se podíváme tady na tuto Ježíšovu modlitbu, tak vidíme právě to nadšení. Zkusme to srovnat s naší modlitbou, jestli my to někdy neříkáme jenom proto, abych to měl odříkané, jenom proto, abych splnil nějakou povinnost. Ježíš se tady modlí naprosto spontánně. V situaci, kdy má radost, kdy je nadšený, tak se o tohle svoje nadšení, o tuhle radost chce podělit se svým Otcem. Je to návod pro nás, abychom se nebáli taky takhle spontánně se modlit. Abychom to nabrali jenom jako „ráno, v poledne, večer“, kdy musím, ale abychom to brali jako že mohu. Že mohu svému Otcovi v nebesích říct o své radosti i o své bolesti.

Právě v té druhé části toho úryvku Ježíš vyzývá, aby k němu přišli všichni, kdo se lopotí a kdo jsou obtíženi. My si někdy říkáme. „Ti druzí to mají lehčí, ti nemají tolik starostí. Jenom já toho mám tolik a nikdo mě nechápe.“ Je to obrovský klam, každý z nás má svých starostí dost. Každý způsob života, každé povolání, každá ta situace přináší nějaké radosti, ale i nějaké starosti a těžkosti, a nemysleme si, že ten druhý je na tom lépe. Každý má nějaké těžkosti. A Ježíš říká: „Každý, kdo máte těžkosti, přijďte.“ Jinými slovy on říká: „Můžete přijít úplně všichni.“ Od nás to ale chce jakousi pokoru. Pokoru právě, abych si to přiznal: „Ano Pane, je mnoho věcí, které mě drtí, je mnoho věcí, kterým nerozumím, je mnoho věcí, které bych chtěl změnit a nemůžu, a tak Tě prosím o pomoc.“

Možná nás to překvapí, ale je málo lidí, kteří prosí o pomoc. Je to úplně stejné, jako když máme jít a poprosit o pomoc nějakého člověka. No nechce se nám, říkáme: „Co si bude myslet. Bude mě považovat za neschopného nebo se nade mě bude vyvyšovat, bude mít z toho škodolibou radost.“ Bůh nás nebude ani považovat za neschopné, ani nebude mít škodolibou radost. Vždyť On kvůli tomu poslal Ježíše.

Bratři a sestry, bylo to vždycky tak, že se na lidi valilo mnoho věcí, které nemohli změnit, mnoho věcí, které je tížily. A co my děláme? My to v sobě často městnáme, shromažďujeme to v sobě, nechceme o tom mluvit, dusíme to a říkáme si: „Ať se to někdo nedozví, ať ...“ A co se pak stane? No když se něco takhle městná, tak to bouchne. Jednou to bouchne, přeteče to a potom se třeba sami divíme. Takže ta cesta není v tom to shromažďovat, zavírat to v sobě, ale odevzdat to. A to je to „pojďte ke mně všichni, já vás občerstvím, naleznete odpočínutí pro své duše“.

Bratři a sestry, začínají prázdniny, dovolené a my necháme odpočnout svoje tělo. Všichni to chápeme, všem nám je to jasné, že naše tělo má nějaké své limity, hranice a jestliže člověk tyto hranice nebude respektovat, tak to tělo vypoví službu, prostě přestane fungovat. Asi všichni to známe u malých dětí. Malé dítě jede na doraz a když se vyčerpá – no usne, okamžitě usne kdekoli a kdykoli, protože to tělo říká: „Musíš zastavit.“ My dospělí neusneme, my třeba někdy z toho onemocníme nebo jakkoliv nám to tělo vypoví službu. A Ježíš nám připomíná a říká: „Vaše tělo potřebuje odpočinek a vaše duše potřebuje odpočinek, protože se toho na vás valí spousta, spousta špatného, spousta zlého, a vy to někde musíte složit. Kde? No u Boha. Ale teď jak to udělat, jak to u toho Boha složit? Bylo by to jednoduché, kdybych já vám teď mohl říct nějaký návod: „Zaprvé člověče udělej tohle, zadruhé tohle, zatřetí tohle a bude to.“ A ono to tak nejde. Ale zase je tady analogie s odpočinkem tělesným, každý z nás totiž odpočívá jinak. Někdo odpočívá sám, nechce nikoho vidět, vezme si knížku, někde si zaleze nebo jde na procházku. Někdo odpočívá zase rád v kruhu druhých – rodiny, přátel. Někdo se jde vyspat, někdo jde na túru. A úplně stejně je to s tou naší duší. Neexistuje takový jednoduchý návod pro všechny stejné. Každý z nás je jiný a duše každého z nás odpočívá nějak jinak. To společné je tam to, že se člověk musí zastavit a setkat se s Bohem. Někdo se s Bohem setká tak, že si najde ten koutek duše a tam si sedne a ztiší se. Někdo vyrazí na pouť s druhými, někdo chce být sám. Je to různé, zůstává pouze ta podstata stejná – setkat se s Bohem, mít čas sám na sebe.

V prvním čtení, které bylo z proroka Zachariáše, tak se mluvilo o tom, na co mají Izraelité spoléhat. Pokud jste si říkali: „To čtení už jsme letos někde slyšeli,“ ano, na květnou neděli. Na květnou neděli, kdy všichni víme, že tím, kdo přichází na oslátku, je Ježíš. Zachariášovo proroctví bylo řečeno někdy kolem roku 520 před Kristem. Bylo to v době, kdy neměli krále a oni moc a moc si přáli mít nového krále a spoléhali na to, že udělají nějaké povstání a dosadí na trůn nového krále silou. A prorok jim říká: „Ne, to je špatný. Ta síla fyzická, to nestačí. Vy musíte být silní duchem, silní ve víře, silní v důvěře v Boha.“ To neznamená, že nebudu nic dělat, že budu pasivní, ale to znamená přijmout tu situaci, udělat, co udělat mohu, a zbytek svěřit. Izraelité to nechápali, to proroctví neuměli vysvětlit a považovali to za něco takového tajemného, zatemněného. Až skutečně s příchodem Ježíše to bylo vysvětleno. Protože král David nikdy nejezdil na koni, král David jezdil na oslovi na rozdíl potom od svého syna Šalamouna a všech těch dalších, kteří už jezdili na koních. U Davida to byl skutečně výraz toho, že se nechce oddělit od ostatních lidí. Kdežto ten, kdo je na tom koni, tak je vysoko, musí k němu všichni zvednout hlavu, on se na ně blahosklonně dívá a buď jim odpoví nebo ujede. Ale ten David chtěl i tady tímto způsobem, jak přicházel mezi lidi, říct: „Já jsem s váma a nejste mi lhostejní. A Ježíš celým svým působením, tím veřejným působením, říkal: „Jednak já jsem nový Mojžíš a já jsem nový David. Já jsem přišel mezi vás.“ To „mezi“ je minéno doslova, nebudu se od vás vydělovat, nebudu se od vás oddělovat, ale budu mezi vámi. Právě proto, abyste se nebáli, abyste neměli žádnou zábranu, abyste dokázali překonat svůj ostych a říct: „Pane, my potřebujeme pomoc.“

Homilie 2005

Takže abych to už nějak zakončil. Začíná čas prázdnin a čas dovolených. Nechme odpočinout svoje tělo, ale nechme také odpočinout svoji duši, aby se občerstvila, abychom všechno to, co má přijít v těch dalších dnech, dokázali zvládnout. Odpočinek duše znamená, že se setkám s Bohem. A všechno nepříjemné, co mě potká v životě, nemám v sobě hromadit a městnat, ale mám to v modlitbě odevzdávat Bohu.

Důležité je, co říkají svatí nám

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

05.07.2005 - úterý, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost sv. Cyrila a Metoděje

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 61,1-3](#); 2. čtení [2 Kor 4,1-2.5-7](#); evangelium [Lk 10,1-9](#);

Bratři a sestry, v neděli odpoledne jsem se dostal k tomu, že jsem si vzal do ruky Katolické noviny. Musím se přiznat k tomu, že jsem je zatím jenom prolistoval, ale zaujal mě tam jeden takový nadpis. Ten nadpis říkal asi toto: „Není důležité, co my říkáme o svatých, důležité je, co ti svatí říkají nám.“ I dnešní svátek svatých Cyrila a Metoděje je v takovém velkém nebezpečí, že mnoho lidí bude dnes pronášet oslavné projevy na tyto dva muže, kteří byli bezesporu velicí, ale už se tam z toho ztratí, co ti dva chtějí říct nám. Zůstane prostě jenom u nějakých oslavných projevů. Ale připomínka světce, to není právě jenom nějaký projev ve smyslu jako když se oslavuje nebo vzpomíná na nějakou událost z dějin, z dějepisu. To je především připomínka postojů, názorů, myšlenek.

A tak tedy co nám ti dva připomínají? Připomínají nám ochotu, ochotu postavit se do služby, ochotu zřít se něčeho, v jejich případě můžeme říct něčeho velkého – svého domova, a jít do cizí země s tím, že věděli, že už se nikdy domů nevrátí. Připomínají nám ochotu dělat to, co je potřeba. To bych viděl asi jako to nejdůležitější. Oni viděli, že je potřeba jít na pomoc, a šli. A udělali všechno to, co bylo nutné, aby ta pomoc byla účinná, aby se dostala k těm, kteří ji potřebovali. Každá doba má to svoje, každá doba má jiné podmínky, každá doba potřebuje trochu něco jiného, ale každá doba potřebuje také lidi, kteří budou mít otevřené oči a srdce a budou vnímatv pro to, co tam chybí.

V prvním čtení z knihy proroka Izaiáše jsme slyšeli úryvek, který řekl prorok v okamžiku, kdy se židé vrátili z babylónského zajetí. Je to úryvek z takzvaného třetího Izaiáše a byl pronesen někdy kolem roku 535-530 před narozením Pána Ježíše. Oni se vraceli z babylónského zajetí, jejich země byla zničená, hlavní město rozbořené a tam, kde oni předtím žili, byl usazen cizí národ. Když to viděli, tak z toho byli opravdu hodně špatní a tady na to právě, jak se cítili špatně, tak na to reaguje Bůh, že posílá proroka a ten jim říká: „Duch Pána, Duch Hospodinův je nade mnou, protože Hospodin mě poslal zvěstovat radostnou zprávu chudým.“

Byli doma, ale neměli skoro nic, jenom to, co si dovezli na vozech z Babylónu.

„Obvázat ty, jimž puká srdce.“

Když viděli to zbořeníště, jak je to všechno zničené, tak jim málem puklo srdce.

„Oznámit zajatým propuštění.“ Sedmdesát let byli v babylónském zajetí a teď se vraceli domů. A naráz s tou svobodou neuměli nakládat, zacházet, neuměli ji správně užívat.

„Hlásat Hospodinovo milostivé léto, zarmouceným na Siónu dát věnec místo popela.“

Přišli na zbořeníště, na spáleníště, takže tam toho popela bylo skutečně hodně, do slova a do písmene. Věnec je znamením vítězství. Věnec dostával ten, kdo vyhrál nějaké atletické závody. I v naší době je věnec znamením vítězství, úspěchu, třeba dožínkový věnec. Vždycky je to znamení toho, že se něco podařilo. A Bůh teda říká: „Já to zbořeníště, to spáleníště, já to s váma vyměním a já vám pomůžu, abyste tady v těchto těžkých podmínkách zvítězili.“

„Olej radosti místo smutečního šatu a jásos místo malomyslnosti.“

Bratři a sestry, my si někdy myslíme, že Cyril a Metoděj to měli jednoduché a že nebyl nikdo, kdo by se jim postavil na odpor, že všichni je jenom vítali. To není pravda, i oni byli v situaci, kdy si říkali: „Má to cenu? Má cenu tam začít něco vůbec dělat? Budou nám ti lidé rozumět? Přijmou nás? Nevyženou nás?“ A byli ochotni to riskovat. Řekli si: „Tak my to zkusíme, my tam půjdeme. Nebudeme teoreticky mudrovat nad tím, jestli nás přijmou nebo jestli nás vyženou, ale my tam půjdeme. My tam půjdeme a zkusíme to.“ A to je to, co už napsal svatý Pavel: „Když jsme pověřeni službou, nenecháváme se ovládnout malomyslností, protože nám Bůh milosrdně pomáhá.“

Bratři a sestry, mise Cyrila a Metoděje, to nebylo jenom nějaké kulturní poslání, to byla mise náboženská spojená s evangeliem. To je něco úplně jiného, než když někdo jde někam jako nějaká delegace nebo tak. Mise spojená s evangeliem, s vírou, tak v tomto vždycky se musí počítat s působením Božím. My někdy děláme jednu chybu – myslíme si, že to všechno záleží na nás. Ne, Bůh nám milosrdně pomáhá, a proto není důvod propadat zoufalství, když přijde nějaký neúspěch, když přijde nějaká těžkost. Ale také není důvod k tomu, abychom se pyšlili, když se nám daří, protože musíme říct se svatým Pavlem: „Bůh nám milosrdně pomáhá.“ A když dojdeme k evangeliu, číslo 70 nebo 72 je v biblickém chápání číslo plnosti. Jinými slovy: Ježíš posílá všechny své učedníky, chce poslat všechny své učedníky. Říká: „Jestli chceš být mým učedníkem, musíš přijmout poslání.“

Cyrl a Metoděj šli do daleké země, apoštol Pavel taky hodně cestoval, ten třetí Izaiáš byl poslán ke svým zarmouceným bratřím a sestrám. Ježíš 72 učedníků posílá ve svém okolí. Ta mise má různý průběh, různou podobu, ale vždycky je tam to, že hlásá Ježíše, hlásá odpuštění a hlásá pomoc.

Bratři a sestry, po nikom z nás asi Bůh nebude chtít, abychom odešli k nějakému dalekému národu, ale chce po nás, abychom byli Jeho zvěstovateli doma, ve svém okolí, což bývá taky hodně těžké. Ale uvědomme si, že to nezáleží všechno jenom na nás, že Bůh i nám bude milosrdně pomáhat, a tak se nenechme ovládnout malomyslností. Berme sílu a příklad ze všech těch lidí, o kterých jsem mluvil dnes: třetí Izaiáš, svatý Pavel, Cyril a Metoděj. A našli bychom spoustu dalších lidí, kteří jsou pro nás příkladem v naší dnešní době. Ti všichni přijali službu, ti všichni viděli, co chybí v té jejich konkrétní době a řekli si: „Tak já se budu snažit, aby to bylo lepší.“ Dělejme to podle jejich příkladu.

O čem bylo kázání?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

10.07.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

15. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 55,10-11](#); 2. čtení [Řím 8,18-23](#); evangelium [Mt 13,1-23](#);

Bratři a sestry, v dnešním evangeliu se setkávají tři takové momenty. Je tam rozsévač, semeno a půda. Semeno je Boží slovo. Rozsévač je každý, kdo se postavil do služby tohoto slova. Nesmíme to vztahovat jenom na kněze, biskupy, ale ve službě Božího slova má být každý pokřtěný. A půda? To jsme zase my všichni, kteří to slovo přijímáme.

Co se týče těch rozsévačů, řekli bychom kazatelů, tak na adresu kazatelů koluje spousta historek, spousta příběhů o tom, co řekli špatně, kdy se nějak spletli nebo kdy nevysvětlili dobře, co vysvětlit chtěli. Asi nejkouzelnější je anekdota, jak pan farář káže ohnivě o tom, jak Ježíš rozmnožil chleby a v tom ohnivém zápalu se splete a přehodí to, takže řekne, že Pán Ježíš měl něco přes pět tisíc chlebů a bylo tam něco přes pět lidí. Pod kazatelnou stojí kovář a říká: „To bych uměl taky, to není takový problém je nasytit.“ Farář to teda přejde mlčením a káže dál a za týden říká: „No, já jsem se trapně spletl minule, je to samozřejmě naopak, pět chlebů, dvě ryby a víc než pět tisíc mužů.“ Nahne se dolů z kazatelny a říká: „Kováři, to bys uměl taky?“ A kovář říká: „No jistě.“ A on říká: „Jak?“ „No vždyť by mi zbylo od minule.“

Ale to dnešní evangelium hlavně mluví o nás, když jsme v roli těch, kteří to slovo přijímají. Ježíš nás tam vlastně upozorňuje na to, že musíme udělat jakousi přípravu. Že je to skutečně tak, jako než rolník zaseje, musí tu půdu připravit a když potom zaseje, tak se zase musí o tu půdu starat. Jestliže by to tam hodil jen tak, tak každý z nás by mu řekl: „Ty jsi hlupák, z toho nemůže nic vzejít.“ A Ježíš tady vyjmenovává vlastně takové překážky, které brání tomu, aby byla sklizena dobrá úroda, aby vyrostlo to, co čekáme, to, co rozsévač očekává. Můžeme říct, že Ježíš mluví k nám a mluví k nám v situaci, kdy se nám nedaří toto Boží slovo přijmout.

A teď tam vyjmenovává tři takové hlavní důvody proč. Ten první, to jsou vlastně lidé, kteří jsou přítomni řekli bychom fyzicky. Oni chodí na mši svatou, i často, ale to je všechno. Ten můj známý páter Siemaichel, který napsal i ty komentáře, které čteme vždycky před čteními, tak jednou říkal: „Bylo by velmi zajímavé, kdyby v kostele naráz zazněl takový koncert, kdyby tam zaznělo to, co si lidé myslí v duchu.“ To, na co vlastně myslíme při mši svaté. A on říká: „Kněz je toho ušetřený, ale Ježíš to slyší.“ Naše myšlenky se často hodně toulají a byl by to asi zvuk velmi disharmonický a byl by to asi veliký rachot a nesoulad, když by to naráz nahlas zaznělo, co se odehrává v našem nitru, ale takhle to je.

Druhá skupina jsou lidé, kteří mají vyjeté koleje a tady v těch kolejkách jedou a říkají si: „Ať si říká kdo chce co chce, já to mám jasné, se mnou nic a nikdo nehne. Může si tam vykládat, co se mu zlíbí, prostě já už to stejně nepotřebuju.“ Takový člověk je pro Pána Boha v podstatě nepoužitelný. Člověk, kterému je všechno jasné, všude byl, všechno zná, takový brouk Pytlík, tak skutečně takový člověk je nepoužitelný. Pro Pána Boha jsou použitelní lidé, kteří se ptají: „Co mám dělat?“ Tak, jako se při zvěstování ptala Maria: „Já tomu nerozumím, muže nepoznávám, jak se to stane? Co bude?“ Svatý František z Assisi si udělal z této věty: „Pane, co chceš, abych činil?“ svoje takové osobní heslo. Takže Pán Ježíš po nás nechce, abychom měli všechno jasné, ale chce, abychom hledali, abychom se ptali.

Potom jsou tady lidé, kteří toho mají, jak se říká, moc. Oni mají dobrou vůli, to ano, ale: „Já toho mám moc a musím stihnout támhle to a vyřídít támhle to a když potom nakonec mám čas, tak už nemám sílu, tak jsem tak uhoněný, tak jsem tak zničený, že už nemám sílu zamýšlet se nad Božím slovem, že už nemám sílu postavit se před Boha v modlitbě.“

Další skupina jsou lidé, kteří se hádají. Často v sobě, sami se sebou. A ti říkají: „Ale hlavně to nesmíš brát tak moc vážně, nebudeš přece nějaký fanatik. Vždyť se podívej, támhle co ten dělá, chodí každou neděli do kostela a jak se chová. Nebo podívej se i na toho faráře, vždyť ono to není všechno tak, jak oni to říkají. Často tady toto hádání skutečně zůstane uvnitř v tom člověku, on ho nikdy neřekne nahlas, ale je ten člověk nešťastný, protože to v sobě dusí.“

Bratři a sestry, když jde kdokoliv z nás do kina, do divadla, na koncert, tak když to představení skončí a my odcházíme, tak se bavíme o tom, co jsme viděli, slyšeli a říkáme buď: „To bylo pěkné, to se mi líbilo“, anebo naopak řeknu prostě: „To se mi vůbec nelíbilo.“ Ale víme, o čem to bylo. Víme, o čem to je na mši svaté? Víme, o čem to je v našem náboženství? Problém našeho národa je v tom, že mnoho lidí skončilo jakousi svoji náboženskou formaci v okamžiku, kdy vychodili základní školu, a řekli si: „To stačí.“ A všichni víme, jak to dneska je. V podstatě nikdo ve svém zaměstnání nevystačí s tím, co se naučil před dvaceti, třiceti lety, ale musí si to pořád doplňovat, musí vědět, o čem to je ta jeho práce, jeho obor. A stejně tak je potřeba, abychom si toto uvědomili, pokud jde o naši víru.

Bratři a sestry, a teď nás možná napadá: „A ta čtvrtá skupina, tedy ti, co přinášejí užitek? Je tam teda vůbec někdo? Dostane se tam vůbec někdo?“ Protože, když se podívám sám na sebe, tak s pokorou musím říct, že se najdu v první, v druhé a možná i ve třetí skupině, že prostě z každé té nečnosti mám aspoň kousek. Jak to teda bude? A tady je takový paradox, že v okamžiku, kdy jsem se našel nebo našla v první, v druhé nebo ve třetí skupině, tak jsem ten, kdo přináší užitek a patřím do té čtvrté. Proč? Protože Bůh nečeká, že to všechno bude bez chybičky, že to bude perfektní, ale Bůh čeká, že já si uvědomím, jak na tom jsem, a řeknu: „Já Tě potřebuji.“ A potom On už může začít působit. Jedno lidové přísloví říká, že Pán Bůh umí i na křivých linkách psát rovně. Člověk to neumí, my to nezkoušejme, ale On ano.

Takže když mu řekneme: „Pane, já vím, že by to mohlo být lepší, já vím, že to není tak, jak by to mělo nebo mohlo být, ale prosím Tě, buď se mnou, abych přinesl aspoň třeba dvojnásobný užitek,“ tak ono to bude fungovat.

Bratři a sestry, když bych to měl nějakým způsobem dneska shrnout, tady to evangelium, tak je to celé tak shrnuto v jedné větě, kterou známe všichni a často i používáme. Když třeba nejsme v kostele a někdo přijde domů z kostela a my se ho zeptáme: „O čem bylo kázání?“ To je ono. Takže zkusme, abychom vždycky věděli, o čem to je.

Boží všemohoucnost se projevuje pomocí

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

17.07.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

16. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 12,13.16-19](#); 2. čtení [Řím 8,26-27](#); evangelium [Mt 13,24-43](#);

První čtení je z Knihy moudrosti a mluví se tam o Boží všemohoucnosti, o tom, že Bůh může všechno. Když se o tom takhle mluví, tak my si vzpomeneme na nějakého panovníka, krále nebo někdy tyrana, který vydává zákony, jak se mu to hodí, a to zákony všeho druhu, a většinou na každé provinění, i sebemenší, jako trest hned dá trest smrti. Prostě ten vládce nebo ten tyran projevuje svoji „všemohoucnost, všemocnost“ tím, že život bere. Čtení, jak jsme ho dneska slyšeli, nám říkalo něco úplně jiného: „Boží všemohoucnost se projevuje tím, že Bůh život rozdává.“ Rozdává, podporuje, volá k životu a nám říká, abychom dělali to stejné. Já jsem mluvil o nějakém vládcí třeba nějaké země, ale takhle tyransky, despoticky se může projevovat v podstatě kdokoliv a nemusí to být jenom vládce země, to může být kdekoliv, v zaměstnání nějaký šéf, může to být v rodině. Zkrátka a dobře, my si máme uvědomit, že ta „naše všemohoucnost“ je vždycky omezená a ta naše moc, kterou máme, nám byla dána k tomu, abychom život podporovali, rozvíjeli a ne zašlapávali.

V evangeliu jsme slyšeli tři podobenství, všechna o Božím království. Boží království je skutečnost, kterou lze našimi lidskými slovy velmi těžko popsat, a proto ta podobenství jsou skutečně na místě. Co ta podobenství říkají? Říkají o tom, že to Boží království roste, někdy s námi, ale nejenom s námi, nezáleží to jenom na nás.

V tom prvním se mluvilo o semeni, které roste. Semeno má svoji vnitřní sílu, vyklíčí a neomylně pustí kořínek dolů a stvol nahoru, nikdy se nesplete. To druhé podobenství o ženě, která vzala kvas a zadělala ho do těsta, tam už se právě mluví o té spolupráci člověka. A to třetí o hořčici říká o tom, že vlastně to Boží království je schopné vyrůst do velkých rozměrů.

Ale je tady taky ta věc, že to Boží království má nepřítele. Tím nepřítelem je jakékoliv zlo. A teď, bratři a sestry, uvědomme si, že to zlo, to není jenom něco abstraktního, ale to zlo je taky v nás. My, když vidíme zlo kolem sebe, tak se ptáme a říkáme si: „Proč s tím Bůh něco nedělá?“ Znáte přísloví „když se kácí les, létají třísky“, a tím se vlastně omlouvá to, že došlo k nějakému přehmatu, že bylo ublíženo někomu nevinnému a takhle. Ježíš tím prvním podobenstvím o plevelu mezi pšenicí právě říká: „Bohu se tohle nestane. Všechno má svůj čas – růst i to třídění.“ Ježíš říká svým učedníkům: „Nebojte se, Bůh to má ve svých rukou, a nebudte příliš radikální.“ My máme sklony k tomu vidět to černě nebo bíle – ten je dobrý, ten je špatný, je nám to jasné. Zpravidla je nám to jasné proto, že toho člověka málo známe, nebo že máme málo informací.

Vlastně tady mě napadá takové přirovnání, které znají ti, kdo pracují s počítači. Když se tiskne, zvolí se buď černobílý tisk nebo je možné zvolit tisk v odstínech šedi. A dneska už je to tak dokonalé, že ten počítač a tiskárna nabídne několik tisíc, zpravidla až dva tisíce odstínů šedi. A takhle je to i s námi lidmi. Není to černobílé, je tam ta šedá, je to tam namíchané a my nemáme podlehnout pokušení rychle soudit a rychle vytrhávat. Ježíš říká: „To je špatně.“

Potom úplně nakonec řeknu, že to Boží království potřebuje ještě jednu věc, na kterou jsme taky zapomněli – potřebuje obnovu. Každá ta rostlinka má svou nějakou životnost a pak se musí zasít nové semeno, znovu. A my jsme tak nějak opravdu usnuli na vavřínech, my jsme na tohle zapomněli. My víme dobře, že ti, kteří tady byli před námi, v našem národě rozsévají hodně, a my často podléháme takové iluzi, že to už stačí, že to je dost. A říkáme si teď: „Proč ty naše rostlinky, proč to tak umírá, usychá, proč se tomu daří tak bídě?“ No protože jsme zapomněli rozsévat znovu, obnovovat, protože i my k tomu musíme přidat svůj podíl. Ne jenom ti, co byli před námi, ale i my.

Bratři a sestry, všechna ta podobenství chtějí vyjádřit dost složitou skutečnost. Chtějí vyjádřit, že to Boží království už je tady, ale není tady ve své plnosti a ve své kráse. A my ho máme podporovat. My ho máme podporovat, aby bylo vidět. My se máme snažit o to, aby kvas prokvasil celé těsto. Kvas pracuje zevnitř, ne z venku, ale zevnitř. Je to vnitřní proměna, na které my musíme pracovat, každý sám u sebe. Je to náš životní úkol, životní poslání, je to něco velmi těžkého. A co za to nebo co z toho? Mě velmi oslovila v podstatě poslední věta z evangelia: „Tehdy budou spravedliví v království svého Otce zářit jako slunce.“ Napřed jsem si říkal: „Není to špatně? Nemá tam být ‚v království mého otce‘, jako že Ježíš je Boží Syn? A on tam říká: „Ne, svého otce.“ To znamená, že právě tam je znovu zopakována jiným slovy myšlenka z prvního čtení: „Boží všemohoucnost se projevuje Jeho pomocí.“ Snažme se i my svoji moc, svoji moudrost, projevovat pomocí těm druhým.

Obstát tam, kde nás Bůh postavil

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.07.2005 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Jakuba, patrona farnosti

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Král 3,5.7-12](#); 2. čtení [2 Kor 4,7-15](#); evangelium [Mt 20,20-28](#);

Měl bych říct, že dnešní první čtení je ze 17. neděle a ostatní texty jsou ze svátku svatého Jakuba. Krásně to do sebe zapadá. Bratři a sestry, v prvním čtení jsme slyšeli Boží nabídku, kdy Bůh se ptá Šalamouna: „Co si přeješ? Co ti mám dát?“ V evangeliu jsme slyšeli přání, které vyslovuje matka za své dva syny. Je v tom takový velký kontrast, je v tom vidět ten velký rozdíl. Všichni asi známe pohádku, kde vystupuje kouzelný dědeček nebo zlatá rybka, která plní tři přání. Ten praobraz nebo ten první obraz je právě v tom Šalamounovi. To je vzato z toho, ve všech těch pohádkách to je vzato z Bible, z Písma. Ve všech těch pohádkách se ale tím taky chce říct, že to není tak jednoduché něco si přát. Co dřív?

Člověk si často přeje něco, co mu pak uškodí. Nebo si člověk přeje něco a pak neví, co s tím. Matka synů Zebedeových si říká: „Tak tři roky se tady s ním trmácejí po Palestině, chodí s ním pěšky, všude s ním jsou, poslouchají ho, tak ať z toho teda taky něco mají, tak ať se dostanou k nějakému tomu místu. Vypadá to, že bude králem, tak ať teda tam jsou někde poblíž.“ A Ježíš říká: „Nevíte, co chcete.“

Svým způsobem postoj matky synů Zebedeových je postoj, který je velmi populární v naší dnešní době: „Proci se, ať se na tebe nezapomene, dej o sobě vědět.“

Postoj Šalamouna je jiný: „Jsem mladíček, nevím, kudy kam.“ Víte, to se říká: „Jsi mladý, tak poslouvej, uť se, dávej pozor, buď zticha.“ A pak my staří říkáme: „Tak já už můžu mluvit, už mám nějaké roky, už mám zkušenosti, mám na to právo.“ Je to tak? Nemusí to tak vůbec být. Šalamounův postoj, to není záležitost roků, ale je to záležitost určité sebekontroly, sebekritiky a v náboženství my bychom řekli pokory, pokory před Bohem. Jsou věci, kterým nerozumím, jsou věci, které neznám, jsou věci, na které nestačím, a musím si to přiznat. Když si to přiznám, pak s tím mohu něco dělat.

Ten Šalamoun, to je moc pěkný vzor prosby, modlitby. O co my prosíme často? Pane Bože, dej mi. Pane Bože, starej se. Někdy to neříkáme Pánu Bohu, ale říkáme to těm druhým lidem: „Rodiče, postarejte se o mně. Dobijte mi kredit na telefonu, dejte mi kapesné, pusťte mě támhle, zaplatte mi dovolenou, zaplatte mi sportovní výbavu, starejte se o mě.“ A ten Šalamoun říká: „Já vím, že na to nestačím a potřeboval bych pomoci. Ale ne pro sebe, ale proto, abych dobře dělal to, kdes mě Bože postavil.“ On ví moc dobře, že k tomu přišel úplně zadarmo. David měl vícero manželek, takže měl hodně dětí, a David si vybral za svého následovníka Absolóma. Ale Absolóm nevydržel čekat, než táta umře, než se vzdá trůnu, a vyvolal povstání a na konci té vzpoury sám zemřel. Davidovi to bylo líto a moc pro něho plakal. A potom teda vybral Šalamouna. A Šalamoun ví, že je to bez jeho zásluh, že prostě se narodil v té královské rodině a tak mu to spadlo do klína. A teď říká: „Potřebuju pomoc. Potřebuju pomoc, abych to, co mám dělat, dělal dobře.“

My často právě myslíme na sebe a prosíme jenom za sebe: „Pane Bože nebo vy ostatní lidé, dejte mi, starejte se o mně.“ Proč? No abych já si mohl dělat, co chci, aby mně bylo dobře. Jak je vám, to mě nezajímá. Ale ten Šalamoun říká: „Pomoz mi, abych měl chápavé srdce, abych viděl, co ti druzí, aby mi nebyli lhostejní, abych dokázal vidět.“ Je lehké pronášet rychlé soudy, rychle odsuzovat, ale je to k ničemu. Vztahy to boží, vyvolává to nepřátelství.

Bratři a sestry, Šalamounova prosba byla aktuální v té době, je aktuální i dnes. Je to skutečně asi to nejcennější – mít vnímavé srdce, snažit se uvidět ty druhé, snažit se dělat dobře to, co dělat mám, obstát na tom místě, kde jsem. S určitou pokorou, sebekritikou, je potřeba říct: „I já potřebuju pomoc.“ Nebojme se prosit o pomoc Boha, o pomoc druhé lidi a snažme se obstát tam, kde nás Bůh postavil.

Žádná svátost nepůsobí bez naší spolupráce

P. Pavel Lazárek, kaplan v Blansku

31.07.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

18. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 55,1-3](#); 2. čtení [Řím 8,35.37-39](#); evangelium [Mt 14,13-21](#);

Někteří lidé před jídlem, když se modlí, tak v té modlitbě mají takovou vsuvku, aby Bůh dal pokrm těm, kdo hladoví, aby na ně vzpomněl. Učedníci to tak nedělali a Pán Ježíš jim říká: „Vy jim dejte jíst.“ Kdyby to někdo pravil nám, když zrovna se chystáme k jídlu, tak bychom se možná tomu podivili: „Vy sami jim dejte najíst.“

Když jsme nastupovali v semináři nebo ještě v Litoměřicích v konviktu, tak se četlo toto evangelium, a tehdy nám spirituál pravil, že každý z nás přichází k Ježíši, stává se jeho učedníkem a jakoby si s sebou přinášíme ty dvě ryby a pět chlebů. Je to pokrm, který nám nějakou dobu vystačí. Když se budeme snažit, tak možná týden, ale ne na tak dlouho, aby vydržel po celou dobu formace, to znamená těch pět předepsaných let. My s tím málem, co jsme od Ježíše dostali, tak to máme vložit do jeho rukou, aby právě on to proměnil. V tom je celý ten zázrak.

Když jsem shlédl nějaký film o Pánu Ježíši, tak v něm byla scéna, jak najednou on pohlédl na chleby a stály tam v košíkách, a stejně tak ryby. Jenže tak se žádný zázrak neudál. Pokud by ten člověk to málo, co měl, nepřinesl Ježíšovi do rukou, tak on by nikdy ten zázrak udělat nemohl. To je takové ponaučení ze všeho, co Ježíš konal. Vzpomeňte na Kánu Galilejskou, když proměnil vodu ve víno. Tehdy řekla matka služebníkům: „Udělejte všechno, co vám řekne.“ Tak naplnili džbány vodou, na základě toho je mohl Ježíš proměnit.

Když chtěl na poušti nasycit zástup hladových, tak to neudělal z ničeho - vzal dvě ryby a pět chlebů. Když nám toužil zanechat to nejcennější – eucharistii, tak vzal chléb, požehnal a dával. A stejně tak i kalich z vínem. Každý Ježíšův zázrak, který dělal, tak byl s lidskou spoluprací.

Když chtěl učedníky překvapit zázračným rybolovem, tak jim říká: „Hodte síť na druhou stranu bárky,“ a zachytili takové množství ryb, že se jim sítě až trhaly.

Nic z toho, co člověk dělá, tak nemůže si sám přisvojit nebo požehnat bez Boha, ani v manželství, ani v kněžství. Pokud člověk chce Boha do života pustit, tak může počítat s jeho požehnáním. V každém životě může nadejít chvíle, kdy se řekne, že se nám něčeho nebude dostávat – vám v manželství, nám v kněžství, každý někdy může zakusit moment, že něco bude chybět. Jako dnešní zástup bude hladovět, jako na svatbě v Káni se jim nebude dostávat vína, a právě tehdy se projevuje v křesťanském životě milost té svátosti. Proto my křesťané přijímáme svátost, proto je Ježíš ustanovil.

Žádná svátost a nic z toho, co zde na světě je, nepůsobí bez naší lidské spolupráce. Proto Matka Boží pravila služebníkům tu krátkou poslední větu a od té doby v evangeliu mlčí, už neřekne ani slovo. „Udělejte všechno, co vám řekne.“ V tom tkví celé naše křesťanské štěstí. Udělejte všechno, co vám řekne, a Bůh vám požehná.

Půjdu dopředu za dětma, protože je vás tu spousta. Každý z vás má v životě nějakého kamaráda a někoho si cení. Proč si ceníte kamarádů? Protože jsou s vámi, protože jim věříte, že vás nezradí, protože si s vámi hrají, mají na vás čas. Každý máme nějaké přátele. A pak některých lidí si ceníme pro jejich moudrost.

Židovství a talmud vypočítává šest vlastností moudrého člověka a šest pošetilého člověka. Mezi ty vlastnosti člověka moudrého patří třeba, že nemluví, když není tázán, že odpovídá vždycky k věci, že když je ve společnosti někoho, kdo je chytřejší, tak počká, až mu dá slovo. A tak dále by se daly vypočítávat všechny tyto vlastnosti. A my jsme dnes slyšeli v evangeliu, že našim přítelem je i Pán Ježíš.

Tak jako si vážíte rodičů, protože vám život dali, že se o vás starají, že vás mají rádi, tak je zde i Bůh, kterému za něco vdčíme. A slyšeli jsme ve druhém čtení, že nic nás nemůže odloučit od lásky Kristovy.

Toužili jste někdy po dobrodružství? My a možná vaši rodiče jsme prožívali mnohá dobrodružství v knihách nebo příbězích a byli jsme schopni snášet i trampoty, starosti, námahy těch hlavních hrdinů, celé to hledání a nalézání těch ztracených pokladů. I Pán Ježíš má být pro nás jakýmsi pokladem a my se máme snažit ho získat, a může to být právě tím, že budeme konat dobré skutky. Za každý náš úsměv, za každou pomoc o prázdninách, za všechno tím člověk nějak získá poklad a my se máme snažit, abychom jednou uchvátili nebeské království, které je nám určeno. Tak až o prázdninách budete soutěžit, soupeřit, tak si vzpomeňte, že i za nebeské království člověk musí bojovat a snažit se, aby ho jednou dosáhnul.

Amen.

Jakou tvář má Bůh

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
07.08.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
19. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Král 19,9a.11-13a](#); 2. čtení [Řím 9,1-5](#); evangelium [Mt 14,22-33](#);

Bratři a sestry, všechna dnešní tři čtení hledají odpověď na otázku: Jakou tvář má Bůh, jaký je? Je spíš přísný nebo spíš milosrdný? Nepřístupný anebo, jak my říkáme, dá se s ním mluvit?

Často lidé dávají Bohu tady tu přísnou tvář. Můžeme říct, že mu přímo nasazují takovou přísnou masku. Proč? No, jednak si říkají: „Tak bude mít větší autoritu, větší vážnost, lidé před ním budou mít respekt.“ Známe to. Když je někdo, kdo má respekt, tak ostatní se ho bojí a nedovolí si k němu tolik, co k někomu jinému, před kým ten respekt nemají. Ale často také lidé z Boha dělají takového policajta: „Však počkej, pánbíček ti to spočítá, on tě potrestá.“ Proč to ti lidé tak dělají? Protože sami chtějí vypadat hezky, a tak to valí na pánbíčka. Ale jaký je Bůh opravdu?

V prvním čtení jsme slyšeli o setkání Boha a proroka Eliáše, jak to bylo v tom komentáři. Eliáš hledal Boha a byl roztrpčený, smutný z toho, že je na to sám. Eliáš se vrací k Boží hoře Chorebu na Sinaj, tam, kde dostal Mojžíš Desatero, kde oni stáli pod tou horou a nadšeně říkali: „My tě budeme Bože poslouchat, my tě budeme hledat, my se budeme snažit.“ Za pár set let, ono to nebylo hned, to celé tak nějak vychladlo. Vyměnili se lidé, změnili se názory, nadšení bylo pryč. A Eliáš? Eliáš vlastně prchá, protože královna Jezabel ho chce nechat zabít. A on neví, co se svým životem, co sám se sebou. Při tom útěku vlastně on říká: „Hospodine, vem si můj život, to nemá smysl. Co já tady budu dělat? Vždyť jsem tu sám.“ A setkává se s Bohem v jemném vánku. Je to obraz toho, že ten Bůh ho jaksi hladí v jeho starostech. Tak jako maminka utěšuje plačící dítě, takhle utěšuje Hospodin Eliáše.

A v evangeliu? Je to podobné, ale musíme to vzít popořádku. Ježíš ještě dřív, než rozpustil zástupy, poslal pryč apoštoly. Proč to udělal? Určitě se jim to nelíbilo. Ježíš nasytil zástupy několika málo chleby a rybičkami. A známe to všichni – když se objeví někde někdo známý, populární, tak my máme taky tendenci se k němu přihlásit a říct: „Já ho znám. My jsme spolu chodili do školy,“ nebo: „My jsme z jedné vesnice, z jednoho města.“ Zkrátka a dobře máme tendenci jaksi se přitlačit a jak se lidově říká „přihřát si svou polívčičku“. A přesně tohle Ježíš nechce, a proto je posílá pryč. Protože oni taky říkají: „My jsme s ním, my jsme jeho učedníci, abyste teda věděli (jen tak bokem).“ A přesně tohle Ježíš nechce. Posílá je pryč a říká: „Jedte na druhou stranu jezera.“

Čekala je cesta, kterou absolvovali mnohokrát a určitě si říkali: „To zvládnem. Není problém, tam jsme za chvílečku.“ Ale byl problém. Byl problém a oni to přestali zvládat. Nedokázali přes velký vítr převeslovat na druhou stranu a motali se někde vprostřed. A celou noc se tam motali.

A teď k ránu přichází Ježíš. Jedno české úsloví tady ten okamžik svítání nazývá, že je to hodina mezi psem a vlkem. Staří Češi takhle nazývali svítání a zase naopak okamžik, kdy se večer šeřilo. Poznat psa a vlka je celkem docela problém a ještě, když je přitímí, tak je to hodně velký problém. Tady tím úslovím se chce říct, že v našem životě je máloco černobílé, že dost často to bývá složité, zamotané, že to nebývá lehké poznat. A do téhle situace, kdy apoštolové jsou v koncích se silami, protože už dávno měli být na druhém břehu, už měli být někde doma v suchu, teple, a oni se tady motají na větru a neví, kdy se vymotají, a teď se tady objevuje ještě „něco“ a dostávají strach. Bůh, Boží syn, jim přichází na pomoc, a oni mají strach.

Ale v našem životě to bývá často podobně. Ten „zlý“ nám vnuká myšlenku, že Bůh je tady, aby nám ublížil, že je tady proto, aby nám něco sebral, aby nám uškodil, a tak začali křičet. A zase je to Ježíš, který přebírá iniciativu a mluví první: „Nebojte se.“

Bratři a sestry, v knihách o duchovním životě se často mluví o tom, že my máme hledat Boha, že se máme snažit jít k němu. Ale tenhle příběh dnešního evangelia nám připomíná jinou věc nebo nám to chce říct jinak: my se musíme nechat nalézt. Je to Bůh, který nás hledá, je to Ježíš, který jde k apoštolům, kteří se motají ve své kocábce ve větrné bouři na Genezaretském jezeře. Je to Ježíš, který jde za nima, kteří se bojí. Je to Ježíš, který jde za náma v našem životě a hledá nás v našich pochybnostech, v našich nejasnostech, v našich těžkostech.

Apoštol Petr měl velkou kuráž, a tak říká: „Já bych teda šel za tebou.“ Je třeba si uvědomit, že tam skoro nikdo z nich neuměl plavat. Oni se báli velké vody, moře a takhle, měli před ní respekt, a tak když Petr říká: „Já bych to zkusil, já půjdu,“ tak je to velká odvaha, i právě proto, že neumí plavat.

Ta lodička je symbolem jakéhosi bezpečí, i když se zmítá na vlnách, je to jakýsi pevný bod. Bratři a sestry, v našem životě je to podobně. I my máme své lodičky, své pocity bezpečí. I když se to s nama houpe, i když se to s nama motá, my se toho držíme zuby nehty a běda, když nám to někdo chce vzít. Přece to je moje bezpečí, to je můj zaběhlý způsob života, to mi přece nemá právo nikdo brát. A tak když Petr říká: „Já půjdu, já z toho vystoupím. Já tady nechám ty svoje jistoty, ať už skutečné nebo falešné, a já půjdu,“ to je velká víra. Protože on tím vlastně říká: „Pane, já nepůjdu sám za sebe, ale já půjdu ve tvé režii, ve tvém jménu.“

A tak jde a vydrží to chvilku, úplně stejně, jak my. Vždycky se najde potom něco, takový ten červík, který začne hlodat v hlavě, a ten řekne: „No jo, ale tys to nedomyslel všechno, ono to není tak jednoduchý, ono to vypadalo lákavě, ale ..., ale ..., ale... A člověk odvolá ten svůj prvotní souhlas a začne to brát do svých rukou a začne se topit. A tenhle okamžik, tenhle moment, je asi nejkrásnější, protože kdyby tam byl někdo z nás místo Ježíše, tak bysme měli asi mravokárné kázání: „Vidíš, vidíš Petře, jak jsi pochyboval,“ a ještě bysme možná řekli: „No tak to máš za to a tak se pěkně vykousej v té studené vodě, aby sis to pamatoval, aby už se to neopakovalo ...“ Ježíš vztáhl ruku a vytáhl. A teprve potom se ozve jedna jediná věta, pár slov, které jsou na místě. Ale ta slova mají jeden význam, a sice říct Petrovi: „Příště, příště nepochybuju.“

Bratři a sestry, dnešní evangelium je příběh dvanácti apoštolů, který se odehrál v jedné noci. Ale je to taky příběh každého z nás, který se odehrává celý život. Někdy je jasno, někdy je polojasno. Někdy jsou úkoly, které zvládáme, dost často jsou

úkoly, které nezvládáme, na které nestačíme. Dost často máme kuráž a dost často pochybujeme. Ale máme si dneska odnést to, že Ježíš je ten, který nás hledá a který říká: „Proč se bojíš? Vždyť já jsem s tebou.“

Člověče, udělej co můžeš

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

14.08.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

20. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 56,1.6-7](#); 2. čtení [Řím 11,13-15.29-32](#); evangelium [Mt 15,21-28](#);

Bratři a sestry, s trochou nadsázky by se dalo říct, že dnešní evangelium nám vypráví příběh, který se Ježíšovi stal na dovolené (říkám „s trochou nadsázky“). Ježíš odešel s apoštoly mimo území Palestiny, mimo území obyvaného Židy, a to z několika důvodů. Jeden z těch důvodů bylo skutečně to, že si chtěl odpočinout, on i apoštolové, ale hlavně chtěl být s apoštoly trochu v ústraní, aby byli sami, aby měl čas s nimi mluvit. Ale i tady, můžeme říct do těch míst, kde už nebydli Židé, tak i do těchto míst se donesla Ježíšova pověst, pověst jako zázračného léčitele, pověst člověka, který má dobré srdce, který je připravený lidem pomáhat, který dobře umí poradit, ale také umí dělat zázraky. Takže se stalo to, že vůbec neměli čas, vůbec neměli klid. Naopak ta situace, jak nám ji předkládá dnešní evangelium, byla velmi rušná, taková skutečně, jak to tam na východě umí. Protože, jak to evangelista líčí, tak to vypadá, že tam bylo hodně lidí, překřikovali jeden druhého, tlačili se na sebe, apoštolům už to bylo nemilé, protože říkali: „Pošli ji pryč, ať už tady nekřičí. To je hrozný, my jsme chtěli mít chvíli pokoj, klid, a místo toho tady tlačence, strkanice a ještě se tady křičí.“

Ježíš zdánlivě nedělá nic, je takový odmítavý. To nám připomíná něco jiného, určitě jste to všichni zažili. Třeba na nějakém úřadě jste vystáli frontu k okénku, prostrčili jste tam ty svoje papíry a teďka ten úředník nebo kdo tam seděl, řekl: „Ha pane, paní, to jste tady špatně, musíte o patro výš.“ No a tak jste sbalili zas ty papíry a šli jste o patro výš a tam byla zas fronta na hodinu.

Nebo se to může stát úplně v jiné podobě. Člověk přijde třeba do nemocnice a tam mu zase řeknou: „Musíte na nějaké vyšetření támhle do pavilónu XY, patro já nevím kolikáté, dveře ... buch. Člověk si nezapamatuje dobře to číslo dveří a teď se tam motá, stojí, hledá a je z toho kolikrát zoufalý, ale co nejvíc člověka dokáže asi rozčítit nebo co je člověku nejvíc líto je to, že kolem chodí spousta lidí, kteří vědí, kde jsou ty správné dveře, to správné oddělení, ale ti lidé dělají jakoby nic. Nevšímají si toho, kdo hledá, toho, kdo bloudí.

Na první pohled Ježíš dělá to stejné, nevěnuje pozornost této ženě, která hledá pomoc, která prosí o tu pomoc. Ale Ježíš, když něco takhle dělá, tak ví proč. A proč tedy zdánlivě ji odmítá? Dělá to proto, aby ukázal, že víra téhle ženy je daleko hlubší, než víra těch mnohých posluchačů, kteří se k němu hlásí. Že víra této ženy, která je pohanka, Syrofeničanka, nepatří do vyvoleného národa, tak její víra je vzorem mnohým, kteří se považují za syny Abrahámovy, kteří se považují za příslušníky vyvoleného národa.

Židé mají jeden takový problém. Na jednu stranu oni jsou vyvolený národ a oni jsou na to pyšní, hrdí, a je to dobře. Ale na druhou stranu to vidí tak, že na jednom břehu jsou oni, vyvolený národ, a na druhém břehu je ten zbytek, ti, kteří vyvolení nejsou, pohané. A nám křesťanům se někdy stává něco podobného: „Tady jsme my, věřící, kteří se hlásíme k Bohu, a tam, tam je ten zbytek, ten nevěřící svět, který je špatný.“ A Ježíš říká: „Není to tak. Jsou lidé, kteří jsou dobří a zlí. Jsou lidé, kteří jsou věřící a jsou lidé, kteří jsou nevěřící, ale udělat tlustou čáru a říct: ‚Ti věřící jsou nalevo, ti nevěřící napravo, nebo naopak‘, to nejde.

Většinou, když ten bloudící člověk v té nemocnici stojí, tak se ho nakonec někdo ujme. Někdo, kdo to vůbec nemá v popisu práce, někdo, kdo by to vůbec nemusel dělat, ale řekne mu: „Pane, paní, co hledáte? Já vám poradím,“ a dovede ho tam, kam ten člověk se potřebuje dostat. Ježíš se takhle ujal této ženy. Ujal se jí, pomohl jí a ještě ji pochválil. To, co nejvíc asi zarazilo apoštoly, právě byla tady ta pochvala.

Bratři a sestry, Ježíš tady tímto svým přístupem chtěl říct: „Já udělám všechno. Ne jenom to, co musím, to, co mám přikázáno, ale udělám všechno, abych lidem pomohl.“ A od nás čeká podobný přístup: „Člověče, udělej co můžeš. Nedívej se na ty, kteří říkají: ‚To není moje povinnost, tohle nemusím a tohle musím,‘ ale udělej, co jde. Měj otevřené oči a neboj se vidět víru a dobré vlastnosti i tam, kde třeba ti ostatní je nevidí nebo kde je přehlížejí. Neboj se je vidět a neboj se to pochválit.“

Postoje ve mši svaté

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

21.08.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

21. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 22,19-23](#); 2. čtení [Řím 11,33-36](#); evangelium [Mt 16,13-20](#);

Začnu dnes trošku zeširoka. Nevím, jestli počítáte, jak jsem tady dlouho, ale za 14 dnů to budou tři roky, a nedělní čtení se střídají ve tříletém cyklu, takže vlastně už znovu začneme číst ta evangelia a vůbec všechna ta čtení, která jsme četli, když jsem přišel, a já jsem se snažil ve svých promluvách ty první tři roky tady mluvit o evangelích. S tím evangeliem vždycky v neděli úzce souvisí první čtení ze Starého zákona, takže jsme se vlastně někdy dotkli i toho prvního čtení. No a teďka, aby se to neopakovalo, tak pokud mě tady nechá pan biskup a pokud Pán Bůh dá a budu tady s váma další tři roky, tak se budeme bavit o druhém čtení. Jsou to vlastně vždycky listy apoštola Pavla. Je to teda něco, na co se nekáže moc často, ale je tam množství myšlenek, které jsou užitečné pro nás, pro naši víru, pro náš duchovní život. Ale ještě než to začne, tak několikrát, počítám tak dvakrát, třikrát, bych chtěl něco říct obecně nebo konkrétně o mši svaté a o našem prožívání té mše svaté. Je to vedeno takovou snahou, aby z nás tady nebyli jenom diváci, ale abychom si uvědomili, že jsme účastníky toho, co se tady děje, že máme být jakýmiis opravdu herci, ale v tom nejlepším slova smyslu.

Dneska to bude takové trošku praktické, možná trošku suché - o tom, co tady děláme, když stojíme, sedíme, klečíme a podobně, ale chtěl bych říct hlavně, proč to děláme. Nebojte se, nejsou žádné změny, nic se nechystá, ale chtěl bych se zmínit o těchto věcech z několika důvodů. Jednak pár lidí se mě na to ptalo a žádali mě, jestli bych o tom něco neřekl, protože teď třeba v létě jsou různé poutě a mše svatá se slaví třeba nějak netradičně, a potom, že lidé třeba nevědí, jestli mají klečat, a takhle. Takže ti, kterým je to jasné, prominou tady takové opakování. A teď už teda k tomu, co chci říct dneska k těm postojům ve mši svaté, které zaujímáme.

Když začneme od toho postoje, ve kterém se teď nacházíte vy, to znamená, že sedíte. Co to znamená, co nám připomíná sezení v kostele, nebo kdy se sedí v kostele? V kostele se sedí v okamžiku, kdy je takzvané „vyučování“. Sedíme a posloucháme Boží slovo, ať už Starý zákon, nebo právě čtení z nějakého listu, z dopisu. Sedíme také v okamžiku, kdy ten, kdo předsedá bohoslužbě, má promluvu. Sezení je postoj učedníka, toho, který naslouchá.

Jenom tak pro jakési doplnění – v době, kdy žil Pán Ježíš, to bylo přesně naopak. Učitel seděl a žáci kolem něho stáli, protože ten učitel měl jejich úctu a z úcty k němu oni teda stáli. Dneska se to úplně vyměnilo a je to přesně naopak a je to hlavně z toho důvodu ve škole, že by se jim těžko psalo, když by měli stát.

Jak víte vy starší, tak před II. Vatikánským koncilem tady v kostele nebylo sedadlo a kněz celou dobu stál. Dneska při těch prvních dvou čteních taky kněz sedí. Je to i z toho důvodu, aby bylo připomenuto, že i kněz nebo ten kdo předsedá bohoslužbě, kněz, biskup, třeba i svatý otec, že i tento člověk je v pozici toho, který naslouchá, že i tento člověk je učedníkem Božího slova a má se nad Božím slovem zamýšlet a uvažovat o tom, co to Boží slovo znamená pro něho. Jak jsme to slyšeli v komentáři, každý máme být tou skálou, každý si z toho máme pokaždé něco odnést.

Druhý postoj, který je ve mši velice rozšířený, je stání. Už je to postoj takový uctivější. Ten, kdo stojí, tak je připravený, ten, kdo sedí, ne. Nechci to nějak dramtizovat, ale všichni víme, že voják na stráži má stát. Ten, kdo hlídá, má být nějak pohotový. Ale třeba ve středověku a ve starověku to bylo taky tak, že stál sloužící. Neexistovalo, aby sluha seděl, musel skutečně být připravený splnit to, co po něm pán chtěl. A my tady stojíme před Bohem a vlastně to naše stání má ukazovat na to, že jsme právě připraveni nebo že chceme uskutečňovat ve svém životě to, co slyšíme, to, co od nás Ježíš čeká. Proto taky stojíme při evangeliu a při dalších částech mše svaté.

Takovým postojem nehlubší úcty je klečení, klečení anebo dokonce to, že si někdo před někým lehne. Tady v liturgii je to na Velký pátek, kdy kněz s příslušujícími na začátku obřadů si lehne před oltářem, protože na Velký pátek si připomínáme Ježíšovu smrt.

Víme dobře, že v dějinách to bylo tak, že zase různí ti sloužící si museli klekat, lehat před králi, před jinými lidmi a všichni víme, že to nebylo v pořádku, že to není dobře, když jeden člověk vyžaduje takovou úctu, takové pokofení od druhého člověka. Před Bohem klečení je znamením skutečně hluboké úcty. Člověk se sníží. Tím, že ohne člověka, tak se sníží skutečně jeho výška, ale hlavně se sníží duchovně. Víme, že někdy je to tak, že člověk se cítí takový malý a doslova ho to srazí na kolena. Jindy zase člověk potřebuje stát, aby právě vyjádřil tady to „Pane, stojím před Tebou, tady jsem a čekám, že Ty mě vyslyšíš“.

Ve mši svaté se klečí při dvou takových okamžicích – při proměňování, když přichází Boží syn mezi nás v podobě chleba a vína, a potom se doporučuje, aby člověk chvilku po svatém přijímání si kleknul. To je vlastně ten okamžik, kdy se setkává s Ježíšem. A jinak se většinou stojí.

Jsou kostely (ne u nás, ale většinou v cizině), kde třeba vůbec nejsou lavice, kde křesťané po celou dobu mše svaté stojí. Takhle to bylo na začátku, když se scházeli první křesťané. Oni se scházeli, kde to šlo. Když neměli místnost, scházeli se venku, když měli místnost, scházeli se v místnosti. Ale většinou ty místnosti byly malé a jich bylo hodně, tak aby se tam vešli, tak stáli. Nebylo za tím nic jiného, než jenom tyto praktické důvody.

A jak je to teda s tím, když se slaví mše svatá venku? Tak tam se stojí. Jak při proměňování, tak třeba při Beránku Boží, vlastně pořád se stojí. Je to, jak jsem říkal, připomínka toho, že stojíme před Bohem, že jsme připraveni udělat co On od nás čeká. Je to také v eucharistické modlitbě: „Děkujeme ti za to, že smíme stát před Tebou a můžeme Ti sloužit.“ Člověk vždycky někomu slouží, akorát jde o to, aby si vybral toho správného pána.

Poslední věc, která se tady v kostele odehrává, je naše chození. Nenachodíme toho tady moc, ale když je třeba slavná mše, tak jde první kříž. Ten kříž tam jde proto, abychom si připomněli, že jsme na cestě za Kristem, že On nás vede. Chodíte s dary, přinášíte to, co potom je proměněno na oltáři. Je v tom připomínka toho „Pane, my Ti dáváme, co máme“. Někdy toho moc není, ale co máme, to ti dáme – tak, jak se to zpívá v té koledě. A do té misky, obrazně řečeno, by každý z nás měl skutečně vložit to, co prožil, třeba ten uplynulý týden, nějaké poděkování, prosbu nebo něco takového. Každý z

nás by tam měl přidat něco svého. No a potom? Potom jdeme k přijímání. Zase je to naše připomínka toho: „Jsem na cestě za Ježíšem, jdu za ním a chci se s ním setkat. Teď se s ním setkám tady v tom proměněném chlebu, ale až odejdu z kostela, tak se s ním budu setkávat v lidech, v událostech.“

Bratři a sestry, tady tyto věci – sezení, stání, chození, to jsou věci, které se mění. V dějinách se měnily a budou se zase měnit. Vždycky to vychází z mentality národa, z mentality prostředí. Do II. Vatikánského koncilu to bylo pevně určeno pro celý svět. Dneska už to tak není. Třeba v Jižní Koreji nebo vůbec v Koreji třeba vůbec kněz nelíbe oltář nebo se tam nepokleká, ale kalní se. V Indii si nepodávají ruce, ale jak všichni víme, sepnou ruce a ukloní se jeden druhému. Prostě ta gesta byla změněna tak, aby to lépe odpovídalo mentalitě těch lidí, a tato gesta, to není to nejdůležitější. Co je důležité? Je důležité to, abychom měli otevřené srdce a otevřenou duši, abychom věděli, že se setkáváme s Ježíšem. A tady to vnější tomu má napomáhat. Rozhodně to nemá být brzda, ale má to být pomoc, abychom se setkali, abychom si Ježíše odnesli a dokázali z tohoto setkání s Ním žít v dalším životě.

Znát pravidla a vidět, jaký je cíl

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

28.08.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

22. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 20,7-9](#); 2. čtení [Řím 12,1-2](#); evangelium [Mt 16,21-27](#);

Bratři a sestry, naše dnešní zamyšlení se bude pořad točit kolem otázky: „Proč jsme v kostele,“ nebo jak se ptají děti: „A musím tam? A co tam mám dělat? Já se tam nudím.“

Včera byla zase svatba na kaplička, a ta kaplička, to je takový můj kontakt s realitou. Po svatbě tam přišli dva mladí a ten mladík říká: „Mohli bysme tady mít svatbu?“ A já říkám: „Mohli, no ale jak jste na tom? Aspoň jeden z vás musí být pokřtěný.“ Tak se zamyslel dlouze a pak povídá: „Hmm, asi nejsme, ale já se jdu zeptat.“ Za chvíli přišel i s dívkou a říká jí: „Seš pokřtěná?“ A ona hrdě prohlásila: „Jo, to jsem.“ A bylo teda vidět, že ona toho ví trochu víc, a říká: „A to bysme museli chodit na nějaký poučení, že?“ A já říkám: „No tak třikrát až čtyřikrát.“ „Hmm, to by nebylo nic pro nás.“ A tím to skončilo.

Bratři a sestry, proč se mnoho lidí toho bojí, proč se mnoho lidí nudí. To říkají ty děcka vždycky v neděli ráno: „A musím tam? Vždyť je to pořád stejný, a já se tam nudím, a je mi tam zima, a mě to tam nebaví. A proč tam musím?“

Bratři a sestry, zkusme to srovnat třeba s nějakým sportovním utkáním, třeba s fotbalem. Bylo by možná zajímavé srovnat to i třeba s těmi závody, které jsou tady za kopcem, ale zůstaňme u toho fotbalu. Trvá to déle, skoro jednou tolik, a přesto se tam nikdo nenudí. I ti, kteří sedí nebo stojí v těch ochozech, tak tam tleskají, křičí, povzbuzují a já nevím co. Nenudí se tam. Proč? Odpověď je celkem jednoduchá: oni znají pravidla. Vědí, podle jakých pravidel ti, kteří tam běhají dole po trávníku, podle jakých pravidel se tam pohybují a co je cílem. A to je ono. Znát pravidla a vidět, jaký je cíl. To je přesně to, co potřebujeme, abychom věděli, proč sem chodíme. Pro mnoho lidí je totiž přijít v neděli do kostela cílem, to je cíl. Ale to je málo, to je hrozně málo. Cílem není jenom někde tady být, odsedět. Cílem je setkat se s Bohem, ale taky setkat se s člověkem. To není možné od sebe oddělit.

Můžeme říct, že smysl toho, proč jsme tady, vyjadřuje chvalozpěv: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle,“ protože poděkovat Bohu, oslavit ho, odprosít, poprosit o pomoc do budoucna, to je cíl, ale z toho také vyplývá důsledek: „Pokoj lidem dobré vůle.“ My si často myslíme, že ten náš pobyt na mši, že to je něco izolovaného. My to tak nějak kouskujeme. Říkáme si: „Něco je tady v kostele a něco je venku.“ Ne. Ne nadarmo Koncil si přeje, aby oltář, na kterém se slaví mše svatá, se podobal stolu, aby nám připomínal naše rodiny, naše domovy, abychom si uvědomili, že Ježíš, když slavil poslední večeři, tak ji neslavil v žádném chrámu, v žádné synagoze, ale slavil ji, můžeme říct, v rodině, v domě s rodinou svých apoštolů. Všichni ti, kteří tam byli, to byla jeho rodina.

Takže ten oltář má být spojený s našimi rodinami. Máme sem přicházet, abychom tady slavili. Co to znamená „slavit“, co je to slavnost? Opakem slavnosti je všednost. Co to je všednost? No to je to, že musím o pěti vstávat, abych byl o šesti v práci, honem zhltnu nějaký kus rohlíku, napiju se něčeho a už letím. Autobus bude zase pěkně narvaný, venku prší, no to bude hrozný. Vráťím se z té práce, nakoupit, vyprat, uvařit, poklidit, zkontrolovat děckám úkoly a už je zase večer. Ještě možná doma něco opravit. To je všednost, to je to, když jsem zapřažený.

Slavnost? To je to, když mám čas – na druhé, na sebe, když máme čas jeden pro druhého. Každý, kdo si nechá vzít slavnost, tak je hloupý, ochuzuje se o mnoho. Volná neděle vznikla tak, že když císař Konstantin dal křesťanům svobodu, tak první, kdo si dodal odvahy, byli, řekli bychom dneska, státní úředníci – soudci a tady z toho okruhu. Přišli a řekli: „Když máme tu neděli dobře prožít, dobře oslavit, my bychom chtěli mít volno.“ A on jim dal volno. Byla to výsada. A takhle to volno později chtěli další a další. Je to zvláštní, v určitém momentu to volno chtěli obchodníci, aby nemuseli mít v neděli otevřeno. Dneska je to přesně naopak. Už se číhá na to, až půjdou ti lidi z kostela, aby si šli nakoupit. Ale já to říkám z jiného důvodu: každý si musí to volno udělat, nesmí si ho nechat vzít.

Máme slavit. Co to znamená slavit? Neslaví nikdo sám, to není možné. I děti, když mají narozeniny, tak zvou svoje kamarády a říkají: „Pojďte to se mnou oslavit.“ Kdyby někdo řekl: „Budu mít narozeniny, budu je slavit.“ A druhý by se ho zeptal: „Jak?“ „Budu sám.“ A pak řekl: „Ty seš nějaký divnej, to přece není možné.“ Člověk nemůže slavit sám, potřebuje k tomu ty druhé, a tak se tu scházíme, abychom slavili. Scházíme se k hostině. Takovým starším archaičtějším pojmenováním se říká, že je to obětní hostina. Nezní nám to moc dobře a moc tomu nerozumíme, ale je to tak. My si totiž připomínáme Ježíšovu oběť.

Co je to oběť? To je něco, co člověk udělá zadarmo, že se něčeho vzdá, o něco přijde, něco ztratí. Nevěřící svět obět neuznává a říká každému: „Ty jsi hloupý. Ty jsi hloupý, když děláš něco navíc. Ty se ochuzuješ o peníze, o slávu, o uznání. Ty jsi hlupák, že se něčeho vzdáváš, že nevyužiješ všechny možnosti, které máš.“

Každá oběť má dvě takové části. Napřed rozhodnutí, že ten člověk si řekne: „Tak já půjdu a něco udělám. Vidím, že někdo potřebuje nějakou pomoc, tak třeba půjdu a něco mu dám. Nebo prostě půjdu a ten den mu pomůžu, strávím to s ním.“ Napřed je to rozhodnutí. A potom? Potom je to uskutečnění.

Ježíš na Zelený čtvrtek apoštolům oznámil své rozhodnutí: „To je moje tělo, které se za vás vydává, to je krev, která se za vás prolévá.“ A v pátek se to naplnilo. A my si to při každé mši připomínáme. Protože v našem životě je to často tak, že stačí to rozhodnutí, ale připomínáme si, že Ježíš to dokončil, dokončil. Proto taky se to tu nemění. Mění se první část – čtení, opakují se jednou za tři roky. Ale potom to dál je skutečně pokaždé stejné. Je to proto, že je to jakýsi kořen.

Každá rostlina, pokud má dobře růst, musí mít v pořádku kořen, bez toho kořene to nepůjde. A proto sem chodíme na mši svatou, abychom se vraceli k tomu kořeni, abychom se ten kořen snažili čím dál víc pochopit a abychom se to snažili víc a víc prožít. Kolem nás se děje mnoho změn a je skutečně pravda, že člověk v kostele nehledá nějakou změnu, že tady hledá jakousi jistotu, trvalost. Ta jistota je ne v tom, že se nemění „kdy se sedí a kdy se stojí“, ale v tom, že Ježíš řekl: „To je moje tělo a to je moje krev,“ že to naplnil, že to uskutečnil a že to platí. Takže my se tady učíme v kostele i mít ducha oběti, vzdát se něčeho, když to bude potřeba.

Církev v konstituci o liturgii ve II. vatikánském koncilu řekla, že liturgie je zdroj a vrchol činnosti církve. Když se nad tím zamyslíme, je v tom určitý paradox. Zdroj, surovina, to je něco, co je na začátku. Vrchol, to je nějaký výrobek, něco, co je na konci. Jak to jde dohromady? Církev tady touto větou chce říct, že je to spojené, že se to proplétá, že se to nedá oddělit. Že liturgie je něco, z čeho bereme sílu, něco, z čeho čerpáme, ale něco, co taky musíme dělat, bez čeho by to nešlo.

Poslední velké pronásledování v Římské říši bylo za císaře Diokleciána, a ten se rozhodl, že církev zničí tak, že zakáže bohoslužby. A takhle v Kartágu chytili několik křesťanů, kteří přišli na mši. Když je přivedli před prefekta, tak on jim říká: „Proč jste tam šli? Vždyť jste věděli, že tam na vás budeme čekat, že vás tam zavřou.“ A oni mu na to řekli: „My musíme, my jsme museli. Bez toho by to nešlo, my bychom bez mše svaté nemohli být křesťany. Je to určitě velký důvod k zamyšlení, velký takový impuls.“

Úplně první křesťané, kteří byli většinou otroci, tak se scházeli v neděli ráno za svítání, tak kolem čtvrté hodiny, protože ty otroky v této době nikdo nepostrádal, nikdo je nepotřeboval. Dneska by nepřišel nikdo a z takovou trochou nadsázky řeknu, je otázka, jestli by přišel farář.

Skutečně bratři a sestry, zamysleme se tady nad tím. A nemusíme chodit tak daleko. Úplně poslední příklad je asi z poloviny 20. století v bývalém Sovětském svazu, kde se v padesátých a šedesátých letech začalo šířit křesťanství, hlavně evangelické církve, a tehdejší moc nevěděla, co s tím. Bála se zakročit otevřeně, ale nechtěla to nechat jen tak. A tak vymysleli takový hodně rafinovaný a zrůdný plán, a sice tajná policie najala několik desítek lidí, většinou to byli vojáci, kteří vždycky vtrhli na místo, kde tady tito evangeličtí křesťané měli bohoslužby, kde se scházeli, a zbili je tam, dost surově. A ta oficiální moc dělala, jako že o ničem není, a že to jsou určitě sovětští občané, kteří vystupují proti tomuto tmářství, a že se jim prostě nelíbí, jak tady ti lidé mají, jak tomu říkali, „náboženské rejdy“.

A takhle jeden důstojník si všiml, že jedna dívka je tam pokaždé, pak věděl, že se jmenovala Nataša. A jemu vrtalo hlavou a říkal si: „Proč ona tam chodí, proč tam pokaždé je, když ví, že ji pokaždé hrozně zmlátíme. Co ji tam vede, co ji tam táhne?“ A tohle tohoto člověka dovedlo nakonec k víře.

Bratři a sestry, to, že jsme tady, to není cílem, to je prostředkem, abychom se setkali s Bohem a také jeden s druhým, s tím, kdo je vedle mě.

Můžeme těm dětem, které se ptají: „A proč tam mám jít? Proč tam musím?“, můžeme jim odpovědět: „Musíš. Naše rodina tam vždycky chodila, chodíme tam. Konec, basta, tečka.“ Anebo? Nebo můžeme o těchto věcech přemýšlet, můžeme hledat odpověď sami pro sebe a potom se snažit tady tuto odpověď předat těm dalším. Myslím, že je celkem jasné, správná je tahle druhá možnost, tak na to nezapomeňme.

Evangelium nás vychovává ke svobodě

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

04.09.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

23. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ez 33,7-9](#); 2. čtení [Řím 13,8-10](#); evangelium [Mt 18,15-20](#);

Dnes budeme pokračovat v našich úvahách o mši svaté. Jak víte, tak jsme posledně zůstali u takové otázky, kterou často kladou děti: „A proč vlastně do toho kostela chodíme? A proč tam musím jít?“ A děti tu otázku vysloví nahlas. My dospělí často třeba i nemáme odvalu. A tak se tady teď vlastně snažíme poskládat jakousi mozaiku důvodů „proč“.

Chtěl bych do té mozaiky přidat dneska dalších několik střípků. Jenom pro připomenutí, tak to, že chodíme sem do kostela, to není už cíl. Cílem je setkat se s Bohem. Cílem je, abychom, řečeno slovy Písma, posílili, obnovili svoji víru, naději a lásku. To je cíl a k tomu máme vícero prostředků. Ten nejhlavnější je právě mše svatá, účast na eucharistii.

Proč tady máme znovu být? Jde o to, že mše svatá formuje naše životní postoje. První křesťané mnohem víc děkovali, mnohem víc, než my. Takový pozůstatek tady tohoto děkování zůstal ve mši svaté na začátku bohoslužby oběti, kdy je dialog: „Pán s Vámi. I s tebou. Vzhůru srdce. Máme je u Pána.“ A teď za chvilku ten kněz říká: „V pravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, abychom Ti vždycky a všude Bože vzdávali díky.“

Toto „vždycky a všude vzdávat díky“, to bylo takové krédo, taková myšlenka pro život prvních křesťanů. Ne, že by bylo špatné prosit, to ne, ale má to být v rovnováze. Vzpomeňme na to, kolik je mší svatých s úmyslem „prosba“ a kolik je na poděkování.

V podstatě já se s tím setkávám pořád: „Pane faráři, jdu na operaci, vzpomeňte na mě při mši. Pane faráři pojedu někde, pamatujte na mě.“ Proč ne? Ale to je první krok. A pak je potřeba udělat ještě druhý krok. Třeba: „Pane faráři, operace dopadla dobře, poděkujte za mě. Vrátil jsem se, dobře to všechno dopadlo, poděkujte.“ Aby nezůstalo jenom u toho jednoho kroku, aby tam byl i ten druhý, to poděkování.

Děkování se má stát naším životním stylem. Životním stylem mnoha lidí je pořád, že o něco škemrají, o něco prosí, pořád někde něco shánějí a mají pocit, že pořád jim něco chybí. V okamžiku, kdy začneme děkovat, tak si uvědomíme, kolik toho dostáváme a uvědomíme si, jak jsme bohatí.

Další takový důvod, proč tu být, je to, že evangelium nás vychovává ke svobodě. Evangelium je norma, podle které máme řídit svůj život. Lidé řídí svůj život podle všelijakých norem. Někdo řídí svůj život podle sousedů: „Co by tomu řekli sousedi? Musím si dát pozor na lidi, abych nezavdal příčinu, abych se nedostal do řečí.“ To je taky norma, i když teda ne zrovna vysoká a myslím, že mnoha z nás by nevyhovovala. Mnoho dalších lidí se řídí tím, co se jim říká v reklamě. Tady už je to horší, protože co je účelem reklamy? Prodat.

Bratři a sestry, účast na mši svaté nám pomáhá, vychovává nás k tomu, abychom se řídili podle evangelia. My musíme mít nějakou normu, podle které se budeme řídit. My to nedokážeme, abychom sami se udrželi v pravdě, abychom zůstali v pravdě. Vždycky se potřebujeme na někoho nebo na něco dívat. Tím někým je Ježíš.

Zhruba před sto lety bylo všechno v mezilidských vztazích založeno na objektu, právě na tom, co by tomu řekli lidi. Takže to bylo tak, že všichni ti, kteří měli v obci, ve farnosti, ve městě, na vesnici nějaké slovo, tak v tom kostele v neděli být museli. To by nešlo, pan starosta, řídící, aby tam nebyli. To by nešlo, to by nemohli zastávat tu funkci.

V minulém režimu tady ta úloha „kolektivu“ byla ještě posílena, protože v marxistické ideologii se jasně říká, že to hlavní je kolektiv, že jedinec neznamená nic, že ten se může odsunout a hlavní je ta masa.

No a teď před nějakými zhruba patnácti lety došlo ke změně. Došlo ke změně a my naplno prožíváme opačný pól tady tohoto, a sice, že je to všechno založeno na subjektu, na jedinci, na tom, jak ten člověk to vnímá. To znamená, že když já řeknu: „A mně se to nelíbí,“ tak je to špatně. „Mně se nechce, tak to neudělám.“ Naopak: „Mám náladu, tak to udělám.“ Jak mně se hodí, nehodí nebo takhle. Tohle se dá aplikovat tak možná v otázce zmrzliny – mám chuť, tak si dám zmrzlinu. Jenže mnoho lidí to aplikuje v daleko důležitějších otázkách, to je právě v otázce vztahu k druhým lidem: „Mám z toho člověka nějaký užitek? Tak s ním budu kamarádít.“ „Nemám? Tak proč bych s ním kamarádil.“ Nebo: „Hodí se mi s tím člověkem zůstat? Tak s ním budu.“ „Nehodí se mně to, už se mi okoukal? No tak ho opustím. Prostě už mě to s ním nebaví.“

Bratři a sestry, evangelium nám pomáhá, abychom se dokázali chovat jako svobodní lidé a abychom tu svobodu dokázali dobře používat, protože to neumíme. Musíme si otevřeně přiznat, že to neumíme, že tady v tomto máme ještě hodně se co učit, protože mnoho lidí se dneska ohání svobodou. Zase se mluví o tom, že někteří lidé mají u nás strach, že bude potlačena svoboda shromažďování a svoboda projevu. Je to skutečně tak? Ne. Mnoho lidí tím zastírá svoje pravé smýšlení, mnoho lidí tím maskuje svoji touhu po drogách, po alkoholu, po zneužívání té svobody.

Bratři a sestry, evangelium je norma, která nám má pomoci, abychom se nenechali vláčet, abychom nebyli zmítáni nějakými chvilkovými názory, abychom nebyli zmítáni tím, čemu se říká „módní názory“, které dnes platí a zítra neplatí, ale abychom skutečně stavěli na tom, co vydrží.

Tady je potřeba zmínit ještě jednu věc. Někdy rodiče říkají: „Máme tlačit na svoje děti, aby s námi šli do kostela?“ V určitém věku, hlavně když jsou ty děti menší, je potřeba říct ano, ale s rozumem. Víte, rodiče musí přitlačit v mnoha věcech, v mnoha směrech, protože kdyby nepřitlačili, tak by se to dítě nenaučilo vůbec nic. Konec konců nenaučilo by se ani zavázat si boty, nenaučilo by se oblékat, nenaučilo by se nic.

Už Marie Terezie přišla na to, že je potřeba, aby všichni chodili do školy, aby se všichni naučili číst a psát, a tak stanovila u nás povinnou školní docházku. A nikdo se s nikým nebaví. Prostě je to tak a tak to bude a to dítě tam do té školy pošlete, protože je to potřeba. A takhle nějak je to i v ostatních směrech výchovy, v ostatních oblastech. Ale je zde velké nebezpečí v oblasti víry, že to dítě získá určitou averzi, odpor. A ten odpor to dítě získá tenkrát, když zjistí, že rodiče to neberou tak vážně, jak mu říkají, že rodiče to neberou tak vážně, jak to na první pohled vypadá. Takže aby se tady nevytvořila tato

averze, tato nechuť, tak tam musí být ze strany rodičů skutečně stoprocentní upřímnost. Nesmí tam být žádná hra, nesmí tam být něco předstíraného, ale upřímnost. A když je to potom takhle upřímné, tak se není čeho bát.

Bratři a sestry, co říct na konec? To nejdůležitější, co jsem už říkal – mše svatá nám má pomoci formovat náš životní postoj. Má to být postoj děkování, ve kterém si uvědomíme, jak jsme bohatí. Náš postoj, naše zásady, náš život má spočívat na něčem trvalém. To je evangelium a příklad Pána Ježíše.

Takže ať se nám daří, abychom v našem životě uplatňovali postoj děkování a vždycky, když přijde na to, že se budeme mět rozhodnout, abychom si položili otázku: „Jak by to asi udělal Pán Ježíš? Co by asi řekl?“ A podle toho jednejme.

Proč mám odpustit?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

11.09.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

24. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sir 27,33-28,9](#); 2. čtení [Řím 14,7-9](#); evangelium [Mt 18,21-35](#);

Bratři a sestry, dnes se budeme bavit o odpuštění, usmíření, ale zároveň budeme taky pokračovat v těch našich úvahách o mši svaté, protože ty texty se výborně hodí k úvodu mše svaté – k úkonu kajcnosti.

Už první čtení ze Starého zákona bylo takové velmi ostré. Člověk si často říká: „Proč bych měl odpustit? Proč já mám být první? Ať je ten druhý první. Já přece nebudu první.“ Bratři a sestry, uvědomme si jednu věc: že nejsme první. První je Bůh a ten nám odpustil bez podmínky. Takže my budeme druhí a pokud se necháme předběhnou někým jiným, tak třetí, čtvrtí a nevím kolikátí. Ale první nebudeme, to místo patří Bohu.

Syrachovec, aby vyburcoval čtenáře nebo i své vrstevníky, tak jim tam říká jednu takovou velmi důležitou věc a říká jim to pěkně natvrdo: „Uvědomte si, kde všechny vaše spory skončí. Na hřbitově. Tam vedle sebe leží, ať byli přátelé, nepřátelé, ať spolu za života mluvili nebo nemluvili, tam se srovnají všichni. A ten Syrachovec říká: „Ale to přece není cílem, až ten klid na tom hřbitově, cílem je, abyste spolu vycházeli, abyste spolu komunikovali, abyste spolu žili v přátelství a pohodě.“

A Ježíš? Ježíš na to odpovídá trochu jinak, poeticky. Podle některých rabinů se skutečně mělo počítat, kolikrát za den odpustím. Odpustit za den sedmkrát, ono to je dost. Kdybychom to počítali, tak bychom zjistili, že nedojdeme denně k číslu sedm, ale Ježíš říká Petrovi: „Nepočítej to, takhle to nedělej, o to tu nejde. Nejde o to, aby sis dělal čárky, abys těm druhým říkal: „Tak to bylo podruhé, potřetí a bacha, už se blížíš sedmičce.“ Ne. Ježíš říká Petrovi: „Odpusť vždycky, kdy je to potřeba.“ Protože člověk, který neodpouští, tak si dělá takové vězení, staví si kolem sebe takový domeček ze své ukřivdnosti: „A ten se na mě špatně podíval a ten mi udělal tamhle to napříč a ten mi nevyšel vstříc a takhle.“ A takový člověk, když do toho zabředne, tak to klidně může skončit až u psychiatra, protože ten člověk potom žije ve své ukřivdnosti a v tom, jak je obklopen nepřáteli.

A Ježíš říká: „Ne, je to úplně jinak.“ To podobenství, ten příklad, který Ježíš dal, to je něco, co je stále živé. Stojí tam na jedné straně nějaký místodržící, který nakradl obrovský majetek. Podle přepočtů se říká, že by to bylo nějakých dvacet, pětadvacet tun stříbra, obrovský majetek. Ježíš tam mluví o služebníkově, ale je to služebník nějakého krále. A teď, neříká tam sice jméno, ale Ježíšovým posluchačům se tam určitě vybavili konkrétní lidé, jako nás napadají konkrétní lidé a říkáme si: „Ti to přece nemohli získat poctivým způsobem, ti to museli nahrabat, vytunelovat, ti museli někoho prachsprostě okrást.“ A když slyšíme o tom, že někdo takový byl zatčen, že ho zavřeli, že ten majetek musel nějakým způsobem vrátit, tak si říkáme: „Dobře mu tak, konečně na něho došlo, konečně ho odhalili.“

Takže Ježíš na jednu stranu dává takovéhoho nesympatického člověka, který nahamounil pěkně velký majetek, a na druhou stranu dává člověka, který dluží zhruba tak tisíc korun. A teď je to na srovnání.

Bratři a sestry, ten člověk, který nahamounil ten velký majetek, říká králi: „Měj se mnou strpení a já ti to vrátím.“ Není schopen to vrátit. To je prostě tak obrovská částka, že to člověk není schopen vrátit. A ten král neříká: „Tak dobře, já ti ještě teda poshovím, udělám ti splátkový kalendář a ty to budeš do konce života splácet,“ říká: „Já ti to odpouštím.“

Je to naprosto radikální řešení, se kterým my bychom třeba nesouhlasili, protože bychom řekli: „Ale vždyť on to nakradl. Proč mu to odpouštíš? Ať to pěkně vrátí.“ Bratři a sestry, my jsme v roli tohoto člověka, který dostal strašně moc, a Bůh říká: „A já ti odpouštím všechno, co jsi udělal špatně, já ti to odpouštím bezpodmínečně, jenom proto, žes přišel a řekl: „Odpusť mi.““

A co chce za to Ježíš, co chce za to Bůh? Abychom jednali podobně, abychom byli ochotni odpustit, abychom si nestavěli takovéto vězení, do kterého se zavřeme sami, abychom přenechali pomstu, trest Bohu, abychom dokázali odpustit. To neznamená nechat si všechno líbit, to neznamená nechat si, jak se říká, na sobě štípat dříví, ale to znamená mít postoj, jaký má Bůh. Je to postoj určité velikorysosti. Nepočítat, nedělat si čárky křídou, nedělat si zářezy na futrech. Odpouštět proto, že vím, že já to potřebuju, že já jsem ten větší dlužník, že Bůh se ke mně zachoval takhle.

Zkusme se vžít do okamžiku, kdy Ježíš visí na kříži a říká: „Otče, odpusť jim.“ Myslíte si, že to pro něho bylo lehké? Určitě ne. Ani pro nás to nebude lehké, ale má nás k tomuto vést vědomí „i já se stavím do role prosebníka, který prosí Boha, aby mi odpustil.“ Děláme to na začátku každé mše svaté. Máme na to tři způsoby, aby se měnila forma, aby to nebylo tak jednotvárné, ale cíl je stejný: uvědomit si, že já jsem ten dlužník.

Při tom jednom úkonu kajcnosti, při tom nejčastěji používaném, se takzvaně bijeme v prsa. Možná, že už na to ani nemyslíme, a je to škoda. Všichni znáte takový výraz, obrat, který se říká, když nám jde o to, aby člověk byl upřímný, aby řekl pravdu. Ta věta je: „ruku na srdce, že ...“. To je ono. To bití v prsa, to je ta ruka na srdce, kdy říkáme Bohu: „Na nic si před Tebou nehraju, nic před Tebou neschovávám. Ty mě znáš, Ty víš, jaký jsem, já tady stojím a prosím Tě, aby ses nade mnou smíloval.“

Bratři a sestry, proč je to při každé mši svaté? No protože do toho padáme každý den znovu a potřebujeme to. Ale to je jedna stránka, jedna strana mince. Druhá strana mince je velmi radostná. Při každé mši máme prožít právě tu radost, že nám to Bůh odpouští, že Bůh nám to nepřipomíná, že v Božích očích odpustit znamená zapomenout. „Už to nikdy nevzpomenu.“ Při každé mši máme prožít tady tuto radost. V každé mši prosíme za celý svět, za církev, za sebe, za naše rodiny, příbuzné, přátele i za naše zemřelé předky. Ale dřív, než prosíme za všechny tyto lidi, tak se stavíme do role toho dlužníka, který prosí Boha, aby mu odpustil. A tak je to v pořádku, tak to má být. Takže kéž je pro nás to gesto „bití v prsa“ něčím živým, ať je to skutečně to „ruku na srdce“. Ať prožijeme na jedné straně to, že potřebujeme odpouštění, ale ať prožijeme tu velikou radost, že Bůh nám to odpuštění dává, kdykoliv ho o něho prosíme, a že není takový, že by se nechával prosit příliš. Stačí upřímně říct a On nám okamžitě přichází vstříc se svým odpuštěním. Kéž tedy je toto gesto v našem životě živé.

Boží slovo se děje v mém životě

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
18.09.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
25. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 55,6-9](#); 2. čtení [Flp 1,20c-24,27a](#); evangelium [Mt 20,1-16a](#);

Bratři a sestry, budeme pokračovat v našich úvahách o mši svaté, ale na začátek bych chtěl aspoň trochu přiblížit dnešní evangelium.

Vidíme, že v době Pána Ježíše byly stejné problémy, jako jsou v době naší. I tenkrát se těžko sháněla práce, i tenkrát byli lidé, kteří si záviděli, jak se říká, pár korun, lidé, kteří podezírali ty druhé, že ti druzí se flákali, že nedělali a že to ještě dostali dobře zapláceno, že i v době Pána Ježíše byli lidé, kteří si záviděli „nos mezi očima“. A hlavně tam byli lidé, kterým vadilo, že někdo druhý je velkorysý, dobrý, že je lepší, než oni. A tahle závist velmi, velmi otravuje ovzduší mezi lidmi a bere chuť cokoli dělat a o cokoli usilovat. Ale to Ježíšovo podobenství nám právě říká, že Bůh se tady tímhle nenechá odvrátit od toho svého, můžeme říci, dobrého díla, že Bůh ho vždycky bude konat ve světě a chce, abychom se ani my nenechali otrávit, abychom si nenechali vzít chuť konat dobro a abychom ho tady v tom následovali.

A teď už k těm našim úvahám o mši svaté. Posledně jsme hodně uvažovali o úkonu kajičnosti a říkal jsem tady, že jsou tam dva takové momenty, které jsou velmi důležité, můžeme říct oba jsou stejně důležité. Ten první moment – naše pokoření, uvědomit si, že jsem chybuji. Ale stejně důležitý moment je ten uvědomit si, že mně bylo odpuštěno, že mi je odpuštěno, a toto dává velikou radost.

Chtěl bych teď nabídnout takové jakési „schéma mše svaté“. Všichni to známe, je to v různých příručkách, katechizmech a takhle, a zpravidla si to člověk není ani schop zapamatovat, jak je to složitě. Já bych tady chtěl nabídnout schéma, ke kterému možná někteří teologové by měli výhrady, protože bude velmi jednoduché, bude zapamatovatelné a hlavně bude možné ho uvést do života. Nebude tedy vyčerpávající, ale funguje. A sice je to úplně stejné schéma, jaké je, když přítel přijde navštívit přítele, přítelkyně přítelkyni.

Jak to začíná, taková návštěva? Tak začíná třeba už tím, že se na ni oba těší a ten, kdo jde na návštěvu, uvažuje a říká si: „Co mu přinesu, jaký dárek, čím ho překvapím?“ Naopak zase hostitel si říká: „Co mu nachystám, čím ho pohostím?“ Oba se na to setkání těší.

Potom ten člověk přijde, hostitel ho pěkně přivítá, ten dotyčný si sundá kabát, opuceje boty nebo se přezuje, potom ho někde hostitel uvede, oni si sednou, mluví spolu, naslouchají jeden druhému, mají jeden pro druhého čas a nakonec to ještě třeba vrcholí tím, že jdou ke stolu a je občerstvení. Vymění si dárky, to co přinesl host hostiteli, a třeba hostitel dá na rozloučenou svému hostu taky nějaký malý dárek a rozcházejí se.

Tohle schéma lze bezesbýtku uplatnit na mši svatou, funguje to. A jestliže vždycky si to takhle nějak proberu a zeptám se sám sebe, co tam nesu, co jsem si odnesl, jestli jsem skutečně se nechal pohostit, jestli jsem poslouchal, jestli jsem přijímal, tak ta účast na mši svaté nebude jenom mechanická, ale bude opravdová. Žijeme v době hromadných sdělovacích prostředků a těch informací je velká záplava, toho, co se na nás hrne, a tak my už se tak nějak podvědomě tomu bráníme tím, že to k sobě nepouštíme, že to posloucháme, jak se říká, na půl ucha. Tady v kostele bychom měli být „jedno velké ucho“. Neměli bychom brát Boží slovo jako něco, co se stalo před dvěma, dvěma a půl tisíci lety, ale jako něco, co se děje v mém životě. Je to Boží slovo, ne slovo lidské. Boží slovo je nadčasové a Boží slovo promlouvá ke každému z nás.

Nedávno jsem měl takový postřeh, to se skutečně stalo. Dotaz: „Pane faráři, říkal jste to kázání taky „někde jinde“? Já říkám: „No, podobný to bylo.“ „Tak je to dobře, tak to taky slyšeli.“ To je úplně špatně. To je úplně špatně, jestli to slyšel někdo druhý nebo takhle. To je vždycky pro mě. Je to Boží slovo, ten kněz už k tomu jenom něco přidává, ale to podstatné je Boží slovo a je podstatné, jestli já ho k sobě pustím. Můžeme říct: „Ale ono mi to někdy nejde.“

Takový příklad. Říká vnuk své staré babičce: „A babi, proč do toho kostela chodíš? Vždyť už skoro nevidíš, neslyšíš a stejně si nic z toho tam nepamatuješ. Tak proč tam chodíš?“ A babička mu říká: „Dones cedník.“ Donese cedník a ona mu říká: „Napušť do něj vodu.“ „Ale babi, vždyť v cedníku voda nebude držet.“ „Udělej to.“ Tak ho donese a ona mu říká: „Tak co?“ „No voda tam není, ale je mokrá.“ To je ono. Bratři a sestry, nejsme schopni zachytit všechno, zdaleka ne, to bychom byli moc a moc pyšní, ale něco v nás zůstane, když se budeme snažit, když budeme chtít. A zpravidla to, co v nás zůstane je právě tolik, kolik potřebujeme ke svému životu třeba pro ten další příští týden.

Když se zamyslíme nad Božím slovem, tak vždycky tam najdeme něco, co se dotkne nás osobně, o čem si řekneme: „Vždyť to je opravdu napsané jak pro mě.“ Já jsem se musel, když teď řeknu svoji zkušenost, včera fakt smát. Jak asi většina z Vás ví, kdo jste tu byli minulou nedělí, byla brigáda, že to bylo velmi podobné, jak ti dělníci na vinici. Tak jsme se sešli mezi tou osmou, půl devátou, sešlo se nás osm a dělali jsme a potom hlavní, co bylo, tak jsme dělali vjezd ke garáži, abych mohl vyjet s autem, nebo i zajet. No a odpoledne už jsme toho měli plný brejle a nikdo nepřišel a potom už museli domů a já jsem tam byl do půl sedmé, abych to dodělal. Takže potom, když jsem si to srovnal s tím podobenstvím, tak jsem si říkal: „Jo, i kdyby o pěti někdo přišel, tak bych ho velmi uvítal, jak už mě bolely záda.“ :) Nepřišel. No nic, ale to vám říkám jako svoji osobní takovou zkušenost nebo postřeh tady s tím.

Nic, posuneme se dál. Na samém závěru bohoslužby slova je modlitba „Věřím v Boha“ a přímlyvy. Jestli jste si všimli, tak všechny modlitby, které jsou tady ve mši, tak jsou v první osobě množného čísla – „my“, pouze modlitba „Věřím v Boha“ je v první osobě jednotného čísla. Proč? Jak je to možné? No protože prvních zhruba tisíc let tato modlitba nebyla ve mši a nevznikla kvůli mši svaté. Bylo to naopak křesťní vyznání prvních křesťanů, které oni skládali, než byli křtěni. V tom prvním tisíciletí bylo křtěno hodně dospělých lidí nebo většina byli dospělí. Potom, jak se změnila tady tato praxe a už byli křtěni hlavně děti, tak tady ta modlitba nebyla používána tak často a oni si řekli: „Vždyť je to škoda. Vždyť je to škoda a my ji zapomeneme. A my chceme si připomínat čemu věříme, komu věříme, na koho spoléháme.“

Znovu takový odkaz na ty sdělovací prostředky, na reklamu a takhle. Nám se podsouvá, komu máme věřit, nějakému přípravku, na co máme spolehnout. A vidíme, jak je to krátkozraké.

Takže každou neděli každý z nás má možnost i tou osobní formou si tak nějak znovu připomenout, na co spoléhám, na koho spoléhám, komu jsem svěřil svůj život, a mám možnost se k tomu znovu nějak vědomě přihlásit. Ne jenom to odříkat, ale vědomě se přihlásit ke své víře v Boha.

A nakonec jsou přímluvy. Ty přímluvy mají většinou pevnou strukturu a prosíme tam za církev, za její služebníky, za státníky, politiky, vůbec za různé události z občanského života, za to, co se zrovna ve světě děje, potom tam prosíme vždycky za ty, kteří jsou přítomni a za místní farní obec a zpravidla poslední přímluva bývá za naše zemřelé, protože i ti patří k té farní rodině. Tady v těchto přímluvách se mění naše postavení. Na začátku mše svaté každý z nás je prosebník, který prosí za odpuštění. V přímluvách jsme přímluvci, jsme těmi, kteří se přimlouvají.

Přímluvce, ten má vždycky velkou moc. Že jo, když něco potřebujeme a neznáme se dobře s tím, kdo to může rozhodnout, tak hledáme nějakého přímluvce. Říkáme: „Ty, hele, zajdi tam. Řekni mu, že bych potřeboval. Já si netroufám, popros ho.“ Jsme přímluvci. Takže neberme to jenom zase tak automaticky, ale uvědomme si, jakou možnost tady máme.

Takže když to, bratři a sestry, dneska celé shrnu: zkusme si odnést z této mše svaté to schéma. Moje účast na mši svaté je návštěva u dobrého přítele, u dobré přítelkyně. A mám se na to těšit, mám tam přinést dárek a mám si odnést. Snažme se na to nezapomenout a snažme se, aby to fungovalo v životě každého z nás.

Oběť znamená něčeho se vzdát

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.09.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

26. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ez 18,25-28](#); 2. čtení [Flp 2,1-11](#); evangelium [Mt 21,28-32](#);

Bratři a sestry, v našich úvahách o mši svaté se dostáváme k druhé části, která se nazývá Bohoslužba oběti nebo Stůl Božího Těla. Vlastně celá tady ta část probíhá u oltáře. Po II. vatikánském koncilu ten oltář má znovu podobu stolu. Proč? Jednak proto, abychom si připomněli, že Pán Ježíš slavil s apoštoly první mši svatou na obyčejném stole a můžeme říct, že to byla taková bohoslužba rodinná. Jestli tam bylo takových patnáct, dvacet lidí, víc tam nebylo, nevíme to přesně.

Ten stůl nám připomíná, že se tady shromažďujeme jako rodina. Jako se rodina shromažďuje třeba kolem stolu u oběda, tak se tady shromažďujeme my, abychom slyšeli Boží slovo a přijímali Boží tělo. Ale také nám ten stůl chce připomenout, že tahle bohoslužba má být rodinnou i v tom smyslu, že má pokračovat v našich rodinách. To, co jsme tady slyšeli, to, co jsme tu zažili, máme přenášet do našich rodin. Proto tedy stůl.

Ten stůl se na začátku této části mše svaté chystá, tak nějak podobně, jako se chystá a je nazdobený slavnostní nedělní stůl k slavnostnímu obědu, kdy se schází rodina. Každý tam přinese něco, každý přispěje něčím. V prvních dobách každý křesťan přinesl něco na mši svatou, něco, co se použilo při té mši svaté, anebo něco, co sloužilo chudým, druhým, co se potom rozdávalo. Takže oni už měli vlastně takový jakýsi úkol, než šli na tu mši svatou – přemýšleli o tom, co tam přinesu. Všichni se potom zvedli a nosili to biskupovi, ten to dával jáhnům a ti to potom třídili a rozdávali, jak kdo potřeboval. My to dnes vyřešíme tím, že hodíme do košíku nějakou minci, bankovku a je to takové neosobní, je to jednodušší, ale bohužel se z toho vytratil ten osobní rozměr toho, že já dávám něco.

Pro některé lidi je toto příležitost, jak se zbavit rozrhaných bankovek, poškozených mincí eventuelně neplatných peněz. Svým způsobem je to to, co jsme slyšeli v prvním čtení: „Pane Bože, já od Tebe čekám všechno, kompletní zaopatření, že mně budeš vždycky k dispozici, že mi dáš maximum. Ale víš, ode mě toho moc nečekej. Tak nějaký to minimum, co nepotřebuju, co se mi nehodí, to Ti dám.“

Tato část mše svaté se nazývá bohoslužbou oběti, protože je to oběť Ježíše Krista, ale má tady být také oběť každého z nás. Oběť znamená něčeho se zříct, něčeho se vzdát. Především vlastního pohodlí. A tohle si máme při mši uvědomit, při téhle části. Má to být velmi osobní. Lidé se ptají a říkají: „Co tady máme dělat při téhle části mše svaté? V podstatě je to pořád stejné, vždyť už to známe. My se snažíme, tak si někdy ty slova říkáme s farářem a on nás potom okřikuje, že ho rušíme. Co máme dělat?“ Odpověď je: meditovat, promýšlet to, co se tu říká.

Aby to pro nás bylo trochu záživnější, tak jsou ve mši svaté více nebo méně připomenuta některá místa z Písma svatého, některé události ze života Pána Ježíše, aby nám to dalo jakousi pomůcku, které se můžeme držet. Začíná to hnedka v podstatě prvními slovy, které řekne kněz, když se postaví k oltáři: „Modleme se, aby Bůh přijal oběť své církve.“ Tahle formule se vyvíjela, měnila, ale jejím základem je výzva, kterou řekl Ježíš apoštolům v Getsemanské zahradě: „Modlete se.“ Pak on pokračuje: „Abyste neupadli neupadli do pokušení.“ Takže úplně to první, ta první modlitba, to první zvolání nás vede do Getsemanské zahrady, kde Ježíšova situace byla velmi vážná. Věděl, co ho čeká a věděl, že to nebude lehké.

Potom je modlitba nad dary a po té modlitbě nad dary je dialog: „Pán s vámi.“ „I s tebou.“ „Vzhůru srdce.“ „Máme je u Pána.“ Třikrát ve mši se nám říká: „Pán s vámi.“ Co to je? To je konstatování. Pán je s námi, s každým z nás. Není to otázka, není to přání. Je to ujištění, že On je s námi. My se kolikrát ptáme právě v těch složitých okamžicích našeho života: „A kdo je se mnou? Je se mnou vůbec někdo anebo jsem na všechno sám?“ (Známa věta, že jo: „Já jsem na všechno sám, já na to nestačím.“) Pán je s tebou! Pán je s tebou a tady se ti to znovu připomíná. A my na to odpovídáme, jednak říkáme knězi: „I s tebou je,“ aby ani ten kněz na to nezapomněl, a potom: „Vzhůru srdce.“ To znamená, ten kněz nás vyzývá ve všech těch těžkostech, ve všech těch problémech: „Člověče, podívej se na to jinak, trochu se nadechni. Podívej se, tou cestou nejdeš první, před tebou ji šel Ježíš.“ A my na to říkáme, že to srdce máme u Pána. A je to tak? Je to opravdu tak? To je další takový moment naší dispozice, kdy my se máme sami sebe disponovat, tohle si uvědomit, oživit v sobě tady toto. Písmo říká: „Kde je tvoje srdce, tam je tvůj poklad.“ Při každé mši svaté vlastně znovu máme říct: „Pane, seš to Ty a já se k tomu chci vracet. Třebas mi to nejde, ale chci se k tomu vracet.“

Potom je část, která se nazývá preface. Znamená to v podstatě předmluva. V této prefaci se vždycky mluví o události, kterou zrovna slavíme v liturgickém roce: „Narození Pána Ježíše, smrt, zmrtvýchvstání, eventuelně, když je svátek Panny Marie, je to o Panně Marii, nějakého světce, o tom světcí.

V neděli, během liturgického roku v mezidobí, je to tam všechno shrnuto. Říká se také, že každá neděle jsou Velikonoce v malém. Taky tady v těch prefacích pro mezidobí je shrnuto všechno to, co Ježíš udělal o velikonocích. Zase je to pro nás, když to budeme sledovat, znovu si uvědomit: „Aha, dnes jsme tohle a tohle.“ Je to znovu připomenutí toho, aby se mi neztratila hlavní myšlenka dnešního svátku, dnešní slavnosti.

Preface končí zpěvem „Svatý, svatý“, a tady se nám připomíná další událost ze života Ježíše: vjezd do Jeruzaléma na Květnou neděli. A my máme jakousi možnost opravdu radostně se v duchu připojit k těm lidem, kteří tam byli.

Jestli si vzpomínáte, minulou neděli tady jsem říkal, že když čteme tady v kostele Písmo svaté, tak že ho nesmíme číst a poslouchat jenom tak, že to bylo před dvěma tisíci lety případně ještě dříve, ale že to Boží slovo máme brát jako živé, jako slovo, které se naplňuje v mém životě, v životě každého z nás. A tento zpěv „Svatý, svatý“ nás jaksí postrkuje dovnitř toho dne, toho, co bylo na Květnou neděli.

A potom už se dostáváme k eucharistické modlitbě. Vy starší si pamatujete, že byla jenom jedna. Potom byly čtyři, dneska už jich je daleko víc. Jsou další čtyři o církvi, dvě o smíření, tři pro mše s dětmi, takže už jich je celá škála. Všechny ty modlitby mají stejnou strukturu.

Jestli jste si toho někdy všimli, tak ty modlitby (je to hlavně modlitba chvály, prosby jsou až na konci), a ta modlitba mluví o tom, co vykonal Pán Ježíš, ale obrací se k Bohu Otci. Je to právě připomínka toho, že Ježíš nás vede k Otci, že my jsme s ním nějakým způsobem spojeni, že se k němu máme připojit. Jak jsem říkal, že je to jeho oběť i naše oběť.

Ústředním momentem jsou slova proměňování. Opakují se tam ta slova, která řekl Ježíš na Zelený čtvrtek. To je třetí moment, kam nás ta liturgie zavádí: do Zeleného čtvrtku, do večeřadla.

Jenom tak na okraj bych chtěl připomenout, že v podstatě s těmito slovy je spojené gesto pozdvihování, ale toto gesto nemá nic společného s proměňováním. Také se jeden moment při liturgické obnově uvažovalo o tom, že toto gesto bude zrušeno, protože toto gesto mělo svůj význam v okamžiku, kdy kněz stál zády k lidem a oni vlastně neviděli, co se tam děje. Takže zase vy starší si pamatujete, jak kněz se úplně tak natáhnul a nad hlavu zvednul proměněnou hostii a potom kalich s krví Pána Ježíše, aby věřící aspoň viděli, co se tam děje. Východní církve -řeckokatolická, pravoslavné církve, v proměňování toto gesto pozdvihování vůbec nemají, důležitá jsou tam ta slova. A vůbec, když se ptáme, někteří lidé říkají: „Proč to můžeme dělat, jak to, že to funguje?“ Protože si to Ježíš přál a protože řekl: „To konejte na mou památku.“ To je ten nejvlastnější důvod, proč to funguje a proč to děláme.

Na konci této eucharistické modlitby je ještě jedno pozdvihování, které právě naznačuje tu oběť. Pozdvihují se proměněné hostie v misce, Tělo Páně, a kalich s Krví Páně. Je to oddělené. To připomíná právě oběť, Ježíšovu smrt, ale taky Ježíšovo zmrtnýchvstání. Připomíná nám to to, že jeho úspěch spočíval v tom, že on udělal, co po něm Otec chtěl. Žijeme v době, kdy lidé nechtějí jeden s druhým spolupracovat. Dílo naší záchrany bylo dovršeno, dovedeno do zdárného konce, spoluprací Boží Trojice. Je to pro nás zase takové připomenutí toho, že i my máme hledat cesty jeden k druhému, jak by to šlo. A ne jak by to nešlo a pořád vymýšlet nějaké rozdělení.

Při té eucharistické modlitbě věřící vlastně mlčí. Mají jednu jedinou možnost, kde mohou promluvit, a to je výzva „Tajemství víry“. Jsou tři možnosti, to všichni známe, a je to vlastně takové maličké vyznání víry, vyznání víry jednou větou.

Zůstaneme u toho prvního: „Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme.“ Zvěstovat smrt? Není to divné? Když nám umře někdo drahý, blízký, tak jsme z toho smutní. To se nám neříká vůbec lehko, a ještě se s tím někde chlubit? Zvěstuje se přece radost z toho, když se třeba narodí dítě, když přibude nový člen do rodiny. To je zvěstování, to je radost. Jak tady můžeme zvěstovat Ježíšovu smrt? Protože to pokračuje: „Tvé vzkříšení vyznáváme.“ Protože skrze jeho smrt jsme my byli zachráněni, a proto, že on už není mrtvý, že on žije. Je to takový paradox. Je to něco, co by normálně nemělo fungovat, ale právě proto, že je to Ježíš, Boží syn, tak to funguje.

Bratři a sestry, co tedy máme dělat při těch mších svatých při bohoslužbě oběti? Máme rozjímat, máme meditovat. Je toho tam celá spousta, co můžeme objevit. Nezůstaňme u toho, že už víme, co ten kněz bude říkat, ale zamýšlejme se nad tím, co to znamená. Říká se, že mše svatá je jako vybroušený diamant, ten má mnoho plošek, a člověk, když se pozorně dívá, tak vždycky vidí ten diamant z jedné strany, jednu část, a musí si říct vždycky ale: „Je to moc pěkné.“ A tak ani my nedokážeme při každé mši svaté obsáhnout zdaleka všechno, zdaleka ne. To ani není cílem, ale cílem je, abychom se takhle podívali na jednu tu věc, abychom se chytli jedné té nitky, která se nám nabízí a u té, abychom zůstali. Někdy třeba zůstaneme s Ježíšem v Getsemanské zahradě, někdy se budeme víc držet třeba Zeleného čtvrtku anebo jindy budeme mít radost z Květné neděle anebo úplně z něčeho jiného. Ale vždycky usilujeme o to, abychom tady byli. Nejenom fyzicky, ale hlavně aby tady byla přítomna naše duše a naše srdce.

Cíl liturgie je vnášet Ježíše do celého našeho života

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.10.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

27. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 5,1-7](#); 2. čtení [Flp 4,6-9](#); evangelium [Mt 21,33-43](#);

My se bratři a sestry ještě dnes naposledy v takové té sérii zamyslíme nad průběhem mše svaté. Pokud si trochu vzpomínáte, tak posledně jsme se dostali k otčenáši.

Otčenáš, to je takové shrnutí evangelia, evangelium v malém. O otčenáši by se dalo mluvit velice dlouho, ale v kostce řečeno je to shrnutí toho, co potřebujeme ke svému životu. U otčenáše si máme uvědomit, že to není básnička, kterou vymysleli lidé, ale je to modlitba, kterou Ježíš naučil své učedníky. Tedy skutečně mezi modlitbami, které říkáme, má tahle modlitba své vyjimečné místo a je na nás, abychom to vyjimečné místo tomu otčenáši udělali.

Třeba když se modlíme růženec, tak tam uvažujeme o tom tajemství, o té události, o tom jednotlivém desátku a nemyslíme tolik na jednotlivá slova těch modliteb, které říkáme, ať už otčenáše nebo Zdravas Maria. Ale když říkáme otčenáš třeba ve mši, tak zase máme nad tím medítovat. Máme si uvědomit, že ten otčenáš je o našich potřebách a o našich vztazích k Bohu, k člověku: „Dej nám Bože, co potřebujeme k našemu životu. Odpusť nám, protože my odpouštíme.“

Vůbec celá tady tato část od otčenáše do přijímání má zase takový charakter smířovací, odpouštěcí. Je to příprava na svaté přijímání. Jednou někdo řekl: „Vždyť je to tam v té mši samá příprava, pořád se na něco připravuje. Ale uvědomme si, že i takhle je to v našem životě. Žádná slavnost není bez přípravy. Na každou věc, kdy jde o něco důležitého, se musím připravit. Když to dobře nepřipravím, neproběhne to dobře tak, jak to má proběhnout. Takže tady ta část od otčenáše do přijímání je příprava - příprava, která má charakter usmíření. Máme se usmířit my mezi sebou. Je tam ta část, které se říká „pozdravení pokoje“. Stačí, že si podám ruku se svými sousedy, nemusím obcházet celý kostel, ale mám si uvědomit, že takhle podávám ruku všem lidem, všem se kterými mám třeba nějaký problém. Bylo by dobré se zamyslet nad tím, jestli třeba náhodou neexistuje na světě člověk, kterému bych nepodal ruku. To je někdy hodně těžké podat ruku, člověka to stojí velké přemáhání. Tím motivem, proč my ji máme podat je to, že Ježíš ji podal první. Jsou tam zase dva momenty z Písma. Ve zpěvu „Beránku Boží“ si připomínáme okamžik, kdy Ježíš jde kolem Jana Křtitele, Jan na něho ukáže a řekne: „Hle, Beránek Boží.“ Potom o chvílečku později si připomínáme slova setníka, který prosí o uzdravení svého služebníka: „Pane, já si nezasloužím, abys přišel ke mně domů, ale stačí, když řekneš jenom slovo a on bude zdrav.“ Tady s tím setníkem prosíme zase každý sám za sebe. Když zpíváme „Beránku Boží“, prosíme za ty druhé, jsme solidární.

Zase mnoho lidí dneska říká, ať si každý vyřídí všechno sám, ať se každý stará sám o sebe, proč já bych si páčil prsty. A tady v tomhle zpěvu „Smiluj se nad námi“ se stavíme všichni do jedné řady, do jedné skupiny, a vzájemně prosíme jeden za druhého, podporujeme se.

Když bych to měl celé shrnout, jak vyjádřit charakter této části mše: máme si uvědomit, že nejsme středem vesmíru.

Víte, že kdysi dávno lidé si mysleli, že zeměkoule je středem vesmíru a že se kolem ní všechno točí. Potom přišli na to, že to tak nebude. Nakonec přišli na to, že ani to slunce, kolem kterého se země točí, není středem vesmíru a že vlastně nevíme, kde ten střed je. Když by dneska někdo říkal, že země je tím středem, tak by se mu všichni vysmáli a řekli by mu: „Tys nedával ve škole pozor. Vrať se tam a zopakuj si fyziku.“ Ale přesto, že tohle víme, mnoho lidí se chová, jako by byli středem vesmíru: „Já jsem tady, a tak mě opečovávejte, starejte se o mě, klanějte se mi a já nevím co. Oprašujte mě tady, protože já jsem tady.“ Nejsi člověče. Nejsi. Jsi takový prášek, takové zrníčko. Ale tohle zrníčko, tenhle prášek, má v Božích očích tak velkou cenu, že kvůli němu přišel Boží Syn.

Svaté přijímání jednou jeden teolog charakterizoval jako radostnou hostinu hříšníků, kterým bylo odpuštěno. Je to trochu kostrbaté, ale každé to slovo tam má svůj význam, patří tam. Radostná hostina hříšníků, kterým bylo odpuštěno. Skutečně naprosto perfektně to vyjadřuje, o co tady jde. My říkáme „přijímání“, latinsky je to comunio, a ten český překlad není příliš šťastný, protože ten český překlad navozuje jakousi myšlenku „jsem to já, kdo přijímám Ježíše“. Ale to comunio to vyjadřuje lépe. To známe, od toho je slovo „komunita“, tedy nějakí lidé, kteří spolu něco dělají, kteří žijí společně. Takže tady v tom přijímání jde taky o to, že Ježíš přijímá mne. Skutečně dalo by se říct, že je to takové dávání. Ježíš se dává mně a já se mám dát Jemu. Ten pohyb má být obousměrný. Aby to přijímání, eucharistie, aby fungovala, aby to plnilo svůj účel tak, jak to Ježíš chtěl, má to být obousměrné. On přichází ke mně, já mám přicházet k Němu.

Teď se dostáváme k takové praktické věci – chvíle ticha ve mši, třeba po přijímání. To není chvíle, ve které si mám nalistovat písničku, která se bude zpívat na konci, to není chvíle, kdy si říkám: „Tak ať už se ten ‚falál‘ postaví a ať už jdeme.“ To je chvíle po tom přijímání, kdy mám poděkovat. Klidně by ta chvíle mohla být delší, nás tady netlačí žádný odjezd autobusu nebo takhle. Párkrát jsem to zkusil, pak se ozve takové, říká se tomu, „šomtání“, protože bohužel nevíme, co máme dělat, nevíme co s tím, jak s tím naložit.

Víte, jsme generací hlučící, která žije ve velkém lomu, a když někdo si stěžuje na ten lomoz, tak se na něho dívají, že je nějaký zvláštní: „Jak to, že mu to vadí? Jak to? Vždyť to je přece normální, že kolem nás jsou všude nějaké decibely.“ Není to normální. Není to normální a k našemu životu patří zvuk (nechci říct hluk, ale zvuk), ale i ticho. A obojí potřebujeme. A ti lidé, kteří si nechali sebrat to ticho, kteří se nikdy nezastaví, kteří se nikdy neztiší, tak jsou chudáci. Sami sebe ochuzují o určitý rozměr, protože si pak myslí, že jsou středem a pány vesmíru. Takže i ta chvílečka ticha po přijímání zase nám má připomenout: „Tohle ticho potřebuji. Potřebuji ho ke svému životu“

Modlitba po přijímání děkuje. Má vyloženě děkovný charakter za všechno to, co jsme dostali a co jsme tady v kostele slavili.

Pak už je požehnání. Co to je požehnání? To by možná bylo zajímavé, co si pod tím představujeme. Vyjdeme od opaku. Tomu rozumíme, to známe, opakem požehnání je zlořečení, proklínání, a to všichni víme, že to je něco zlého, až nám běhá mráz po zádech. Když někoho prokleji, tak vím, že mu tím mohu hodně, hodně ublížit a že to je špatně. A

požehnání? To je opak. To je svolávání Boží pomoci, Boží ochrany. A tady v tom požehnání jde hlavně o slova. To požehnání není ani tak spojeno s tím gestem dělání kříže, ale s tím přáním, s vyslovenými slovy. A tak se nebojme, třeba doma, když se ráno rozcházíme do práce nebo takhle, požehnat jeden druhému, popřát mu: „Ať tě Pán Bůh chrání. Ať dobře zvládneš s Boží pomocí, co dneska máš na programu, ať se s Boží pomocí v pořádku vrátíš, ať se ti nic zlého nestane, ať je Bůh s tebou.“ Nebojme se takhle přát jeden druhému, nebojme se jeden druhého takhle vyprovodit do toho dne. To je požehnání a máme žehnat sobě navzájem. Nemá to být jenom záležitost tady mše svaté nebo kněžského požehnání farnosti. Všichni jsme byli pokřtěni a z titulu svého křestního kněžství máme jeden druhému žehnat.

Hlavně v neděli a o svátcích víte, že se používají tady v kostele takové ty rozšířené formule požehnání. Vlastně všechny vycházejí z Písma svatého. Nejznámější a nejstarší je áronské požehnání. Áron byl Mojžíšův bratr, první velekněz Izraele, a i dneska ho použijeme, je velmi krásné.

No a potom se rozcházíme, latinsky „ite missa est“, česky „jděte ve jménu Páně“. Už jsem tady o tom kdysi mluvil, ale pro úplnost to zopakuji. Tenhle překlad „jděte ve jménu Páně“ není překlad doslovný, je to překlad smyslu, a je velmi zdařilý. Slovy „ite missa est“ končilo zasedání senátu ve starém Římě. Neměli noviny, neměli rozhlas, televizi, takže ten, kdo rozpouštěl ten senát, vlastně jim říkal: „Jděte, jste posláni. Jste posláni, abyste řekli, co jste viděli, co jste slyšeli, na čem jsme se tu uradili. Nemáte si to nechat pro sebe, ale máte to říct široké veřejnosti.“

„Jděte ve jménu Páně. Jděte, jste posláni. Máte říct, co jste viděli, co jste zažili, co jste slavili.“ Jinými slovy: když končí tahle mše v kostele, začíná mše našeho života. Pokračuje to slavení, které jsme tady začali. Žijeme v době, která trpí roztržkou mezi kostelem a životem. Pořád se nám zdá, že to nejde nějak spojit, že je tady jakási propast. Naši předkové, musíme si s pokorou přiznat, to uměli lépe, než my. Nám to opravdu moc nejde. Jak to uměli, jak to dělali? Všechno to, čemu se říká folklór a lidové zvyky, to všechno vzniklo ve vztahu ke kostelu, k náboženství, k obřadům v kostele, k liturgickému roku.

Jeden jediný příklad: masopustní karneval. Ty masky, to nebyly jenom karikatury nějakých řemeslníků nebo takhle, ale původně ty maškary představovaly zlé vlastnosti, zlozvyky, se kterými ti lidé mají v době postní bojovat, zápasit. Oni si je takhle představovali, takhle si je zpřítomňovali a říkali si: „Aha, tak na tohle si mám dát pozor.“ Snažili se víc o toto propojení. Na nás je, abychom zase o tomhle přemýšleli a hledali, jak to propojit. Jeden z těch způsobů, jak to propojit, je právě třeba i naše dnešní poděkování za úrodu. Budu se snažit, aby takových propojení mezi liturgií a naším životem bylo tady v kostele víc, aby se tady objevilo víc takových námětů. A kdyby vás cokoliv napadlo, jak to víc spojit, víc stmelit, budu vám vděčný, když přijдете a něco navrhnete.

No a co říct úplně na konec? Když se na koncilu mluvilo o reformě liturgie, tak jeden německý biskup se nad tím zamyslel a říká: „No jo, my tady přemýšlíme o tom, jak tu liturgii co nejlépe zreformovat, aby to pro nás bylo živé, ale neměli bychom zapomenout na to, že liturgie reformuje náš život, liturgie nám pomáhá vracet se k evangeliu, a to je to. Nejde o to, jak jsou ty obřady vykonány, jak jsou provedeny, ale jde o to, jak moc my jsme na nich přítomni, jak je prožijeme a jak to potom spojíme s tím životem, který žijeme mimo kostel. Takže kéž se nám podaří tohle propojení, protože to je cíl liturgie: vnášet Ježíše do celého našeho života.“

Kéž se nám to s Boží pomocí daří.

Pavlovy listy jsou velkým povzbuzením a obohacením

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

09.10.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

28. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 25,6-10a](#); 2. čtení [Flp 4,12-14.19-20](#); evangelium [Mt 22,1-14](#);

Bratři a sestry, posledně jsme se v našich úvahách dostali až na konec mše svaté a dneska začínáme takový, troufám si říct, nový velký úsek, a sice budeme se společně od teď zamýšlet vždycky nad druhým čtením. To bývá zpravidla z nějakého listu apoštola Pavla. Když bychom tohle neopustili, tak máme na tři roky o čem přemýšlet, takže troufám si říct, že to je skutečně dlouhá etapa.

To druhé čtení bývá v promluvách, v kázáních dost opomíjeno a je to škoda, protože apoštol Pavel skutečně patří k význačným následovníkům Ježíše Krista. Nedá se tedy říct, že když se budeme zamýšlet nad druhým čtením, že opomineme evangelium. Ne, naopak. My se budeme snažit pochopit svatého Pavla a určitě to pro nás bude obohacením, protože se před námi otevře celý svět tehdejšího středomoří, kde apoštol Pavel chodil, hlásal Krista. Uvidíme, jak on povzbuzoval. Uvidíme taky, jak on káral. Seznámíme se s tím, jaké měli první křesťané problémy v prvních křesťanských obcích, a zjistíme, že je to v mnohém stejné. Pavlovy listy v podstatě jsou velmi praktické. Vždycky se tam z toho dá vybrat právě něco pro konkrétní praktický život, co on jim radil, k čemu je povzbuzoval. Takže věřím, že to bude i pro nás velké povzbuzení a obohacení.

Dneska jsme četli závěr z listu apoštola Pavla Filipánům. Filipy je město v Makedonii, které založil makedonský král Filip II. V době apoštola Pavla to bylo významné město, kde byla dost velká komunita židů. Ale třeba tady ti židé tam měli takový problém, že neměli synagogu, a tak se scházeli k modlitbám na břehu řeky.

Ale proč je to ještě významné tady toto místo pro nás, jako pro křesťany? Protože v tomto městě vznikla první křesťanská obec v Evropě. Apoštol Pavel byl první, kdo se dostal do Evropy s hlásáním evangelia, a sice přes dnešní Turecko a Řecko. Teprve později apoštol Pavel se lodí přeplavil z Asie do Evropy, do Itálie do Říma. Takže Filipy, to je první křesťanská obec na evropském kontinentu.

Ten list není nijak moc dlouhý, neobsahuje žádná „velká témata“, ale je to list velmi osobní. Proč? Právě proto, že to byla první obec, kterou Pavel založil v Evropě, tak k ní měl takový vřelý vztah. Ale oni věděli, že on má o ně velký zájem a naopak, i když Pavel odešel, tak oni ten zájem opětovali.

Kde ten list byl napsán? Co víme určitě, tak víme, že to bylo ve vězení. S největší pravděpodobností byl Pavel vězněn v Efezu. Byl vězněn kvůli hlásání evangelia. Ne kvůli tomu, že by něco ukradl nebo že by někomu ublížil, ale kvůli evangeliu byl v poutech zavřený. A jak všichni víme, ve vězení je to těžké a tam si nikdo nechodí odpočinout. A tak oni, když se to dozvěděli, že je Pavel ve vězení, tak mezi sebou udělali sbírku, nakoupili šaty, jídlo a další potřebné věci, a poslali to Pavlovi. Pavel z toho byl skutečně dojat, protože to bylo dost daleko z Filip do Efezu. A jeho reakce právě na tuto jejich dobrotu, na tento jejich zájem, je list, kousíček, ze kterého jsme dnes četli.

Co je pro nás to praktické nebo co si z toho máme vzít? Apoštol Pavel tady vyjmenovává takové protiklady: „Dovedu žít v odříkání, dovedu žít v hojnosti. Seznámil jsem se se sytostí, s hladověním, s nadbytkem i nedostatkem.“ Je to vlastně taková básnička. Básnička, kterou židé rádi používali, tady to vyjmenovávání těch protikladů. S jakousi lehkostí tam Pavel popisuje svoji těžkou situaci.

A teď, jak je to s námi, když prožíváme něco těžkého nebo řekněme těžšího? Tak mnoho lidí má tendence ze sebe dělat chudáčky: „Jé, podívejte, jak já to mám těžké, jak já to mám obtížné, já se mám úplně nejhůř ze všech.“ Pavel je ve vězení. Takové starověké vězení, tam šlo skutečně o život. A on s jakousi lehkostí říká: „Zvládal jsem to na svobodě, zvládám to tady. Proč to zvládám? Protože všechno mohu v tom, který mi dává sílu.“ On, i když je ve vězení, bude souzen a může být odsouzen k smrti, tak i tváří v tvář tomuhle říká: „Já to všechno zvládám, ale ne proto, že já bych byl tak dobrý, ale protože je se mnou Ježíš.“

A co dál ještě? Na téhle svízelné situaci se Pavel snaží najít něco dobrého, něco opravdu dobrého, jak se říká: „Na všem zlém je něco dobrého.“ Co to je? Jeho svízele, jeho tíživá situace dala možnost Filipánům vykonat dobrý skutek. To, že on je ve vězení, je podnítilo k tomu, aby oni udělali sbírku, nakoupili věci, poslali to tam. A jeho to skutečně dojalo a on jim za to moc a moc děkuje, tady za tuto jejich dobrotu, za tento jejich zájem na dálku. A nakonec? Nakonec děkuje Bohu. Děkuje Bohu, že dal Filipánům tady toto vnímavé srdce.

Bratři a sestry, zkusme to dělat podobně. V každé situaci, když budeme prožívat cokoliv, hledejme tam na tom to dobré, jak to využít k dobrému. Ta situace se tím nezmění v tom vnějším slova smyslu, ale změní se náš postoj k té tíživé situaci a uvidíme, že nejsme sami.

Z Filip do Efezu je to hodně kilometrů, ale i na tu dálku (uvědomme si, že ten člověk tam šel pěšky, částečně lodí), ale prostě dopravili to tam, záleželo jim na tom. A on to dokázal náležitě ocenit.

Jak jsem říkal, v tom listu nejsou žádná velká teologická témata, ale celý ten list mluví o radosti. Připomíná nám to, že radost není jenom nějaký sentiment, že to není záležitost citů, ale že to je životní postoj, že to je životní postoj důvěry. Že to je životní postoj, ve kterém vím, že i když tady budou ty těžké svízelné situace, je se mnou ten, který mi dává sílu to překonat. A z toho pramení ta radost a z této radosti pramení vnitřní pokoj.

Bratři a sestry, to je tolik, co nám připomíná list Filipánům, konkrétně ten dnešní úryvek. Zkusme tedy prosit svatého Pavla, abychom dokázali být aspoň trošku jako on. Abychom se snažili těžkosti nést s jakousi lehkostí, nedělat ze sebe ukřivděné, ušlápnuté chudáčky a na všem tom těžkém a nepřijemném abychom vždycky hledali něco dobrého. Ono to tam je a když budeme chtít, tak to tam najdeme.

Milost vám a pokoj!

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

16.10.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

29. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 45,1.4-6](#); 2. čtení [1 Sol 1,1-5b](#); evangelium [Mt 22,15-21](#);

Dnes se budeme společně zamýšlet s druhým čtením nad úvodem listu apoštola Pavla Soluňanům. Česky se to město jmenuje Soluň, řecky Tesalonike.

A kdo to byla ta Tesalonike? Tesalonike byla manželka Kasandra, Kasandr byl vojevůdce Alexandra Velikého a ta Tesalonike byla příbuzná Alexandra Velikého. A její muž na její počest založil město. Je to město v dnešní Makedonii. Je to přístav, takže vždycky toto město bylo bohaté, velmi prosperovalo a v době, kdy tam přišel apoštol Pavel, zde byla dost velká komunita židů. Apoštol Pavel tam přišel zřejmě někdy na konci roku 49, možná začátkem roku 50 po Kristu, a pobyl v tomto městě velmi krátce, vychází to tak na tři týdny. Tady ten údaj, že to bylo tři týdny, to zjišťujeme z jiné knihy Nového zákona, ze Skutků apoštolů. Potom Pavlovi nepřátelé vlastně odsud Pavla vyhnali a on musel utéct. Ale nechal tam Timoteje a Timotej působil dál v Soluni.

Apoštol Pavel potom šel do Atén a do Korinta, Timotej zůstal v Soluni zřejmě tak půl roku a potom odešel a připojil se v Korintě k Pavlovi. Přinesl Pavlovi, my bychom dnes řekli, potěšující zprávy. A jak byl Pavel potěšený tady těmi dobrými zprávami, tak jako odpověď na tyto dobré zprávy posílá Soluňanům list. Je to nejstarší spis Nového zákona, který vznikl buď v roce 50 nebo nejspíše v roce 51, je tedy ještě starší než evangelia, a dobře na tomto listu vidíme, na co první křesťané dávali důraz. Takový ten charakter toho listu je potěšující, povzbuzující. Křesťanská obec v Soluni nebyla nijak velká, ale usilovala o to, aby co nejdříve poznala evangelium, aby co nejdříve následovali Ježíše.

Když se podíváme na ten list, budeme ho číst celkem pětkrát, tak když budete dobře poslouchat i příště, tak si třeba uvědomíte, že ten list je napsán v první osobě množného čísla. Píše, nebo on ho spíše diktuje, svatý Pavel, ale pořád se tam drží té první osoby množného čísla „my“. Není to, že by si říkal jako „my císařpán“, ale má na mysli - Pavel, Silván a Timotej. „My stále děkujeme Bohu za vás za všechny, když si vás připomínáme ve svých modlitbách.“ Pavel tím chce říct, že to co dělá, o co se snaží, že to není jeho nějaké individuální dílo, že on není nějaký sólový hráč, sólový jezdec, který všem ukáže, jak on tomu rozumí a všichni ostatní jak jsou hloupoučci. Ne, Pavel ukazuje, že hlásání evangelia, že to je dílo kolektivní, že to je záležitost celé církve. A vůbec v církvi, že je potřeba spolupráce. Že když něco bude založeno na jednom člověku, tak že to nebude mít dlouhé trvání, ale že evangelium nás zve ke vzájemné spolupráci. Proto tedy tady tato první osoba množného čísla.

No a ten list začíná tak, jak začínaly dopisy ve starověku. První je zmíněn odesílatel, potom adresáti a pozdrav. Odesílatel: Pavel, Silván a Timotej. Adresát: Soluňská církevní obec. Zase, není to jedinec, jednotlivec, ale je to skutečně celé té farní obci, nebo bychom mohli říct celé diecézi.

A teď je tam pozdrav: „Milost vám a pokoj!“ Je to něco, za čím si Pavel stojí. Když jsem o tom tak uvažoval, tak mně došlo to, že my žijeme v době, kdy se lidé ani moc nezdraví, kdy to mnoho lidí bere jako formalitu, kdy je to jenom takové z povinnosti, protože „musím“ a „jak by to vypadalo“, a něco řeknu a moc si za tím ani třeba nestojím. Za minulého režimu byl ten pozdrav „Čest práci“ nebo „Práci čest“ a karikatura na to byla „Buď v práci v šest“. A nikdo to nemyslel vážně, všichni brali tento pozdrav, i když se tím zdravili, vyloženě jako formalitu. Apoštol Pavel, když zdraví Soluňany „Milost vám a pokoj“, tak to myslí naprosto vážně. Milost (dneska spíše používáme slovo dar), dary, které máme od Boha, všechno to, co potřebujeme ke svému životu.

Pokoj vám! Co to je pokoj? Pokoj, to je vlastně životní postoj. Víte, my, když si přejeme něco, zpravidla když je nějaké výročí a lidé si přejí, tak říkají co? No hlavně to zdraví, to zdravíčko. Proč si to přejeme? No protože víme, že to je něco, co můžeme ovlivnit pouze do určité míry, že to nezáleží jenom na nás a že je to takové naše slabé místo, a tak si to přejeme, aby nám to nechybělo. A proč jim apoštol Pavel nepřeje zdraví? On jim přeje pokoj. Ten pokoj je ještě důležitější, než to zdraví. Pokoj, to je postoj člověka k Bohu, k druhým lidem, sám k sobě. Usilovat o pokoj, to znamená hledat tu cestu, jak by to šlo. Ne jak by to nešlo. Usilovat o pokoj nebo mít v sobě pokoj, to znamená vidět toho druhého, nevyčítat mu, to znamená mít pochopení. A když člověk má pokoj, tak zvládne i tu nemoc.

Jak jsem říkal, apoštol Pavel v tom listě povzbuzuje. Povzbuzuje, snaží se je podržet, podpořit, ještě tak nějak víc vybědnout, aby pokračovali v tom, co dělají. Apoštol Pavel by určitě našel něco špatného. Mohl by klidně říct: „Já jsem u vás byl jenom tři týdny, pak mě odsud vyhnali. Musel jsem utíkat, jako kdybych byl nějaký zloděj. Vůbec se mi ti vaši sousedi nelíbili, dejte si na ně pozor, vyhýbejte se jim, pozor, pozor na ně“, a pěkně by to tam rozeštal. Vůbec nic takového v tom listě není. On naopak říká, co je to podstatné. Říká, co je to důležité, co dělat mají.

Poprvé tady slyšíme o víře, naději a lásce. Uslyšíme o tom od svatého Pavla ještě mnohokrát. Jestli jste si všimli, tak to bylo v trošku jiném pořadí: víra, láska, naděje. „Vzpomínáme bez přestání, jak je vaše víra účinná.“ Myslet si, že někdo může být křesťanem a že ti ostatní to neuvídí, že to nepoznají, že já budu tak tajným křesťanem, že to nikdo nepozná, je iluzorní. Víra vždycky bude vidět, žitá víra bude poznat. A víra, kterou člověk nežije, no to snad ani víra není.

„Láska obětavá.“ Právě ta víra vždycky bude ukázaná tou láskou. V lásce je člověk ochoten i ledacos ztratit. Obětovat znamená udělat něco bez odměny, obětovat znamená něčeho se zříct, protože chci. A tohle člověk může jenom z lásky k Bohu a k druhým lidem a z toho pramení naděje. Z postoje víry a postoje lásky pramení naděje. Jednak že Bůh o mě ví, že se tu neztratím, že mě neopustí, i třeba v té nemoci, a že mi dá svůj pokoj. Že On bude se mnou ať se mi daří nebo nedaří, ať jsem nahoře nebo dole. Naděje, že On to má pevně v rukou, nikdo jiný.

Bratři a sestry, to je několik myšlenek k úvodu Listu svatého Pavla Soluňanům. Pozdrav a potom také vybídnutí, aby víra, naděje, láska nebo víra, láska, naděje (to je jedno, jak dáme to pořadí), aby tyto hodnoty byly přítomné v našem každodenním životě. Aby to nebylo jenom něco, o čem čteme, že jsou to nějaké ctnosti, že to někdo měl, ale aby to bylo přítomno v našem každodenním životě. Aby to byl takový náš program, protože tenhle program povede k tomu pokoji, který apoštol Pavel přál Soluňanům, ale který přeje každému z nás, abychom ho v sobě měli.

Takže přijmeme list Soluňanům, jako by to byl list naší farní obci.

Nadšení pomáhá překonat překážky

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.10.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

30. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 22,20-26](#); 2. čtení [1 Sol 1,5c-10](#); evangelium [Mt 22,34-40](#);

Bratři a sestry, budeme se zamýšlet nad druhým čtením z Listu apoštola Pavla Soluňanům. Je to text už velice bohatý na myšlenky. Něco apoštol Pavel jenom tak naťukne a něco rozvádí dál.

Třeba tu první věc, kterou vlastně tak nějak naťuknul, tak to bylo to, že on se raduje z úspěchu, který zažil v Soluni, že ta církevní obec se velmi rychle rozrůstala a byla taková opravdová, ryzí. Ale nepřipisuje ten úspěch sobě, že by si říkal: „Já jsem tak dobrý. Já jsem tak dobře mluvil, že teda oni uvěřili. Já jsem je přesvědčil.“ Ne, připisuje to Duchu svatému. Ale už tam rozvíjí další myšlenku: aby se evangelium uchytilo, aby bylo lidmi přijato, musí jeho hlasatelé žít ve shodě s evangeliem.

Když my dnes řekneme „hlasatel evangelia“, tak si řekneme: „Jasně, Svatý otec, biskupové, kněží, jáhni, možná ještě řádové sestry.“ Omyl, tím se myslel každý pokřtěný. Aby se evangelium šířilo, aby bylo přijato dalšími lidmi, ti, kteří se k němu hlásí, musí podle toho žít. Nesmí tam být rozpor. A to už cítíme, že to není tak jednoduché a že tohle se dotýká každého z nás. To je jedna taková myšlenka, která zazněla hned na začátku toho úryvku, který jsme teď četli.

Další myšlenka, která je od Pavla rozvíjena potom víc, je taková pochvala, kdy on chválí nadšení Soluňanů a říká vlastně: „Tohle jejich nadšení, to byl takový nejlepší, můžeme říct, náboj, impuls, který pomohl šíření evangelia v té zemi, v tom kraji.“

Víte, vždycky, když to jde s církví nějak z kopce, tak se vymýšlejí takzvané obrodné programy – co udělat, jak to dělat lépe, jak to lépe říct, jak to ... já nevím co. A vlastně už na začátku říká Pavel: „To nepomůže“ nebo „Ty obrodné programy mají své meze (do určité míry mohou pomoci), ale jestliže je tam nadšení, nebude potřeba žádný obrodný program. Jestliže tam nadšení nebude, nepomůže žádný obrodný program. Nadšení každého jednotlivého věřícího.“ Každý z nás určitě někdy viděl člověka, který byl pro něco nadšený. Tomu člověku to kouká z očí, ten člověk o tom neustále mluví, neustále tím prostě žije, je tím plný. „Čím je tvoje srdce plné, tím ústa přetékají.“

Bratři a sestry, a teď to srovnáme. Teď to srovnáme s tím, jak je to s námi. Ještě bych podotkl nebo předeslal, že i on tam říká, že přijali evangelium v mnohém soužení, takže si nemysleme, že to tam bylo bez problémů, nemysleme si, že to bylo všude. Ten Pavel ty Soluňany chválí tak moc proto, že si je dobře vědom toho, že tohle nadšení nebylo všude, že nebylo zdaleka ve všech církevních obcích, ale že by to přál všem. A proto Soluňany vyzdvihuje a chválí.

Opakem nadšení je pesimismus, beznadějí. Když člověk nic nečeká, když si říká: „Už nic nového nebude, tady už nemůžu ničeho dosáhnout“, tak couve, utíká. V nadšení se snaží člověk jít dopředu, hledá třeba i jak překonat těžkosti. V pesimismu si říká: „Ono je to stejně jedno a stejně mě ty těžkosti a překážky přemohou, já jsem slabý.“ Přestává bojovat, couve a to je špatně.

Tady v tom nadšení neznámá, že člověk nevidí těžkosti, že člověk dělá, že ty těžkosti nejsou, to vůbec ne. V tom nadšení to taky neznámá, že by člověk zavíral oči před realitou, ale říká si: „Nejsem na to sám“ a hledá způsoby jak dál.

Bratři a sestry, vyprošujme si tohle nadšení, snažme se ho mít, hledejme ho. Skutečně, kolik farností je dnes nadšených? Já vím, že těžkostí je dneska mnoho, ale tenkrát taky byly. „Přijali evangelium přes mnohé soužení.“ Nemysleme si, že tenkrát to bylo lepší.

No a potom co dál? Potom tam vlastně ten apoštol Pavel říká, že přijali evangelium, obrátili se od model. Když mluví apoštol Pavel o modlách, tak nemá na mysli nějaké božstvo – Dia, Peruna nebo já nevím co jiného, ale má na mysli takové ty zlé síly, kterým my říkáme démoni. A Pavel říká: „Když člověk se obrátí k evangeliu, obrátí se k dobru, snaží se konat dobro, tak je pod mocí Dobra. Jestliže je mu to všechno jedno, nebo naopak, jestliže se obrátí k tomu zlému, tak je pod mocí toho Zlého a škodí sám sobě.“

Když my mluvíme tady o těch modlách nebo falešných bozích, tak každý si vzpomene právě na nějakou tu sochu. U nás je to nejčastěji Radegast na Radhošti a vzhledem k tomu, že je na pivní etiketě, tak už to nikdo ani tak nebere vážně a nikoho ani vlastně nenapadne, že kdysi se třeba téhle soše lidé klaněli a považovali ji za svého pána. Tomuhle se smějeme, ale měli bychom si uvědomit, že každý z nás je v nebezpečí, že si v životě postavíme nějakou takovouhle modlu. A ta modla nás nezachrání, naopak nám ublíží, něco nám vezme. Vezme nám naši svobodu. Co to může být? To může být věc, může to být touha po postavení, může to být třeba jenom to, že chci mít poslední slovo. Může to být třeba to, že nikdy se nechci zařadit mezi ty ostatní, ale vždycky chci vyčnívat anebo vždycky chci, aby bylo po mém. To je různé, to má mnoho podob a nikdo z nás není uchráněn od tohoto nebezpečí. A ti Soluňané se obrátili poprvé, když přijali evangelium, a potom se museli obracet ještě mnohokrát za svůj život. A s náma je to a bude úplně stejně.

Na konci toho dnešního úryvku byla taková věta, která možná vás zaskočila. O tom, že Ježíš Kristus nás vysvobozuje od blížícího se Božího hněvu, a asi říkáte: „Tak jak to je? Tak jak se ten Pán Bůh hněvá? Zamete tady s tím, nebo co udělá, jak to bude?“ Tohle je dost těžké vysvětlit, proč. Protože Pavel byl Žid, v té době se tam mluvilo hebrejsky nebo aramejsky, ten list je napsaný řecky a je to přeložené do češtiny. Takže Žid píšící řecky a my máme ještě další překlad. Hebrejščina, ta stará hebrejščina, je velmi chudý jazyk a má poměrně málo slov, a tak si pomáhá. A tak se tam různé ty významy spojují a překrývají. A tady v té staré hebrejštině se překrývaly výrazy pro hněv, hřích a trest. Co tím ten Pavel chce říct? On to našťástí tady tu myšlenku rozvíjí častěji, a tak se celkem dobře ví, co chce vyjádřit. Nechce říct, že by Bůh se rozhněval a s tímhle světem jaksi zametl. Ale chce tím říct asi tolik: „Člověče, uvědom si, že potřebuješ Boží pomoc, že když Bůh se o tebe nebude starat, tak to s tebou půjde ke zlému a ty se potrestáš sám tím zlem, které děláš. Bůh ti dá svobodu i k tomu zlému a ty vytréš sám sebe.“ Čili ten Pavel tím vlastně chce říct, že když by se Bůh o nás nestaral, tak že by to šlo samovolně ke zlému.

Ale potom (je to dost složitá otázka), potom se tam řeší totiž to, že Bůh je tak dobrý, že On to nedokáže se o nás nestarat, a přesto všechno, jak my se sami vytrestáváme, On nám pořád podává svou ruku. Nikdy se k nám neobráť zádý, nikdy se k nám neotočí, nikdy s námi nezamete.

Takže jsme to my, když děláme něco zlého, jsme to my, kdo trestáme sami sebe a kdo si zneřijemňujeme život. Není to Bůh, který by na nás byl zlý, ale jsme to my sami, kteří jsme zlí k sobě a k druhým lidem.

Ale abych nekončil takhle pesimisticky. Jako důležitou bych považoval tu myšlenku o tom nadšení. To nadšení je něco, co člověku velmi pomáhá. Pomáhá mu to překonat překážky, které tady jsou. To nadšení pramení z víry a z naděje. O spojení těchto tří věcí – víře, naději a lásce, jsme mluvili minulou neděli. Pavel tady v tom pokračuje a říká: „Když budete tohle mít, potom budete mít to nadšení.“ Takže snažme se být aspoň trošku, trošku nadšení. Stojí to za to.

Ideál soluňské farní obce

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

30.10.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

31. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mal 1,14b-2,2b.8-10](#); 2. čtení [1 Sol 2,7b-9.13](#); evangelium [Mt 23,1-12](#);

O čem si dnes budeme povídat? Budeme si dál povídat o vztahu Pavla k Soluňanům. Pořád, celým tím listem, zaznívá myšlenka, že Pavel s nimi měl, my bychom dneska řekli, „nadstandardní vztahy“. Skutečně, že mu u nich bylo dobře, že si je velmi oblíbil a že oni ho přijali: „Počínali jsme si mezi vámi tak něžně, jako když matka hýčká svoje děti. Tak jsme po vás toužili, že bychom vám nejraději nejenom odevzdali Boží radostnou zvěst, ale dali za vás i vlastní život. Tak velice jsme si vás oblíbili.“

Vlastně bych mohl to dnešní druhé čtení přečíst úplně celé, pořád to tam zaznívá. Je to pro nás jakási výpověď o tom, jak by to mělo fungovat v takové ideální farnosti. Ideál je ideál, ale my jsme na cestě k ideálu, na cestě za ideálem, a máme si říct: „Tak to zkusíme taky.“ Ve farnosti by neměly být vztahy jenom takové obchodní, to znamená „já pro tebe udělám ..., ty pro mě na oplátku uděláš ...“. Jistě, farář musí být do určité míry, dneska se říká, manažer. Dřív se říkalo vedoucí, organizátor. Do určité míry ano, ale jenom právě do určité míry.

Vlastně od nejstarších dob, už tady od dob svatého Pavla, se ujalo pojmenování, označení, titul „otče“. A tenhle titul, tohle oslovení, se používá od posledního kaplana přes faráře, biskupy, kardinály až po papeže, protože to „papá“ znamená otec. A je tím vyjádřeno, co se vlastně od toho kněze čeká: že nebude jenom dobrý organizátor, ale že bude mít pochopení, že bude otcem. Ale taky se tím vlastně říká, co ten člověk, který nazývá kněze „otče“, co ten člověk je ochoten udělat, že ho vezme, že ho přijme. Protože když jde o ty vztahy obchodní, tak zajdu do obchodu, na úřad, vyřídím, co potřebuji a už mě to dál nezajímá, neudržuji nějaké hlubší vztahy, vazby. Ale ve farnosti by naopak tady tyto hlubší vztahy být měli. V té době apoštola Pavla se začlo používat i takové druhé oslovení, zase z té druhé strany: „farní děti“. To už se dneska neříká, ale byla to taková protiváha tomu „otče“.

Jenom pro takovou vaši orientaci nebo znalost, je to vlastně taková odbočka – kde se vzalo to označení „pan farář“, „pan kaplan“, „pan biskup“? Původně tam bylo i „pan papež“. A tohle začal používat svatý František z Assisi, který říkal, že všichni tady ti kněží, biskupové, prostě jsou jeho pány, a proto on jim začal říkat „pan“. Do určité míry se to u některých vžilo, ale nemělo by tam být to, že někdo je můj pán, že je někdo vyvýšený, nadřazený. Spíš je skutečně takové lepší, výstižnější, to oslovení „otče“, protože z toho oslovení „otče“ vyplývá právě to, že ten člověk je mi nějak bližší, nemám od něho odstup, ale přicházím k němu. Čekám, že přijme on mě a já přijímám to, co říká on.

Dál se tady mluví o tom, že apoštol Pavel pracoval. Co přesně dělal v Soluni, nevíme. To se tady neříká. Jestliže vezmeme v úvahu to, že Skutky apoštolů říkají, že tam byl tři týdny, tak je jasné, že nemohl, řekli bychom dnešními slovy, „rozjet živnost“. Podle tradice apoštol Pavel dělal stany, byl stanař. Ovšem i tady toto povolání, když se řekne stanař, tak pod tím se skrývá celá řada úkonů. Někdo ty plátna stříhal, někdo to sešival, někdo chystal ty nástroje, někdo připravoval ta plátna a některé díly těch stanů byly kožené, takže někdo připravoval ty kůže. Takže my vůbec nevíme, co přesně apoštol Pavel dělal, a jak říkám, za ty tři týdny asi nemohl v Soluni rozjet živnost. Ale je to důležité, tady ta zmínka, že pracoval.

Proč? V době apoštola Pavla byli lidé, kteří si říkali filozofové, v Řecku jich bylo hodně, a tito lidé chodili od města k městu a mluvili. A to bylo vlastně všechno, co dělali. Vždycky si našli nějakého bohatého dobrodince, takzvaného mecenáše, u něho se usadili a mluvili, mluvili a mluvili. A vlastně byli to takoví parazité, protože často tady z tohoto měli výnosnou živnost, často na nic nového nepřišli, na nic objeveného, opravdu jenom mluvili. Skutečný filozof je ten, kdo hledá odpověď na otázky o smyslu života a tady o těchto věcech, ale tito lidé se za filozofy jenom vydávali.

Naopak, mezi židy byl zvyk, že každý rabín měl nějaké své zaměstnání, něco, čím se živil. Rabi Gamaliel III. říká v jednom svém díle, že studium Tóry, Mojžíšova zákona, je skutečně pozeňhané tenkrát, jestliže je spojené s nějakou prací rukou, protože pak si člověk uvědomí souvislosti a vede ho to k pokoře. Pokud člověk pouze studuje, tak to většinou nakonec vyjde naprázdno a ještě často dojde k nějakému hříchu. Co tím myslí ten rabi Gamaliel? Právě to, že člověk zleniví, stane se z něho takový mlůvka, který, jak se říká, mlátí prázdnou slámu.

Takže apoštol Pavel pracoval. Pracoval jednak proto, aby se vyhnul nadšení, že se podobá těmhle „filozofům“, pracoval proto, že pracoval Ježíš Kristus a on byl jeho následovník, a pracoval proto, že chtěl ukázat, že evangelium je něco, co se dává zadarmo. On vlastně tím svým postojem říká: „Já jsem to zadarmo dostal a já vám to zadarmo dávám. Já práci na evangeliu, hlásání evangelia, neberu jako živnost, ale jako své poslání.“ A v tom je velký rozdíl.

No a nakonec? Nakonec tam zase slyšíme o tom, jak je apoštol Pavel chváli. On byl skutečně z nich unesený a tady tato chvála Soluňanům je prostoupena celým tím listem. Je tam jedna taková zmínka: „Proto i my bez ustání děkujeme Bohu za to, že když jste nás uslyšeli kázat Boží slovo, vzali jste ho ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží.“ Je to v podstatě v Novém zákoně první a nejstarší zmínka o přimluvné modlitbě. Vlastně se tím jinými slovy říká, že apoštol Pavel se za ně každý den modlí. I když je někde daleko ve vězení, tak se za ně modlí. A je to pro něho samotného jakousi posilou. Je to pro něho povzbuzující, to, že ví, že někde jsou lidé, kteří se snaží žít podle evangelia. A nepochybuje o tom, že i Soluňané na něho pamatovali ve svých modlitbách.

Takže bratři a sestry, když za námi někdo přijde a řekne: „Vzpomeň si na mě v modlitbě, pamatuj na mě v modlitbě, uvědomme si, že je to zvyk prastarý. Skutečně tak starý, jako celé křesťanství. A hlavně? Hlavně, že to funguje a že ten, kdo se za někoho modlí, tak že i ten člověk je obdarován, že milostí Boží dostane nejenom ten, za koho se prosí, ale i ten, kdo pamatuje na ty druhé.“

Tak, a co si z toho odnést takového praktického? To, co bylo hned na začátku: vztahy, vztahy v naší farnosti. Mezilidské vztahy, ty se budují pořád, nikdy to není hotové. Nedívejme se na to, jak je to kde pokažené, nenadávejme na to, že je

Homilie 2005

toho hodně pokaženého, je to tak. Ale dívejme se třeba tady na ten ideál soluňské obce a zkusme si říct: „Když oni to takhle dokázali, tak to třeba dokážeme i my, když budeme chtít.“ Moc vás prosím, chtějme.

Svatost je naše odpověď na evangelium

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.11.2005 - úterý, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Všech svatých

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Zj 7,2-4.9-14](#); 2. čtení [1 Jan 3,1-3](#); evangelium [Mt 5,1-12a](#);

Bratři a sestry, možná vám někdo někdy položil otázku: „A kdo je to ten svatý?“, nebo: „Kdo to byli ti svatí?“ Náš národ má jedno takové mínus, a sice většina těch svatých, kteří byli z našeho národa prohlášeni úředně za svaté v Římě, tak to jsou lidé, kteří už žili dávno, ve středověku, a navíc většina z nich jsou šlechtici. Takže se to jeví, že ta svatost, to už je něco, co bylo dřív, co už se dneska nehodí, a navíc právě že byli z té jedné úzké skupiny lidí, a tedy pro nás obyčejné to asi nebude. Slavnost všech svatých chce právě říct něco úplně jiného. Chce připomenout celou tu škálu lidí, kteří uvěřili v Boha, a chce právě pomoci najít odpověď na otázku: „Co je to svatost?“, nebo: „Kdo je to svatý?“

Ta odpověď je celkem jednoduchá: svatost, to je naše odpověď na evangelium. Nebo spíš: úsilí o svatost je naše odpověď na evangelium. Takhle je to jednoduché, ale každý, kdo to někdy zkusil, tak ví, jak je těžké to realizovat.

Dnešní slavnost chce rozptýlit takové ty falešné představy o tom, že svatí byli lidé, kteří snad ani nechodili po zemi, kteří se této země nedotýkali, nebo že ti svatí neměli své problémy. Anebo že svatí byli odtrženi od života, od toho reálného života.

Když jsem byl v semináři, tak někdo, už nevím kdo nebo kde to bylo, našel jednu takovou posměšnou básničku právě na věřící. Já už ani nevím, kdo to napsal, pamatuju si z toho v podstatě kousíček. Ta báseň je posměšná a ten kousíček, co si pamatuju, tak tam se říkalo: „Dlouhé sukně, bledá líčka, jedním slovem katolíčka.“ My jsme se tomu strašně smáli a říkali jsme si: „Je dobře, že realita je úplně jiná.“ Tenhle člověk, kdo to napsal (skutečně nevím, kdo to byl), nevěděl. Nevěděl, o čem mluví. A my jsme si říkali: „Bohu díky, že to takhle není.“

Bratři a sestry, my si dnes připomínáme právě všechny ty lidi, kteří se rozhodli žít ze svého křtu, podle svého křestního povolání. To úsilí o svatost v dějinách mělo různou podobu. V prvních křesťanských dobách to byli hlavně mučedníci, kteří nejvíc svědčili o své víře. Ten dnešní svátek vznikl právě jako památka mučedníků, kteří pro víru položili svůj život. Bylo jich v těch prvních třech křesťanských stoletích asi milion. Někdo může říct: „To je velké číslo“, ale ve 20. století jsou to desítky milionů lidí, kteří položili pro svoji víru život. Takže nemusíme chodit nikam daleko.

Potom? Potom v těch dalších stoletích to byli lidé, kteří nemuseli už položit pro svoji víru život, a těm říkáme vyznavači. A oni tu víru vyznávali velice různě. Ať už na poli charitativním, že se starali o druhé, nebo třeba po objevení Ameriky a dalších těch zámožných zemí, tak vzniklo takové velké hnutí, takové velké nadšení a touha jít a zvěstovat těmto lidem evangelium, jít tam a pracovat tam pro tyto lidi. To znamenalo odejít tam navždy, ti lidé už se nikdy nevrátili domů.

Svatost v dějinách má různou podobu. Krásně o tom píše svatý František Salezský Říká: „Není možné, aby všichni tu svatost prožívali nebo praktikovali stejným způsobem. Jinak ji praktikuje řemeslník, jinak ji praktikuje voják, jinak ji praktikuje biskup nebo mnich.“ V tom jeho díle je právě krásné to, že on tam vyjmenovává jednotlivé profese, takové ty obyčejné profese. Tím chce říct, že svatost, to je pro všechny.

Bratři a sestry, svatost, to je naše odpověď na evangelium. Vždycky, v každé době, byli lidé, kteří na to evangelium odpovídali upřímně, s nadšením, a byli lidé, kteří hledali klíčky. Když se vrátím do doby prvních křesťanů, do Římské říše, tak to pronásledování křesťanů nemělo vždycky stejný průběh. Někdy to bylo takové brutální, skutečně silové, a někdy to byla spíš jenom taková diskriminace. Jeden císař se rozhodl, že si zjistí, kdo jsou křesťané, a nařídil, aby všichni lidé obětovali pohanským bohům. A kdo bude obětovat, tomu státní úředníci vystaví příslušné potvrzení. Ale protože státní úředníci vždycky byli úplatní, tak někdo zjistil, že není potřeba tam jít a že stačí dát peníze a úředník vystaví potvrzení. A tak někteří křesťané si nechali vystavit takovéhle falešné potvrzení. Ale k čemu to bylo? Bylo to k tomu, že klamali druhé lidi, a je to úplně stejné, jako kdyby tam šli a obětovali těm pohanským bohům. Já tím chci říct to, že v každé době byli lidé, kteří to brali vážně a v každé době byli lidé, kteří klíčovali. Čím víc bude třeba v naší době lidí, kteří svou víru vezmou vážně, tím víc bude církev, křesťanství, ve vážnosti. Čím víc bude v naší době lidí, kteří budou ve víře hledat jenom výhody a budou v tom klíčovat, tím víc z nás budou mít ti ostatní legraci.

Bratři a sestry, připomínáme si dnes všechny svaté, celou tu opravdu paletu, škálu lidí. Každý z nás si tam má najít někoho, kdo je mu sympatický, někoho, kdo je mu blízký v názorech, ve způsobu života, a máme si říct: „Tak já to zkusím třeba jako on.“ Světec není člověk, který by neměl problémy. Světec je naopak člověk, který ví, že má problémy. Světec není člověk, který by neměl chyby. On je má, ale ví o nich. Je ochoten si je přiznat, ale zápasí s nimi. Světec je ten, který neutíká.

Bratři a sestry, my všichni jsme povoláni ke svatosti, protože my všichni máme každý den dávat odpověď na evangelium. Odpovězme, Ježíš na to čeká.

Radostné setkání s Ježíšem

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.11.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

32. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 6,12-16](#); 2. čtení [1 Sol 4,13-18](#); evangelium [Mt 25,1-13](#);

Bratři a sestry, budeme pokračovat v našich úvahách nad prvním listem apoštola Pavla Soluňanům. Mluví se tam o zemřelých. Je to takové téma v tuhle dobu, řekli bychom, příhodné, ale tady toto, co jsme teď četli, to je odpověď apoštola Pavla na dotaz, který mu předložili Soluňané. My tu otázku neznáme přesně. Jak ten dotaz zněl, to se nám nezachovalo, ani Pavel tady neříká doslova, na co se ho ptali, ale dává odpověď. Dává odpověď na jejich starost. Měli obavu, jak to s těmi jejich zemřelými je. Nás už to tak, jak oni se na to ptají, tohle nás už tak moc netrápí, protože my už se na svět a skutečnosti kolem nás díváme jinak.

Musím to trochu vysvětlit. Pro ty, kteří se zajímají o filozofii a tady o tyhle věci, tak bych jenom podotknul, že ti současníci apoštola Pavla zastávali takzvaný ptolemajský názor na svět a vesmír, to znamená, že země je středem vesmíru, a vůbec všechno, co se tady děje, že má svůj střed tady na zemi. Tohle my už dneska nezastáváme. A potom druhá věc byla to, že židé si mysleli, že jeruzalémský chrám, jako takový, bude existovat do konce světa. Že v okamžiku, kdy přestane existovat chrám, tak i přestane existovat tenhle svět, jak my ho vidíme. Víme, že chrám přestal existovat v roce 72 po Kristu a svět běží dál.

Ale my se nacházíme ještě před tímto datem v tom listu, dokonce ještě jsme před napsáním vůbec i prvního evangelia. Tam je krásný ten citát, kdy Pavel píše: „Říkáme vám to přece, jak nás Pán o tom poučil: my žijí, kteří se dožijeme příchodu Páně, nepředstihneme ty, kdo budou už mrtví.“ Já to tady zmiňuju hlavně proto, že ten citát Pána Ježíše není zmíněn v žádném evangeliu. Tady vidíme to, jak evangelium, Ježíšova zvěst, poselství Ježíšovo, se napřed šířilo ústně a teprve později se dostalo do nějaké písemné podoby. A tady v té době, kdy Pavel toto napsal, tak oni čekali na brzký příchod Pána Ježíše, s důrazem na to slovo „brzký“, tak do nějakých tří, maximálně čtyř let.

A Pavel teda byl v Soluni, hlásal tam evangelium, odešel a teď se stalo, že někdo z těch Soluňanů zemřel. A Soluňané, kteří čekali tento brzký příchod Pána Ježíše, se ptají: „Nebudou ti, kteří už zemřeli, nějak znevýhodněni?“ Protože tam se počítalo, že skutečně většina těch, kteří toho Pavla slyšeli, se dožije příchodu Pána Ježíše ve slávě. Takže nebudou nějak znevýhodněni ti, kteří už zemřeli?

Je to dotaz, který vyjadřuje obavu, ale vyjadřuje vlastně zájem o ty zemřelé. Je to vyjádřením lásky k těm, kteří už zemřeli: my bychom nechtěli, aby oni byli o něco ochuzeni. Jak to bude s nimi? A Pavel říká: „Je to úplně jedno, jestli při druhém příchodu Pána Ježíše někdo bude živý a někdo už před tím zemře. Co je důležité? Je důležité, jestli ten člověk v Ježíše věřil.“

Apoštol Pavel tady předkládá jednu z nejstarších a taky nejkratších formulí víry: „Poněvadž věříme, že Ježíš umřel i vstal z mrtvých.“ Víra v Ježíšovu smrt a Ježíšovo zmrtvýchvstání, to je takové jádro křesťanství, to je centrum toho, čemu věříme. Nikdo z nás u toho nebyl, takže je to pro nás třeba těžké, ale zvláště pokud jde o ten moment Ježíšova zmrtvýchvstání, je dobré si uvědomit, že u toho nebyl vůbec nikdo z lidí. Takže tady jsme na tom všichni úplně stejně. Jako ženy, které přišly k hrobu, jako Petr a Jan, kteří tam utíkali, jako Pavel, to nikdo neviděl. Tomu všichni věříme nebo nevěříme. Toto je takový skutečně ústřední bod našeho náboženství. Jestli že máme tuhle víru, tak víra v Ježíšovu smrt a Ježíšovo zmrtvýchvstání nám umožňuje dostat se k dalšímu kroku. A tím dalším krokem je naděje, z té víry pramení naděje. Naděje v to, že všechno, co se tady kolem nás děje, má nějaký smysl. Prožíváme radosti, ale prožíváme i těžkosti, různé trápení, utrpení a takhle, a my si říkáme: „A k čemu to je? Vždyť to nikdo nevidí, nikdo neocení, má to nějaký smysl?“ A tahle víra nám říká: „Má to smysl, protože člověče máš možnost svoje trápení, svoje těžkosti, svoje utrpení, přidat k tomu utrpení, které prožíval Ježíš na kříži, a už to nebude jenom tvoje, už to nebudou tvoje těžkosti, ale je to dílo Božího Syna, který svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním zachránil svět. Takže touto vírou to dostává smysl. A ta naděje pokračuje: nejenom to, že dostávají smysl ty naše těžkosti, to naše utrpení, ale máme naději na setkání s Pánem, naději na život věčný.“

Vždycky když mluví apoštolové o životě věčném, o setkání s Bohem a takhle, tak o něm mluví jako o něčem radostném. Apoštol Pavel tady ten druhý příchod Pána Ježíše líčí za pomoci dvou obrazů. Jeden ten obraz je takový, řekli bychom, politický. Pomohl si Pavel tím, že vzal některé ty obrazy, některé ty skutečnosti, z takzvaného „Triumfu“. Triumf, to byl v Římě vítězný pochod římských vojsk, když oni se vrátili z nějaké vítězné války do Říma, a teď ukazovali. Donesli nějaké poklady, co prostě ukořistili, ukázali zajatce a já nevím co ještě. A celý Řím se z toho radoval, že zase „naši“ vyhráli. Druhý ten obraz, kterým si Pavel pomohl, aby vysvětlil, o co půjde při druhém příchodu Pána Ježíše, je z Písma. Je to z Druhé knihy Mojžíšovy a je to líčení o tom, jak židé dostali Desatero, jak na Sinaji Mojžíš přinesl dolů desatero.

Proč toto Pavel takhle používá? On vlastně chce říct: ten první příchod byl takový nenápadný, toho si všimli akorát pastýři, ale jinak to proběhlo celkem bez povšimnutí. Ten druhý příchod už takový nebude, už nebude možné ho přehlédnout, to uvidí všichni. Nebude možné k tomu zůstat nějak lhostejný. Bude to něco zásadního. To, že židé přijali Desatero, Zákon, to změnilo hodně jejich život. Tak takhle ten druhý příchod Pána Ježíše, to změní od základů naši existenci.

A potom hlavně Pavel chce říct: bude to radostné. Bude to radostné setkání tak, jako když ti Římané vítali své vojáky a byli rádi, že je mají zase doma. Nesmíme tam zapomenout na ten lidský rozměr, že každý ten voják má své příbuzné, svou rodinu, přátele, a ti jsou rádi, že ho vidí doma živého a zdravého.

Bratři a sestry, teprve mnohem později se tady do těch představ o druhém příchodu Pána Ježíše dostalo to, že to bude katastrofa, že to bude něco hrozného, že snad možná i ten Pán Ježíš ty lidi bude od sebe odhánět, že oni budou chtít k němu a on bude říkat: „Ne, vy jste byli zlí a já vás nechcu.“ Písmo, apoštolové, první křesťanská tradice, říká úplně něco jiného. Ale faktem je to, že oni se na druhý příchod Pána Ježíše těšili. V dnešní době lidé říkají: „No jenom to ne! Jenom to ne, prosím vás, žádnou změnu, až tady na světě nebudu, ať si dělá kdo chce co chce,“ a nepočítáme s tím vůbec. To je náš problém, že to odkládáme do nějaké říše pohádek a že si říkáme: „No, mě se to týkat nebude.“ Všichni se setkáme s

Ježíšem. Ať už v tom okamžiku, kdy on by třeba přišel na tento svět a my budeme ještě živí, anebo v okamžiku své smrti. Bude to setkání tváří v tvář. Má to být setkání radostné. Bude to setkání, které změní naši existenci od základů, ale záleží to hodně na nás. Pramení to z té osobní víry, která nám dává naději.

Bratři a sestry, obnovme v sobě to nadšení. Nadšení, které měli první křesťané, nadšení z toho, že Ježíšův příchod se blíží. Není to žádný strašák, ale je to právě naopak den, kdy se má ukázat naše víra a naše naděje. Kdy bude možné už říct: „Tak vidím, že jsem nevěřil a nedoufal nadarmo. Ale Pane, Ty jsi tak dobrý, že moji víru i moji naději bohatě odměníš.“

Takže napodobme v tom první křesťany.

Vy všichni jste přece synové světla

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
13.11.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
33. neděle mezidobí*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Př 31,10-13.19-20.30-31](#); 2. čtení [1 Sol 5,1-6](#); evangelium [Mt 25,14-30](#);

Bratři a sestry, my se dnes naposledy v tomto liturgickém roce zamyslíme nad čtením z Listu apoštola Pavla Soluňanům. Jak jsme slyšeli v komentáři, je to vlastně zase taková Pavlova reakce na otázku: Jak to bude s tím koncem světa?

Pavel odpovídá, že Ježíš přijde. Neříká kdy, tam se neřeší datum, otázka nějakého času, ale tam se řeší jiná důležitá otázka: Proč přijde? Nebo řečeno jinak: Co bude dělat, až přijde? Má soudit, oddělit spravedlivé od nespravedlivých.

My, když to takhle řekneme, tak většina lidí dostane strach, protože soud, to je něco nepřijemného, to je něco nemilého. Ale bratři a sestry, co je úkolem soudce? Nalézt pravdu, a hlavně pravdu v tom smyslu, aby byl odsouzen pouze ten, kdo si ten trest zaslouží, čili ten, kdo je vinen, aby se nestalo to, že bude odsouzen někdo nespravedlivě, někdo, kdo bude nevinen. To je na celém tady tom, co tam Pavel píše, velmi důležité, protože Ježíš, když mluvil s Nikodémem, tak mu říká: „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozrozeného syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Soud bude, ale odsouzení budou pouze ti, kteří řeknou: „Bože, já s tebou nechci mít nic společného, já tě Bože neznám.“ Takže oni se vlastně odsoudí sami.

Víte, s námi je to tak, že něčím, co nám pomůže k tomu, abychom byli osvobozeni, je naše víra a naše dobré skutky. Ale my v tom nedokážeme být stoprocentní, ono to ani nejde, a tak každého z nás přepadne taková pochybnost: „A Pane, odpustíš mi moje chyby? Nebude jich moc? Nepošleš mě pryč?“ A dostáváme strach. Jedinou správnou odpovědí je zase to, co řekl Ježíš Nikodémovi: „Tak Bůh miloval svět ...“

Bratři a sestry, během věků se stalo to, že o tom odsouzení se začalo mluvit v kostelích a ti, kteří věří, se začali bát. A vytratilo se to, co psal už Pavel Soluňanům: „Bratři, nejste ve tmě, že by vás ten den překvapil jako zloděj, vy všichni jste přece synové světla a dne, noc ani tma nemá nad vámi právo.“ A ztratilo se to, čemu se říká „jistota naší spásy“. Jistota naší spásy není pýcha, že „to mám v kapse“, že se mi nemůže nic stát, to je naopak takové pokorné spolehnutí se, že „tak Bůh miloval svět ...“

Apoštol Pavel používá pro Soluňany obraz, který jim byl jasný, zřejmý, většina z těch lidí byli nevolníci, poddaní. A je to tak, že když člověk patří jednomu pánu, nemůže patřit druhému pánu. To všichni celkem dobře chápeme, že mu prostě rozkazuje jenom jeden. A tak Pavel říká: „Tady v tomhle si vy můžete vybrat, kterému pánu chcete sloužit, ke komu se přihlásíte, a jestliže se přihlásíte k Ježíšovi, tak už vám nehrozí, že by vám mohl poroučet někdo jiný, že by měl nad vámi někdo jiný nějakou moc, nějaký nárok. Ale je to jenom a jenom na vás. Bratři a sestry, v té soluňské církevní obci, která mimochodem byla dost velká, v době, kdy jim Pavel psal, byly různé nálady. Vysvětlím hned, jaké. Ty nálady se v podstatě pořád opakují, v každé farnosti a v každé době. Ta první nálada, kterou tam můžeme vyzozorovat, je to, že tam byli lidé unavení, unavení ze svého života, kteří měli co dělat, aby se užívali. A tak si říkali: „Nechte mě, nechte mě být, hlavně po mě nic nechtějte, já toho mám tolik, musím shánět práci nebo se snažit si ji udržet, nic po mně nechtějte.“ A tak ti lidé poslouchají, co se říká, ale vůbec nemají ochotu nějak to vzít vážně. Jedním uchem tam, druhým ven.

Druzí jsou ustrašení, bojí se druhých lidí, dokonce i sami sebe. Nevěří si, říkají: „Já jsem ten chudáček, kterej všechno zkazí, všechno udělá špatně, všechno poplete. Přežít dnešek, hlavně přežít dnešek, bez nějakých problémů, bez nějakých komplikací. Co bude zítra, se uvidí.“ Nemají plány, nemají nějaké nápady. Hlavně to přežít.

Potom? Potom jsou tady lidé pyšní, takoví spokojení sami se sebou: „Tak pokřtěný jsem, no svatbu jsem taky měl v kostele a k tý zpovědi taky za rok dvakrát tak zajdu, a tak co by po mně ten pánbůh ještě chtěl. Pane Bože, zůstaň si někde vysoko a nepleť se mi do života. To, co musím, dělám a víc po mně nechtěj. Já se nebudu plést do tvého, ty se nepleť do mého.“

No a poslední taková skupinka tady z těch negativních, to jsou ti, kteří pořád nadávají a staví takový obranný val. Říká se jim „stavitelé ghetta“. Ghetto je nějaké místo, kde je nějaká menšina. A tak tady tito lidé říkají: „Nás čestných, spravedlivých už je tady málo a my to teda musíme zachránit.“ Nadávají na všechny, kritizují, dívají se na ně z patra a mají pro všechny ty ostatní jenom takové pohrdlivé úšklebky. Říkají: „Musíme se zakopat a počkáme, jak to dopadne. Ten svět je zkažený, tomu už nic nepomůže, ale my se teda zachráníme, protože my jsme ti správní.“ A ještě nakonec k tomu přidávají: „Počkejte, Pán Bůh s tím brzo něco udělá, on s vama zatočí.“ Bůh? Ne, lidé. Lidé tím, jak si škodí, tak se trestají. Ta spirála zla se roztáčí čím dál tím víc a jediná cesta, jak z toho ven, je to zastavit – neodpovědět, nevrátit ránu. „Tak Bůh miloval svět ...“, anebo řečeno slovy apoštola Pavla: „Vy všichni jste přece synové světla a dne, noc ani tma nemá nad vámi právo.“

A tak co tedy, bratři a sestry, máme dělat? Jak máme čekat na svého Pána? I to nám říká svatý Pavel: „Nesmíme se tedy oddávat spánku jako ostatní, ale naopak zůstaňme bdělí a střízliví.“ Všelijakých proklamací a prohlášení o tom, že je potřeba být bdělý a takhle, toho už jsme slyšeli. Že jo? V minulém režimu byla taková věta: „Lidé bděte, neblbněte“, všichni si z toho dělali legraci. Svatý Pavel neříká něco takového, ale říká: „Stůjte oběma nohama na zemi.“ Buďte hledači, to je ten správný postoj. To je to, co potřebuje každá farnost, každá skupina lidí – hledat, jak dál, jak to zlepšit, jak to udělat dobře, jak pomoci těm druhým, aby to nevzdávali.

Bratři a sestry, nebuďme těmi, kteří se bojí, nebuďme těmi, kteří straší Pánem Ježíšem a jeho příchodem, ale buďme těmi, kteří na příchod Ježíše Krista čekají s radostí a s nadějí. Uslyšíme to v modlitbě nad dary, že náš život na této zemi má vyústit v to, že budeme Boha chválit na věky, že s Ním budeme. Ne, že budeme odsouzeni, ale že budeme přijati k Němu, že budeme s Ním ve společenství.

Bratři a sestry, buďme těmi, kteří šíří kolem sebe tady tuto radostnou naději, že až Pán přijde, tak to bude proto, aby všem pomohl, aby všechny, kteří v Něho věří, přijal k sobě.

Boží stálost

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

20.11.2005 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Ježíše Krista Krále

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ez 34,11-12.15-17](#); 2. čtení [1 Kor 15,20-26.28](#); evangelium [Mt 25,31-46](#);

Bratři a sestry, jak jsem říkal na začátku mše svaté, svátek Ježíše Krista Krále nám připomíná několik Božích vlastností. Zopakoval bych to, že jednou z těch Božích vlastností, která je pro nás velmi důležitá, je Boží stálost v tom smyslu, že když Bůh jednou řekne ano, tak to trvá. Není náladový, není takový, že by jeden den řekl: „Ano, člověče, mám tě rád, záleží mi na tobě,“ a druhý den, že by řekl: „Ne člověče, já už tě nechci ani vidět.“

Dnešní svátek nám připomíná to, že Bůh tady tuto svoji stálost, to, že řekl: „Člověče, záleží mi na tobě“, projevili tím, že poslal Ježíše. Ježíše, který je naším vzorem, řečeno tím slovem „král“. Král je osobnost, nebo měl by být osobnost, vůdce, ten, kdo ukazuje lidem směr. Dvacáté století nebylo šťastné na ty vůdce a všelijaké ty lidi, kteří říkali, že ukazují směr. A proto my máme k tomu určitou averzi, ale podvědomě každý z nás hledá nějakou takovou osobnost, ke které by se přimknul, nějakou osobnost, podle které se řídí. A právě svátek Ježíše Krista Krále nám má jaksí pomoci v tom, abychom našli tu správnou osobnost.

Ten svátek je starý zhruba sto let a vznikl v takovém dějinném kontextu, kdy se střídaly různé vlády. Vždycky přišla nová vláda a řekla: „Co bylo doteď, to je špatně. Odtěď to bude dobře. My to děláme dobře.“ Za pár let se to otočilo a zase přišel někdo a řekl: „Ne. Ti to dělali špatně, já to budu dělat dobře.“ Ten svátek nám chce připomenout, že člověk je chybující a že ten, kdo to vždycky udělá dobře, je Bůh. Proč Ježíš Kristus je naší vůdčí osobností? Proč se k němu obracíme jako ke svému vzoru? Dívejte, je to tak, jako když žák chodí do školy. Aby ta škola měla smysl, tak učitel musí být chytřejší než žák. Pomyslně učitel musí být aspoň o jeden, dva schůdečky nad svým žákem. Když bude žák umět tolik, co učitel, když budou oba znát stejně, nemá smysl, aby žák chodil do školy.

Takže my ve svém životě se máme dívat na všechny ty možné vůdce, vzory a takhle a máme se zamyslet nad tím, co nám tyto naše vzory mohou nabídnout, a máme si uvědomit, že ty naše vzory jsou relativní.

Všichni to známe. Když třeba se seznámíme s nějakým novým známým, poznáme nového člověka, tak si řekneme: „Fakt, to je dobrý přítel, takového jsem potřeboval, potřebovala. Úplně dobře si rozumíme a je to všechno perfektní.“ Za nějaký čas, za nějakou dobu člověk si řekne: „No, není to úplně perfektní. I on má svoje chyby. Ten člověk má nějaké svoje limity, svoje hranice. Udělá taky někdy něco špatně.“ A začneme být zklamání. Proč? No protože často na toho svého známého, na toho člověka, klademe nereálné požadavky. Každý člověk se mýlí a každý člověk čas od času udělá něco špatně, udělá nějakou chybu. Jediný, kdo neudělá chybu, je Ježíš Kristus a Bůh.

To je další důležitá Boží vlastnost – Bůh nikdy nikomu neublížil a neublíží. Bůh prostě neumí dělat zlo. A proto je Ježíš Kristus naším vzorem, tou vůdčí osobností v tom morálním slova smyslu, protože On nikdy nikomu neublížil a neublíží. On naopak přišel proto, aby lidem ukázal cestu, jak z toho zla ven.

Svatý Pavel v druhém čtení líčí vlastně okamžik jakési korunovace Ježíše. Každý král se ujímá své vlády tím, že si sedne na trůn, dají mu na hlavu korunu, do ruky žezlo. A svatý Pavel říká: „Čím se ten Ježíš Kristus ujal své vlády? Tím, že umřel a vstal z mrtvých. To je počátek jeho vlády, tím nás vysvobodil z moci zla.“

Svatý Pavel tam potom dále naopak říká, že on zlomil moc všech možných mocností, knížat a jak jen se všechny ty instituce jmenují. Nám se to jeví, jako taková větička někde tam na konci. Pro svatého Pavla, když to napsal, to bylo velmi důležité a hlavně hodně nebezpečné, protože v době, kdy to svatý Pavel napsal, římský císař o sobě říkal: „Já jsem bůh na zemi. Klanějte se mi, služte mi, uctívejte mě, jako boha.“ A svatý Pavel, když by se toho někdo chytil, skutečně mohl být obžalován z toho, že nectí císaře.

Bratři a sestry, dnešní svátek nám má pomoci právě, abychom nelpěli na nějakých těch falešných idolech, abychom si uvědomili skutečnou možnost obrátit se ke skutečnému vůdci, k autoritě, která nezklame. Dnešní svátek nám taky připomíná, že tady to veškeré naše snažení je relativní, že prostě jednou skončí, ať se nám to líbí nebo ne. Ale neskončí krachem, zánikem, ale skončí proměnou, přeměnou toho, že přejdeme do života k Bohu. Jak se do toho života Božího dostaneme, co máme udělat, to jsme slyšeli v evangeliu. Možná nás to mnohé pořád a pořád překvapuje, protože si říkáme: „Vždyť to je přece obyčejné, to dělám každý den. Často mě to otravuje, musím se do toho nutit. Já bych radši dělal něco „velkého“, něco pořádného – někde jít na misie, někde hlásat Pána Ježíše nebo já nevím co. Ale takovéhle obyčejné věci? Posluhovat, pomáhat těm druhým a ještě se u toho usmívat?“ A Ježíš říká: „Ne. To je to pravé. To je to pravé a když u tohohle člověče vydržíš, tak to je tvá vstupenka do nebe.“

Bratři a sestry, takže z toho dnešního svátku si každý můžeme vybrat co je nám blízké. Když to shrnu ještě jednou, co nám ten svátek připomíná: Boží stálost. Bůh řekl: „Člověče, záleží mi na tobě,“ a nezmění to. Připomíná nám ten svátek, že Ježíš Kristus je skutečnou mravní a morální autoritou, vůdcem, na kterého je spolehnutí, který nás nezklame. A potom? Potom nám ten dnešní svátek připomíná naopak relativnost našeho snažení a říká nám, co máme dělat, aby tady to snažení na tomto světě vyústilo v to, že budeme přijati do života věčného.

Takže ať ten svátek Ježíše Krista Krále oslavíme pěkně a dobře.

Neustále za vás děkuji svému Bohu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

27.11.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 63,16b-17.19b; 64,2b-7](#); 2. čtení [1 Kor 1,3-9](#); evangelium [Mt 13,33-37](#);

Co máme dnes, bratři a sestry, před sebou? Dneska poprvé v těch našich zamyšleních nad druhým čtením se setkáváme s listem apoštola Pavla Korintánům. Takže bude to trošku takový úvod, kdo to byli Korintané a takhle, v jaké situaci žili, a zjistíme, že je ta jejich situace, do které jim svatý Pavel píše, hodně podobná situaci naší.

Takže Korint bylo řecké město, o kterém jsme se všichni učili v dějepise, město slavné žijící z obchodu, ale tohle město, to řecké město, bylo zničeno v roce 146 před Kristem. Římané ho úplně zničili, obyvatele buď pobili nebo prodali do otroctví a z toho města byly rozvaliny. Ty rozvaliny v podstatě už nikdy nebyly obnoveny. V roce 44 před Kristem Julius Caesar začal stavět nové město o kus vedle a už to bylo město římské. A on to bral, aby tady v tomto městě Římané měli oporu, takže usídlil v tomhle městě vojenské vysloužilce a propuštěné otroky. Takže můžeme říct, že to byli lidé světaznalí, až my bychom řekli světem protřelí. Co si budem povídat, vysloužilí vojáci, propuštění otroci, byli odevšad, z celého Středomoří – Libye, Palestina, Řecko, Řím, dnešní Španělsko.

Takže byli to lidé, kteří se vyznali, kteří pokračovali v tom, co dělali staří Korintané – v obchodu, v pozemním, námořním obchodu. Dařilo se jim dobře v tomhle směru. Město vzkvétalo, ale bylo to město bez tradic. Když tam přišel svatý Pavel, přišel někdy tak kolem roku 50 na své druhé misijní cestě, tak to bylo město mladé, mělo ani ne 95 let, to pro město vůbec nic neznamená. To znamená, že tady v tomto městě nebyly žádné význačné rody, tam nebylo nic, o čem by se dalo říct: „Jo, to tady je dlouho, už nějaké to století.“ Ne, tam bylo všechno nové, všechno začínalo a byli tam, jak jsem říkal, lidé odevšad, každý z nich tam něco přinesl, něco ze svého domova, a bylo to takové hodně smíchané. Dřív se pro tohle používal termín „kosmopolitní společnost“. My používáme termín jiný, my říkáme „globální společnost“. To je přesně ono – taková všehochuť, nic pořádně, opravdu takový guláš.

A teď tady do toho přichází svatý Pavel na své druhé misijní cestě a pobyl v Korintě asi rok a půl. Potom odešel a vrátil se do Korintu ještě při své třetí misijní cestě, a to dvakrát.

Dopis, který my známe jako První list Koryntánům, není první, je už druhý. Celkem ze souvislostí vyplývá, že apoštol Pavel napsal do Korynta nejméně čtyři dopisy. V Písmu jsou zachovány dva, ty druhé dva dneska neexistují vůbec, nedochovaly se. Takže nevíme, o čem byly, jenom něco málo se dozvídáme z těch souvislostí. Tady tento dopis, který my označujeme jako První list apoštola Pavla Koryntánům, byl napsán v Efezu, dokonce víme, že byl napsán na jaře, ale nevíme který rok. To rozpětí je mezi lety 52 až 57. Ti badatelé se v tom velmi různí a nemožou se shodnout, kdy. Ale co víme jistojistě, je to, že takovou předehrou pro napsání tohoto dopisu bylo to, že za Pavlem do Efezu přišli lidé, jmenovitě nějaký Štěpán a ještě další, a ti mu přinesli list z Korinty, ve kterém se Koryntané ptají, co mají dělat, co dělat nemají. A Štěpán a ti lidé povyprávěli Pavlovi, jak to v Korintě vypadá po jeho odchodu. A museli říct: „Vůbec to s nama nevypadá dobře.“

Ještě jsem měl možná říct, že v té době, kdy tam Pavel přišel, obyvatelé Korynty se počítali na desítky tisíc – třicet až padesát tisíc lidí. Ta první křesťanská komunita měla tak mezi sto, sto padesáti lidmi, takže takové zrníčko, kapka v moři. A přesto museli říct Štěpán a ti ostatní Pavlovi: „Pavle, nevypadá to dobře. Sotva jsi odešel, co si budeme povídat, nebudeme si to malovat, ono se to tam mezi nama hádá kvůli různým věcem. Některé jsou malicherné, to víme, v některých nám není jasno. Obrácíme se na tebe a žádáme, abys nám pomohl překonat tuhle složitou situaci pro naši církevní obec.“ A tak Pavel sedl a píše.

My jsme slyšeli úvod toho dopisu. Co jsme neslyšeli, byly první dva verše, ve kterých byl pozdrav. A teď je další taková část, které se říká „požehnání“. Byla to část, ve které ve starém Řecku ti lidé, když psali dopis, tak to tam vždycky psali, a psali tam v tom požehnání nebo děkovali bohům za to, že je bohové provázeli svou přízní, že je chránili a tak podobně. Apoštol Pavel tuhle část taky používá, ale přizpůsobil ji a píše: „Neustále za vás děkuji svému Bohu pro Boží milost, která vám byla dána v Kristu Ježíši.“

Když si uvědomíme, že přišel Štěpán a řekl: „Pavle, s nama to vůbec nevypadá dobře,“ a první, co on jim napíše: „Neustále za vás děkuji svému Bohu.“ Proč? Proč to dokáže napsat Pavel? Protože ví, že mimo toho, že mají teď nějaký problém a že jim to tam, my bychom řekli, neklape, tak taky ví, že oni udělali spoustu dobrého, že se snaží. A on to, jak se říká, nehodí přes palubu, nezapomene na to a nezačne vidět rudě nebo černě a nezačne je napomínat. Ale vidí i tady tu jejich snahu, to, co tam zažil, jak ho přijali, když tam byl. Vidí to pěkné, a proto dokáže říct: „Děkuji za vás Bohu, za to, co jste dokázali s Jeho pomocí.“

A potom píše: „V každém ohledu jste získali bohatství všeho druhu.“ Má na mysli Pavel bohatství takové to duchovní, ale chce vůbec říct to, že člověk, který uvěří evangelium, tak tím získá, hodně tím získá.

V uplynulých čtyřiceti letech nám říkali, že ti, kteří věří v Boha, chodí do kostela, že jsou chudáci, kteří se připravují o mnoho věcí a takhle. Ne, naopak. Věřící člověk získává. Co získává? To nám říkaly ty svíce – pokoj, víru, naději, lásku třeba. Nebo se to dá říct i jinak, ale takhle je to takové shrnutí.

Apoštol Pavel jim chce připomenout, že se musí taky starat o to, čemu se říká duch, duše, duchovno, to je jedno, jak to nazveme. Ale že se musí starat o tyto dary, které dostali, že je musí používat. To město prožívalo velmi prudký rozvoj po stránce vnější. Stavělo se tam, obchodovalo se tam a šlo jim to velmi dobře. A Pavel říká: „A vy k tomu ještě musíte přidat to vnitřní, ten vnitřní rozměr. Pak? Pak z toho budete šťastni a bude vám to sloužit a vy se z toho budete těšit. Jestli zapomenete na to vnitřní, tak to nebude k ničemu, zůstane to prázdné a stejně se to nakonec rozsype.“

A co my z toho? Co si z toho máme my odnést? My taky žijeme v době, kdy se hodně buduje, v uplynulých šestnácti letech. A je to dobře, protože už to bylo potřeba, už se to tady všechno pomalu ale jistě rozsypávalo, ale nezapomeňme také s tím vnějším budovat to vnitřní, protože pak to bude v jakési harmonii a bude to dobře fungovat a nám to bude dobře

sloužit a my to budeme umět taky dobře spravovat. Ale když se soustředíme na jedno z toho, třeba na to vnější, tak to bude prázdné, nebude tam pokoj, nebude tam štěstí.

Bratři a sestry, zkusme udělat z toho, co jsme slyšeli o těch svících (v programu dětí před bohoslužbou slova), takový program pro svůj advent. Třeba pro ten první týden právě se zaměříme na pokoj, ten byl první. Prosme za to, abychom dokázali každý z nás přinášet pokoj tam, kde jsme. Abychom dokázali vidět ty, kteří ten pokoj hledají a abychom jim tu cestu k pokoji ukazovali. Abychom to budovali po té stránce vnější, ale i vnitřní.

Kéž se nám to s Boží pomocí podaří.

Jde nařít radost?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

11.12.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 61,1-2a.10-11](#); 2. čtení [1 Sol 5,16-24](#); evangelium [Jan 1,6-8.19-28](#);

Bratři a sestry, my se dnes zase vrátíme k druhému čtení z Listu apoštola Pavla Soluňanům. Tady o tomto listu už jsme mluvili několikrát a troufám si říct, že ho známe už trošičku víc, tak nějak důvěrněji. Přesto možná nás některé ty Pavlovy formulace třeba překvapí: „Stále se radujte, bez přestání se modlete, ve všech životních podmínkách děkujte Bohu.“

Hned to první – „stále se radujte“, jde to vůbec? Jde radost nařít? Vždyť radost, to je něco, co je na konci. Ne na začátku, ale na konci, když se mi něco povedlo, tak se raduji z toho, že jsem zdárně dokončil nějaké své konání, nějaké své dílo. I třeba vlastně když někomu koupím dárek a vidím, že ten obdarovaný je šťastný, tak já se z toho raduji. Přesto to Pavel dává na začátek: „Stále se radujte.“

Takže to bude asi trošku něco jiného, než jenom nějaký cit nebo hnutí mysli. Určitě. Pavel má na mysli to, že bychom si měli pořád připomínat, že Bůh se o nás stará, že jsme taková jeho starost, že nás má na starost. Pro nás je to někdy těžké, když někoho máme na starost, když se o někoho máme starat, a chtěli bychom se té starosti zbavit. A Pavel nám připomíná, že Bohu nejsme obtížní, že mu nepřekážíme, že se nás nebude chtít nikdy zbavit.

Abych to trošku odlehčil, ale i přiblížil, tak vám řeknu jednu takovou příhodu, která se stala teď ve středu tady v náboženství, více méně shodou okolností. Probíráme s dětmi advent, přípravu na Vánoce (vlastně teď mluvím o těch úplně nejmenších). A taky jsme se tam bavili o tom, že když měl přijít na svět Pán Ježíš, tak Pán Bůh pro něho hledal maminku. No, tak jsme si vyjmenovávali, co všechno taková maminka musí umět – prát, šít, vařit, ale taky třeba jezdit autem a takhle, někteří říkali pracovat s počítačem, děcka vyjmenovávali a tak. No a teď já říkám: „Děcka, maminka to dělá ráda, ale co je tak pro ni hodně náročné, péče o koho?“ Správná odpověď měla být o miminko. A teď ty děcka to tam tak pleskaly, furt se nemohly trefit, až teda tam vyletěla ruka a jeden povídá: „O tatínka.“ Ono se to tam pak zamluvalo, ale když jsem si přečetl ty texty, tak jsem si uvědomil, že to je ono. Pro Pána Boha je každý z nás ten nejdůležitější, ať jsme tatínek, maminka, miminko, to je jedno. Pro Pána Boha jsme vždycky ti nejdůležitější. Nejsme mu na obtíž, naopak On to pro nás opravdu dělá rád. A když si tohle uvědomím, tak se mohu radovat. I tenkrát, když přijdou nějaké těžké chvíle, těžké okamžiky. O tom, v jaké situaci to Pavel psal, k tomu ještě se vrátíme.

Co říká dál? „Bez přestání se modlete.“ My to máme tak, že si často říkáme: „Dobře se pomodlit znamená dobře odříkat.“ A to vůbec není pravda. Pavel tady nemá na mysli nějaké odříkávání. Pavel má na mysli postoj, postoj člověka. Člověk, který chce mluvit s Bohem, tak se musí ztišit. Musí v sobě udělat místo. Musí odpustit – sobě, druhým lidem. Musí ze svého srdce vytlačit nelásku, sobectví, touhu po pomstě, po odplatě. Potom je člověk schopen se modlit. Jestliže tam ta neláska a tady toto zůstane, tak potom odříkává. Potom to není modlitba, ale odříkávání. U modlitby se nikdy nehodnotí délka, ale hloubka. I velmi krátká modlitba může být velmi hluboká, velmi intenzivní.

„Ve všech životních podmínkách děkujte Bohu.“ To je hodně těžké, ale přesto je to velmi důležité. Téměř každý den nás někdo nazlobí, naštvě, nadzvedne a my jsme toho plní. A zapomeneme na to, že se nám mnoho věcí podařilo. Že jsme se sice setkali třeba s jedním nepříjemným člověkem, ale mimo něho, toho nepříjemného, jsme potkali třeba dalších deset patnáct velmi příjemných lidí, kteří nám pomohli, kteří byli ochotní spolupracovat. A tak se často stává, že člověk si celý den nebo i několik dnů pamatuje jeden nepříjemný zážitek a ty příjemné, ty pěkné, to, co se povedlo, to, co bylo dobré, to bere tak nějak automaticky anebo na to úplně zapomene. A potom? Potom je člověk nazlobený, naštvaný.

Právě to, že si třeba každý den večer vzpomenu, co se povedlo, s kým příjemným jsem se setkal, kdo mi pomohl, kdo se na mě hezky podíval, kdo mi řekl pěkné slovo, toto mi má pomoci v tom, abych si uvědomil, že mám stále za co a za co děkovat.

„Nezhášejte oheň ducha, nepodceňujte dar promlouvání z vnuknutí“, pak to ještě pokračuje. Co tím chce Pavel říct? No, nepodceňujte dary a schopnosti druhých lidí. Zase, každý jsme v situaci, že někdy něco uděláme dobře a někdy něco zkažíme. Jsme na tom všichni úplně stejně. Ale my lidé jsme náchylní k tomu, že když vidíme, že někdo něco zkažil, třeba podruhé, potřetí, tak řekne: „No jo, ty seš takovej moták, co se od tebe dá čekat, vždyť ty to zkažíš.“ A že ten člověk mezitím, než to zkažil, to třeba dvacetkrát, třicetkrát udělal dobře, to nám uniká. Uniká nám to, že každý má nějaké schopnosti, každý má nějaké dary, něco, co dostal a my to často přehlídíme, přezíráme. A Pavel říká: „To je škoda. To je škoda, protože to ničí vaše vztahy.“

Bratři a sestry, vlastně tady to byly čtyři takové kategorie: modlitba, vztah k Bohu, děkování, potom ta schopnost vidět dary druhých a schopnosti druhých lidí, a potom to čtvrté, taková ta duchovní radost, to jsou hlavní sloupy, můžeme říct principy, křesťanské zbožnosti.

Když se řekne „zbožný“, tak my si představíme člověka, který má sepnuté ruce, hodně vysoko, oči obrácené v sloup a pomalu ani nechodí tady po zemi. Pavel nás vyvádí z omylu a říká: „Ta modlitba, to je jedna čtvrtina.“ Potom to ostatní tam patří taky, ale nějak se nám to z toho vytratilo a je to škoda. Naše zbožnost není jenom to, jak se chováme tady v kostele, ale taky to, jak to vypadá, když vyjdeme ven.

Teď bych se chtěl nakonec vrátit k tomu „stále se radujte“. Když si trošičku připomeneme, že to Pavel napsal, když byl ve vězení v Efezu, když to napsal v situaci, kdy vlastně většina těch lidí, kterým to adresoval, byli otroci nebo lidé nesvobodní, když si uvědomíme, že tito lidé vůbec neznali, co to je volný čas, že oni skutečně žili jakýmsi způsobem, kdy přežívali z jednoho dne na druhý, kdy se měli co ohánět, aby si obstarali jídlo na další den, když si uvědomíme, že průměrný věk v té době byl nějakých čtyřicet, možná pětadvacet let (uslyšíme to později, kdy Pavel píše v jednom svém listě: „Píšu vám to já Pavel, stařec“, bádali, bádali a zjistili, že mu nebylo ani čtyřicet, když to napsal), kdy vlastně politicky to všechno ovládali Římané, kteří dopřávali svobodu pouze ve velmi omezeném slova smyslu a jinak to drželi v rukou velmi pevně, jedna válka stíhala druhou válku, tak by Pavel mohl říct: „Končím, balím to. Vždyť tady v tomhle světě se nedá žít.“

A on říká: „Dá. Dá se v tomhle světě žít a vy jako křesťané jste povoláni k tomu, abyste ten svět přetvářeli zevnitř svým postojem. Tím, že si pořád budete připomínat: „Já jsem pro Boha ten nejdůležitější. On se o mě stará a to je důvod mé skutečné radosti, mého štěstí. Na to nechci nikdy zapomenout a naopak svým postojem, svou zbožností to chci připomínat druhým.“

Bůh podpírá každého člověka

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
18.12.2005, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
4. neděle adventní*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16](#); 2. čtení [Řím 16,25-27](#); evangelium [Lk 1,26-38](#);

Bratři a sestry, my se zamyslíme nad druhým čtením, tentokrát z Listu apoštola Pavla Římanům. Četli jsme téměř samotný závěr toho listu. Kdybychom četli dál, tak už by tam byly pozdravy. Je to list, který je trošku jinačí, než ty listy, se kterými jsme se zatím setkávali. Ty listy, které jsme zatím rozebírali, to všechno byly listy, které Pavel napsal do míst, která před tím navštívil. Ale tentokrát ten List Římanům je vyjimečný v tom, že Pavel se do Říma teprve chystá a tím listem si jaksi připravuje půdu, aby ho potom přijali, až tam přijde.

Z tohohle třeba pramení jedna těžkost při výkladu právě toho konce listu, že Pavel tam na konci pozdravuje dvacet šest lidí, a že teda říkají: „No, to je zajímavé, když tam ještě nebyl, jak to, že už tam má tolik známých a že tam pozdravuje tolik lidí?“ Ale to je záležitost těch badatelů, aby oni to nějakým způsobem spolehlivě vysvětlili.

Jak jsem říkal, my jsme četli takový závěr, konec, shrnutí. Hlavní myšlenkou toho listu je ospravedlnění z víry. A v těch dvou verších, které jsme dneska přečetli, tak jsme slyšeli takové shrnutí, k čemu je víra. Je to vlastně jakési spolehnutí se na Boha, spolehnutí se na to, co říká Ježíš v evangeliu: „Bůh vás může utvrdit, abyste žili podle evangelia, jak jsem vám ho hlásal.“ Trošku to bylo i naznačeno v tom komentáři, o co se tady jedná. Jedná se tady o myšlenku Boží pomoci, Boží posily v každodenním všedním životě.

Ve Starém zákoně Izraelité o této Boží pomoci, Boží posile moc, moc uvažovali, moc o tom přemýšleli. Ze začátku to brali tak, že Boží pomoc se projevuje nějakými velkými zázraky. Asi jako například, když utíkali z Egypta, když byli vysvobozeni z egyptského otroctví – egyptské rány, které Egypťanům ublížily, Izraelité naopak vyšli z toho nezranění, že jo, rozdělené moře, oni suchou nohou přešli, Egypťané se utopili a tak dále. Takže velké zázraky, velké divy.

Později už si začínají uvědomovat, že tahle Boží pomoc se projevuje i jinak, daleko nenápadněji. A v okamžiku, kdy byli v babylónském zajetí, tak jim došlo, že Boží pomoc se projevuje tak, že Bůh podpírá každého člověka, že Bůh podepírá vnitřně ty, kteří o tuto podporu stojí. Protože v Babylóně, když byli, válku prohráli, byli odvedeni do zajetí, ale protože si udrželi víru, tak se udrželi i jako národ a z toho zajetí se vrátili. Takže si za mnoho, mnoho let uvědomili, že ta podpora a pomoc se neděje jenom po té stránce vnější nějakými velkými zázraky, ale že je to pomoc a podpora vnitřní, kterou mají u sebe každý den a často si to ani neuvědomují a nějak tak to berou samozřejmě.

Boží podpora, pomoc každému z nás. Bratři a sestry, tady tato podpora je trošku jiná, než my bychom čekali. Abych to vysvětlil: v našem lidském světě a smýšlení je to tak, že když někdo získá výhodu, druhý získá nevýhodu. Když někdo je postaven nahoru, druhý je zase zatlačen dolů. Takový jednoduchý příklad: i když děcka hrají třeba Člověče, nezlob se, vyhraje jenom jeden, ostatní prohráli. Ale Bůh to takhle nechce. Bůh nechce, že by jednoho vyvýšil, vystrčil nahoru, a tím pádem ti ostatní by zase byli zatlačeni dolů. Bůh říká: „Já vás mám rád všechny a já to neudělám tak, abych jednomu přidal a ostatním ubral, ale já vás podělím všechny, protože mi na vás na všech záleží. A tohle je obsaženo tady v těch dvou verších, které jsme teď četli. Svým způsobem je to myšlenka velmi převratná, protože i starozákonní Izrael to chápal tak, že jedině oni jsou ti, kteří jsou nějakým způsobem preferovaní u Boha a ti ostatní jsou něco méně. Ale v Ježíši Kristu právě Bůh řekl: „Mně na vás na všech záleží a já vás budu podporovat všechny tak, abyste všichni dostali. Ne, aby jeden dostal a druhému se ubralo, ale abyste všichni dostali, abyste všichni mohli počítat s mou podporou, s tím, že já jsem s vámi.“

Bratři a sestry, pokud si vzpomeneme na první adventní neděli, na čtyři svíce, poslední svíce byla naděje. Naděje se projevuje tak, že člověk si nezoufá, i když vidí těžkosti. Naděje se projevuje tak, že člověk si říká: „Přece mám se o koho opřít. Mám tu někoho, na koho se můžu spolehnout, kdo mě neopustí.“ Zkusme teďka ten poslední adventní týden prožívat víc tuhle naději, naději jako spolehnutí se na Boha, naději, že On nám pomůže. Nebude to asi nějakými velkými zázraky a divy, ale bude to ta každodenní posila a podpora, bez které, přiznejme si to, by náš život byl strašně chudý a moc by nám to chybělo.

Takže děkujeme za to, že nás Bůh podepírá, jaksi zevnitř a často nenápadně.

Projevila se Boží dobrota

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.12.2005 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Narození Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 9,1-6](#); 2. čtení [Tit 2,11-14](#); evangelium [Lk 2,11-14](#);

Bratři a sestry, sice jsem Vás na začátku mše svaté vítal, ale chtěl bych Vás v tuhle chvíli přivítat ještě jednou, úplně všechny. Vás, kteří sem chodíte pravidelně, vás, kteří jste zde třeba na návštěvě u svých příbuzných, anebo i vás, kteří jste sem přišli pro tuto jedinou chvíli v roce. Tahle noc je skutečně zvláštní.

V liturgickém roce křesťan prožívá dvě zvláštní noci: noc narození a noc vzkříšení. Proč se ty nejdůležitější okamžiky naší spásy odehrály v noci? To nevíme, ale jedno je fakt, že v noci je větší klid, než ve dne a že člověk má v noci víc času, možností, příležitostí, víc klidu zamyslet se. A to je to důležité – o těchto věcech přemýšlet. Zamyslet se třeba nad tím, co mě to táhne ven, proč o těch Vánocích lidé nechtějí být sami, proč chtějí být s někým jiným, druhým, proč se chtějí setkat mezi sebou. Co je to, co nás vede sem? Co nás vede k jesličkám? Je to pocit, že zde zažijeme něco pěkného, dobrého, že budeme „přijati“.

Velmi lapidárně, ale výstižně to shrnul svatý Pavel v Listě Titovi: „Projevila se Boží dobrota.“ Říkáme, že Vánoce jsou svátky radosti a pokoje. Radost a pokoj pramení z toho, že je někdo dobrý, že projevil svou dobrotu vůči někomu jinému. Vánoce jsou tedy svátky, kdy se projevila Boží dobrota. Po celý rok jsme se setkávali s různými projevy. Můžeme říct, že každý den našeho života jsme se setkali s tím, že se něco projevilo. Třeba něčí duchaplnost, nebo naopak něčí hloupost. Že se ukázalo něco pěkného a krásného, anebo že se ukázala lidská bezohlednost a arogance. Každý z nás by určitě dokázal vyjmenovat hodně těch negativních okamžiků, toho, co se nám nelíbilo, co jsme zažili špatného. Když bychom trochu chtěli, trochu se snažili, tak bychom dokázali vyjmenovat i to pěkné a dobré, s čím jsme se setkali. A člověk? Člověk to chce nějak shrnout, sdělit, říct to těm druhým. A to jsou Vánoce. Projevila se Boží dobrota. Začal tak Boží dialog s námi lidmi. Skutečně doslova. On už předtím probíhal třeba skrze proroky a jiné lidi, ale teď přišel Bůh, aby s námi mluvil. Přišel bez jakékoliv podmínky, přišel tak, aby byl přístupný všem lidem.

Bratři a sestry, my někdy, když jsme na ty druhé nazlobeni, tak říkáme: „Nejradši bych odešel, vyměnil bych ty lidi, kteří jsou kolem mě, zbavil bych se jich.“ Teďka bych udělal takovou závorku: chtěli bychom třeba předělat ty druhé, odstranit je, zbavit se jich, ale téměř nikdo nepřemýšlí o tom, že by třeba mohl změnit sebe. A už vůbec nepřemýšlíme o tom, že zas ti druzí by třeba se rádi zbavili nás. A říkáme těm druhým bez obalu: „Nejsi dost dobrý, jsi zlý, a já s tebou nebudu kamarádít. Jdu pryč, nebudu s tebou.“ A tak odcházíme jeden od druhého. Ne třeba navenek, ale vnitřně. A někdy i navenek. A co dělá Bůh? V téhle situaci, kdy my jdeme pryč, tak On přichází k nám. Jeho cesta má přesně opačný směr, než ty naše cesty. Není to útěk, ale je to naopak cesta setkání, přichází blíž.

Ježíš přichází úplně pro všechny – pro ty úspěšné, spokojené, ale i pro ty slabé, pro ty, kteří dělají chyby, a dokonce, a to nás překvapuje úplně nejvíc, i pro ty zlé. Toto těžko chápeme, že On přišel úplně pro všechny a že říká: „Člověče, já s tebou budu, i když se ti nedaří, i když třeba nevíš kudy kam, nevíš jak dál. Já budu s tebou.“

Ježíš nepřišel do žádného ideálního světa. Přišel do světa, který má své slabosti, své chyby, do světa, na který my často nadáváme a říkáme: „Kdoví, kam to spěje a kdoví, jak to dopadne.“ Kam to spěje? A jak to dopadne? To já nevím, ale myslím si, že dobře, protože když do tohoto světa vstoupil Boží Syn, tak On říká: „Člověče, neboj se, já to mám v rukou a když ty budeš chtít, tak já tě povedu.“ On do tohoto světa vstoupil tak, aby byl přístupný pro všechny.

Když se podíváme do lidských dějin, tak se setkáme s tím, že mnoho různých lidí v okamžiku, kdy se dostali, jak my říkáme, nahoru, tak začali pro sebe hledat nějaká privilegia, nějaké výhody, výsady. A ten, který je mohl mít, který na ně měl jaksi nárok, tak ten se jich naopak vzdává a říká: „Já tady budu jako ten obyčejný, aby mezi námi nebyla žádná zeď, aby ses nebál člověče, aby ses nebál přijít s tím, co ti radost dělá i s tím, co ti radost bere. Chci tady být, jako jeden s vás.“

Co jsou to tedy Vánoce? To jsou svátky čerpání energie, síly, jak dál. Vánoce, to jsou svátky, kdy se máme nechat inspirovat, jak se chovat, jak dál. Projevila se Boží dobrota – to je začátek. Máme si to uvědomit a máme to dat dál. Jak? No tím, že se projeví naše dobrota, dobrota každého z nás. Možná jsme už unavení, možná chceme rezignovat a Vánoce nám říkají: nevzdávej to člověče, Bůh to s tebou taky nevzdává. A tak to dělej, jako to udělal On.“

Vánoce nám připomínají, že jsme něco dostali zadarmo. My na to nejsme moc zvyklí něco dostávat zadarmo. Za všechno, jak se říká, se v životě platí, a když nám někdo něco nabízí zadarmo, tak jsme hned ve střehu a říkáme si: „No, tak teď teda za to nic nechce, ale co když přijde za půl roku a pak bude něco chtít a já budu zavázaný? Tak radši ne, radši to nevezmu.“ Vánoce jsou svátky, které jsme dostali zadarmo. Boží Syn neřekl: „Lidi, musíte spravit támhle to, tohle udělat lepší a přestat být na sebe takoví nevaživí, a já nevím co, a pak já možná přijdu.“ Přišel. Přišel bez jakékoliv podmínky, bez toho, že my bychom museli něco slíbit. Přišel a řekl: „Já jsem tady. Já jsem tady pro tebe, člověče.“ To je podstata Vánoc z té Boží strany, kdy Boží Syn přišel a řekl: „Jsem tady. Pro tebe, člověče.“ Aby ty Vánoce správně fungovaly, abychom o Vánocích byli šťastní a abychom je prožili skutečně smysluplně, je potřeba, aby to fungovalo i z naší strany.

Projevila se Boží dobrota. Jde o to, aby se projevila naše dobrota. Abychom řekli těm, kteří jsou kolem nás, se kterými se setkáváme: „Jsem tady pro tebe. Jsem tady pro tebe, chci vidět dobro, které ty děláš pro mě. Chci ti za to děkovat a chci ti dobrem oplácet.“ A pak to bude pokračovat a bude z toho vlastně taková lavina.

Projevila se Boží dobrota. Aby Vánoce fungovaly, je potřeba, aby se projevila dobrota každého z nás. Kéž se tak s Boží pomocí stane.

Paprsek světla

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.12.2005 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Boží hod vánoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,7-10](#); 2. čtení [Žid 1,1-6](#); evangelium [Jan 1,1-18](#);

Bratři a sestry, texty Slavnosti Božího narození ve dne už vysvětlují, co se stalo v noci a říkají, co to pro nás znamená. Už se tam neopakuje to, že Josef s Marií museli do Betléma, že se narodil Ježíš, že přišli pastýři, ale dívají se na celou tu událost jaksí zevnitř, z toho pohledu, co to znamená pro obyčejného člověka a kým je pro obyčejného člověka Ježíš Kristus. Já vám teď na začátek přečtu kousek něčeho. Přemýšlejte, o kom to asi je, pak budete moci hádat: „Den jeho narození dal zemi novou tvář. Pro všechny lidi zazářilo v ten den nové světlo. Ke spáse světa byl tento obdarován tolika schopnostmi. Jako spasitel byl na zem poslán, naděje otců se naplnily. Už nikdy nepřijde na svět nikdo větší. Jeho narození přineslo světu evangelium, které bude hlášáno v jeho jménu. Od jeho zrození začíná nový letopočet lidstva.“

Teď si každý tak v duchu zkuste tipnout, o kom to asi je. Pokud si říkáte, že o Pánu Ježíši, tak se pletete. Je to nápis, který byl vytesán v Malé Asii v městě, které se jmenuje Priene, a byl tam ten nápis vytesán zhruba deset let před narozením Pána Ježíše. Je to oslavný nápis na budoucího císaře Augusta. Za každého císaře se začínal letopočet počítat znovu od nuly. Oni o sobě říkali, že jsou bohové, že přinášejí světu nevíme co.

Zkušenost lidských dějin nás učí to, že lidé mnohokrát čekali na někoho, že si mnohokrát slibovali něco, že někdo něco přinese, a pak byli moc a moc zklamáni. A proto jsou lidé opatrní.

Autor Listu židům (mimochodem vůbec nevíme, kdo to je, ani nevíme, kde ten list vzniknul, tušíme, že vzniknul někdy kolem roku 80 po Kristu), tento List židům je velmi významný, je to významný list Nového zákona, který mluví o očištění, vykoupení Ježíšem Kristem, o tom, že skrze něho nám byly odpuštěny naše hříchy. Tak autor Listu židům se obrací ke všem, k židům i pohanům. Řekli bychom, obrací se k lidem na křižovatce.

Abychom dobře pochopili, co jsme tam četli, co on tam píše, tak si musíme připomenout dvě věci: židé ve Starém zákoně hledali vynikajícího velekněze a nějakou bezchybnou oběť, která by jim u Boha zajistila odpuštění hříchů. Tedy bezchybný vynikající velekněz, bezchybná, bez jakékoliv vady oběť. To bylo snažení židů, o tom přemýšleli, kdo toto dokáže.

Řekové, kteří žili kolem nich, tak ti byli pod vlivem filozofie, hlavně pod vlivem idealistické filozofie, a oni považovali tento svět, to, co vidíme, pouze za jakési stíny skutečnosti, že ta skutečnost přijde až po smrti, v tom světě ideí. A toužili po tom, aby se dostali pryč z tohoto světa stínů do toho skutečného reálného světa.

Takže ten svět, do kterého autor Listu židům napsal svoje dílo, byl, můžeme říct, na jakési křižovatce, kde se setkávali židé, setkávali se tam helénisté, ti filozofové. A on se snaží dát odpověď oběma a používá pro to obraz, který je celkem jasný, se kterým se každý den setkáváme. A to obraz slunečního paprsku, kdy sluneční paprsek zasvítí na nějaké místo, které předtím bylo tmavé.

Možná se vám to stalo, že jste brzy ráno někde šli a bylo ještě tma, a naráz se objevil ten paprsek, a vy jste se mimoděk otočili a podívali za sluncem. A takhle, říká svatopisec, je to s Bohem a s Ježíšem Kristem. On je ten paprsek, který zasvítí a my často mimoděk, aniž si to uvědomujeme, se ohlédneme a můžeme vidět Otce. Ne, že by příchodem Ježíše Krista se rozptýlily všechny temnoty, že by bylo odstraněno zlo. To ne, ale můžeme říct, začal, nastartoval se ten proces proměny lidstva, proměny každého z nás, kdy to světlo má postupovat a temnota má ustupovat. Má postupovat dobro v každém z nás a zlo v každém z nás má ustupovat.

Nebo se to dá říct ještě celé úplně jinak. Možná jste někdy viděli nějaký obraz narození Ježíše Krista. Hlavně to, co teď chci vysvětlit, je vidět na obrazech z doby baroka, kdy celé to plátno v podstatě je ve tmě, pouze je světlo na figurkou, postavičkou Ježíška. Tam je světlo. A ti, kteří jsou kolem něho, jsou v jakémisi polostínu. Jsou osvětleni Ježíškem a mají v očích odlesk toho paprsku, který spočívá na něm.

Myslím si, že je tak velmi dobře vyjádřeno to, co člověk může a má zažít o Vánocích – setkání se světlem, setkání s dobrem, setkání s někým, kdo říká: „Mě na tobě záleží.“ Ne, že by došlo k nějakému zázraku, že by se všechno vyjasnilo, ale přichází světlo, světlo do mého života.

Potom svatopisec, autor Listu židům, rozvíjí další myšlenku. Říká: Ježíš je Boží Syn, je to bytost nejbližší Bohu, je s ním jediné Bytí, patří s Ním do jedné Trojice. Ale lidé si to mohou plést, protože ten Ježíš přichází jako obyčejné dítě.

V té době, kdy žil tento autor, se rozvířila taková otázka, jestli andělé nejsou víc, než Ježíš Kristus, protože andělé přece nemají tělo, andělé jsou čistě duchovní bytosti. Kdežto Ježíš má tělo, žil život, jako my tady. Kdo je víc?

A ten svatopisec říká: „Nenechte se splést. Nenechte se splést tím, že Ježíš přišel v podobě dítěte s tváří člověka. On je skutečně ten, který je Bohu nejbližší. On je to nejdražší a nejcennější, co vám Bůh Otec mohl dát. Děkujte Mu za to, že vám toto dal. A děkujte, že přišel v této podobě, která je blízká každému z vás. Přišel v podobě dítěte, protože dítě říká každému: „Měj mě rád, neboj se mě, měj mě rád, přijmi mě, potřebuju tě.“

Bratři a sestry, udělejme si o Vánocích čas a zastavme se u jeslíček a zkusme toto všechno promyslet. Přemýšlejme o Dítěti, o světle, o pokoji a o radosti, které nám přináší. Nejenom v tyto sváteční dny, ale i potom v ty dny, kterým říkáme všední.

Odpuštění přináší ovoce

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.12.2005 - pondělí, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Štěpána, prvomučedníka

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 6,8-10; 7,54-60](#); evangelium [Mt 10,17-22](#);

Bratři a sestry, myslím, že tu historii o umučení Štěpána, o ukamenování Štěpána všichni dobře známe, ale přesto se k tomu zase vrátíme. Říkal jsem si: „Chtělo by to najít něco nového, jak to tam vlastně bylo.“ A skutečně. Ve skutečích je několik takových drobných detailů, které nám mohou třeba i uniknout, právě proto, že jsou to zdánlivé maličkosti a pro nás jsou to takové, řekli bychom, mrtvé věci.

To první je třeba to, že tam svatopisec říká, kdo to byli ti lidé, kteří stáli proti Štěpánovi – lidé z takzvané Synagogy propuštěnců s lidmi z Kyrény, Alexandrie, Kylikie. A když se to takhle řekne, tak pro nás to celkem nic neznamená, nám to nic neříká. Ale kdo to byli tihle lidé ze Synagogy propuštěnců?

Měl bych ještě začít možná trošku jinak. Jako my chodíme do kostela a patříme do nějaké farnosti, tak všichni židé, kteří praktikují svoji víru, tak navštěvují synagogu, a to buď podle místa bydliště, anebo když je to nějaké větší město, tak ty synagogy se dělí i jinak. Třeba dřív to bylo podle společenských vrstev, nebo podle obřadů – ty obřady nebyly všude stejné. A tady ta Synagoga propuštěnců, to bylo bohoslužebné shromáždění lidí, kteří měli podobný osud.

A sice, co se jim stalo? Když Římané obsadili Palestinu, obsadil generál Pompeius, tak Židé se bránili Římanům, celkem dost urputně. A Pompeius nařídil teda, aby odvedli hodně válečných zajatců do Říma a tam, aby je prodali jako otroky. Šlo vlastně o jakousi odvetu a šlo taky o to ten národ srazit na kolena. A tito lidé, kteří byli v Římě otroky, po nějaké době získali zpět svobodu, vrátili se domů. Takže byli to lidé, kteří na jedné straně měli rádi svou vlast, bojovali za ni. Na druhé straně byli tady za tuto lásku k vlasti a k Bohu, k svému náboženství a k víře v Boha Jahve, byli prodáni do otroctví a trpěli kvůli tomuto. Trpěli kvůli své víře, kvůli své národnosti, kvůli své lásce vlasti. Na druhou stranu díky tady tomu, co zažili, viděli, jak se říká, kus světa. Byli to lidé, kteří se tam naučili jazyky a kteří se tam „neztratili“. Měli úspěch, vydělali si peníze, vrátili se domů a byli doma vážení, pro všechno tady to, co zažili, co viděli.

Takže proti Štěpánovi nestáli žádní chudáci, žádní hlupáci, ale byli to lidé, kteří, jak my říkáme, si prožili svoje. Ale přesto, že si prožili to svoje, tak se dopustili jedné velké chyby. Štěpán byl mladý a oni si říkali: „Co nám tady ten mladíček bude povídat. Navíc o nějakém Ježíši z Nazareta, kterého nechali naši starší a velekněží popravit.“ Viděli to černobíle, viděli to velmi zjednodušeně. A dokonce tady tento jejich jednoduchý pohled je přiváděl k zuřivosti.

Bůh jim dal další takové znamení. Když se, můžeme říct, přeli se Štěpánem, doslova hádali, nemohli obstát, protože oni to brali jako lidskou hádku. Mysleli si, že ho ukřičí. On je sám, jich bylo hodně. Ale on dostal pomoc Ducha svatého. Můžeme říct, ze strany Štěpána a ze strany Boha tady nešlo o nějakou hádku. Tady šlo o něco mnohem víc – o snahu ty lidi získat. A oni si toho nevšimli, protože kdyby o tom uvažovali, tak by si přece museli říct: „Je to Štěpán, je to mladý člověk. On nemůže mít tyto zkušenosti sám ze sebe, on to musel dostat jako dar.“ Neřekli si. Zůstali u toho: „Je to mladý člověk, co nám starým, zkušeným lidem bude povídat.“ A nakonec to došlo vlastně tak daleko, že křičeli, zacpávali si uši a, můžeme říct, chovali se až hystericky.

Bratři a sestry, celá ta historie o Štěpánovi nám vypráví o tom, jak to může dopadnout, když lidé neposlouchají, co jim ten druhý říká. Štěpán je nekáral, Štěpán jim nic nevyčítal. Štěpán jim nechtěl něco vzít, ale nabízel jim – víru v Ježíše. Ale prostě oni nechtěli. A tady tento prostý fakt, že oni nechtěli, je dokázal přivést až k zuřivosti, k tomu, že si zacpávali uši a že se rozhodli, že se Štěpána zbaví, že ho prostě umlčí.

Bratři a sestry, tento příběh nám ukazuje to, že i malé roztržky, malé různice, malá různost názorů může vyrůst v něco velkého, co už se pak velmi těžko nějakým způsobem zase zahazuje.

Když se ještě na chvilku vrátím k těm lidem, kteří tam byli – byli tam lidé z Kyrény, Alexandrie, Kylikie a Asie. Kyréna, Alexandrie – to jsou města, Kylikie a Asie jsou římské provincie. Z Kylikie pocházel Šavel (Tarsus se nacházel v Kylikii). Takže Šavel v té době dělal to, co dělali jeho přátelé, jeho kamarádi, jeho vrstevníci. Byl, jak to sám o sobě říká, zaujat zvyklostmi po předcích. A Šavel si dokázal přiznat, že měl klapky na očích, že to neviděl. Nebo spíš, že to viděl zjednodušeně, že se nad těmi věcmi dostatečně nezamýšlel, ale bral to tak nějak automaticky a že to byla chyba. Ti ostatní? Ti ostatní si to asi nikdy nepřiznali a zase byla to jenom a jenom jejich škoda.

Bratři a sestry, příběh Štěpána, a můžeme říct vlastně i Šavla, protože tady se s ním setkáváme poprvé na stránkách Písma svatého, nám ukazuje, co člověk může udělat, i tenkrát, když proti němu stojí nějaký nepřítel. Štěpán se neuchýlil k tomu, že by soutil, Štěpán si nezacpával uši před jejich argumenty, ale mluvil s nimi. Štěpán dokázal následovat Ježíše a taky se modlil za ty, kteří ho kamenovali. Štěpán dokázal odpustit. A tady tohle odpuštění, které Štěpán dal, přineslo ovoce v tom, že se Šavel jednou obrátil.

Bratři a sestry, tento tenhle příběh nám ukazuje, že každé dobro přinese ovoce, i třeba malé. Jak víme všichni, na to, než ovoce uzraje, se musí čekat. I to Štěpánovo dobro přineslo ovoce ve svůj čas. Takže nečekejme my, že uvidíme hned plody toho dobra, které uděláme, ale nebojme se to dobro, jak se říká, zasévat, konat. Ono vyroste a to ovoce, ty plody určitě přinese. Na to se můžeme spolehnout. Bylo to tak u Štěpána, u Šavla, bude to i v našem životě.